

FHS
A I 88

Å 1893. den 24. Februar sammn,
trädde H. Finska Huskällnings-
sällskapet till Plenum, hvarvid
tillstädes kommo: Sällskapets Ord-
förande hafvratörädet Björkman,
bestyrelseledamöterna assessorn Back-
man och godsägaren Heden-
berg ävensom lyceilektorn Ahreni-
us, godsägaren Rosenberg, handlar-
den Klappsträtt, krigskommissarien
Uggla, rådmannen, assessorn
Granström, fabrikanten Jansson
godsägaren Eric. Petzig, räntmästa-
ren Henrik, lektorerna Janrad
och Markus Ahlman, godsägaren
Marjatin, hädgarde-mästaren Gaußlin,
stadsläkaren doktor Sproaf, samt un-
derskrifven Sekreterare.

§1.

Sedan Sällskapets Ordförande förklarad
plenum öppnadt, upplästes följande tvänne från
Landbruksexpeditionen i H. Senaten ankomna skrif-
velser:

a). Till Bestyrelsen af den 1ste Nov. 1892
med underättelse att den förutlagda omorganisa-
tionen af allmänna ploginstruktörs hänsten
fått författa, men att ploginstruktören Wall-
gren tillerkänt ett arodesluskatt af 400 mark
om året, så länge han innehafv nämda befatt-
ning; samt

b). Till Bestyrelsen af den 18. Januari
innsärande af med begäran om utlåtande
rörande väkt fråga om ajournerandet för
ett år eller på obestämmd tid af det allmän-

Pl. 24/2
93. I

na finska landbruksmötet, som varit afsett att hållas i Wasa instundlande sommar.

I sammanhang härmed anmärktes att Bestyrrelsen i afgifvet uttalande tusslyrkt mötets hållande på följt bestämd tid.

§2.

På förslag af Bestyrrelsen och på de skäl, som finnas anförda i dess protokoll för den 20. sistlidne Januari under §6, beslöt Sällskapet, att från den sista nästkommande November under ytteligen två år framåt använda Thulinska fondens räntemedel till underhåll af sextio elever vid jordbrukslärovärdet i landet.

§3.

Sällskapet till kännedom meddelades innehåll af de redogörelser Bestyrrelsen vid sammanträde den 13. dennes under §§ 12. och 13. uppgjort behöfande användandet under 1892 af Statsanslaget af den 1. maj 1861. samt Jordbruks- och Släjdanslagen. Denna anmälan föranledde icke till något uttalande.

§4.

Jämlikt Bestyrrelsens förslag under § 18. i dess protokoll för den 20. Januari inkommande är beslöt Sällskapet tilldelat skräddaren G. F. Andersson en Sindersholms tarp i Wattkast by af Korpis socken 50. mark såsom uppmuntran för visadt intresse för hädgårdsskätset.

§5.

Jämlikt § 52. af Sällskapets stadgar genomgick här efter budget-förslaget för inkommande år:

Sigr. Budget.

i afsende å där upptagna på tidigare beslut icke grundade utgiftsprästors fastställande; och

Sigr. Budget.

Förslag till Stat

för

K. F. Hushållningssällskapets Fonder

År — 1893

Enskilda Fondens Stat

Tillgångar

Lånskaps gäld	84000	.	.
lösegendorn	13000	.	.
Vinflutna räntor	360	.	.
Kontant i kassan	14668	36	
	<u>Tm</u>		<u>112028 36</u>

Inkomster

Kassabehållning fr år 1892	14668	36	
Vinflutna räntor	360	.	15028 36
Hjra från Ahlmanska fonden	800	.	
" " Ritmarkska	200	.	
" " Leahnska	270	.	
" " Sv. Lasarett	220	.	
" " Thulinska	200	.	
" " Scharlinska	200	.	
Bidrag till tryckningskostnader från			
Ahlmanska Fonden	600	.	
Ritmarkska	150	.	
Leahnska	200	.	
Jordbruksanstaltet	500	.	
Bidrag från Hisingerska fonden till			
utgifvande af ekonomiska skrifter	240	.	
Hjra från Högskolans läkare	1000	.	
Inflytande ledamotsavgifter	2400	.	
räntor	1500	.	
Lösen för utmärkelsebecken	500	.	8980
	<u>Tm</u>		<u>24008 36</u>

Utgifter

Aflöningar	940	.	
Revisor af Bestyrelsen, revisorns			
kommissemän och kanslibiträden	1600	.	
Gårdens underhåll af ena	1500	.	
Ved och lysa	1000	.	
Tyngt af Bekbind. kostnader	2200	.	
Tidningar	200	.	
Postporto, kassa löppet	300	.	
Rejsering i museum	100	.	
Diverse	1000	.	8840
Afurskatt			15168 36
	<u>Tm</u>		<u>24008 36</u>

Ahlmanska Fondens Stat

Grundfond	84000	.	
Förskott	149127	82	
	<u>Tm</u>		<u>233127 82</u>

Kontra

14 skuldsedlar	217000	.	
1 depositionsbevis	5500	.	
Vinflutna räntor fr år 1892	600	.	
Kemiska och Frikontrollstationen	8216	25	
Kassabehållning	1811	57	
	<u>Tm</u>		<u>233127 82</u>

Inkomster.

Kassabehållning fr 1892	1811 57	
Öfningsrenta	600	2411 57
Banko i län	12500	
Statsanlag till kemiska stationen	3000	15500
	<u>Små</u>	<u>17911 57</u>

Utgifter.

Aflönningar	2056 40	
Bidrag till skolorna i Kangasala, Birkala, Lempenä, Ulljärvi, Miesmäki och Tiesko	3000	
Stipendiater i stiftskolan här och i Kangasala	800	
Bidrag till Enskilda Fonden	1400	
Anlag till kemiska stationen	3000	
d. inventarium i d.	200	
Diverse	500	10956 40
Öfningskost till bestridande af 1894 års utgifter		6955 17
	<u>Små</u>	<u>17911 57</u>

Bilmarkska Fondens Stat

Grundfond	11400	
Täckofran	1089 88	
	<u>Små</u>	<u>12489 88</u>

Kontra:

Utestående län	11000	
Öfningsrenta fr 1892	230	
Kassabehållning	1259 88	
	<u>Små</u>	<u>12489 88</u>

Inkomster.

Kassabehållning fr 1892	1259 88	
Öfningsrenta	230	1489 88
Banko i län		660
	<u>Små</u>	<u>2149 88</u>

Utgifter.

Aflönningar	192 80	
Bidrag till Enskilda Fonden	250	542 80
Öfningskost		1607 08
	<u>Små</u>	<u>2149 88</u>

Travnska Fondens Stat

Grundfond	10024	
Täckofran	31856 65	
	<u>Små</u>	<u>41880 65</u>

Kontra:

Utestående län	39000	
Kontant i kassan	2880 65	
	<u>Små</u>	<u>41880 65</u>

Inkomster:

Kassabehållning från 1892		2880 65
Banko i län		2300
	<u>Små</u>	<u>5180 65</u>

Utgifter:

Ljuktjänst i Savastehus	330 60	
Aflönningar	200	
Bidrag till Enskilda Fonden	470	1000 60
Öfningskost		4180 05
	<u>Små</u>	<u>5180 65</u>

Ivanska Lasarettsfonds Stat

Grundfond	5840 .	
Förhöfran	6818 23	
	<u>För</u>	<u>12658 23</u>

Kontra:

Utestående lån	11500 .	
Kontant i kassan	1158 23	
	<u>För</u>	<u>12658 23</u>

Inkomster:

Kassabekantning fr 1892		1158 23
Ränter i lån		690 .
	<u>För</u>	<u>1848 23</u>

Utgifter:

Sarastehus läns sjukhus	300 .	
Aflönningar	100 .	
Bidrag till Enskilda Fonden	220 .	620 .
Öfruskott		1228 23
	<u>För</u>	<u>1848 23</u>

Mulinska Fondens Stat

Grundfond	32000 .	
Förhöfran	4817 24	
	<u>För</u>	<u>36817 24</u>

Kontra:

Utestående lån	34920 .	
Kontant i kassan	1897 24	
	<u>För</u>	<u>36817 24</u>

Inkomster:

Kassabekantning fr 1892		1897 24
Ränter i lån		2090 .
	<u>För</u>	<u>3987 24</u>

Utgifter:

Aflönningar	120 .	
Bidrag till Enskilda Fonden	200 .	
Stipendiater i landtkontorsverk	1700 .	2020 .
Öfruskott		1967 24
	<u>För</u>	<u>3987 24</u>

Scharinska Fondens Stat

Grundfond	20000 .	
Förhöfran	29693 25	
	<u>För</u>	<u>49693 25</u>

Kontra:

Utestående lån	40000 .	
Obligationer	9781 .	
	<u>För</u>	<u>49781 .</u>
Ågär: Skuld till öfriga fonder		87 75
	<u>För</u>	<u>49693 25</u>

Inkomster:

Ränter i lån	2400 .	
de . obligationer	440 .	
	<u>För</u>	<u>2840 .</u>

Utgifter:

Skuld till öfriga fonder		87 75
Bidrag till Enskilda fonder		200 .
Öfruskott		2552 25
	<u>För</u>	<u>2840 .</u>

Holmska Fondens Stat

Grundfond	1000 .	
Förhöfran	24 14	
	<u>För</u>	<u>1024 14</u>

<u>Kontra</u>	
Obligationer	1000
Kontant i kassan	24 14
	<u>Fm</u>
	1024 14

<u>Inkomster:</u>	
Kassabeholding p. 1892	24 14
Ranta i oblig	45
	<u>Fm</u>
	69 14

<u>Utgift:</u>	
Premier til Skjdan	45
Opushatt	24 14
	<u>Fm</u>
	69 14

Hisingerska Fondens Stat

Grundfond	1800
Forskran	2440
	<u>Fm</u>
	4240

<u>Kontra</u>	
Udstående lån	4000
Kontant i kassan	240
	<u>Fm</u>
	4240

<u>Inkomster:</u>	
Kassabeholding p. 1892	240
Ranta i lån	240
	<u>Fm</u>
	480

<u>Utgift:</u>	
Bidrag til luskilde fonden	240
Opushatt	240
	<u>Fm</u>
	480

Wahrenska Donationen

<u>Liggengar</u>	
Depositionsberis	3500
Kontant	102 50
	<u>Fm</u>
	3602 50

<u>Inkomst</u>	
Ranta i dep. beris	175
	<u>Fm</u>
	3777 50

<u>Till disposition</u>	
	<u>Fm</u>
	3777 50

Statsfonden

<u>Inkomst:</u>	
Statsanlag for ariet	<u>Fm</u>
	4928 80

<u>Utgift:</u>	
Afloningu til husemændene i vaktm.	<u>Fm</u>
	4928 80

Anslaget af den 1. Maj 1861

<u>Inkomster:</u>	
Kassabeholding fra 1892	6246 89
Statsanlag for ariet	5000
	<u>Fm</u>
	11246 89

<u>Utgifter:</u>	
Till pris for udlygprænt af tillygskeifte	1500
atjænde omme anjæmæke	1500
Bidrag til udlygprænt af lemperte	1000
Till indtæg og udlygprænt af andre skifter	1000
Forsdrag i landbræk	2000
Kvintige trjæide eleven	1000
Reestipendie til mejerier	2000
	<u>Fm</u>
	10000

Forspækt 10000

Till ofrigt med fonden afsedda ändamål	10.000	
	1.246 89	
	<u>11.246 89</u>	Fm

Jordbruksanstlaget

Inkomster:

Kassabehållning från 1892	3.785 63	
Statsanslag för året	8.000 .	
	<u>11.785 63</u>	Fm

Utgifter:

Träjärdmästarens afloning	1.400 .	
Dess reseräkningar m.m.	600 .	
Till hofberedarens skolen	1.000 .	
Underled af landbruksgillan för maten och utställningar	2.000 .	
Till utdelning af mejerihärd o andra uppmuntringar enl. Rottorpsens bestämmande	1.000 .	
Premier för välskötta jordbruk	3.000 .	
Bidrag till byggnadskostnader	500 .	
Anslag till hänsyftelser	200 .	
Bidrag till vaktmästarens afloning	100 .	9.800 .
Till ofrigt med fonden afsedda ändamål		1.985 63
		<u>11.785 63</u>
		Fm

Stöjdanslagen

Inkomster:

Kassabehållning fr. 1892	4.280 55	
Statsanslag för året	8.600 .	
Afbetalning i Stöjdärs Sjögrens lån	125 .	
	<u>13.005 55</u>	Fm

Utgifter:

Afloning af föreståndarinnan för stöjdskol. 1000	1000 .	
d: . lärarinnan i väfning	750 .	
d: . timläsarinna	1.000 .	
Ved och lysse	900 .	
Hyra för skallekaler	2.650 .	
Lurenbarie och väfnadsprof	500 .	
Träningskostnader i stöjdskol	500 .	
M. Sjögrens och betald stöjdskola	1.400 .	
Träskomparens afloning och resa	800 .	
Inspektion af stöjdskola	300 .	9.700 .
Till ofrigt med fonden afsedda ändamål		3.305 55
		<u>13.005 55</u>
		Fm

Länemejerski's Aflön. fond

Inkomster:

Kassabehållning fr. 1892	2.409 26	
Anslag för året	2.000 .	
	<u>4.409 26</u>	Fm

Utgifter:

Länemejerskernas afloningar	1.000	
Dess reseräkningar m.m.	1.000 .	2.000 .
Lirer		2.409 26
		<u>4.409 26</u>
		Fm

Stogkårlars Aflön. fond

Inkomster:

Kassabehållning fr. 1892	56 56	
Statsanslag för året	1.800 .	
	<u>1.856 56</u>	Fm

<u>Utgift:</u>	
Plagiinstruktörrens aflering	1800 .
Överskott	56 56
	<hr/>
Små	1856 56

Höftbestagsskolfonden

Inkomster:

Statsanlag	3000 .
Från Jordbruksanlaget	1000 .
	<hr/>
Små	4000 .

Utgift:

Till Skolefästans skolan	Små 4000 .
--------------------------	------------

Furubjelmiska Fonder

Kassabehållning p. 1892	Små 120 60
-------------------------	------------

3.

beslöt Sällskapet att till alla delar stadfästa den förestagna budgeten samt särskildt att till Bestyrelsens bestämmande afvika förfogandet af den summa af 1,000 mark, som i Jordbruksanstaltens utgiftslistat bestämt till utdelning af mejerihärl och andra uppmaningar.

§ 6.

Sällskapet till kännedom meddelades af Bestyrelsen:

a) att, med anledning af den utlysta pristäflingen om utarbetandet af falkskrifter rörande andelsmejerier och bestående för kreaturen, att tvänne täflingskrifter i det fjärde och åtta i det senare ämnet inkommit och för närvarande berodde på granskning af utsedde prisdomare;

b) att Bestyrelsen utskolat de uppmaningar för kreaturs skätsel samt väl uppfödda och inredda ladvärdts byggnader, som finnas omnämnda i Bestyrelsens protokoll för den 30. Decemba 1892 under § 5;

c) de omständigheter rörande Sällskapets släjdskata, som antalas i § 6 af Bestyrelsens protokoll för den 30. Decemba förlidit år.

d) att Bestyrelsen till ledamot i den komite, som på initiativ af Uleåborgs läns Hushållnings-sällskap komme att sammantäda i Tammerfors den 15. instundande Mars, för att afvirlägga om bildandet af en masskulturförening i Finland, utsatt sin ledamot, först-märkaren M. von Haartman och till hans suppleant Sällskapets Sekreteran;

e) att Bestyrelsen till Sällskapets ombudsman i 5te distriktet, efter kommerserådet G. Ranin, som afsagt sig uppdraget, utsatt

föreståndaren för Leväis järnbruks-skola Walter Granfelt, samt

a) att Bestyrelsen till tryck befordrat den berättelse professor C. M. Reuter afgifvit öfver den af honom på Sällskapets bekostnad företagna under sommaren 1892 företagna resan för studium af ängsmasken och medler för dess utrotande.

Denna skrift, som i dag utkommit, utdelades bland Sällskapets länstads kamrars ledamöter.

§7.

I öfverensstämmelse med Bestyrelsens förslag och på de grunder, som finnas anfädda i protokollet för den 13 i denna månad §. 26, tilldelades nedanuppräknade tjänstehjäl följande utmärkelser för långvarig och trogen tjänst, nämligen:

a) Sällskapets mindre silfvermedalj:

1. Källanföreståndaren Karl Fredrik Westuback
2. Drängen Benjamin Thomasson.
3. Rättaren Augustinus Tötterström.
4. Skogsaktaren Karl Johan Tötterström.

b) Sällskapets bronsmedalj:

1. Klockaren Johan Gustaf Ahlsten.
2. Gjütaren Karl Anton Ekman.
3. Gjütaren Johan Winberg.
4. Maskinisten Otto Wilhelm Slöjén.
5. Masmästaren Alexander Lindström.
6. Muraren Elias Nylund.
7. Flyttdrängen Anders Johan Skogström.
8. Bruksarbetaren Johan August Palm.
9. Skepparen Daniel Gjöblom.
10. Stalletdrängen Gustaf Erik Sundberg.
11. Smiden Adolf Fredrik Kallin.

12. Smiden Josef Dahl.
13. Smiden Karl Anders Skömpers.
14. Drängen Alfred Luc.
15. Drängen Henrik Lappalainen.

c) Sällskapets hedustecken.

1. Tjänarinnan Justina Mattsdatter.
2. Handelsbiträdet Ida Nymalm.
3. Tjänarinnan Auora Amanda Tiner.

d) Inskriftian i silfversked.

1. Tjänarinnan Mava Tolonen.

§8.

Följande vid senaste plenum föreslagna personerna blefvo till ledamöter i Sällskapet inbjudade:

- ✓ 1. Godsägaren Johan Edvard Bugroth i Öfverby i Bjäina.
- ✓ 2. Godsägaren Karl Wasastjerna i Skömma i Bjäina.
- ✓ 3. Häradshövdingen Johan Agas i Ruovesi.
- ✓ 4. Bonden Arvelm Rantala i Ruovesi.
- ✓ 5. Gods- och fabriksägaren E. Holmberg i Oravais.
- ✓ 6. Apotekaren Karl Fredrik Mandelin i Wasa.
- ✓ 7. Landtbruksingenjören Alf Wilhelm Garibaldi Neovius i Wasa.
- ✓ 8. Vicekonsuln Arvel Schauman i Wasa.
- ✓ 9. Biträdande lämagronomen Arvid Westerling i Orisberg i Storkyro.
- ✓ 10. Godsägaren Arvel Pappius i Ranea gård i Wimo.
- ✓ 11. Redskapshandlanden Paul Sidorow i Helsingfors.
- ✓ 12. Filosofidoktor Hannes Gebhard i Helsingfors.
- ✓ 13. Landskamreren Karl Eskelin i Wasa.
- ✓ 14. Lämagronomen Karl Laurin i Uleåborg.

§10.

Att justera dagens protokoll utgägas assessorn Granström, rättsmästaren Stenrik och häggärdsmästaren Gauffin.

In fidem:

M. Rosén

Utförd af:

A. Granström

B. Stenrik. O. R. Gauffin

Pl. 90/7
93.
1.

År 1893 den 30 maj sammanträdde H. F. Huskällningsällskapet till Plenum, hvareid tillstädeskommo Sällskapets viceordförande, borgmästaren Juselius, bestyrrelseledamoten, assessorn Backmansson, äfvensom handlanden Hoffstedt, häggärdsmästaren Gauffin, fabrikanten Jönsson, kommunalrådet Mayalin, godsägaren Allén, rådmannen, assessorn Granström, kofrättsassessorn Kumlin, kammarrådet Dahlin, godsägaren Eric Petzig, rättsmästaren Stenrik, med doktor Hahl, stadsläkaren Sproof, Sällskapets kamrerare direktorn Trekla samt underskrifven sekreterare.

§1.

Viceordföranden öppnade Plenum med tillkännagifvande att Sällskapets ordförande varit af sjukdoms förfall hindrad att infinna sig, hvareftur följande från K. Senaten till Bestyrrelsen ankomna skrivelser upplästes:

a) Från Handels- och Industri Expeditionen af den 17 sistlidne mars, med anmodan att, vid insändandet af den berättelse om Sällskapets verksamhet för slöjdekunnighetens främjande under 1892, som bör vid mars månads utgång till Expeditionen insändas, tillika föreslå de åtgärder som på grund af den oförenlighet numera vunnits borde framdeles vidtagas. Häreid meddelade sekreteraren att ifrågasvarande förslag i behörig tid insändts.

b) Från jordbruks Expeditionen af den 12 april med tillåtelse att till Sällskapets jordbruksanslag öfverföra de 27 mark 25 penni, som öfverblifvit af 1891 års anslog

till odlingsförsök med potatis.

c) Från Jordbruks Expeditionen af den 19 april med underättelse att H. Sena-
len med ändring af § 31. i Nådiga instruktio-
nen för Landbruksstyrelsen af den 19 Mars 1892,
funnit godt förordna, att förstärkta Landbruks-
styrelsen eger ärligen sammantäda den 20 No-
vember eller, om denne dag är en helgdag, den
första derpåföljande söckendag.

d) Remissresolution af den 12
april med anmodan till Bestyrelsen att in-
komma med und. utlåtande i anledning af
fröken Signe Elisabeth Wasz' ansökan om an-
slag till en slöjdskola i Salo köping. Högäm-
te meddelades att Bestyrelsen i afgifvet utlä-
tande förordat ett anslag af 600 mark i ett
för allt till skolans första uppsättning samt
sedemera 800 mark om året till dess underhåll
på samma vilkor, som äro fästade vid de
anslag, som tidigare beviljats slöjdskolan i
Letala och Piikkis väfskola.

§ 2.

Revisionskommissionens berättelse för 1892
upplästes så lydande:

Sign. Decharge. 1892.

och anmätte härvid rekriteraren att, enär i be-
rättelsen inga anmärkingar förekommo, hade
Bestyrelsen icke haft anledning låta densam-
ma till plenum åtföljas af något uttalande
från Bestyrelsens sida.

Sällskapet meddelade härå såväl tjän-
stemännen som Bestyrelsen fullständig ansvars-
frihet för förlidet år 1892.

§ 3.

Härå fördrogs Ålands Landtmanna-
gilles i Bestyrelsens protokoll för den 25 i
denne månad under § 2. intagna fram-

ställning om föranställande af ett Landt-
bruksmöte på Åland instundande sommar,
hvarefter upplästes sekreterarens af Bestyrelsen
omfattade betänkande i ärendet, liksom
intaget i § 2 af förenämnda protokoll.

Bestyrelsens sålunda framställda för-
slag godkändes af Sällskapet utan diskus-
tion.

Sign. Decharge. 1892.

Revisionsberättelse:

Vid plenum utsedde att granska K. J. Hushållnings Sällskapets
räkenskaper för år 1892, skuldsedlar och öfriga säkerhetshandlingar öfvensom
bestyrelsens och tjänstemännens verksamhet under samma år, såvidt så-
dant ur protokoll och diariier framgår, på understående, sedan vi
idag slutfört detta uppdrag, härmed afgifva följande:

att bestyrelsen med stor omsorg och insigt skött Sällskapets ange-
lägenheter;

att Sällskapets räkenskaper äro förda med symmerlig tydlighet och klarhet;
att i Sällskapets värd befintliga skuldsedlar och öfriga säkerhetshandlin-
gar synas oss erbjuda tillräcklig säkerhet; hvarför vi få nöjet föreslå
ej mindre bestyrelsen än att Sällskapets tjänstemän till behållande
af fullt ansvarsfrihet för redogörelseåret 1892. Åles den 26 april
1893

Revisionskommissionen:

G. Holmstedt, A. Dr. Gunnelius, Viktor Forselius, H. W. Steurvik.

till odlingsförsök med potatis.

c) Från Jordbruks Expeditionen af den 17 april med underättelse att H. Sena-
len med ändring af § 31. i Nådiga instruktio-
nen för Landbruksstyrelsen af den 19 Mars 1892,
funnit godt förordna, att förestälda Landbruks-
styrelsen eger ärligen sammantäda den 20 No-
vember eller, om denne dag är en helgedag, den

ställning om föranstaltande af ett Landt-
bruksmöte på Åland instundande sommar,
hvarefter upplästes sekreterarens af Bestyrelsen
omfattade betänkande i ärendet, liksom
intaget i § 2 af förenämnda protokoll.

Bestyrelsens sålunda framställda för-
slag godkändes af Fällskapet utan diskus-
sion.

§ 4

Med anledning af den på föredags-
ningslistan upptagna frågan om premiering
af välskatta högräddar i Åbo länns skär-
gård, upplästes § 9 i Bestyrelsens protokoll
för den 27 sistlidne april, ^{och blef} utan förspord
meningskillighet Bestyrelsens förslag i
saken af Fällskapet godkänt.

§ 5.

Wesilaks och Tattijärvi kommunens
uti Bestyrelsens protokoll för den 25 i den-
na månad under § 3 intagna framställ-
ning om anslag från Ahlmaniska fonden,
föredogs hvarefter jämte sekreterarens på
samma ställe intagna betänkande, hvars
klämman Bestyrelsen förslaget till godkän-
nande.

Sedan doktor Groof enhälligt att
Ahlmaniska testamentet såvidt det rörde
donationen till Fällskapet måtte uppläsas,
samt detta skett, blef Bestyrelsens förslag god-
känt.

§ 6.

Fällskapet till kännedom meddelades:

a) Rörande prästtjänsten med falk-
skifta hvad § 13 i Bestyrelsens protokoll för
den 28 mars och § 8 i protokollet för den 27
april därom innehålla.

b) De omständigheter rörande Fäll-

skapet slöjdskola, som ingår i § 14 af Bestyrelsens protokoll för den 25 i denna månad.

c) Att Fällskapet lämnat ett bidrag af 1,000 mark till utgifvande af den svampkarta, som åtföljt det af fräken Alli Trygg i 30,000 etc. utgifna flygbladet "Falketoblad" mot vilka att Fällskapet särskildt erhålle 1,000 etc. af svampkartan för att på lämpligt sätt spridas. Kartan förevisades härjämte.

§ 7.

I öfransstämmelse med Bestyrelsens förslag och på de skäl som finnas anförda i dess protokoll för den 25 i denna månad under § 18 tilldelades nedanuppräknade tjänstehjon följande utmärkelser för långsamt och trogen tjänst nämligen:

a) Fällskapets mindre silfvermedalj.

1. Gårdfogden numera torparen Karl Henriksson Hoikijoki.

2. Rättaren numera kreaturskötaren Gustaf Erik

b) Fällskapets bronsmedalj.

1. Drängfogden Karl Paananen.

c) Fällskapets Hedustecken i silver.

1. Tjänarinnan Gustava Israelsdatter.

d) Inskription på brosch af guld och silver.

1. Mejeriskan Eufrosyne Wilhelmina Mattsdatter.

§ 8.

Följande vid senaste plenum föreslagna personer blefvo till ledamöter i Fällskapet genom ballotering, hvarvid endast hvita kullor till antalet 15 i urnan inlades, invalda:

1. Redaktören Karl Johan Tallet i Wiborg

2. Godsegarern Fredrik Järnfeldt i Repala

i Kjulo.

3. Godsegarern Joan Ruffschinoff i Turun i Loimijoki.

4. Godsegarern Axel Nyberg i Haarais i Loimijoki.

5. Kronolänsmannen Sebastian Hertzberg i Hvittis.

6. Ruothållaren Johan Sännälä i Kattula.

7. Olbyggaren Paul Noak Pousar i Fossa i Tammela.

8. Kapellaren, vicepastorn Berndt Wilhelm Ekeling i Helviä.

9. Godsegarern Maurits Hisinger i Ekenäs landsförsamling.

10. Godsegarern, vicekonsuln Gustaf Böning i Kärby i Innappertuna.

11. Konsulinnan Anna Böning, född Öin, i Innappertuna.

12. Docenten, doktor Lars Wilhelm Tagerlund i Helbingfors.

13. Professorn Fredrik Elfring i Helbingfors.

14. Professorn Odo Morannal Reuter i Åbo.

15. Prodirektorn vid Polytekniska Institutet, friherren Karl Evert Palmén i Åbo.

16. Vicekonsuln Gustaf Lindblom i Åbo.

17. Handlanden August Lindberg i Åbo.

18. Handlanden Oskar Wikestäm i Åbo.

19. Folkskoleinspektorn Waldemar Weckman i Åbo.

20. Apotekaren August Nyklund i Åbo.

21. Landtmätaren Johan Ferdinand Hene lius i Åbo.

22. Hyrkoherden Karl Sanfuid Nymän i Åbo.

23. Kollegan, fil. mag. Magnus Bergroth i Åbo.

24. Håradsskrifvaren Gustaf Lindgren i H. Rauno.

- 1 2 ✓ 25. Kantorn Bernott Ludvig Ekman i A.
 2 2 ✓ 26. Handlanden Hjalmar Carin i Yalo.
 ✓ 27. Kronolänsmannen Bengt Toar Jevon i
 Halikko.
 14 F ✓ 28. Landthushållaren Karl Fredrik Friberg i
 Uskela.
 7 ✓ 29. Landthushållaren Hans Peder Jensen i
 Ingeris i St. Bertils.
 48 J ✓ 30. Häradsskrifvaren Edvard Tönderlund
 i Maunhamn.
 50 J ✓ 31. Vicekonsuln Hugo Ferdinand Tamme-
lander i A.
 46 J ✓ 32. Fjörkaptenen Johan Erik Sundström i
 Sund.
 42 J ✓ 33. Handlanden Petter Littkoff i Hammar-
 land, samt
 39 R ✓ 34. Agronomen Maik Rosenberg i Abo.

§ 7.

Till ny ledamot i Fällskapet hade Om-
 budsmanen i 9. distriktet föreslagit:

1. Kapellaren Gustaf Pettersson i Krono-
 borg.

Desutom föreslogas vid plenum följän-
 de nya ledamöter:

2. Fabriks & godsägaren, greve August Eson
Champfeli i Abo.

3. Godsägaren, greve Gösta Champfelt i A.

4. Hofrättsnotarien Ead Angquist i A.

5. Apotekaren Trans Eskil Dittler i A.

6. Stadskassören Petter Jansson i A.

7. Tullförvaltaren Hugo Maik Hallmerus i A.

8. Stadskamreraren Bernott Linnell i A.

9. Tullförvaltaren Eugen Macom i A.

10. Justitierådsmannen Waldemar Höblom i A.

11. Auktians direktören Linus Wilhelm Tatt-
berg i A.

12. Professorn Johan Richard Danielsson
 i Helsingfors.

13. Prätsekkammarsekretären, ingenjören
Ollo Ehrström i A.

14. Vicekonsuln Victor Ek i A.

15. Ränmästaren Victor Falck i A.

16. Föreståndaren för Statsjernvägarnes verkstäm-
 lor, löjtnanten August Johan Fabritius i A.

17. Öfverdirektören Alexis Gripenberg i A.

18. Fattigvårdsinspektören Gustaf Adolf Hel-
singius i A.

19. Fil. mag., kollegiassessorn Uno Kuten i A.

20. Kommunalsrådet Abel Landén i A.

21. Professorn Joel Napoleon Lang i A.

22. Försäkringsinspektören, filosofie doktor
August Ramsay i A.

23. Fabriks & godsägaren, kommerserådet Nico-
las Lincbychoff i A.

24. Kollegiassessorn, polismästaren Oskar
August Ståhlberg i A.

25. Rektorn Karl Alexander Cajander i
 Nystad.

26. Provinsialläkaren Lars Leonard Hed-
lund i A.

27. Filosofie magistern, godsägaren Ollo Lind-
holm i Pernå.

28. Bruksägaren Walter Ramsay i Wichtis.

29. Borgmästaren Fredrik Stenström i Kar-
 gö.

30. Häradshövding Nikolai Waldemar von
Wendtt i Rymmere.

31. Tullförvaltaren Abut Öberg i Gamla Kar-
 leby.

32. Provinsialläkaren Maik Schren i Åskuleby.

33. Medicinledaren, godsägaren Waldemar
Ekelund i Naatola.

34. Landssekreteraren, lagmannen Gott-
lieb Leopold i Anapio.

Dessa förslag blefvo budlagda till nä-
 sta plenum.

§ 10.

Allt justera dagens protokoll utsägas
assessorn Granström, handlanden Klaffstedt
och räntmästaren Stenwik.

In fidem:

W. P. Rönkä

Justeraot
W. Granström Kl. Klaffstedt Stenwik.

1893

Ar 1893 den 7 november sammankändes
H. F. Huskärningsrådet till Plenum,
hvarvid tillstädesvarono: Sällskapets ord-
förande Hofrättsrådet Björkstam, vice ord-
förande borgmästaren Juselius, bestyrrelsens
ledamöterna, förstevärdaren von Haartman
assessorn Backman samt ledamöterna ge-
vernör von Kraemer, kofrättsmannen Kum-
lin, bankoständens Forselin och Hestris, vice
presidenten Ittimäus, handl. Österblad,
kommunalrådet Marjalin, handl. Klaffstedt
fabrikant Jönsson, landbrukshögskolans Seyer-
ström, godsägaren Allen, landräntmästaren
Stenwik, kammarrådet Dahlin, kapten Hög-
la, assessorn Granström, forsten. Hedberg,
agronom A. Reuters, mag. Kallgren, dr
Spöck, kommunalrådet Rosenberg, br Po-
nberg jr, doktor Melman, kammarare
Lohela och sekreteraren Rönkä.

§ 1.

Ordföranden öppnade plenum, hvarföre
följande från K. Högskolans Styrelse och Landbrukshögskolans
auktionen skrifvelser upplästes:

a) från Landbrukshögskolans af den 3 juni 1893, intaget
i ~~Landbrukshögskolans~~ protokoll för den 20 juni under § 3, med tillhö-
nagifvande till K. Högskolan med afseende på Protokollens
i bref af den 28 Mars gjorda hemställan om öfverflyttning
för höfstdagsarbeten i Åbo juni till för goda beting för två år
framåt till statsunderstöd till samma belopp som här förut
man eller 3000 mark, därvid Landbrukshögskolans tillika
anbefallit att efter vederbörligaste förhandling inkomna med
förslag om sådant anordning vid nämnda skola att
kostnaden per elev blefve i möjligaste mån nedbragt. Hvar
i Protokollens i afsluten skrifvelse under framställande af
såväl behöfvet af ifrågakommande försörjning som särskilda

andra densamma besvärande berättelser meddelas det Skotska förbundet länsveterinär Fabritius förklarar sig villig att på främre förmåga kontraktet om skolas undervisning på en månads vilkor som härintill, på grund hvareaf Bestyrrelsen antvillit tillstås att definitivt få förmåga kontraktet med Herr Fabritius

b) Lantbrukstyrelsen skrifvelse af den 22 Juli med underrättelse att H. S. Svante gifvit sitt samtycke till att på gälsande villkor förmåga öppnande kontrakt, och hade Bestyrrelsen med Veterinär Fabritius på grund häraf uppgjort ett nytt kontrakt af i protokollet för den 19 ^{augusti} ~~september~~ under § 3 angifven lydelse.

c) Lantbrukstyrelsen skrifvelse af den 14 September 1895 svar på Bestyrrelsens i afmuntlig ledning vid uppgörandet af Sällskapets budget för kommande år meddelas det H. S. Svante hade för afrikt verkställa sin fördelning af den i stat upptagna anslag på 80000 mark för lantbrukssällskapen under stöddande, på grund hvareaf Lantbrukstyrelsen som följande i uppdrag att inkomna med förstellet till dylik fördelning, antvillit som uppgift för den Bestyrrelsen hade för afrikt för Sällskapet föreslå. När hade Bestyrrelsen aflämnat in i dess protokoll för den 19 September att år under § 4 intagen svarskrifvelse.

§ 2.

Till ämne för afhandlingen i 1895 års årsamman antogs på Bestyrrelsens förslag: Hvilken fördelar med förmåga delsmijerier?

§ 3.

Bestyrrelsen förslåg att Sällskapet måtte att Bestyrrelsen öfverlemnas att sedan direktions för St. Mikels län lantbrukssällskap svar på Bestyrrelsens den 29 ^{september} ~~augusti~~ skrifvelse angående stöjd premier från Holstenska fonden i december inkommit, besluta om deras utgifvande, i öfverensstämmelse med protokollet för den 3. november 1895 vid handen gifvit, till förtag af Sällskapet godkändes.

§ 4.

Sällskapet biföll till Bestyrrelsens förslag med anledning af från Statistiska Centralbyrån antänd i Bestyrrelsens protokoll för den 20 sittlidne juni § 5 intagen skrifvelse att till Statsarkivet öfverlemnas i Sällskapets arkiv befintliga folkmängdstabeller från åren 1751-1800.

§ 5.

När efter fördrags frågan om utgifvande af pris för i sin helhet väskäten jordlägenheter och upplästa i sådana afseende § 3 af Bestyrrelsens protokoll för den 3. november 1895 samt premierringsnämndens där i intagna berättelse öfver verkställda synföreläringar och beslut Sällskapet godkänna Bestyrrelsens i förnämnda § intagna förslag. På grund af detta beslut komna sålunda medanstående jordbrukare att tilldelas följande pris för väskäten jordbruk:

- 1) jordbrukaren H. W. Holmnia i Kalikka socken första priset 400 mark jämte diplom
- 2) jordbrukaren H. Hakkarinen i Puumas socken andra priset 250 mark jämte diplom af samma
- 3) handlanden H. F. Hjelt i Mittis kapell tredje priset 150 mark jämte diplom

§ 6.

Till Sällskapets närmedom meddelades:

a) Bestyrrelsens i protokollet för den 3. november 1895 § 4 upptagna förslag att i anledning af nämnda § bifogade handlingar ur Holmanska fonden tilldelas torparen Kalle Säteri i Wesilaks socken 100 mark sammanbörning för af honom i torpet utföra odlingsarbeten, hvare till Sällskapet lunnade sitt samtycke.

b) Det i Bestyrrelsens protokoll för den 3. november 1895 § 4 upptagna ärendet ang. anslag till Wesilaks och Täljåns kommuner.

c) att Bestyrrelsen besluta tilldelas Thalinska stjernvärdet Johan Laurila i Mustiala samt Oskar Mäkinen i Tuusula sammanbörning att svaras att väl inkommit stäm-

plan af A. Sjöstoms "Maatalousstatistik"

d) Att Bestyrrelsen till Skolan ska stipendiater från 1 sinnevarande november antagit de i protokollet för den 20 de sidan givna under § 7 uppräknade bodesvinner vid i samma § angifna landtbruksläroverk.

e) Att Bestyrrelsen till delat nedan nämnda landtmannagifvande för inkomst

år 1892.

Halikko och Angulainen gille	Försg	200 -
Wesilaks Lempäälä och Tottijärvi do.	"	200 -
Birkkala och Yläjärvi do.	"	200 -
Kangasala do.	"	200 -
Paimion Edistysseura	"	100 -
Piikkihuskiansförening	"	172 -
Kraahnis Hämeen Maaseutijoukko	"	100 -

år 1893

Wesilaks Lempäälä och Tottijärvi gille		200 -
Kangasala do.		200 -
Birkkala och Yläjärvi do.		200 -
Halikko och Angulainen do.		200 -
Marttilan Kunnallisseura		200 -
Paimion Edistysseura		100 -
Piikkihuskiansförening		185.25
Bjärna Landtmannagille		100 -

f) Att Bestyrrelsen på förslag af Länsmijordhans Selma Salvin till delat jordbrukaren J. Ernström i Parpa som uppmaning för visade intressen för mjölkhandtering och kreaturskötsel de i protokollet för den 3 sinnevarande november uppräknade mjölk och annan redskap.

g) Att Hjäradstjefding H. G. Berg i Jordavala beviljat antagen till ombudsman i 8 de distriktet

h) Att Länskapets Stöjdskola för närvarande bestå af 84 elever, hvaraf 28 i slätslän, 25 i pladslän, 23 i halan arbete 38 i väfning; att större antal säll kan inrymmas, hvar för sig på sökande väntat afvisas.

i) Att Magistraten i Åbo stad tillkännagifvit till Stadens beviljat Länskapet andrag för år 1894 för den kemiska och förkontrollstationen till oförändradt belopp

k) Att de prisbelönda täflingskräftorna "Om andemijonir" och "Bordäder för husdjuren" numera utkommit tryckt på svenska språket, den förra dessutom i finska öfversättning hvarjämte den senares finska upplaga öfversatt till svenska torde utkomma. Tillika meddelades Bestyrrelsens uti protokollet för den 29 nollidne Augusti under § 16, för den 19 September § 16 och den 3 sinnevarande november under § 24 ^{och 25} ~~fastslagna~~ upplagorna beslut angående ifrågakommande täflingskräftor.

l) Att den af delegerade för landets landtbruks- och huskärnings sällskap sammansatta komiteen för förberedande af 4 de uti programmet för 10 de allmänna finska landtbruksmötet i Wasa upplagna diskussionsfrågan angående morkkulturens befrämjande nämnda skrifvit sin arbete och afgifvit sin betänkaner, hvilka jämte ut af nämnda komitee utgifvit utprop för bildande af en finsk morkkulturförening" till Länskapets ledamöter utdelades.

§ 7

§ 7 öfverensstämmande med Bestyrrelsens förslag och på de grunder som finnas anförda uti det protokollet för den 3 de sinnevarande november under § 39 till delades nedan nämnda tjänstestjänst följande utmärkelser för långvarig och trogen tjänst, nämligen:

a) Länskapets minsta utsperrmedalj

1. Inspektorn Karl Selin
2. Fogden Johan Gustaf Tulonen
3. Hufvudskogvahten Fredrik Vilhelm Nyberg
4. Gårdsfogden Karl Gustaf Sirén
5. Verkstadsförståndaren Karl Vilhelm Ekman
6. Skogvahten Karl Johan Lindqvist
7. Stallskötaren Karl Lindfors
8. Förvaltaren Matti Mustonen

b) Sällskapets brossmedalj.

1. Kurken Oskar Siivola
2. Fogden Johan Nuritalo
3. Nyölännen Gustaf Fredrik Emil Blomqvist
4. Strängén Frans Emanuel Nicuinen
5. Gårdskarlen Johan Fredrik Palander

c) Sällskapets hedersmedaljen

1. Mejersken Amanda Kallinen
2. Pijan Helena Murtonen
3. Jänarinnan Lovisa Amalia Karhelin
4. Ståldrängén Gustaf Adolf Hattunen
5. Jänarinnan Edla Sofia Ruckman
6. frö. Elisabet Siirinen
7. frö. Ulrika Davidstötter
8. frö. Ida Gustafsa Telenius
9. frö. Johanna Fredriksson
10. frö. Maria Sundström
11. frö. Maria Hakari
12. frö. Maria Nämäläinen

d) Inskription å silverskedar

1. Strängén Jakob Kauppi
2. frö. Juuso Parkola
3. Jänarinnan Vilhelmina Aldén

§ 8.

Till Ordförande i Sällskapet för år 1894 återvaldes
högstämman rådet Verner Björkman med 18 röster.

§ 9.

Till viceordförande i Sällskapet och Ordförande i
högstämman (återvaldes borgmästaren Ferdinand Juselius med
19 röster.

§ 10.

Till ledamöter i Bestyrrelsen för åren 1894 och 1895
återvaldes godsägaren R. Hedberg samt invaldes godsägaren
J. V. Marjalin (i st. för godsägaren A. Wirzinius). (Särskilt

ledamöter i Bestyrrelsen kvarstå för år 1894 förstås
Marin M. von Haartman och kollegii medlemmen
C. Backmanström)

§ 11.

Till suppleanter i Bestyrrelsen under åren
1894 och 1895 återvaldes lämningsvärderna L. Fabritius
med 16 och kammarrådet N. A. Dahlin afvaldes med
16 röster. (Särskilt suppleanter i Bestyrrelsen kvarstå
under 1894) godsägaren A. Alén samt invaldes i
st. f. godsägaren Marjalin, som blifvit ledamot i Bestyr-
relsen, agronomen A. Reuter med 13 röster.

§ 12.

Till ledamöter i revisionskommittén under
åren 1894 och 1895 återvaldes handlanden G. Hoffstedt
samt invaldes handlanden C. F. Junnius (i st. f. handl.
C. A. Doepf) hvar med 16 röster. Särskilt ledamö-
ter i revisionskommittén under år 1894 kvar-
stå bankdirektören V. Forselius och nämndmännen
F. E. Stenvik.

§ 13.

Till suppleant i revisionskommittén under
åren 1894 och 1895 invaldes krigskommisarien A. Uggla
(i st. f. afliden konstl. F. Finckell) med 11 röster och under
år 1894 bankdirektören Leov. Gestrin med 8 röster (i st.
f. handl. Junnius som blifvit vald till ledamot i
revisionskommittén).

§ 14.

Till delegerade under åren 1894 och 1895 åter-
valdes trädgårdsmästaren O. R. Lauffin med 11, kommunal-
rådet C. J. Rosenberg med 10, domkapitelens medlemmen A. Malen-
gren med 11, lektor C. J. Arhénius med 11, nämndmännen
F. E. Stenvik med 10, höfvarerämsman M. Kuntala med
11 och majster E. Rittig afvaldes med 11 röster samt in-
valdes: doktor B. G. Kahl, redaktör J. Fr. Hagfors och bank-
direktör Leov. Gestrin (i st. f. stabskaptenen C. Olmi, samt

landshövdingen C. Faber och konsul F. Frenchell) emottog
 med 7 röster samt under år 1894 lektor G. Cygnæus
 (i st. f. kofpaternotaria Aug. Junnius). Sämnens deltag-
 rade kvartar under år 1894: vicepresidenten N. Althin
 fabrikanter C. G. Jönsson, agronomerna A. Reuter, doc-
 A. R. Spoor, krigskommissarien A. Uggla, handels-
 Julius Osterblad, kollegiasseessor N. Grandström,
 landen G. Hoffstedt och lektor N. Ahlman.

§ 15.

Följande vid senaste plenum föreslagna personer
 och genom balloting, hvarvid endast hvarit hade inlo-
 man, inkommit till ledamöter i Sällskapet nämligen:

- 9 D. 1. Kapellmästaren Gustaf Petersson i Krounberg
2. Fabriks- & godsägaren greve August C. von Strupfelt i st.
3. Godsägaren greve Gösta Strupfelt i d.
4. Hofpaternotarien Carl Ahlqvist i d.
5. Apotekaren Fraus Eskil Ditzler i d.
6. Stadskamreren Peter Forssman i d.
7. Sällförvaltaren Hugo Alarik Holmström i d.
8. Stadskamreren Berndt Linnar i d.
9. Sällförvaltaren Eugen Macconi i d.
10. Justitie rådmannen Valdemar Jönlund i d.
11. Auktionsdirektören Sinus Vilhelm Tallberg i d.
12. Professorn Johan Richard Davidsson i Ulsingsfors
13. Vice konsulen Viktor Ek i d.
14. Drätselkammarskrivaren ingenjör Otto Ekström i d. aff.
15. Råntmästaren Victor Ek Falck i d.
16. Förstämmande för Ståljärnvägarne veritkontor, lag-
 nanten August Johan Fabritius i d.
17. Öfverdirektör Alles Gripenberg i d.
18. Ståljärnsinspektören Gustaf Adolf Hisinger i d.
19. Fil. mag. kollegiasseessor Uas Kurstin i d.
20. Kommunalskrifvaren Abel Landin i d.
21. Professorn Joel Napoleon Laag i d.
22. Försäkringsinspektören, filosofie doktor August Rasmussen

23. Fabriks- & godsägaren kommerserådet Nicola Limbrychiff i d.
24. Kollegiasseessor, politimestern Oskar August Skiberg i d.
25. Riktorn Karl Alexander Cajander i Årstad
26. Provinzialläkaren Lars Leonard Hedlund i d. PK 7/1193
27. Fil. mag. godsägaren Otto Lindholm i Perua III
28. Bruksägaren Walter Ramsay i Widula
29. Bergmästaren Fredrik Heuström i Naugö
30. Häradshövding Nikolai Valdemarson Wendt i Nymmen
31. Sällförvaltaren Albert Öberg i Saula Karleby
32. Provinzialläkaren Alarik Hebrin i Ny Karleby
33. Medicin doktor, godsägaren Valdemar Hedlund i Lästala
34. Landtskrivaren, lagmannen Gottlieb Leopold i Karpis § 16.

Ten Hederledamöter föreslogs af Bestyrrelsen:

1. Öfverdirektören i Landtbruksstyrelsen i Sverige, kammar-
 jurekanen Abrecht Theodor Odellberg i Stockholm
2. Förstämmande för svensk kulturfröskolestatistiken i Bremen
 professor doktor Moritz Fleischer
3. Sekretären i Svenska svensk kulturfröskolestatistiken
Carl von Feilitzen i Jönköping. § 17

Förslag till nya ledamöter hade inkommit från om-
 budsmännen i nedannämnda distrikt, hvilka hade af-
 sendt följande:

- a) Ombudsmännen i 36te distriktet
 Possessionsägaren J. A. W. Schilder i Jyväskylä
 Dessutom hade af in Sällskaps ledamöt blifvit före-
 slagne
 Landshövdingen Eino Maunula från Urdiala. § 18

Alla justera lagens protokoll utgäfs: bankdirektörerna
 W. Forselius och Leon. Gustrius samt kofpaterassessor
 Mel. Kuuskin.

In fidei:
 Öfver sekretären Uos Rönöbäck från Jyväskylä
 O. L. Wörland.
 T. f.

Skedd den 14. Decembris 1893.
 Alex. Humlin. Viktor Melin. Lars Spelrin

Best. 20/1
1893
I.

År 1893 den 30 Januari sammanträdde K. F. Hushållningsfälskaps Bestyrelse, hvarvid tillstädes kommo Sällskapet ordförande hofprästbrädet Björkman, Bestyrelsens ordförande herr Juselius, Ledamöterna hr. Hedenberg och v. Hantman, suppleanten herr Fabritius, Sällskapet kamrerare herr Lovhla samt underskrifven sekreterare. Ledamöten herr Backmansson anmältes vara från orten bortrest.

§1.

Protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 30 December 1892. upplästes i afseende å justering.

§2.

Från Finlands Exportförning hade ankommit en skrifvelse af den 17 December 1892. så lydande:

Sigr. Håfre.

åtföljd af följande bilaga

Sigr. Håfre 2.

Efter öfverläggning häröfver beslöt Bestyrelsen att utsända ett cirkulär uti det i oförantagna skrifvelse angifna syftet och anmodade sekreteraren att till nästa sammanträde upprätta förslag till lydelse för cirkuläret.

§3.

Från Uleångerläns Hushållningsfälskaps direktion hade en skrifvelse af den 5. i denna månad ankommit och upplästes så lydande:

Sigr. Mosskullus.

och beslöt Bestyrelsen, som godkände direktionens förslag beträffande komitékostnadernas fördelning

och ej heller hade något att anmärka emot komi-
tens sammantrådande i Tammerfors den 15. instundom-
de Mars, att till ledamot i komitén utse förstmästaren
M. v. Haartman och till dennes suppleant Sällska-
pets sekreterare. Häröf skulde direktionen för Uleåborgs
läns Hushållningsfällskap genom bref underättas.

§4.

Jämlikt bestämmningen i 32. § af Sällskapets
stadgar uppdrog Bestyrelsen åt sin ledamot assessor
Bäckmansson att under innevarande år omhändera
hafva kassainspektionen och granska kvartalsförsla-
gen samt åt ledamoten förstmästaren v. Haart-
man att granska inkommande räkningar samt
hafva inscende öfver värdien och underhållet af
Sällskapets stadgård.

§5.

Bonden Efraim Markela i Pyhämaa
sockens Kuivaranta by hade i skrifvelse af den 30.
December 1892, under förmlan att inmättandet af ett
bolags-ängmejeri var i sagde kommun tillämnadt
samt att underdänig ansökan om mejerilan för pla-
nens genomförande komme att ingifvas, anhållit om
Finska Hushållningsfällskapets förord därtill, för att
ansökningen bitäggas. Vid öfvervägande häraf, och
dä af Markelas skrifvelse bilagda intyg framgick
att på ett afstånd af två till åtta kilometer från
det blifvande mejeriet funnes lägenheter med tillsam-
mans omkring sjuhundra kor, ansåg Bestyrelsen det
tillämnade ängmejeriet böra blifva till synnerlig nytta
för förenämde landrost, dä, Bestyrelsen vederligen,
annan liknande inrättning icke förefunnes, samt att
det föty var önskligt att mejeriets uppkomst blefve
genom beviljandet af erforderligt lån af allmänna
medel möjliggjord. Detta Bestyrelsens uttalande i sa-
ken skulle genom protokollsutdrag Efraim Markela
delgifvas.

§6.

Dä den tid, för hvilken Sällskapet vid
Plenum den 27. Februari 1891 beslutat använda
Thuliniska fondens räntemedel till underhållan-
de af extra elever vid landets jordbrukstär-
verk, utginge den 1. November innevarande år,
beslöt Bestyrelsen, som ansåg erfarenheten förtfa-
rande läsa till förman för lämpligheten utaf
nämnda användningsätt af de ifrågakommande
räntemedlen, att till Plenum hemställa det dessa
medel under ytterligare två år tid finge på sam-
ma sätt och under samma
villkor som förut disponeras.

§7.

På framställning af sekreteraren beslöt Be-
styrelsen att nu utfärda kungörelse om den pris-
läflan för i sin helhet vätskötta jordlägenheter,
som jämlikt Sällskapets beslut kommer att under
innevarande år omfatta lägenheter belägna inom
Halikko och Piikkis härader. I denna kungörel-
se, som borde innehålla nödiga upplysningar
om det af Sällskapet infärda premieringsyste-
met, skulle vederbörande uppmanas att ingifva
sina ansökningar innan den 15 nästkommande
april.

§8.

På framställning af sekreteraren beslöt
att kungörelser skulle utfärdas angående ansökan-
de om biträde under innevarande år af ploginstruk-
tören Wallgren, trädgårdsmästaren Wallenius samt
länomejeriskaarna Salvin och Almqvist, uti hvilka
kungörelser ansökningstiden skulle utsättas till Mars
innan dess utgång.

§9.

Med anledning af väckt fråga om utlä-
nandet af Sällskapets sädesorterare beslöt Besty-
relsen att utlåningen skulle ske på samma sätt

som under föregående år. Härvid skulle kungörelse utfärdas och bestämdes dagspenningen för den sövteuaren åtföljande skötaren till 2 mark 50 penni.

§ 10.

Professorn P. M. Reuter hade ingifvit berättelse öfver de af honom ^{under förlidet år} på Fällskapsrets beaktad anställda försäken rörande ängsmarkens utrotande, och beslut Bestyrelsen att till tryck befördra denna berättelse såväl på svenska som finska språket.

Med anledning af följande i berättelsen förkommande framställning:

Sign. Ängemark.

beslut Bestyrelsen tillika att bifalla till det begärda anslaget samt att för ändamålet uti budgetten för innevarande år upptaga bland utgifterna i statsanslaget af den 1 Maj 1861 en förslagspost på 1000 mark.

§ 11.

Trädgårdsmästaren W. Wallenius ingifna årsberättelse för 1892 ställes på cirkulation.

§ 12.

Plöginstruktören G. Wallgren hade inkommit förskriften tabellärisk redogörelse för sin verksamhet under förlidet år, hvilken ställes på cirkulation.

§ 13.

På cirkulation ställes länmejerierna S. Galvins och A. Almqvists ingifna berättelser för 1892.

§ 14.

Direktionen för Riekkis väfskola hade ingifvit berättelse öfver skolans verksamhet under förlidet år. Denna berättelse skulle till Industristyrelsen öfversändas samt en afskrift därpå ställas på cirkulation.

Sign. Hafre. Ånkan den 7 jan. 1893.

Ånkan den 17 Dec. 1892.

Till

Kejserliga Finska Hushållningsrättsstyrelsen.

Från en Känd sagutfirma i London emottog Exportföreningen i medlet af sist. Novembu månad en skrifvelse, i hvilken firmans beklagade sig öfver "att man i vissa distrikt i Storpu. ständörnet visat benägenhet för att verkställa ritotkringen af trape på en mindre noggrann sätt" och uttalar en farhåga för att "om denna ovanna fortgår, den finska trapeutförslin till slut kom. mer att ruineras."

och betraktande af den betydelse berörda fråga har för landet, har Exportföreningen genom sina agenter i Åbo, Nystad, Rausmo, Björneborg, Kristinestad och Vasa varit genom en medlem i Nystadby sökt utröna i hvilken grad nämnda klagan egentligen berättigade.

Da Exportföreningen är öfvertygd om att frågan ligger Hushållnings-

sällskapet nära om hjärtat, och försörjning
härmed lämna sällskapet del af den
utredning i frågan, hvilken Export-
försörjningen är svarsskrifvelser från
oförsummande personer suligt vänska
bilaga varit, och hoppas Exportfö-
reningen, som genom exp. handels-
försörjningen bringar denna fråga till
behjärtande inom Köpmannastretsen
att sällskapet skall göra hvad möjligt
är för att hos landets jordbrukare ut-
öka en klar insikt därom, att det
för den finska vaprentförelsen väcker
stämning och yttermera förhöjningar
praktiken är absolut nödvändigt
att strängt skilja mellan riad och
oriad wape, liksom äfven redbar-
hetens princip fordrar detta.

Den fördel, som den finska ria-
waper haft vid konkurrensen me-
svensk och rykt vara, och det
högre pris den utgör betingad
sig tala för att ritorkvinnor
af all wape, som är ämnad
för export, bibehållas. Det kan
dock förekomma fall, då ritork-
vinnor bli kostsammare än
skilraden i pris på riad och
oriad wape, i hvilket fall pro-
ducenten ser sin fördel uti att
sälja den oriad. Att sådan vara
exporteras, om tillfälle till lika
fördelaktig upräkning inom lan-
det saknas, kan ej kludras. Men
när så sker, bör vid försäljning

gens afslutande uttryckligen upp-
lysas, att wapan är oriad, emedan
ett annat försörjningsätt gifver
upphof till dyga ersättningsan-
språk i erskilda fall, väcker
den finska wapers notering i all-
mänt och förklarar det förtroende
finsk wape i utlandet lyckats
vara.

Styrelsen för Finlands Exportförening

L. Melander

Leif Eriksson

Bilagor.

Ur de svenskskrifvelser, som från Exportföreningens agenter i Åbo, Nystad, Raumo, Björneborg, Kristinestad och Wasa samt en medlem i Nykarleby inlämnats, med anledning af från London till Exportföreningen framfördt klagomål öfver kristfällig ritorkning af finska exportkapre, framgår följande:

Nykarleby.

Emot den från orten exporterade har någon anmärkning beträffande torkningen icke förekommit, utan har den i alla anseende god.

Wasa.

Hittills har veterligen icke någon anmärkning i denna riktning gjorts mot skeppningar från Österbotten och Ålminne församlingens ortens köpmän öfveraktat med stränghet uppköparene och afseende på vara, som befinnes kristfälligt ritorkad.

Kristinestad.

Klagomål från de utländska köparne om sida kapre i detta afseende icke före-

kommit. För några är sedan utbjöd
en och annan gång hafre, som icke var
riåd eller endast ofruktlandigt torrt
men exportörerne enade om att icke
uppköpa sådant vara, underrättade jord
brukarene genom kungöreser i de be-
liggande socknarna om sitt beslut och
kades stäffa att ett sådant förfarande
fått med spammålet blef allmänt.

Björneborg.

Med visshet kan icke påstås
att anmärkingar öfver kristfäinig ritorn
ning ingått, men för säkerhet anser, att
de uti predikandande torrt exportrats
åfven i år uppköpts.

Raumo.

Ritorkningem har under de senaste
åren till följd af de nu i en hast anskaf-
de nya tröskverkem efterfatts och allen-
gen har fökt att longföra mindre väl
kåd hafre. Dock torde exportörerne ej ha
ett köpt rå eller mjuk hafre för export

Nystad.

Anmärkingar af utländska
öfver kristfäinig ritorkning af haf

hafra ej förekommit, emedan exportör-
erne försökt att undvika en uttagning
af icke ritorkåd vara. Väl hafva en
del jordbrukare velat impraktifera
oriåd hafre, men detta har tyckligt-
vis blifvit bemärkt och varan förblit
rats oduglig för export.

Åbo.

Klagomålet är tyvärr berättigadt,
ty på den senaste tiden har det inträffat
att en och annan reklamation blif-
vit gjord till följd af att hafren icke varit
så torr som den bör vara. I början levereras
des sådant vara endast af större egendoms-
innehafvare, men smärningom hafva åfven
bönder börjat frisa exemplen. Öfverens-
kommelser mellan exportörerne att endast
smottaga ritort hafre hafva vissertligen
ingått, men det har flannat vid beslutet. Vil-
jan har varit god, men konkurrensen har
gjort att ett och annat parti väl vara ta-
gits med.

№ 21.
1893.

Lign. Mosskultur. Sakom den 16 januari 1893.

Uleåborgs Län

Hushållnings-Sällskaps

Direktion.

Uleåborg.

Föll Bestyrelsen för Kjösterliga
Finska Hushållnings-sällskapet.

den 5 januari 1893.

№ 15.

Sedan frågar om en finsk mosskulturförning, eventuellt inrättandet af mosskulturforsöksstationer numera blifvit upptagna bland diskussionsfrågorna vid 10de allmänna finska landtbruksmötet i Kasa, för Direktionen, lifligt öfvertygad om att frågans allsidiga behandling och dess lösning i den för landet mest gagneliga riktningen vart samt befordrades om densamma redan tidigare taget under förberedande behandling och pröfning af en komité, sammansatt af representanter för landets Hushållnings- och Länlandbrukssällskaper, med återopande af tidigare i frågan förelupen skriftvärling, härmed äran föreslå att nämnde komité, till hvilken Direktionen hoppas att äfven Bestyrelsen för Kjösterliga Finska Hushållnings-sällskapet ville utse en ledamot, måtte sammanträda på societetshuset i Tammerfors onsdagen den 15 instundande mars kl. 6. e. m.

Emotseende Bestyrelsens benägna svar
till ^{ig} Direktionen som till representant
för Uleåborgs län's Hushållningssällskap
utsett biträdande Lantagronomen A. M.
Europæus (suppleanter Herrar H. Lauri
G. Ungern och Alex. Borenius) med afs
ende å kostnaderna föreslå att ett hvar
Sällskap bekostade sin representants
sa m. m. medan däremot de gemensam
ma utgifterna fördelades pro rata på
Så Direktionens vägnar:

A. M. Borenius

Alex. Borenius

Uleåborgs län's repres. för i reg. förskott. 15 mark

Utdrag af Ångmask.

Utdrag ur O. M. Reuters till Finska Hushållningssällskapet ingifna berättelse om af honom under 1892. anställda undersökningar rörande ångmasken.

— — — — —
Af det föregående framgår att åtskilliga betydelsefulla experiment ännu återstå, för än maskinens utöfande förmåder deras sjukdomar (muskardlu och fläckeri) kan tillmätas någon praktisk betydelse. Och då flere af dessa förisch erfordra nytt material af larver, nödgas jag hos K. M. Finska Hushållningssällskapet ytteligen anhålla om bidrag för att instundande sommar i antydd riktning fortsätta och slutföra experimenten något som till följd af sakens natur äfven med bästa vilja ännu icke kunnat ske. Jag har tänkt mig att för detta ändamål omkring två eller tre veckors tid kunde komma att tagas i anspråk och skulle därunder önska mitt arbete ersatt efter samma måttstock som senaste sommar eller med ett arvode af 16 mark per dag, för resa till och från någon af ångmask härfad ort samt ersättning för utgifter för utensilier; hvaremot jag var skyldig att äfven min värbesambet inlämna berättelse till K. M. Finska Hushållningssällskapet.

— — — — —
Riktigheten af förestående utdrag intygas, Åbo den 20 januari 1893.

Ex officio:

M. P. P. P.

Beet 320/
1893,
2

§ 15.

Biträdande läneagronomen A. Forsell och agronomen Arno Reuter hade ingifvit berättelser öfver deras verksamhet såsom Länsskapets landtbruksföreläsare under 1892. Äfven dessa berättelser staldes på cirkulation.

§ 16.

Då här efter frågan om föranstaltande af populära föreläsningar i landtbruk äfven under inrevarande är upptogs till ompröfning, antecknades först att agronomerna Forsell och Reuter erbjudit sig att fortfarande hålla sådana föredrag, hvorefter samt landtbrukshållaren Uno Bremer anhållit att på Länsskapets besträffad få hålla landtbruksföredrag vid de slöjdställningarna, som Egentliga Finlands Mindre Landtbrukaresfällskap komma att instundande väi anordna i Mietais, Nykyrko och Pikkis socknar, i närheten af Åna station samt alternatit i Nädendal eller Rimto. Därjämte anmätte sekreteraren att direktören för Hvitis folkhögskola genom ombud munthigen anhållit att Länsskapets föreläsare finge hålla en serie landtbruksföredrag vid sagda folkhögskola. Efter öfverläggning i ärendet beslutat Bestyrrelsen:

a) att anmoda agronomen Forsell att under år 1893 hålla 20 föredrag, af hvilka 5 borde hållas vid folkhögskolan i Hvitis och behandla de för landtmannen viktigaste ämnena, så att denna föredrags-serie komme att lämna en öfverblick öfver de olika sidorna af jordbrukarens ekonomi, hvorefter de öfriga 15 föredragen finge hållas på de orter Forsell ansåge lämpligast, dock så att landtmanna giller, som möjligt önskad föredrag vid sina möten, erhåll förtiade framför andra;

b). att anmoda agronomen Reuter att under inrevarande ai hålla 20. föredrag inom södra delen af Åbo och Björneborgs län;

c). att tillåta landtbrukshållaren Bremer att på Fällskapet beaktad hålla de af honom föreslagna 5 föredragen emat en godtgörelse af 40 mark för hvarje föredrag afseende om

d). att anmoda biträdande län agronomen C. F. Lindholm att under inrevarande ai likasom förut hålla 8. föredrag i landtbruk uti särskilda kommuner på Åland.

Godtgörelsen åt Forsell, Reuter och Lindholm skulle utgå likasom förut med 40 mark för hvarje föredrag åt de två förstnämnda samt med 30. mark åt Lindholm.

§ 17.

Sekreteraren meddelade att han förordnat lämningsvården Salvin att lämna begärd biträde i Pöytä prästgård och Ragnå uppfostringsanstalt. Denna åtgärd godkändes af bestyrelsen.

§ 18.

Fällskapet hädgäidsmästare W. Wallenius hade föreslagit skräddaren G. F. Andusson i Lindholmstorp i Wakkast by af Korpas socken till erhållande af en penninguppmaning för hädgäidskåtsel, enär han ai den steniga och kala udden, där hans torp var uppfördt, planterat och med omsorg skött ett antal löftan samt fruktan, af hvilka han själf ympat en del.

Denna framställning beslut bestyrelsen afvörlemnna till Pleni afgörande samt för sin del tillstyrka att skräddaren Andusson måtte tilldelas 50. mark sasom premium för hädgäidskåtsel.

§ 19.

Sekreteraren anmätte att han på grund af därom utaf ordföranden i Bjerno sockens

kommunalnämnd J. H. Himmebroos ingifven an sökan förordnat träskomakaren Tilen att från den 16 i denna månad med dela undervisning i nämnda sockens fattiggård. Därjämte hade sekreteraren tillskrifvit Fällskapet ombudsman doktor A. Letterman i Palo med underättelse om Tilen's ankomst till Bjerno samt meddelat att Tilen efter stutförd förättning ai sagda fattiggård kunde få anlitas af andra inrättningar eller enskilda personer i närliggande kommuner, med anledning hvaraf sekreteraren enhälligt att doktor Letterman uti därom kungöra i Halikko, Uusikela och St. Petri kyrkor samt underrätta direktiorna för Egentliga Finlands Landtbruksfällskap. Dessa sekreterarens åtgärder godkändes af Bestyrelsen.

I sammanhang härmed anmätte sekreteraren att träskomakaren Tilen intennat de anteckningar han gjort under sina förättningar 1892. Dessa anteckningar skulle af sekreteraren observeras vid utarbetandet af berättelsen öfver Fällskapet's verksamhet under förlidet ai.

§ 20.

Sekreteraren meddelade att följande Admanska stipendiater under denna termin besökte Fällskapet's Högskola nämligen: Johanna Wilhelmina Lehtinen från Tammerfors, Hilma Lydia Korapää från Messaby, Hilma Polson från Teisko, Ida Mustelin från Birkkala, Maria Lännenpää från Ylöjärvi, Anna Paulina Reichonen från Vesilaks, Emma Mattila från Lemprätä.

§ 21.

Från en herr Andrej Andrejevitsch Siramjätnikoff i Jaroslafska guvernementet hade bref ankommit med begäran om upplysning

från någon föodtare i Finland, från hvilken han kunde direkt erhålla kontrollerade sädes och frövaror af olika slag; och beslut Bestyrelsen att hänvisa honom till godsägaren Mr. Essen, Parola & Herenas.

§ 22.

Fällskapet ombudsman i 5te distriktet kommerserådet Gustaf Ranin i Kuopio hade anhållit att sända befuad från den ombudsmannafattning han i tolf ar innehafvt samt till sin efterträdare förslagit förståndaren för Levas jordbrukskola Walter Granfelt. Med bifall här till beslut Bestyrelsen kalla Granfelt till ombudsman i förnämde distrikt samt att till kommerserådet Ranin afläsa en tacksägelse skrifvelse för hans långvariga väksamhet såsom Fällskapets ombudsman.

§ 23.

Sekreteraren meddelade att åtta depersoner, som utsetts att granska och bedöma de inkomna läflingskrifterna om andelsmejerier och om kreaturens bostäder, i bref förklarats sig villiga att emottaga uppdraget.

§ 24.

Sekreteraren meddelade att Uleåborgsläns Hushållningsfällskaps direktions insändt brev till af de personer, som vid senaste Plenum tilldelats stöjdpremier från Halmiska fonden.

§ 25.

Sekreteraren uppläste ett till honom inkommet bref från prorektorn vid Polytekniska Institutet i Helsingfors från H. E. Palmén där denna dels hemställer om att Institutets bibliotek måtte erhålla Fällskapets hittills utgifna och framdeles utkommande handlingar och skrifter, dels underlåter att han har ett herrskap

Best 520/1
1893,
3,

Hobin påtruffat en stor privat bref- och manuskriptsamling, som tillhört Fällskapets forne sekreterare professor C. C. Böcker och frågar, huruvida Fällskapet gjorde några anspråk på sagda brefsamling eller om densamma icke lämpligare borde till Statsarkivet öfverlemnas. Håruvid förlog sekreteraren, som tillika anhållt om tillstånd att i enskilda angelägenheter få på några dagar afresa till Helsingfors, att Bestyrelsen icke måtte fatta beslut rörande den Böckeriska brefsamlingen, innan sekreteraren under sin vistelse i Helsingfors tagit närmare reda på densamma beskaffenhet. Här till bifall bestyrelsen, som af särskilds anmodade sekreteraren att till Polytekniska Institutets bibliotek öfversända Fällskapets i tryck utgifna skrifter, såvidt de samma finnes i lager.

§ 26.

Exportföreningens meddelande n: 2. hade ankommit och skulle jämte det tidigare inkomna meddelandet n: 1. ställas på cirkulation.

§ 27.

Sekreteraren anmätte att smeden Trygg, som hittills utan ersättning tömt latinerna i Fällskapets gård, förklarats sig icke vidare villig att göra detta utan gjorde anspråk på en ersättning af 20. mark om året. Då håruvid suppleanten herr Fabritius erbjöd sig att öfvertaga tömningen af latinerna för ett pris beroende af kvantiteten af det bortkända men icke öfverstigande 20. mark för ar, beslut Bestyrelsen antaga herr Fabritius' anbud.

§ 28.

Sekreteraren anmätte att Pikkis råfskolas direktions anhållit om en sats råffraf

samt nödhjälps central komitén i Helsingfors om fyra exemplar af fröken M. Tammelanens väfbock att användas vid de af komitén insättade släjdskolorna. Med bifall härtill bestöt Bestyrelsen att såväl väfproppen som väfbockerna skulle till redublerande föras.

§ 29.

Fällskapet ordförande anmätte till protokoll att inspektörerna för Kemiska och Träkontrollstationen granskat stationens räkenskaper och därvid funnit att den tidigare af stationens förståndare ingifna summariska tabellan öfver inkomster och utgifter afvikenstämde med verkliga förhållandet.

§ 30.

Kamreraren anmätte att greffe August Ampfelt, som jämlikt Bestyrelsens beslut förståndegats att, i händelse han fortfarande vill vara i ämjetande af det lån han från Fällskapet funder erhållit, däraf från inrensande års böjor erlägga till 6% förhöjd ränta, förklarar sig villig att erlägga den förhöjda räntan först från den 26. inständande Februar, eller tre månader efter det han fått del af förenämnda förståndigande. På saken gällde endast ett obetydligt belopp fann Bestyrelsen godt att icke motsätta sig den af greffe Ampfelt påpekade förändringen i det tidigare beslutet.

§ 31.

På förslag af kamreraren bestöt Bestyrelsen att från Enskilda fonden, som under fyra månader af förlidet år såsom lån begagnat 5,000 mark af A. W. Wahrens donations fond, afsejra till sistnämnda fond Fmk. 47.50. utgörande 4. $\frac{3}{4}$ % ränta å nämnda summa för ofoanordade tid.

§ 32.

Plenum utsattes till fredagen den 24. inständande Februar kl. 5. aft. m. och skulle därvid följande ärenden fördragas:

- 1) Från Kejsarliga Senaten ankomna skrifter osv.
- 2) Bestyrelsens förslag om användandet af Thulinska fondens räntemedel från den 1. nästkommande november.
- 3) Berättelser om användandet under år 1892 af särskilda statsanlag.
- 4) Förslag till premie för trägårdsskötsel.
- 5) Fällskapet budget för 1893.
- 6) Framställningar och meddelanden af Bestyrelsen.
- 7) Förslag till utmärkelser för landtmanna idoghet och annan medborgelig förtjänst.
- 8) Förslag till utmärkelser för långvarig och hogen tjänst.
- 9) Inskallandet af nya ledamöter.
- 10) Förslag till nya ledamöter.

§ 33.

Från landtbruks direktör J. Smitt i Norge hade ankommit tio ex. "Norsk Havetidende" och bestöt Bestyrelsen att afsejra 4. ex. däraf till Fällskapet Anna Trägårdsvärner.

Widare anmättes följande till Fällskapets bibliotek ankomna föräringar:

- 1) Bidrag till Finlands officiella statistik. I. Handel och sjöfart. II. Finlands Handel och sjöfart på Ryssland och utrikes arter år 1891.
- 2) Gamma arkiv på finska språket.
- 3) Hallands läns Hushållningsfällskapets Handlingar för 1892. 1sta häftet.
- 4) Wester-Norlands läns Hushållningsfäll-

skaps Handlingar för 1892. 3de häftet.

5.) Örebro läns Huskällningsförenings Svartskrift 1892. 4de häftet.

6.) Tidning för Stockholms läns Huskällningsförening Dec. 1892.

7.) Landtbrukets tidskrift utgifven af H. J. Juhlin-Dannfelt N: 5. för 1892.

8.) Allmänna Svenska Utvädesföreningens tidskrift N: 4. för 1892.

9.) Tidskrift för Landökonomi af J. C. la Cour. 5te Række 11te bandets 5te och 6te häft.

10.) Tran Jordbruksdepartementet i Ryska Domänministeriet: häft. 2. af Departementets publikationer för 1892.

11.) Baltische Wochenchrift N: 47-53.
§. 34.

Med sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok för tiden.

In fidem:

W. P. Romberg

Best.
13/2 93.
1.

År 1893. den 15. Februar sammanträdde H. F. Huskällningsföreningens Bestyrelse, hvarvid till ständes kommo sällskapets ordförande hafstrådet Björkman, som ledde förhandlingarna, ledamöterna herr. Hedenberg, Wiknerius, v. Flaartman och Bachmansson, suppleanten herr Marjalin, Sällskapets kassör herr Svetha samt underskrifven sekreterare. Bestyrelsens ordförande borgmästaren Juselius anmälde hafva afrest till Helsingfors för komitéarbeten i ständes.

§ 1.

Protokoll för Bestyrelsens sammanträde den 20. sistlidne Januari. upplästes i afsende å justering.

§ 2.

I skrifvelse af den 18. sistlidne Januari hade Jordbruks Expeditionen framhållit att förhållanden från flere håll uttalats att den missväxt, hvaraf betydliga delar af landet drabbats, i förning med den tvifvels ekonomiska ställningen i allmänhet, skulle komma att menligt inverka på deltagandet i det hönst allmänna finska landtbruksmötet, som är afsedt att hållas i Wasa innevarande år, samt i de med mötet förnade utställningarna, så att dessa kommo att gifva en skarp bild af vårt jordbruks närvarande ståndpunkt samt hos besökande från såväl in- som utlandet framkalla en oriktig uppfattning af det ekonomiska läge, hvori landets jordbrukare befinna sig, och hade Expeditionen i anledning därpå velat intressanta Bestyrelsens åsikt, huruvida dessa förhållanden grund samt om i följd härpå en afjournering

af mötet på ett år eller på obestämd tid von af tidsförhållandena påkallad.

Till bevarande af denna förhållan bestöt Bestyrelsen att i skrifvelse till Jordbruks Expeditionen sasom sin uppfattning af saken anförä, att förhållandet är missvärt och undra tyckande förhållanden visserligen i någon mån måste inverka på i frågavarande mötes frekvens och på rikhaltigheten af vissa utställningens afdelningar, men förhållan att mötet skulle komma att lemna en skap bild af landets jordbruk och ekonomiska läge syntes Bestyrelsen afverdrifven. Det vor att underkatta vara jordbrukares energi och uthållighet, adogalagd under vida svårare tider än denna, att tro dem ur stånd att bära ett eller annat dåligt år, som medföt partial missvärt, så att de icke skulle kunna få till stånd en, om också icke lysande, likväl beaktansvärd och öpen för utländska besökande presentabel utställning. Men för att vinna ett sådant ändamål, von det af stor betydelse att landtmännens intresse för saken skulle uppmuntras genom värdjan till deras nit för landets framåtskridande och anseende samt genom att Styrelsen tydligt adagalade den sikt, som just i denna tid borde läggas på landtbruksmötets framgång under det att lofsamhet, brist på tillit till landtmännens vilja och förmåga måste i hög grad motverka antyddä intresse.

Bestyrelsen kunde dessutom icke finna att fjolårts dåliga sådeskörd skulle i nämnvärd grad inverka på någon annan afdelning vid utställningen, än den som omfattar frön af de olika sådeslagen och särskilt råg. Men vid allmänna landtbruksutställningar är denna afdelning af jämförelsevis mindre betydelse och

läm är det instruktiva kollektioner från fröodlings förningar och frökortplantastalter, som vanligen af de besökande mest uppmärksammas. — Då hovkastningen nästan öfverallt i landet varit riklig, syntes ingen anledning förfinnas att ej hästar och boskap komme att utställas i vackra exemplar och i så stort antal, som man i betraktande af den något åt sidan belägna mötesorten kunde förvänta. Inäntställningen borde i anseende till mejerihanteringens höga ståndpunkt särskilt i Wasa län, ej heller kunna bli så underkallt. Och den för möten sådana som detta betydelsefulla redskaps utställningen komme att utan tvifvel att bli lika värdfull, som vid föregående möten af samma slag.

Men om nu också mötets utställningar skulle till följd af rådande tyckande förhållanden bli i någon mån mindre rikhaltiga än mötesortens jämförelsevis aflägsna läge i och för sig belögade, så borde detta icke vara orsak nog till mötets ojämrerande af fruktan för att dras besökande framkalla riktig uppfattning af vårt landtbruks ståndpunkt. Ty det syntes Bestyrelsen, som om inställandet af Wasa mötet, hvars program redan för längesedan i tusental exemplar blifvit utöpnitt såväl i eget land som i utlandet, skulle vara mna egnadt att gifva upphaf åt en missuppfattning af antydd art, än afhållandet af det samma. I utlandet skulle mötets inställande helt visst framkalla den riktiga förställningen, att ett år missvärt, som ej ens drabbat hela landet, icke kunnat af vår modernäring bäras, utan besänkligt rubbat hela landets ekonomi; så läremat, om mötet på fört bestämd tid egde rum,

besökande uttänningar både komma att göra denna betraktelse: detta har den finska jordbrukaren oaktadt dåliga år, partiell hungersnöd och äfven i äfviigt ogynnsamma förhållanden hunnat åstadkomma, hans kamp för odlingen i den höga nordden synes hafva berott honom en ekonomisk ställning, som ej så lätt kan rubbas. Och denna senare uppfattning syntes Bestyrelsen både riktiga och för landet fördelaktiga.

Bestyrelsen ansåg sig äfven böra framhålla, huru som, efter ett misväxtår och annat trängmål för jordbrukaren, landtbruksmötet vore synnerligen egnade att undansköda spårin därpå. De önskade lifoande och uppmuntrandet till nya ansträngningar, de väckte nya initiativ, manade till nya sammanslutningar för gemensamt motstånd mot de för landtbruket oblidbara naturmakterna. Sålunda skulle ju äfven vid landtbruksmötet i Wasa bland annat äfverläggning förkomma om en lifofraga för vårt land, framjändet af våra massar och härmarkens odling genom bildandet af en maskuttvoförning eller på annat sätt.

På grund af denna uppfattning af saken beslöt Bestyrelsen sammanfatta sin mening därhän, att vägande skäl för inställandet eller uppskjutandet af det tiende allmänna finska landtbruksmötet icke föreläge, utan att mötet både på förut bestämd tid afhållas och dess framgång med till buds stående medel befordras.

§ 3.

Med anledning af Exportförningens skrivelser af den 17 Dec. 1892, intagen i Bestyrelsens protokoll för den 20 Januari detta år under § 2, hvilken skrivelser nu upptogs till slutlig äfverläggning beslöt Bestyrelsen att utfärda

ett så lydande cirkulär:

Sijn Avena

hvilket skulle tryckas i 2,000. ex. och spridas till jordbrukare och hafreexportörer i denna del af landet.

Sijn Avena.

Cirkulär

från Kejs. Finska Hushållningssällskapet.

Till produceenter och försäljare af hafre.

Finlands exportförening har i skrifvelse till Finska Hushållningssällskapet meddelat, att en känd firma i London hos Föreningen beklagat sig öfver, „att man i vissa distrikt i Storfurstendömet visat benägenhet för att verkställa ritorkningen af hafre på ett mindre noggrant sätt“, samt uttalat farhåga för att, „om denna ovana fortgår, den finska hafreutförslen till slut kommer att ruineras“. Genom sina agenter å de orter i landet, därifrån hafre exporteras, har Exportföreningen därjämte införskaffat upplysningar om det öfverklagade förhållandet, och af dessa framgår, att det särskildt är från Åbo exporterad vara, som föranlett ofvannända klagomål, samt att redan en och annan gång reklamationer gjorts med anledning af att den utförda hafren icke varit tillräckligt torr. Oriad hafre, som numera i denna del af landet levereras icke allenast från större egendomar utan äfven från allmogelägenheter, har nämligen, oaktadt öfverenskommelser mellan ortens hafreexportörer att mottaga endast ritorkad vara, likväl till följd af konkurrensen tagits med och utförts jämte den riade.

Sålunda synes den tid alltmera närma sig, som Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse redan 1888 förutsåg, i det Bestyrelsen då uttalade en manande varning till landets jordbrukare och exportörer att icke lättsinnigt arbeta på förstörandet af den för vårt land så viktiga hafreutförslen, likasom desamma redan kommit den källa till nationalvinst, som skulle legat i en stigande export af utsädesråg, att sina, genom att icke beakta den utländska köparens anspråk på beskaffenheten af fullgodt utsäde, utan såsom sådant bjuda honom en vara, som varit hvarken ren eller sorterad eller ensartad, ja, understundom från kronans spannmålmagasin uppköpt råg.

Nämnda varning ger Exportföreningens ifrågavarande meddelande anledning att nu åter och ännu mera enträget förnya. Fördenskull vänder sig Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet härmed till alla, på hvilka saken beror, landtmän såväl som exportörer, med vädjan icke blott till deras fosterlandskärlek utan äfven till deras eget rätt förstådda intresse.

Här står nämligen ej landets ekonomiska fördel i strid med den enskildas. En kortsynt beräkning, hvilken endast kalkylerar den tillfälliga vinst, som

Kiertokirje

Keis. Suomen Talousseuralta.

Kaurojen kasvattajille ja myyjille.

Suomen Vientiyhdistys on kirjeessä Suomen Talousseuralle ilmottanut, että eräs tunnettu toimimies Lontoossa Yhdistykselle on lausunut mielipahansa siitä, „että muutamissa paikoin Suuriruhtinaskuntaa on osotettu taipuvaisuutta riihittämään kauroja vähemmin huolellisella tavalla“, sekä lausunut pelkäävänsä että, „jo: tämä paha tapa jatkuu, Suomen kaurain vienti vihdoin kokonaan lamaantuu“. Asiamiestensä kautta niillä seuduilla maata, joista kauroja viedään, on Vientiyhdistys sen ohessa hankkinut tietoja valituksen alaisesta seikasta, ja näistä selviää, että etenki Turusta lähetetty tavara on antanut aihetta yllämainittuun moitteeseen, sekä että jo tuon tuostakin korvausvaatimuksia on tehty syystä että ulkomaille myydyt kaurat eivät ole olleet täysin kuivia. Riihessä kuivaamattomia kauroja, joita tätä nykyä sanotussa osassa maata ei tule liikkeeseen ainoastaan isommista maatiloista, vaan myöskin talonpoikaisten tiloilta, on nimittäin, siitä huolimatta että paikkakunnan kaurain vientimiehet ovat keskenänsä sopineet ottamaan vastaan vain riihessä kuivatua tavaraa, kuitenkin kasvavan kilpailun johdosta otettu vastaan ja viety ulkomaille riihitettyin mukana.

Asiain näin ollen näyttää se aika yhä lähestyvän, jonka Suomen Talousseuran Toimikunta jo vuonna 1888 arvasi tulevaksi, Toimikunta kun silloin kehottamalla varotti maamme maanviljelijöitä ja vientimiehiä, etteivät kevytmielisellä menettelyllä turmelisi maalemme tärkeäaroista kaurainvientiä, niinkuin jo olivat saataneet yhä karttuvan siemenrukiiden viennin tarjoaman kansallisvoiton lähteen kuivumaan, kun eivät ottaneet huomioon ulkomaisen ostajan vaatimuksia saada täysin kelpovillista siementä, vaan semmoisena tarjosivat hänelle tavaraa, joka ei ollut puhdasta eikä lajiteltua eikä samalaatuista, olivatpa toisinaan ostaneet rukiita kruunun viljavarastoistakin.

Vientiyhdistyksen puheenalainen ilmoitus antaa aihetta nyt jälleen ja vielä vakaammin uudistamaan mainitun varoituksen. Senpätähden Suomen Talousseuran Toimikunta täten kääntyykin kaikkien asianomaisten maanviljelijäin ynnä vientimiesten puoleen, vedoten sekä heidän isänmaanrakkauteensa että myöskin heidän omaan oikein ymmärrettyyn etuunsa.

Tässä kohdin ei nimittäin maan taloudellinen hyöty ole ristiriidassa yksityisen etujen kanssa. Ly-

Beatt.
42
13/2 93
21

besökande uttänningar hade komma att göra denna betraktelse: detta har den finska jordbrukaren, oaktadt deliga år, partielt hungersnöd och äfven i äfviigt ogynnsamma förhållanden kunnat åstadkomma, hans kamp för odlingen i den höga

skördas genom att uppgifva och försälja oriad hafre såsom riad, när denna senare står högre i pris, är bedräglig, likasom sjelfva förfarandet, och varder utan misskund bestraffad genom att all finsk hafre förlorar sin kredit i utlandet och det därpå betingade högre priset alltmör faller, till dess exporten på grund af ringa efterfrågan måste upphöra. Landet likasom den enskilda får då hårdt umgälla det begär efter stundens vinst, som glömmar att endast redbarheten, hvilken framkallar förtroende i handel och vandel, säkerställer en affärs fortgång och särskildt möjliggör för jordbrukaren i Finland att framgent bedriva en lönande hafreodling.

Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet får förty allvarligt uppförda landtmännen att icke å exportörer eller deras upköpare sälja oriad hafre utan att uttryckligen uppgifva, att varan är sådan, samt köpmännen att icke låta en förkastlig och skadlig konkurrens förläda dem till att icke bestämt afvisa bristfälligt torkad hafre, då de upköpa detta sädeslag för export till England, såvida de ej utföra den oriadde varan särskildt för sig och med den utländska köparens vetskap. Strängt borde de äfven tillhålla sina upköpare att undersöka den vara desse mottaga, så att oriad hafre icke må, exportören ovetande, inblandas bland den ritorkade.

Härmed är naturligtvis icke ritorkningen af all hafre obetingadt förordad. „Det kan — säger äfven Exportföreningen — förekomma fall, då ritorkningen blir kostsamare än skilnaden i pris på riad och oriad hafre, i hvilket fall producenten ser sin fördel uti att sälja den oriad. Att sådan vara exporteras, om tillfälle till lika fördelaktig afsättning inom landet saknas, kan ej klandras. Men när så sker, bör vid försäljningens afslutande uttryckligen upplysas, att varan är oriad“.

Må alltså enhvar söka genom omutlig redbarhet och samvetsgranhet åter höja och för framtiden befästa det förtroende, som den finska hafren lyckats förvärfa sig i utlandet, men hvilket på senare tider betänkligt rubbats. Detta förestävas af såväl patriotism som klok beräkning.

På Bestyrelsens för Finska Hushållningssällskapet vägnar:

Suomen Talousseuran Toimikunnan puolesta:

Werner Björkman.

Ernst Rönnbäck.

hytmielinen punnitseminen, joka ainoastaan tarkoittaa satunnaista voittoa, joka saadaan väittämällä riihitsemätöntä kauraa riihitetyksi ja sitä semmoisena myymällä, koska jälkimainittu on kallishintaisempaa, on petollista, samoin kuin itse menettelykin, ja tulee armotta rankaistavaksi sen kautta, että Suomen vientikaurat kokonaan menettävät luottamuksensa ulkomailla ja niistä saatu korkeampi hinta yhä alenee, kunnes vienti kokonaan lakkaa, kun tuskin kukaan tavaraa kysyy. Maa samoin kuin yksityinen saapi silloin kalliisti kärsiä hetkellisen voiton pyynnöstä, jolta jääpi unhoon, että vain rehellisyys, joka tuottaa luottamusta töissä ja toimissa, vakauttaa kauppasiain jatkumista ja etenkä tekee Suomen maanviljelijälle mahdolliseksi vastaisuudenkin varalle harjottaa tuottavaa kauranviljelystä.

Suomen Talousseuran Toimikunta saa sentähden vakavasti varottaa maanviljelijöitä myymästä vientimiehille tai heidän ostajilleen riihessä kuivaamattomia kaurajia nimenomaan ilmoittamatta tavaraa riihitsemättä, sekä kauppiaita hylättävän ja vahingollisen kilpailun takia ottamasta vastaan vaillinaisesti kuivattuja kaurajia ostaessaan tätä viljalajia Englantiin vietäväksi, jolleivät lähete ulkomaille riihitsemätöntä tavaraa ihan erikseen ja ulkomaisen ostajan tietien. Tarkasti tulisi heidän myöskin valvoa, että ostelijat tutkivat vastaanottavaansa tavaraa, jottei riihessä kuivaamattomia kaurajia vientimiehen tietämättä sekoiteta kuivattuihin.

Tällä ei Toimikunta kuitenkaan ehdottomasti puolusta kaiken kaurasadon riihessä kuivaamista. „Voipi — sanoo Vientiyhdistyksen — sattua kohtia, jolloin riihitys käypi kalliimmaksi kuin erotus riihitettyin ja riihitsemättömain kaurain hinnassa onkaan, jossa tapauksessa kasvattaja pitää edullisempaan myydä riihitsemätöntä tavaraa. Että sellaista tavaraa viedään ulkomaille, jollei tilaisuutta tarjoudu omassa maassa yhtä edullisesta hinnasta saada tavaraa kaupoiksi, ei voi moittia. Mutta kun niin on asian laita, on kauppapöytäpuhe nimenomaan ilmoitettava, että tavara on riihitsemätöntä“.

Jokainen siis koettakoon lahjomattomalla rehellisyydellä ja tunnollisuudella jälleen korottaa ja tulevaisuuden varalle vahvistaa sitä luottamusta, jota Suomen vientikaurain on onnistunut saavuttaa ulkomailla, vaan joka viime aikoina arveluttavasti on häiriytynyt. Tällaiseen menettelyyn kehottaa sekä isänmaanrakkaus että asiain huolellinen punnitseminen.

Beatt.
42.
13/2 93
21

ett så lydande cirkular:

Sigen Arona

hvilket skulle tryckas i 2,000. ecc. och spridas till jordbrukare och hafreexportörer i denna del af landet.

§ 4.

Egentliga Finlands Mindre Landtbrukares Lällskap hade i skrifvelse af den 19. siottlidne Januari anhallit om ett anslag af 800. mark att användas till föranstaltande af populära föreläsningar i landtbruk uti Sydvestra Finland. Efter afserläggning häröfver och enär Bestyrelsen redan anordnat som dylika föreläsningar i nämnda landsdel, därutland äfven vid de 5. städsamtställningar som af Mindre Landtbrukarenas Lällskap kamme att under varen anordnas, enär vidare redan 2,000 mark disponerats till bekostande af Landtbrukarföreläsningar och större belopp icke ansågs kunna för sådant ändamål under året anslås, samt enär slutligen Lällskapet af principiella skäl icke syntes böia utaf de statsanslag, som blifvit Lällskapet tilldelade, temna direkta penningbidrag till andra större sällskap, som själfva ätrijuta statsbidrag, utan endast unduståda sakala landtmannagiller, beslut Bestyrelsen afstå ifråga varande anhallan.

§ 5.

Puro Landtmannagille hade i skrifvelse af den 19. febrildne Januari anhallit att Lällskapet måtte beakta ett antal Landtbrukarföreläsningar vid de fortsättningskurser, som folkskoldirektionen i Puro hade för afriigt att föran-

ställa och hvilka agronomer Uno Bremer lärat
 hålla. Till svar häraf bestat Bestyrelsen fasta
 sökandens uppmärksamhet vid att för fortsätt-
 ningskursen af iägarvarande slag bidrag af stats-
 medel borde kunna erhållas. Om emellertid
 slikt anslag icke kunde utvinnas, ville Bestyrelsen
 söka på gilltets önskan tillmätas sålunda att Fäll-
 skapets redan engagerade föreläsare agronomer
 Arno Reuter förordnades att hålla några af de
 med honom afvenskomna föreläsningarna vid fast-
 sättningskurserna i Pasa. Förskitott anslag för
 dessa sistnämnda föreläsningar ansåg sig Bestyrelsen
 icke kunna bevilja.

§ 6.

Sekretären uppläste ett till honom ankom-
 met bref från prästen Alli Trygg i Helsingfors
 så lydande:

Sign Alli

och bestat Bestyrelsen att för sin del befalla till
 förslaget sålunda att Fällskapet skulle till ut-
 gifvandet af soamkartan bidraga med 1,000.
 mark emot vilken att till Fällskapets disposi-
 tion skulle afverlemnas 1,000. ex. af kartan.

Detta beslut skulle dock icke meddelas
 prästen Trygg, innan Fällskapet vid fastställan-
 det af årets budget godkännt förenamda ut-
 giftepost, som skulle i Bestyrelsens förslag
 till budget upptagas.

§ 7.

Vid afredläggning om de romant arbeten för
 Fällskapets hus och gård, som under året kun-
 de blifva erforderliga, fann Bestyrelsen att, med
 undantag af gatans anläggning, hvilken blifver

af magistraten anbefald, några stam romant arbe-
 ten icke behöfde företagas.

§ 8.

Doktor Gustaf Gratenfelt hade indennat den
 af honom utafvade almanacksafhandlingen
 1891

Sökets Huv 18 1893.

Sign. Alli.

Högtyrde Herr E. Pömlöck!

Fläms tilltalar jag mig att
 till Erder framställa ett förslag.
 F. Huskällingsnälleskapet
 har ju för en längre tid sedan
 utgifvit "Kalle Skog Svampflug-
 gare", hvilken delvis torde vara
 utgången och måhända något
 föråldrad med afseende å repro-
 duktionvärdet af bilderna. En
 ny tidningsman och underverk-
 ud skall nu börja gå ut ett
 folckblad på böda språken, och
 vi skole söka ge det samma
 en stor spridning som möjligt.

1893.

25,000 ex kartor uppgiv till om-
 kring 1900 Sm, hvilket är mycket
 do. Sjöberg's Svampkarta å Central-
 tryckeriet torde hafva betingats sig
 ett pris af omkring 2 à 3000 kraver.

Nu ville vi fråga om ej
 Finska Huskällingsnälleskapet
 ville behöva köpfen af priset
 för upplagan så skulle vi utgå
 försöka på resten. Vi skulle så
 åtaga oss att sprida den med
 bladet. - Vi ha naturligtvis äran
 att först underutälla förslaget
 till kartan för Fällskapets besty-
 relse och rätta oss i öfrigt efter
 det som uttalade önskuings.
 Full tryckningen ågår under af 2.
 månader; till distribueringen må-
 nad, så att vi vore tacksednarna
 för ett snart svar.
 Med största högaktning

Alli Trygg.

ställa och hvilka agrarerna Uno Bremer läpstat
hälla. Till svar häru bestat Bestyrrelsen fasta
sökandens uppmärksamhet vid att för fastsätt-
ningskursen af iplagararande slag bidrag af stats-
medel borde kunna erhållas. Om emellertid

"Folkhälsning" samling redigeras
med fr. Sarsstafvins, gick i år
ut i 27000 st. och gån ämnar
använda samman spridnings-
sätt för detta blad.
Det skulle komma att
bl. 12 ä 16 sidor större format
och illustrerat. Det avskatad
skulle det ej kostar mer än
25 penni; ~~at~~ vi skulle för
blott 20 p. medan det kommer
att gå genom tryckeriet. Vi
skulle också utgåva folket
god, nyttig och underhållande
läsning för att motverka
de vis-slag slängor som i öfr
mycket närmare börjar smutta
om i landet. —
Med detta blad önskar
vi uttala en varmhälsning på

text. Vi kunde de vara öfvertyg-
gade om att den kommer till
färdigt djupa led, där den just
helt försvinner. — Men företaget kan
naturheltvis ej af oss rekommeras
da det är osäkert om ej redan
bladet medför förlust.
Vi hafva medlen till att
i ordning för företaget. Vår
na är uttala och ordnade af
den skattar thesaff, hvars de-
cent distribution just behövs
varar och som i sitt andra
liem ej 5000 varor. — De
är redan tecknade på den vänta
om ända utgåva. Ständig kost-
nad för lag finnes afven. Skulle
det skulle bl. prima vord förgy-
tycke utförst hos skrifver-
greta hunden, hvilken uttalt
quom de kunde verka på vilken
och försörja de förväntade
sig som förtäna varor

af magistraten anbefald, några större remant arbe-
ten icke behöfde företagas.

§ 8.

Doktor Gustaf Gratenfelt hade indennat den
af honom utlävade almanacksafhandlingen
för 1894, och hade densamma redan cirkulerat
hos ledamöterna i Bestyrrelsen, hvilken nu god-
kände densamma. Dock anmodades Sekretä-
ren att ytterligare genomgå densamma i af-
seende på möjligen behöfliga förbättringar i sti-
listiskt afseende. Förslaget avsåg att med
50 mark till doktor Gratenfelt utbetalas.

§ 9.

De från cirkulation återkomna berättel-
serna af ploginstruktör Wallgren, trädgård-
mästaren Wallenius, läsmjerskorna Salvin
och Almqvist, landtbruksläroveraren Torseth
och Reuters samt direktören för Pikkis väfsko-
la föranledde icke till någon annan åtgärd
än att ploginstruktörens, trädgårdsmästarens
och läsmjerskornas berättelser skulle till Landt-
brukstyrelsen insändas.

§ 10.

Förståndaren för Sällskapet Kemiska och
Föreläsningstation hade indennat berättelser
öfver verksamheten vid stationen under 1892
och anmodades Sekretären att ombesörja
berättelsens tryckning och utdelning på vanligt
sätt. En till berättelsen fogad företeckning af-
ver nyinköpta böcker, apparater m. m. för
stationens behof under åren 1891, 1892, skulle
läggas till stationens inventariiföreteckning.

§ 11.

Länveterinären L. Tabilius hade ingifvit

berättelse öfver hafstagsstatens i Åbo verksamhet under förlöbet af. Denna berättelse ställes på cirkulation.

§ 12.

Sekreteraren framlemnade förslag till redogörelser för användandet under af Statsanslaget af den 1. Maj. 1861. samt Jordbruksanslaget.

Sigr. 61. och Sigr. försl.

Dessa förslag gittades och skulle till Landtbruksstyrelsen insändas samt vid förestående plenum meddelas Sällskapet.

§ 13.

Likaledes godkändes Sekreterarens förslag till redogörelse för Ståndsanslagets användande under 1892 så lydande:

Sigr. Stöjda.

Denna redogörelse skulle meddelas Sällskapet vid instundande plenum, hvaremot, jämlikt förskrift i Handels- och Industri Expeditionens skrifsve af den 14. december 1888, fullständig, granskad. redovisning öfver anslagets användning framdeles skulle till sagde Expedition insändas.

§ 14.

Det af Sällskapets Kasserare och Sekreterare i samråd uppgjorda förslaget till budget för inrevarande är godkändes och skulle vid instundande plenum fördragas.

§ 15.

Från Polytekniska Institutet i Finland hade bref ankommit med teckning för och skrifter Sällskapet förvärat till Institutets Bibliotek.

Statsanslagets af 1. maj. 1861. användning år 1892.

<u>Tillgångar.</u>		
Behållning från 1891.	Fmf.	8,195. 16.
Statsanslag för året	"	5000. —
	Fmf.	13,195. 16.

<u>Utgifter.</u>		
Populära föredrag i landtbruk	Fmf.	1480. —
Kostnader för utgifvande af skrifter	"	1379. 57.
Inköp af skrifter för utdelning (däribland 75. ex. af A. Fjöstoms Landtmannabyggnader)	Fmf.	1057. 66.
Resestipendier åt mejerier	Fmf.	1697. 20.
Åtgärder med anledning af ångmaskens höjningsgar.	Fmf.	619. 72.
Cirkulär om Landtbruksmötet i Göteborg	"	33. —
Komitékostnader för uppgiande af förslag till ny instruktion för ploginstruktören	Fmf.	180. —
Annanskostnader	"	211. 65.
Hälften af Sällskapets breffporto för 1891.	"	182. 19.
Collectio cerealis Fasc. 2. & 3.	"	45. 48.
Reparation af Sällskapets Sädes sorterare	"	29. 55.
Bokbindaräkning	"	16. 50.
Diverse små utgifter	"	15. 76.
	Fmf.	6,948. 27.
Behållning till 1893	"	6,246. 89.
	Fmf.	13,195. 16.

Jordbruksanslagets användande år 1892.

Tillgångar.

Behållning från år 1891	Fmf 5591 94
Statsandel för året	8000 "
	Fmf 13591 94

Utgifter.

Premiering af välskötta jordbruk och där med sammanhängande kostnader	Fmf 3207 72
Bidrag till landtmannagillen	1172 "
Premium för odlingsarbeten	100 "
Till odlingsförsök med Crambe maritima	50 "
Trädgårdsmästarens aflönning och resekostnader, ympkustar, m.m.	1675 72
Bidrag till pomologiska undersökningar i Åbo län	250 "
Bidrag till "Årens Trädgårdspännen" för en kvinlig trädgårdsmästareskola	300 "
Åtgärder till upphjelpande af fiskerinäringar på Åland och i Åbo län skärgård	755 75
Till hönseafvelns förbättrande	76 92
Insendet öfver Mustarnähi mejeriiskola	71 "
Bidrag till Suomen Maanviljelysehti	300 "
Bidrag till tryckningskostnaderna för Sällskapet's Handlingar för 1890	500 "
Bidrag till Sällskapet's vaktmästares aflönande	100 "
Öfverföring till Högskolefonderna af årets bidrag	1000 "
Årsmarkkostnader	239 20
Öfrige små utgifter	12 "
	Fmf 9806 31
Behållning till 1893	3785 63
	Fmf 13591 94

Slöjdanstagens användning år 1892. 3.

Tillgångar:

Behållning från 1891.	Fmf 5089 56.
Arats Slöjdanstags	7200 "
Anslag till detala Slöjdskola	800 "
Anslag till M. Jürgmans Slöjdskola	600 "
M. Jürgmans afbetalning å lån	125 "
Utgifter för beqvande af träskomakaren	228 51
	Fmf 14043 07

Utgifter:

För Slöjdskolan:	
Förestandarinnans afloning	1000.-
Lärarinne avlöden	1724 40
Hyra för lokaler	2325.-
Ned och lys	771 55
Inventurer till skolan	840 65
Annorser	157 25
Städning, skurning och diverse	202 85
Träskomakarens afloning, resor, m. m.	7021 70
Annorser rörande träskomakaren	695 92
Inköp af väpnadsprof	104 25
Inspektion af Piikkis väfskola	30 65
Anslag till Druntimmersföreningen i Skjutas	10 "
Detala Slöjdskolans anslag	500 "
M. Jürgmans anslag	800 "
	600 "
	Fmf 9762 52
Behållning till 1893.	4280 55
	Fmf 14043 07

§ 16.

Biträdande lämningsmannen C. F. Lindholm hade i skrifvelse af den 30. siottidne januari förklarad sig villig att på de honom meddelade vilkoren hålla 8. landtbruksföreläsning på Åland under innevarande år. Detta meddelande föranledde icke till någon åtgärd.

§ 17.

Länshövdingen R. Jägerhorn hade i bref af den 28. januari afsagt sig ledamotskapet i Sällskapet, och skulle förtjä Jägerhorn in Sällskapets matriklar afföras.

§ 18.

Följande till Sällskapets Bibliotek ankomna föreläsningar anmäntes:

1.) Från Finska Vetenskaps-Societeten: a). Översigt af Societetens förhandlingar, 1891-1892, samt b). Bidrag till kännedom om Finlands natur och folk 51. häftet.

2.) Från Industri-Styrelsen: Bidrag till Finlands officiella Statistik, XVIII. Industristatistik. 7. År 1890. Fjärde delen.

3.) Från Hishi-Suomen Maamiesseura: Berättelse öfver Sällskapets verksamhet åren 1885-1891.

4.) Från Landtbruks-Styrelsen i Sverige: 2. del af dess Meddelanden N:o 1. 1893. "Om afsättning i vissa främmande länder af lefvande kreatur från Sverige". Reseberättelse af Gjalmar Nathorst.

5.) Från professor Gjalmar Nathorst: 1. del af förnämnda skrift.

6.) Svenska Landtbruks-Akademiens Handlingar och Tidskrift, N:o 6. 1892.

7.) Tidning för Stockholms Läns Lushåll.

ningsfällskap. Januari häftet 1893.

8) Örebro läns Hushållningsfällskaps god-
talskrift, 4de häftet. 1892.

9) Landtbruks Tidskrift af H. Juhlin Dann-
felt. N° 6. för 1892.

10) Fria Ekonomiska Sällskapets i St. Petersburg
Tidskrift N° 6 för 1892.

11) Jordbruks Departementets i ryska Domän-
ministeriet publikationer för 1892. Tom III. häft. 1.

12) Mittheilungen der Kaiserlichen Livländis-
schen Gemeinnützigen und Oekonomischen So-
cietät. 1893. N° 75.

13) Baltische Wochenschrift N° 1-4. 1893.

§. 19.

Sekreteraren meddelade att han, på grund
af det uppdrag Bestyrelsen vid senaste samman-
träde den 20. de Januari under §. 25. bemyndat honom,
under sitt besök i Helsingfors tagit närmare
reda på den Böckeriska befrämningen samt där-
vid funnit att densamma var mycket omfattan-
de, men egentligen icke tycktes vara af speciell be-
tydelse för Sällskapet, utan af mera allmänt
kultuhistoriskt intresse, hvarför Sekreteraren för-
slog, att Bestyrelsen icke skulle göra anspråk
därpå för Sällskapets arkiv, utan förorda dess
öfverlemnande till Statsarkivet, där den ju var
tillgänglig öfren för forskare i Sällskapets histo-
ria. Skulle emellertid Statsarkivet komma att
verkställa någon utgållning af befrämningen,
borde Bestyrelsen förbehålla sig att få genomgå
det utgåthade, innan det förstördes, i händelse-
däribland finnes något, som kunde anses böra
för Sällskapets räkning räddas. I befrämningen

hade Sekreteraren likväl påträffat ett band, som
Sällskapet borde reklamera, enär det syntes ha så
tillhört Sällskapets arkiv. Det var nämligen in-
bundet i likadant band, som tomerna i Sällska-
pets arkiv från denna tid och innehåll svar på
frågor i ett cirkulär rörande förkastelsen af
rationellt jordbruk i olika delar af landet.

Dessa Sekreterarens förslag godkändes af
Bestyrelsen och skulle frihure K. E. Palmén här-
om underättas samt anhalten hos honom göras,
att genom hans försorg förnämnda band måtte
öfverlemnas till Sällskapets arkiv.

§. 20.

I bref till Sekreteraren hade lektorn Rafael
Hårdh i Jyväskylä erbjudit Sällskapet till
inlösen för nedsatt pris exemplar af en af
honom utgifven bok: "Olycita paikoin käsi-
täiden johtamiseksi kansakoulussa." (Anbudet
beslöt Bestyrelsen afböja, dels emedan största
delen af boken utgjordes af beskrifningar
öfver tillverkningen af en serie stöjdmodeller
dels emedan tillgångarna i Statsanslaget af
den 1^{sta} Maj. 1864. under innovande är icke
medgäfvit inköps af andra skrifter än sådana
som vor af synnerligt gånge.

§. 21.

På förslag af Sekreteraren beslöts att af
professor O. M. Pentus berättelse om Angomasken
skulle tryckas 1500. ex. på svenska och 500. ex. på
finska, så att skriften kunde utdelas till Säll-
skapets ledamöter i sammanhang med Sällska-
pets handlingar för 1892. Ett mindre antal fri-
exemplar skulle till författaren öfverlemnas.

§ 22.

Fällskapet Hamneren ingaf 4de kvartals förslaget för 1892, hvilket afveklemnades till kassainspektorn assessor Beckmannson för att granskas

§ 23.

Alla studenter Hjalmar Gorschelnik beviljades ett lån af 5,000. mark mot 6% ränta och mortgage borgen af handlanderna J. W. Gorschelnik, W. Ananijeff och H. A. Lundelin.

§ 24.

I afseende på omräkning af ett äldre lån beviljades enke grefvinnan Mariana Stimpelt ett lån af 20,000. mark emot 6% ränta och mortgage borgen af expeditionsskriveraren greve Carl Alex Stimpelt och landskriveraren A. L. von Anaring.

§ 25.

På framställning af Hamneren beslutade Bestyrrelsen att afpröfva halffra beloppet af Fällskapet befrakta under 1892, 285. mark 56 penni, från Statsanslaget af den 1ste Maj 1861. till Enskilda fonder.

§ 26.

Sedan särskilda ansökningar om utmärkelser för långvarig och trogen tjänst jämte till dem hörande intyg blifvit granskade, beflöt Bestyrrelsen följande nedan uppräknade tjänstehjälper till erhållande af följande utmärkelsetecken nämligen:

A). Fällskapets mindre silfvermedalj.

1. Källarförståndaren Karl Fredrik Westerbäck, född 1849, för 21. års tjänst dels som distriktsbiträde hos numera afledne apotekaren J. E. Macmantan och dennes efterlevande

enka, dels sedan fru J. E. Macmantan, efter ingånget nytt gifte numera bairande namnet Knief, afvetaget hotellrörelsen på Societets-huset i Helsingfors, såsom förståndare för hennes värdare.

2. Drängen Benjamin Tamasson, född 1845, för 31. års tjänst på Isokankila hemman i Sjymä socken, dels hos banden Tomas Isokankila, dels hos hans efterlevande enka Fru Nina Isokankila, hvareunder han mera betraktats såsom förtroende man än tjänare.

3. Rättaren Augustinus Tötterström, född 1843, för 19. års tjänst hos TyköBruks Bolag i Bjerno socken, under hvilken tid han omhändertog och rät skatt egendomens jordbruk, samt varit anförtrodd flera vid en bruksegendom förhållande ansvärfulla sysslor.

4. Skogvaktaren Karl Johan Tötterström, född 1839, för 20 års tjänst hos förenamnda bolag, under hvilken tid han varit särvid ställets skogvaktare som rättare vid en utgård, där han bland annat haft närmaste tillsyn vid utjämnandet af betydande nyodlingar.

B). Fällskapets bronsmedalj.

1. Klockaren Johan Gustaf Ahlsten, född 1824, som under 50. år,

2. Gjutarer Karl Anton Ekman, född 1837, som i 25 år,

3. Gjutarer Johan Winberg, född 1840, som ända sedan han blef arbetslös,

4. Maskinisten Otto Wilhelm Löjjer, född 1847, som utöfades hela sin tid,

5. Maskinisten Alexander Lindström, född

1827, sam i 48 år,

6. Muraren Elias Nylund, född 1826, sam i 20 år,

7. Flyttdrängen Anders Johan Skogström, född 1838, sam i 35 år,

8. Bruksarbetaren Johan August Palm, född 1837, sam i 25 år, samt

9. Skepparen Daniel Goblom, född 1848, sam i 20 år

tjänat i Tykö Bruk i Bjeino.

10. Stalddrängen Gustaf Erik Sundberg, född 1840,

11. Smiden Adolf Fredrik Hallin, född 1829,

12. Smiden Josef Dahl, född 1817, samt

13. Smiden Hart Anders Strömberg, född 1830,

hvilka ända sedan de blifvit arbetslösa varit i tjänst i Kujakkala Bruk, tillhörande Tykö Bruks Bolag

14. Drängen Alfred Lar, född 1856, för 18 år tjänst, dels hos numera aflidne tapparen Isak Hakala, dels hos dennes son tapparen Henrik Hakala i Favarshuslands församling.

15. Drängen Henrik Lappalainen född 1835, för 18 år tjänst i Saikansaari eller Lagerhalmns säteri i Pääminge socken, hvilken egendom för närvarande äges af kollegan J. J. E. Laqus i Helsingfors.

C. Sällskapets hedersmedlemmar.

1. Tjänarinnan Justina Mattsdatter, född 1828, för 40 år tjänst, dels hos kappelmästern i Nousis, sedan flera kyrkohuden i Temar St. Ahlgren, dels efter hans död hos hans datter folkskollärainnan

Ida Ahlgren i Piikkis

2. Handelsbiträdet Ida Nyman, född 1845, för 13 år tjänst hos landtbuvsingenjören G. J. van Fianott i Padasjoki

3. Tjänarinnan Aurora Amanda Fini, född 1856, för 15 år tjänst hos lektorn Emil Lindgren i Helsingfors

D. Inskriptioner af silfvermedaljer.

1. Tjänarinnan Maria Kristina Tolonen, född 1840, för 15 år tjänst hos framtidne pastorskans Fredrika Cajanus familj i Putela broställe i Paltamo socken.

§ 27

På förslag af Sekretären beslöts att in Sällskapets diarium skulle afföras ~~och~~ för längre tid sedan ingifna ofullständiga ansökningar om utmärkelser för långvarig och trogen tjänst, hvilka, ehuru resp. sökande interloquerats, icke blifvit kompletterade och hvilka finnas under J. N. 338 och 437 för 1891. samt 21, 115, 104 och 273 för 1892.

§ 28

Med sammanträdet utfärdade kvartals- och andra anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förtecknade.

Iu fidem:

M. Rämmling

Best.
28/3 13.
1.

År 1895 den 28 mars sammanträdde
K. F. Slushållnings-sällskapets Bestyrelse,
hvarvid tillstådeskommo ordföranden
hr. Juselius, ledamöterna hr. Hedenberg,
van Haartman och Backmansson,
sällskapets kamrerare hr. Trehla samt
underskrifven sekreterare.

§1.

Protokollet för Bestyrelsens sammanträde den
15. sistlidne februari uppläses i afseende å juster-
ring.

§2.

Enär Bestyrelsen, jämlikt föreskrift i Handels
och Industri Expeditionens i K. Senaten skrifvelse
för den 14. december 1888, borde innan utgången
af mars månad insända redovisning öfver de
till Sällskapets disposition under år 1892 ställda
anslagen för slöjdkunnighetens främjande öfver-
som afgifva berättelse om de i sådant afseende
under förlidit å vidtagna åtgärderna, framkom-
nade kamreraren fullständig af revisions kommis-
sionen granskad och riktig befunden redovisning
öfver sagda anslag, hvarjämte sekreteraren ingaf
förslag till slöjdberättelse så lydande:

Sign. Slöjdberättelse.

I sammanhang härmed upplästes ett från
Handels och Industri Expeditionen ankommet
cirkulär af den 17 i denna månad, där Bestyrel-
sen anmodades att till Expeditionen inkomma
med förslag till de åtgärder, som på grund af den
erfarenhet numera vunnits, kunde befinnas gagneli-
ga för hemslöjderna inom Sällskapets verkningssom-
råde efter utgången af innevarande år, då tiden
för de Sällskapet den 14. december 1888 beviljade
slöjdanslagen tilländalöpste.

Med anledning af förstående beslut Besty-
relsen att till Handels och Industri Expeditionen

insända såväl räkenskaperna öfver slöjdanlagen som slöjdberättelse, affattad i öfrensstämme med sekretärens ^{Handels- och Fabriks-}öfverantagna förslag, öfrensom att med anledning af expeditionens förenämnda cirkulär afläta en skrifvelse af följande lydelse:

Sign. Framtida slöjdanlag

§3.

Folkskolläraren Martin Ingman hade inlämnat en till Hans Kejsarliga Majestät ställd ansökan så lydande:

Sign. 600 mf

samt anhållit att Bestyrelsen ville insända och förorda densamma.

Med anledning häraf, och då Ingman under en följd af år med synnerlig framgång meddelat undervisning i träslöjd i allmänhet och särskildt finare träsnideri uti den af honom härstädes inrättade slöjdskolan, beslöt Bestyrelsen insända ansökningen samt därvid förorda, att det anslag Ingman hittills åtnjutit måtte öfven efter utgången af innevarande år varda honom beviljad samt, om tillgångarna icke för slöjdens främjande disponibla statsmedlen sådant medgifve förhöjas till det belopp, hvorm Ingman anhållit eller ettusen mark.

§4.

Folkskolläraren Ingman hade yttuliggen inlämnat en underdänig ansökan af följande innehåll

Sign. 5000 mf

och anhållit att Bestyrelsen måtte lämna sitt förord öfver härtill.

Då Bestyrelsen ansåg ett af de viktigaste medlen att främja ett allmänna idkande af slöjd bestod i befordrandet af slöjdalstrens af sättning genom väl ordnad föreläsning, beslöt Bestyrelsen, som tilltrödde Ingman ega för en

dylik handel erforderliga kvalifikatione, insända ansökningen och därjämte tillstyrka att Ingman för angifna ändamål måtte tilldelas ett räntefritt amorteringslån till det belopp disponibla tillgångar kunde medgifvo.

§5.

Härefter fördrags berättelsen öfver hofbestlagskolans värksamhet under 1892, hvilken åtkommit från cirkulation, öfrensom i sammanhang härmed en af sagda skolas direction ingifven framställning så lydande:

Sign. Nytt anslag

Efter öfverläggning härmed beslöt Bestyrelsen att till Landtbruksstyrelsen öfrensända förenämnda berättelse och tillika anhålla att Landtbruksstyrelsen måtte hos Kejsarliga Senaten utverka nytt anslag att utgå från den 1. nästkommande oktobra, om möjligt till förhöjdt belopp, så att 18. elever om året kunde vid skolan erhålla utbildning under fyra månaders kurs. Bestyrelsen kunde nämligen konstatera, hvad skolans förståndare i sin förenämnda berättelse för förhållit sig framhållit, eller att talrika ansökningar, utvisande att behofvet af kunniga hofslagan på landsorten ej ännu är på långt när fylldt, fortfarande ingå, samt att skolans undervisningsmaterial är tillräckligt för ett 50. procent högre elevantal, än det som nu kan intagas. Då skolans nuvarande anslag utgör 4,000 mark, däraf 3,000 mark statsanslag och 1,000 mark bidrag af Hushållningssällskapet, så skulle för elevantalets höjande från 12 till 18. erforderas ett anslag af 6,000 mark om året, hvilket Bestyrelsen ville anhålla att i sin helhet måtte beviljas af statsmedel likasom öfven att, i händelse bifall till den föreslagna utvidgningen af skolan icke kunde utverkas, skolans nuvarande anslag måtte främdeles beviljas

till hela sitt belopp 4000 mark, af statsmedel, så att de 1000 mark Sällskapet från sina fonder för ändamålet utgifvit, icke vidare behöfde lagas i anspråk. Då Hufvudskolan i Helsingfors ätnjuter ett vida större anslag än skolan i Åbo och något bidrag från landtbrukssällskap eller andra föreningar icke därtill erforderats samt då tillika kostnaden per elev och månad, efter hvad Bestyrelsen hade sig bekant, uti skolan i Helsingfors stigit till 100 mark, men i Åbo endast till 85 mark 33 penni, så ansåg sig Bestyrelsen kunna hoppas att Hushållningssällskapet, sedan den sistnämnda skolan bevisat sig vara af behöfvet påkallad och till synnerligt gagn för det allmänna, icke vidare skulle behöfva till densamma underhåll bidraga. Skulle likväl mot förmodan skolans framtida existens göras beroende af ett bidrag från Sällskapet fortfarande kunde påräknas, ville Sällskapet dock icke undandraga sig att äfven efter den 1. nästkommande oktober anslå 1000 mark om året till skolans underhåll.

§6.

Genom Jordbruks Expeditionens skrifvelse af den 26. februari 1891. hade till Bestyrelsens förfogande ställt 1000 mark att användas till odlingsförsök med utländska potatisorter, hvarjämte Bestyrelsen anmodats att i sinom tid lämna Jordbruks Expeditionen del af resultatet. Till fullgörande af sistnämnda skyldighet beslöt Bestyrelsen nu på förslag af sekreteraren att till Jordbruks Expeditionen aflåta en skrifvelse af följande innehåll:

Sign. Potatisorter

§7.

Sällskapet Anna Trägårdsvänner hade ingifvit redovisning äfven användandet af det

Sign. Högberättelse.

Förslag till skrifvelse.

Till Handels- och Industri- Expeditionen i Kejsarliga Senaten för Finland.

Jämlikt föreskrift i Handels- och Industri- Expeditionens skrifvelse för den 14 december 1888 N: 112. får Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet härmed ödmjukast insända af Sällskapets revisionskommision granskad och riktig befunden redovisning äfven de till Sällskapets disposition under år 1892 ställda anslagen för slöjds-kunnighetens främjande äfvensom afgifva nedanstående berättelse om de i sådant afseende under förlidet är vidtagna åtgärderna.

I Sällskapets Slöjdskola och dess väfnadsafdelning har undervisningen fortgått efter samma läroplan, som de närmast föregående åren. Dock har undervisningen i väfnad kunnat utvidgas, därunder att Sällskapet medels kontrakt på fyra år upphyllt en större skollokal, i hvilken väfnadsafdelningen vid höstterminens ingång blef inrymd och trettio väfstolar, däribland några nya större, kunde upprättas, under det att den förra lokalen hade lemnat rum för endast tjugu. Härigenom har under höstterminen ett större antal elever kunnat sysselsättas med väfnad samt undervisas i flere väfnadsarter. För att lemna en förställning om verksamheten vid den ifrågavarande afdelningen af skolan, uppräknas här de under sist sagda termin utförda elevarbetena:

Draperier: s. k. "kungsgardin" (rödlakan) 4 st.; upphemta väfnad 4 st.
Gungstolmattor: ryeväfnad 8 st.; tränsa =

snar 2 st.

Loffdynor: ryeväfnad 3 st.

Divanmattor: ryar 2 st.; rödlakan 1 st.

Gångmattor: leksandsväf (ny) 26, 13 meter; skidväfnad 6, 50 meter; dubbelväfnad 6, 50 meter.

Täcken: raana 2 st.

Gardiner: leksand (skida) 59, 58 meter; kaner väfnad 16, 50 meter.

Förkläder: leksand samt dubbelrosengång

Paradhanddukar: samma väfnad som föregående

18 st.

Brickdukar med opphemta border 21 st.

Damndukar 79 st.

Drällväfnader: med 6 skaft 21, 38 meter; med 8 skaft 16, 63 meter; med 12 skaft 18, 56 meter; med 16 skaft 3, 56 meter; korndräll 14, 25 meter; damast dräll 7, 72 meter.

Klädningstyger: med 4 skaft 2, 88 meter; med 6 skaft 43 meter; med 8 skaft 76 meter.

Trikot: 23, 20 meter.

Fördelningen af undervisningstimmarna har icke undergått förändring. 43 timmar i veckan hafva varit anslagna till väfnad, 22 till klädsöm, 22 till slätsöm, 12 till halmarbete och 8 till träslojd, i hvilket sistnämnda ne undervisningen fortfarande afsett att lära väfnads eleverna tillverka mindre tillbehör som erfordras för väfnadens uppsättande och utförande. Förut har undervisningen i träslojd meddelats under 4 timmar, men förändringen är endast skenbar, i det då alla eleverna undervisades samtidigt under det de mera, på grund af ökadt antal, äro delade i två flockar, hvardera med 4 lärotimmar i veckan. Några väfnads elever, som på annat håll åtnjutit undervisning i träslojd

hafva icke deltagit i skolans träslojdstimmar.

Fröken Mathilda Jammeland har fortfarande varit skolans förståndarinna samt däjämte särskildt meddelat undervisning i väfnad med biträde af underrävarinnan, fröken Liquid Jammeland. Biträdande lärarinnorna fröken Charlotta Blomqvist och kaptenskan Olga Hjorth hafva fortfarande varit anställda för undervisningen i öfriga ämnen.

Elevernas antal uppgick vårterminen 1892 till 68 och höstterminen till 76. I de olika läroämnen hafva följande antal elever erhållit undervisning:

	<u>Vårtermin.</u>	<u>Hösttermin.</u>
I väfnad	28.	36.
i klädsöm	23.	17.
i slätsöm	33.	24.
i halmarbete	20.	15.
i träslojd	26.	29.

Betyg för fullständigt genomgångna kurser hafva utgifvits:

	<u>Vårtermin.</u>	<u>Hösttermin.</u>
I väfnad	5.	8.
i klädsöm	5.	—
i slätsöm	7.	6.
i halmarbete	4.	2.

Skolans samling af väfnadsprof har under året ökat med tvänne, som genom sällskapets sekreterars inköpts i Norge.

Om de tvänne kvinnliga slöjdskolor, hvilka, åtnjutande statsunderstöd, varit stödda under insende af Sällskapets Bestyrelse, nämligen Letala slöjdskola för kvinnor och Pirk-

kis väfskola, för Bestyrelsen meddela följande uppgifter:

Letala slöjdskola, var under vinterterminen besökt af 11 och under höstterminen af 7 elever. Undervisningen har meddelats sju timmar dagligen i väfnad, halmarbete, sömnad, stickning och andra kvinnliga handarbeten. Läsor föreståndarinnan och lärarinna har fröken Helga Hemmer, hvilken utbildats i Finska Hus-hållningssällskapets slöjdskola i Åbo, varit anställd. En af Letala slöjdförening utsedd skoldirektion har därjämte varit ombetrodd värdin af skolan, och det på Hus-hållningssällskapets Bestyrelse ankommande inseender afren densamma har utförats af en af Bestyrelsen utsedd inspektör på orten, godsägaren C. W. Rosendal.

Pikkis väfskola besöktes under vinterterminen af 6 och höstterminen af 7 elever, hvilka erhålla undervisning under 6½ timmar om dagen. Skolans omsorgnad har varit öfverlämnad åt en direktion, utsedd af Pikkis hus-hållningsförening, samt närmast åt lärarinnan Olga Maria Hjerppe, afren hon utgår från Hus-hållningssällskapets slöjdskola. På uppdrag af Bestyrelsen har sistnämnda skolans föreståndarinnan, fröken Matilda Tamme-lander inspekterat väfskolan i Pikkis.

För främjande af väfnads-slöjden har sällskapet under året förärat den utaf fröken M. Tamme-lander utarbetade väfboken dels till skolor, där undervisning i väfnad förkommer, dels till lärarinnor i väfnad. I lunda hafva några tiotal exemplar af saganlyftiga bok blifvit spridda till alla delar

af landet, och densamma kan fortfarande gratis erhållas för skolor och väfläroinnor, så snart ästundan därom hos sällskapet anmäles. Några samlingar väfnadsprof, sammanställda af de i sällskapets slöjdskola utförda väfnaderna, hafva dels bortgifvits, dels försålts.

För Borgå slöjdförenings räkning har sällskapet låtit förfärdiga ett antal modeller till halmarbeten, förnämligast hattprydnader, gjorda efter därtill lämpliga förmål i den vackra kollektion af Schwetsiska halmarbeten, hvilken, inköpt vid verdensutställningen i Paris 1878, förvaras i Sällskapets museum.

Sällskapets tillgörande under året för främjande af manlig slöjd har inskränkt sig till den undervisning i träskottverkning, som sällskapet under en följd af år meddelat genom en kringresande undervisare. Den af Sällskapet 1871 antagna träskomakaren Karl Pilen har under året visat sig allt mera vuxen sin uppgift och synes i hög grad intresserad för sin sak. Han har äfren, med undantag af sommarmånaderna, varit i full sysselsättning hos rekrüter i olika delar af landet.

I början af året uppehållt han sig sålunda under en månads tid i Somero socken å tvänne större egendomar, Lahtis och Längsjö, hvarefter han i medlet af februari afreste till Kuopio län, där han dröjde i två månader under trägen verksamhet, meddelande undervisning å Kuopio stads fattiggård, stadens folkskola för gossar, Tagerås därvids-anstalt, Leväs jordbruksskola, Rankalahti egendom i Kuopio landsförsamling, Wekmas-

mäki folkskola darsammastädes, Wesanto folkskola samt Karttula järnbruk och folkskola öppensom åt ett antal enskilda personer. Efter återkomsten från förenämnda resa besöktes under maj månad Koristo egendom i St. Karins socken. Härefter inkommo icke vidare några rekommendationer under sommaren, hvarför Silén sysselsatte sig i hemmet med att dels på beställning dels till försäljning genom M. Ingmans slöjdhandel härstädes förfärdiga träskor, hvilka haft stark utgång, bevisande att detta slag af skoplagg allt mera kommer i bruk. På hösten blef träskomakaren åter anlitad som undervisare först i Sagu socken å Tapila och Raitniemi egendomar samt af en smed och en snickare på orten. Därefter reste han till Helsinge socken, hvarst han meddelade undervisning i kommunens samt Rönningstads egendoms folkskolor öppensom åt tjänare och underhållande på sistnämnda egendom. December månad upptogs slutligen af för rättningar i Willmanstads slöjdskola, Lapviesi folkskola samt å Lauritsala gård.

Folkskolläraren Mårten Ingmans härvarande skola för träslöjd, hvilken åtnjuter statsanslag och är ställd under Bestyrelsens inscende, var under vintern besökt af 75 elever. Undervisningstimmarna uppgingo 14 i veckan, oberäknadt den extra undervisning som på särskilda tider meddelades samt hans elever till ett antal af 108. Under höstterminen uppgick elevantalet till 65 och de ordinarie lärotimmarna till 10 i veckan. Extra undervisning erhöles därtill 106 elever från skolan och 43 elever från präken Lilius' privata

fruntimmersskola.

Förstående åtgärder till slöjdkunnighetens främjande hafva vidtagits med anlitande af det till Sällskapet disposition ställda slöjdanslaget, öfver hvars användande här, för öfversiktlighetens skull, intages följande sammandrag af räkenskaperna:

Tillgångar:

Behållning från 1891.	Fmf. 5,089:56.
Arbetsanslag af allmänna medel	" 7,200:—
M. Ingmans afbetalning af förlagslån	" 125:—
Afgifter för begagnande af träskomakaren	" 228:51
	Fmf. 12,643:07

Utgifter:

För slöjdskolan.	Fmf. 1000:—
Förständerinnans aflöning	Fmf. 1000:—
Lärarinnans arvoder	" 1,724:40
Hyra för skollokaler	" 2,325:—
Wed och lys	" 771:55
Inventarier till skolan	" 840:65
Annons	" 157:25
Skadning, skurning diverse	" 202:85
Träskomakarens aflöning, resor, m. m.	" 695:92
Annons för rörande träskomakaren	" 104:25
Inköp af väfnadspraf	" 30:65
Inspektion af Pikkis väfskola	" 10:—
Anslog till Fruntimmersföreningen i Nystad	" 500:—
	Fmf. 8,362:52
Behållning till 1893	" 4,280:55
	Fmf. 12,643:07

De medföljande fullständiga räkenskaperna upptaga öfver de anslog till Letala slöjdskola och Mårten Ingmans skola för träslöjd, å resp. 800 och 600 mark, hvilka uppbäras och utbetalas af Sällskapet på grund deraf att sagda skolor äro ställda under inscende af sällskapets Besty-

relse. Men dessa anslag äro i ofwan intagna sam-
mandrag utvalutna, emån de icke utgöra några so-
skapets tilldelade anslag, utan på särskilda an-
sökningar af redubörande blifvit dem beviljade.

Slutligen anser sig Sällskapet böra nämna
att Sällskapet äfven från egna fonder utgifvit
del för slöjdärendamål. Salunda hafva folkska-
na i Messuby, Teisko Kangasala, Lempälä, Rieks-
la och Yläjärvi under året erhållit bidrag till
slöjdundervisning från Ahlmaniska fonder, af
hvilken fonds räntemedel äfven bekostats under-
hållet af en stipendiat vid Sällskapets Slöjd-
la i Åbo från en hvar af förmända kommu-
ner samt dessutom från Tammenfors stad och We-
laks socken, eller tillsammans åtta stipendiatör.
Dane utgifvas äfven från Holmska fonder två
mindre premier åt slöjddiskare och slutligen deltar
Fransiska fonden i underhållet af Sällskapets
slöjdskola.

Det Bestyrelsen affordrade förslaget till fr-
tida åtgärder för hemslöjdens utveckling jämte för-
ställning om de anslag, som för Sällskapets tillg-
randen i detta syfte blefve erforderliga, skall Be-
relsen i särskild skrifvelse aflemna.

På Bestyrelsens för Finska Hushållningss-
skapets vägnar:

Sijn. Framtida Slöjdsanlag.

Till Handels och Industri Expeditionen i
Kejsarliga Senaten för Finland.

Genom cirkulär från Handels och Industri-
Expeditionen af den 17 i denna månad har
Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet
blifvit uppmanad att till Expeditionen inkom-
ma med förslag till de åtgärder, som på grund
af den erfarenhet numera vunnits, kunde befinnas
gagneliga för hemslöjderna inom Sällskapets
verksamhetsområde efter utgången af innevarande
år, då tiden för de Sällskapet den 14 december
1888 beviljade slöjdsanlag tilländalöper; och
för Bestyrelsen, efterkommande denna upp-
maning, vördsamt anföra följande:

Evad först den vunna erfarenheten beträff-
ar, så hafva isynnerhet vännre af Sällska-
pets tillgöranden visat sig icke blott fullt motsva-
ra utan till och med öfverträffa förväntningar-
na, nämligen underhållet af Sällskapets slöjd-
skola och särskildt utvidgandet af dess väfnads-
afdelning samt anordnandet af undervisning
i träskottillverkning. De för hvarje år allt be-
stämdare framträdande fördelaktiga resulta-
ten af dessa åtgärder, torde tydligen hafva fram-
gätt ut de berättelser öfver Sällskapets verksam-
het för slöjdens förkapran, som äfven till Ex-
peditionen insändts, och särskildt af den berätt-
telse för 1892, som genom skrifvelse af denna
dag blifvit till Expeditionen öfverlemnad.
Afropande dessa berättelser för Bestyrelsen,
som därjämte tillåter sig att referera till in-
tendenten i Industristyrelsen, öfverstlöjtnanten
Lennart Gripenberg, hvilken genom besök i
Sällskapets slöjdskola tagit kännedom om

densamma, dock tidigare af väfafdelningens utvidgning egde rum, framhålla det oafvisliga behöfvet af att sagda slöjdskola, hvilken så verksamt bidragit till kvinnoslöjdens och speciellt väfnads-skicklighetens utveckling och redan utsändt ett stort antal lärarinnor, som nu i sin tur verka i slöjd och väfskolor på landsbyggderna, genom tillräckligt anslag, vardens att i stånd att fortgå i den omfattning, skolan genom den senast skedd utvidgningen erhållit, äfvensom att Sällskapet sattes i tillfälle att för undervisningen i träskottillverkning, hvilken ej blott såsom slöjdart utan äfven i anseende till träskodornes praktiska användbarhet eger en ingalunda ringa nationalekonomisk betydelse, försoga äfven så stort anslag, att träskomakarens resor kunde därmed i sin helhet bekostas, äfven då aflägsnare delar af landet af honom besökas, under det Sällskapet hittills sett sig nödsakadt affordra aflägsset boende rekvirenter hälften af kostnaderna för sådana längre resor, något som naturligtvis inskränkt träskomakarens arlitonde på fjärran håll.

För det årliga underhållet af slöjdskolan har Bestyrelsen uppgjort följande så noggrann som möjligt uträknade kalkyl:

Förståndarinnans aflöning	Imf. 1,000:—
Tränne lärarinnans aflöning	" 1,750:—
Hyra för tränne skollokaler, den ena för väfnadsafdelningen (Imf. 1,650)	
och den andra för öfriga ämnen (Imf. 1,000) Imf. 2,650:—	
Wed och lysc, förslagsvis	850:—
Inventurer och väfnadsprof, förslagsvis	300:—
Städning, skurning och diverse	250:—
	<u>Imf. 6,800:—</u>

För slöjdskolan anskaffar Bestyrelsen förtj om anslag till sistnämnda belopp, hvilket icke borde anses högt, i jämförelse med de understöd exempelvis väfskolan i Tavastehus åtnjutit, häst om i betraktande tager, att Sällskapets slöjdskola alls icke är anordnad såsom affärspekulation med maskinöfstolar och dylikt, utan noggrant vidhållit principen att vid undervisningen endast begagna sådana väfstolar och andra hjälpmedel, som hvarje elev är i stånd att förskaffa sig och använda i de förhållanden, hvori hon i framtiden kan komma att tillämpa de kunskaper hon i skolan förvärfvat. På grund häraf kan ej heller det statsanslag, som för skolan åtnjutits, varit tillräckligt för dess samtliga behof. Sällskapets Franska fond har nämligen fått förskotta de medel, som städse måste ligga bundna i arbetsmaterial och färdiga arbeten i lager, samt äfven varit nödsakadt bära de förluster, som uppkomma därigenom, att en del elevarbeten, särskildt sådana som utförts af alldeles okunniga och orana nybegynnare, måste säljas till underpris eller blifva alldeles osäljbara. Detta understöd från Franska fonden är Sällskapet villigt att äfven fortfarande lemna sin väfskola, men däruöfver kunna ej heller Sällskapets till bestämda ändamål donerade fonder tagas i anspråk för skolans behof.

Det nu begärda anslaget öfverstiger ej heller den faktiska kostnaden för skolan under förlidet år, hvilken uppgick till Imf. 7,021:70, hvarepä dock bör afdragas omkring 500 mark, som utbetalades för de, i anseende till väfskolans vid höstterminens ingång

skedd utvidning, behäfliga nya väfstolar
na. Den verkliga riskkostnaden uppgick
sålunda till omkring 6,500 mark, eller 500
mark mindre än den ofvan meddelade
kylen upptager, men det bör därvid observeras,
att det förhöjda hyresbeloppet för den
större lokalen för väfskolan under 1892 utgår
endast för senare halfåret samt att det stör-
rade behofvet af ved och lysse likaså endast
egde rum under höstterminen.

Det för undervisningen i träskottillverkning
enligt ofvan gifna antydningar, emottodas
behofvet af anslag torde kunna tillgodoseas
genom ett årligt belopp af 1,000 mark. Den
jämför det förslagna anslaget till slöjdsko-
lan anser Bestyrelsen främst erforderliga sa-
icke tala någon nedsättning till beloppet, utom
synnerligt men för Sällskapets framtida verksamhet
samt till slöjdens främjande och utveckling.

Genom Kejsarliga Senatens beslut af den
14 december 1888 ingick bland de slöjdan-
slag som då ställdes till Sällskapets disposition
en post af 500 mark, att tilldelas Fruntim-
mersföreningen i Nystad såsom bidrag till
föreningens förlags- och försättningsrörelse med
väfnads-slöjdens alster. Detta anslag har
äfvén för hvarje år afredennats till sagda
fruntimmersförening och, så vidt Bestyrelsen
kunnat bedömma af föreningens årsberättelse
blifvit på ett gagnande sätt användt, hvorefter
för Bestyrelsen vilk förorda, att samma an-
slag af 500 mark äfvén från 1894 blefve till-
deladt Nystads fruntimmersförening, sålänge
densamma med framgång fortsätter sin verksamhet
i förenämnda riktning.

Hvad öfriga åtgärder för slöjdekunni-

gens främjande beträffar, kunde väl Bestyrelsen
nu återupplaga i hela dess vidd det
program, som ingår i Bestyrelsens framställ-
ning till Finans Expeditionen i Kejsarliga
Senaten af den 30. december 1887, men då
Bestyrelsen befarar att 1894 lika litet som 1888
allmänna medel kunna för slöjdändamål
anslås till så stort belopp, att sagda pro-
gram kunde i sin helhet genomföras, anser
Bestyrelsen sig här endast böra framhålla
Sällskapets behof af ett anslag för särskilda
mindre kostsamma åtgärder för slöjdens be-
fordrande, såsom temporära väfskolor på en
eller annan landsort, mindre utställningar
af slöjdarster och dylikt äfvensom till be-
täckande af de oundvikliga kostnaderna
för annonser samt för inspektioner i de slöjds-
skolor, som äro eller kunna varda ställda
under Bestyrelsens insende. På grund här-
af får Bestyrelsen föreslå, att ett sådant an-
slag till belopp af 3,000 mark måtte beviljas
Sällskapet, att efter omständigheterna, och
allt efter som möjlighet att med framgång
verka i en eller annan riktning uppar sig,
användas till större eller mindre del för de
särskilda ändamål, hvaraf några blifvit
ofvanför antydda.

Jämför det Bestyrelsen slutligen anser
sig böra påpeka, att den behållning som vid
1892 är utgång förkom i slöjdanlagen, till
största delen kommer att tagas i anspråk
under nu löpande år, får Bestyrelsen, sam-
manfattande hvad i det föregående fram-
hållits och förslagits, vårdsam anhänga att
ärligen från och med år 1894 måtte för slöj-
dens främjande ställas till Finska Huskäll-

ningsvällskapet förfogande ett anslag af
Elfvatusen tihundra (11,500) mark, att använ-
das till följande särskilda ändamål:

Till underhållet af Sällskapets
Slöjdskola och dess väfnadsafdelning Tmf. 6,800.

Till aflönande af en undervisa-
re i träskottillverkning samt bekostan-
de af hans resor. " 1,000.

Till Fruntimmersföreningens i Ny-
stad förlagshandel " 500.

Till särskilda eventuella åtgärder
samt till bekostande af annonser och
inspektioner " 3,000.

Tmf. 11,300.

På Bestyrrelsens för Finska Hushållnings-
sällskapets vägnar:

Siga. 600 anf.

Stormäktigste, Allernådigste Kejsare och Storfurste!

Emedan det anslag af 600. mark, som E. K. Mst.
för åren 1891-1893 täcktes i näder ut allmänna medel
tilldelat mig för underhållet af en om hösten år
1885 af mig härstädes inrättad slöjdskola snart ut-
går, och det för mig är en omöjlighet att af egna
tillgångar upprätthålla skolan i dess närvarande
skick, helst jag till följd af det är för år jemt stigande
de elevantalet är tvungen att från hösten innervän-
de år anskaffa en ändamålsenligare och dyrare lo-
kal, vågar jag i djupaste underrättighet åter vän-
da mig till E. K. Mst. med underrättig anhållan
om fortfarande bidrag för antydtt ändamål.

Allt nettobehållningen af skolan fortfarande
är obetydlig och lemna mig ytterstringa ersättning
för den myckna tid, omkring 20 timmar i ve-
kan, som jag uppoffrar åt undervisningen i sko-
lan, täcktes E. K. Mst. inhemta af nedanstän-
de kalkyl.

Inkomster under arbetsåret 1892-1893.

Statsbidrag	600. mark.
Terminsafgifter för 60. betalande elever	1,260 "
För närvarande samskolas elever insumm.	1,000 "
För elever från fröken Liljus privata skola	175 "
Tmf. 3,035.	

Utgifter för arbetsåret 1893-1894.

Hyra för tvänne större salar, modellrum, tambur och förvaringsrum för virke	1,075 mk.
Ved och lys	300 "
Städning, dricksvatten m. m.	275 "
Aflönning åt tvänne biträden	800 "
Slitning och reparationer af verktyg	175 "
Transport	2625 "

Transport: 2,625 mk.

Ränta på anläggningsskapitalet 2,000 mark	
för verktyg och modeller	120 "
Brandförsäkringspremie	30 "
Annorser	32 "
Kommunalbeskattning	35 "

Imf. 2,842.

Da nettobehållningen, oaktadt det statsbidrag, som jag häntills haft förmånen åtnjuta, icke skulle bli mer än 193 mark, fördristar jag hos E. H. Mot. i djupaste underdanighet anhålla det E. H. Mot. vilke i näder af allmänna medel tilldelas mig i årligt bidrag 1,000 mark till nämnda skolas underhåll, förslagvis på fem år eller kortare tid, allt efter E. Mot. nådiga godkännande. Emot åtnjutande af detta anslag vare jag villig att i min skola kostnadsfritt lemna undervisning åt minst 12 medellösa elever på en gång. Slutligen utbeder jag mig få omnämna att antalet frielever under de sista tre åren varit 16, 10 och 12, ehuru som vilkor för statsbidragets åtnjutande bestämda miniantalet frielever var nio. Åbo, den 20 Mars 1893.
Framhållar etc.

Mårten Tugman.

Sign. 5000 mf.

Hörmäktigste, Allmänadigste Kejsare och Storfurste!

Under den tid af inemot åtta år, hvarunder jag innehaft en i Åbo stad inrättad privat slöjdskola, för hvars upprätthållande jag haft förmånen af E. H. Mot. åtnjuta statsbidrag, har erfarenheten icke allenast visat att skolan i fråga, till följd af det år för år ökade elevantalet, utgjort ett verkligt behof för orten, utan äfven att den motvarat sitt ändamål, nämligen höjandet af slöjden och intresset för densamma. Skolan har nämligen att uppvisa elever nästan nog af alla klasser i samhället, så väl gammal som ung, synnerligast bland elever tillhörande de i staden befintliga talrika läroanstalter. För att göra skolan så fullständig som möjligt, har jag i samband med denna inrättat en verkstad i hvilken ständigt sysselsättes några arbetare med förfärdigande af mindre slöjdalster, hufvudsakligast sådana som lämpa sig att skäras i så kallad allmoge- och drakstil, hvilket arbete mestadels redan utföres hemma af medellösa f. d. elever vid min slöjdskola. År för år har efterfrågan på redor nämnda alster blifvit allt större, och för att bättre kunna konkurrera med utländska alster i den vägen, ansökte jag för två år sedan från Kejsarliga Finska Hushållningssällskapet ett röntefritt amorteringslån om 500 mark, hvilket lån äfven beviljades mig för inköp af mindre hjälpmaskiner.

Men för att kunna afyttra äfven andra inhemska slöjdalster öppnade jag för ett år sedan en butik, der arbeten icke allenast från staden utan äfven från landsbygden emottagas till försäljning. På sätt jag äfven i underdanighet haft förmånen åtnjuta, utgå mina slöjdsverken de på att kunna konkurrera med utländska slöjdalster, så väl hvad prisbillighet som hållbarhet och elegans

beträffar. Att jag hämtar till någon del redan lyckats, läcktes E. Mst. finna deraf att jag icke allmest haft mindre beställningar till närmaste grannländer utan öfven från Amerika, hvarefrån jag också för närvarande har en beställning på träsniderialster för några hundra mark. Men enär omsättningen icke kan bli af synnerlig betydelse, så länge jag saknar nödigt rörelsekapital, säger med hänsyn till hvad jag haft näden hos E. H. Mst. framhålla, i djupaste underränighet vända mig till E. H. Mst. med anhängan det ville E. H. Mst. bevilja mig ett räntefritt amorteringslån af 5.000 mark som förlagskapital för inhemska stöjdalster, under de närmare veckor och förbehåll E. Mst. finner för godt att i detta hänseende föreskriva. Skulle nyssnämnda amorteringslån mig i näden beviljas, tror jag mig lättligen kunna börja täfla med utländska träsniderialster. Och lysa jag så mycket stäm tillförsigt att denna min underräniga anhängan i näden bifalles som enahanda förtag i landet hugnats med lån från allmänna medel. Åbo, den 20 Mars 1893.

Framhållar etc.

Mårten Ingman.

№ 95,
1893.

Åbo den 14 Mars 1893.

Sigge Nytt anslag.

Till Bestyrelsen för Finska Husvärdningssällskapet.

Da den tid, för hvilken statsanslag varit beviljadt till Hofbeslagskolan i Åbo underhåll, utgår med den sista september invarande är, får skolans Direktion hämed anhänga att Bestyrelsen måtte utverka nytt anslag att utgå från den 1. nästkommande oktober samt, om möjligt till förhöjdt belopp, så att 18 elever om året kunde vid skolan, erhålla utbildning under fyramånaders kurser. Direktionen kan nämligen konstatera, hvad skolans förståndare i sin förut till Bestyrelsen ingifna berättelse för 1892 framhållit, eller att talrika ansökningar, utvisande att behövet af kunniga hofslagare på landsorten ej ännu på långt när är fylldt, fortfarande ingår samt att skolans undervisningsmaterial är tillräckligt för ett 50% högre elevantal, än det som nu kan intagas. Da skolans anslag för närvarande utgör 4.000 mark, däraf 3.000 mark statsanslag och 1.000 mark bidrag från Husvärdningssällskapet fonder, så skulle, för elevantalets höjande från 12 till 18 erfordras ett anslag af 6.000 mark om året, eller, om Sällskapet fortfarande var villigt att för andamålet anslå 1.000 mark, ett till 5.000 mark höjdt årligt statsbidrag.

Om framdeles 18. elever komme att äldig undervisas, så skulle, med bibehållandet af fyra månaders kurser, hvilka visat sig i alla afseenden ändamålsenliga, tre elever i sänder komma att intagas hvarannan månad och således tid sex elever samtidigt erhålla undervisning. Med 6.000 mark anslag skulle således kostnaden per elev och månad uppgå till Fmf. 85. hvilket icke torde kunna anses högt, då vid hvar berlagskolan i Helsingfors, som äro just 9.600. marks statsanslag med 8. samtidigt studerande elever, månadskostnaden per elev sålunda utgör 100. mark. Åbo den 27. februari. 1893.

På Direktionens vägnar:

M. P. Rönkä

Sjua. Potatisorter.

Till Jordbruks Expeditionen i Kejsarliga Senatens för Finland.

Genom Jordbruks Expeditionens skrifvelse af den 26. februari 1891 N: 82 har till Bestyrelsens för Finska Hus- hållningsällskapet förfogande ställt Ettusen mark, att användas till uppköp af utländsk potatis af hårdiga och rikt gifvande sorter, passliga för våra kulturförhållanden, för att därpå i mindre partier af högst fem kappor utdelas till jordbrukare i afseende på försöksodling, hvarjämte Bestyrelsen anmodats att i sinom tid lemna Jordbruks Expeditionen del af de resultat, som af odlingsförsöken komma att vinnas. Till fullgörande af sistnämnda skyldighet får Bestyrelsen ödmjukast meddela följande:

I afseende på den anbefalda försöksodlingen rekviderade Bestyrelsen på vägen 1891. genom handelsfirman Schildt & Hallberg i Helsingfors från Tyskland följande potatisorter till nedannämnda kvantiteter, nämligen:

a/ Suttons Magnum bonum	400 kilogram,
b/ Paulsens Athene	300 "
c/ Se Simson	200 "
d/ Se Frigga	200 "
e/ Se Aspasia	200 "
f/ Golden mehlkugel	100. "
g/ Improved Ashleaf	100 "
h/ Gylke rose	100 "
i/ Deutscher reichskanaler	100 "
k/ White elephant	100 "
l/ Early mayflower	100 "
m/ Royal Norfolk Russet	100 "
n/ Dabrusche	100 "
	<hr/>
	2.100. kilogram.

Dessa utsädespotäter utdelades sedesmera i små partier (2-5 kappor) till omkring tvåhundra jordbrukare

i södra delen af Åbo och Björneborgs län, af hvilka också flertalet meddelade Sällskapet uppgifter om resultatet af odlingsförsöken. Då emellertid den torra sommaren 1891 var ytterst olämplig för potatisodling och potatissjuka i allmänhet icke förekom, kunna årets försök icke anses lemna några tillförlitliga resultat vare sig i afseende på de olika sorternas lämplighet för odling i vårt land, deras egenskaper att vara mer eller mindre rikt gifvande eller deras komparativa motståndskraft emot potatissjukan, allt i förhållande till förut i landet odlade sorter. Dock kunna man redan af de då inkomna uppgifterna finna att Suttons Magnum bonum stod främst såväl i afseende på skördresultat som motståndskraft mot rötta. I intet fall, då resp. lägenheter förut odlade potatis i mer eller mindre grad angripits af sjukdom isynnerhet under förvaringen i källare, hade Magnum bonum visat spår af rötta, hvarken vid uppdragandet eller senare i källaren. Vid sidan af denna sort synas i afseende på motståndskraft kunna ställas Paulsen Athene och Simson samt äfven Royal Norfolk Russ och Dabusche. Däremot hade Aspasia, Golden morkugel och Early mayflower, där förut odladt potatis slag angripits af rötta, äfven i någon mån lidit där af, om också under förvaringen i källare sjukdomen hastigare gripit omkring sig bland det äldre slaget än bland de nya sorterna.

Då emellertid såsom redan antyddes, dessa resultat vara ganska osäkra, ansåg sig Bestyrelsen ännu icke böra däröfver till Jordbruks Expeditionen inberätta, utan anmodade vederbärande försöksodlare, hvilka hade blifvit tillsagda att använda den så 1891 af de nya sorterna skördade potatisen till ytterligare försök under 1892, att i sinam tid till Bestyrelsen afgifva rapport om utfallet af den förnyade försöksodlingen. ~~Den~~ ~~skrifva~~ ~~Bestyrelsen~~.
Ehuru de under hösten och vintern inkomna

rapporterna om förlidet års odlingsförsök varit betydligt fötäligare, än de året förut aflemnade, så synas de dock, enär det hufvudsakligen varit de, som omsorgsfullast och med största omdömesförmåga anställt odlingsförsöken, hvilka afgifvit meddelanden om desamma, kunna lemna ett för samtliga försöksodlingar gällande utslag. Därvid är dock att anmärka att icke heller 1892 var ett för potatisodling normalt år, enär den regniga och kulna sommaren försenade värtigheterna i allmänhet så, att potatisodlingsförsöken icke heller denna gång kunde lemna säkra allmängiltiga resultat i afseende på de olika sorternas egenskaper att vara mer eller mindre rikt gifvande och att i vårt klimat utvecklas tillräckligt tidigt. Men i afseende på resp. sorters motståndskraft mot potatissjukan var året 1892 däremot egnadt att lemna tillförlitlig utredning, enär den uthållande regnperioden framkallade för rötans uppkomst och utveckling särdeles gynsamma förhållanden.

I detta sistnämnda afseende har förlidet år konstaterats, hvad redan 1891 års försök gifvo vid handen, eller att Suttons Magnum bonum är synnerligen motståndskraftig. Från de flesta ställen anmäles nämligen att denna sort, äfven där förut odladt potatis i hög grad angripits af sjukdom, bibehållit sig fullkomligt frisk. Dock har denna sort på några ställen visat sig ehuru i ringa grad, behäftad med rötta. Såunda var på ett försöksställe skörden af Magnum bonum skadad till 10, under det af den på samma ställe odlade inhemska sorten 70 voro sjuka. På en annan lägenhet lemnade förut odladt potatisort 50% sjuka, under det Magnum bonum var endast "obetydligt" angripnen. När härtill kommer att sistnämnda sort i allmänhet antalas såsom rikt gifvande och i tid utvecklad, synes densamma böra af landets potatisodlare främst bland utländska potatisorter uppmärksammas.

Härnäst synas Paulssons Athene och Frigga, ^{skriftl.} kunna rekommenderas såväl i afseende på ma-
 ståndskraft mot potatisjukan som och i afse-
 ende på skörderesultat i öfrigt. Timson har ve-
 sat sig måhända stå öfver de sistnämnda i ha-
 barhet, men synes vara en sort, med alltför lång
 vegetationsperiod för våra klimatiska förhållanden
 något som af en försöksodlare öfver anmärker
 mot Frigga. White Elephant omtalas endast i
 en af de senast ingifna rapporterna, men sägs
 — liksom Athene — vara "en ganska god sort
 värd att hålla på". Aspava, Dabersche och
 al Norfolk Russet vittrordas olika, hvarema
 Improved Ashleaf, Deutsche Reichskanler och
 isynnerhet Golden Mehlkugel otrivvelaktigt
 böra undvikas såsom saknande kraft att mot-
 stå potatisjukan kanske i ännu högre grad
 än våra i detta afseende mest ömtaliga in-
 ska sorter. Så omnämner en af de omsorgful-
 laste försöksodlarna att "Golden Mehlkugel an-
 greps af sjukdomen först af all potatis på
 gårdan. Till och med potatis utsatt på ett kraf-
 ligt gödsbladt fält angreps senare. Vid skörden
 fanns ej tillstymmelse till blast, potater så god-
 som inga."

Slutligen får Bestyrelsen, biläggande fullständig
 redovisning öfver användandet af det till potatisod-
 lingsförsöken år 1891 beviljade anslaget, våldsamt
 anhålla att återstående saldo, utgörande Tjugusju
 (27) mark 55 penni, singe till Sällskapets jordbruks-
 slag öfverföras.

På Bestyrelsen för Fincka Hushållnings-säll-
 skapets vägnar:

Det 114
1893

Sign: Aura.

Aukon den 24 mars 1893.

Redovisning öfver användningen af Statsbidraget
 för år 1892 af Sällskapet Aura Trädgårdsvänner.

Debet.

An. Uppskrift genom K. F. Hushållnings-	
sällskapets Bestyrelse	Fmf 800.
	Summa Fmf 800.

Kredit.

Pr. Bidrag till omkostnaderna för Sällska-	
pets sommarekursion	Fmf 77:00
" Omkostnader för deltagande uti	
Egentliga Finlands Landbruksodl-	
skaps trädgårdsutställning vid Sköm-	
ma den 1. September	" 147:90
" Omkostnader för Sällskapets	
profodling under sommaren 1892	" 100:00
" Reskostnad till Wadysala för un-	
derökning om jordförhållanden m.	
m. för Sällskapets blifvande fuktod-	
lingsförsökstation	" 26:00
" Premie för en täflingskrift behand-	
lande beskärning af träd och buskar	
uti parker och planteringar i all-	
mänhet	" 100:00
" Reserveradt till en fond för aflä-	
nande af en fuktträförädlings in-	
struktör	" 349:10
	Summa Fmf 800:00

Det har redan länge utgjort ett önskningsmål inom Sällskapet att på ett mera verksamt sätt kunna förbättra den inhemska puktodlingen, särskildt genom att underlätta förädlingen och områdena den af de äldre med dålig pukt i ganska stor mängd förekommande äppelträn i södra och västra delen af landet.

För realiserandet af detta önskningsmål har Sällskapet nu genom gjorda besparingar af såväl 1891 som 1892 års statsanslag jämte egna därtill reserverade medel kommit så långt, att en fackman enkom för realiserandet af detta systemat har kunna anställas.

Denna Sällskapets funktioner börjar sin verksamhet den första April och vidtagna därmed i omnejd samt Halikko Angelnemi och Bjerno soogar.

För att belysa huru Sällskapet har tänkt sig denna funktioners verksamhet bifogas här närliggande en tryckt prospekt upptagande det hufvudsakligaste af de principer som komma att följäs.

Åbo den 22. Mars 1893.

För Sällskapet Anna Frädgårdsvänner:

Axel R. Sporf.

O. R. Gauffin.

Åbo den 12 Mars 1893.

Selskabet.

Sijn:

PROSPEKT.

ÅBO,
Åbo Boktryckeri Aktiebolag, 1893.

ingselskabet.
Åbo.

Husholdningselskabet paastøtter
Initiativ opført stonto paa Fi-
nisk Gjemed forhøjet, og vilde
Besiddelse af uøjagtige Oplysninger
Pverig og Norge aarlig anvendes
ed, og under hvilke Forhold Belø,

Det kejserlige fiinske Husholdningselskabet anmodes derfor
selvilligt om, at ville give Selskabet Svær paa følgende Gjörge-
maal:

- I. Har a. den fiinske Regjering,
b. de fiinske Husholdningselskaber,
c. andre Institutioner eller
d. private Fønds nogen aarlig Bevillingskonto til Rejser
i landøkonomiske Gjemed? Og i betragtede Fald, hvor
store ere de hertil anvendte Beløb?
- II. a. hvilken Størrelse har Portionerne, der uddelles? og
b. efter hvilke Regler bestemmes Portionens Størrelse til den
einkelte Landøkonom? Beregnes f. Ex. Dagpenge i
Forhold til Rejsens Varighed (husholdnis i Indlandet
eller Udlandet) eller stilles en fastsat Sum til Raadig,

Det har redan
något Sällskapet
förbättra den inhe-
mom att under
den af de äldre
mängd förkom
delen af landet.

För realiseran
Sällskapet nu ge.
1891 som 1892 in-
servade medel
enkom för realise-
nat antällas.

Denna Säll-
samhet den första
omnejd samt Ha-
nar.

För att belysa huru Sällskapet har tänkt sig
denna funktioners verksamhet bifogas här nämligen
en tryckt prospekt upptagande det hufvudsakli-
gaste af de principer som komma att följäs.

Åbo den 22. Mars 1893.

För Sällskapet Anna Trädgårdsvänner:

And. R. Spod.

O. R. Gauffin.

egna forskaffningsmedel skjutsa instruktören från eller
till närmaste förrättningsställe.

På förrättningsställe tillkommer instruktören fritt
uppehälle.

Då instruktör requireras från stationsorten Åbo,
till flera requirenter på samma trakt, bestämmer Säll-
skapets Bestyrelse i hvilket förhållande de enskilde
requirenterne ega deltaga i bekostande af hans för-
flyttning från och till stationsorten och af hans dag-
traktamente under fram- och återresan.

För hvarje ymp som insättes med Sällskapets
ympris erlägges 10 penni, samt med requirentens eget
ympris 5 penni, hvilka sistnämnda beräknas såsom
ersättning för ympvax och bindmaterial.

Kon-
troll
öfver
utförda
förrätt-
ningar.

Requirent som har anlitat Sällskapets instruktör
ärligger att granska instruktörens öfver förrättningen
gjorda anteckning i journalen och med sin namnteck-
ning bestyrka det af honom utförda arbetet. Denna
Journal har till syfte att möjliggöra en kontroll från
sällskapets sida, men tjenar tillika ett statistiskt änd-
amål.

D. N. 116
D. N. 85.
1893.

DET KONGELIGE DANSKE
LANDHUSHOLDNINGS-SELSKAB.

Kjøbenhavn, d. 28 Februar 1893

Åbo den 12 Mars 1893.

Siga. Selshale.

Til

Det kejserlige fiinske Husholdningssekskab.
Åbo.

Det kgl. danske Landhusholdningssekskab paastøtter
at siige eu i sin Tid paa Selskabets Initiativ opført Konto paa Fi-
nantsloven til Rejser i landøkonomisk Gjenud forhøjet, og vilde
derfor meget ønske at komme i Besiddelse af nøjagtige Oplysninger
om, hvilke Beløb der i Finland, Sverige og Norge aarlig anvendes
til Rejser i landøkonomiske Gjenud, og under hvilke Forhold Belø-
bene anvendes fiinder Hed.

Det kejserlige fiinske Husholdningssekskab anmodes derfor
selvilligt om, at vilde give Selskabet Svær paa følgende Spørgs-
maal:

- I. a. den fiinske Regering,
b. de fiinske Husholdningssekskaber,
c. andre Institutioner eller
d. private Fønds uogeu aarlig Bevillingskonto til Rejser
i landøkonomiske Gjenud? Og i bekræftede Fald, hvor
store ere de hertil anvendte Beløb?
- II. a. Hvilken Størrelse har Portionerne, der uddelles? og
b. efter hvilke Regler bestemmes Portionens Størrelse til den
enkeltte Landøkonom? Beregnes f. Ex. Dagpenge i
Forhold til Rejsens Varighed (husholdnis i Finlandet
eller Umlandet) eller stilles eu paetsak Finu til Raadig?

[Handwritten signature]

hed til en bestemt Rejse?

c. Tredes i noget Tilfælde samme Terson Understøttelse gjøres paa hinanden følgende Aar for Løsningen af en bestemt Opgave.

III. a. Fastsettes Formaalet for Rejserne fortrinvis af den paa gaaende Landøkonom eller af den Institution der uddeler Pengene?

b. Skilles der bestemte Opgaver, til hvis Løsning alene visse Beløb skulle anvendes?, eller haves visse Beløb til Rædsigt i bestemte Opgaver? f. Ex. til Malkebrøgets Fremme eller andre nærmere præciserede Formaal?

IV. a. Hvor stor Udstrækning fordrer Redegjørelse for Pengenes Anvendelse?

b. Hvorvidt afkræves efter endt Rejse en sauelst Beretning eller Fremstilling af det opnaaede Udbytte, de gjorte Sagtagelser eller de indsamlede Oplysninger?

c. Under hvilke Forhold og i hvilken Udstrækning finder Offentliggjørelse heraf Sted?

For en fylldig Besvarelse af ovennævnte Spørgsmaal vil det kongl. danske Landhusholdningselskab være det kejserlige finske Husholdningselskab meget taknemlig.

Chr. Danneberg & Søn

Bernhard Brøggild

Det 110.
1893.

FÖREDRAGANDEN
I
JORDBRUKSEXPEDITIONEN
I
KEJSERLIGA SENATEN
FÖR
FINLAND.

Helsingfors, den 17. Mars 1893.

N: 114.

Aukon den 22 mars 1893.

Sign. Upplysningar.

Till Sekretären i Kejsarliga finska Hushållningsfällskapet, Herr Filosofimagistern Ernst Rönnbäck.

Uti skrifvelse af den 14. innevarande Mars har Herr Filosofimagistern, under förmanan att "Det kongelige danske Landhusholdningselskab" af Kejsarliga finska Hushållningsfällskapets Bestyrelse begärt en del uppgifter, rörande de reseanslag, som af Styrelsen i Finland utgifvas för landbruks ändamål, anhållit om särskilda för besvarandet af sagda landhushållningsfällskaps frågor nödiga upplysningar.

Samledning häraf får jag äran ä de gjorda frågorna meddela:

Frågor:

Svar:

1: Här den finska regerin 1: i den allmänna budgeten

Sign. Upplysningar.

Med anledning af förstående beslut Bestyrelsen meddela Landhushållnings Selskabet de från Jordbruks Expeditionen erhållna uppgifterna samt att beträffande de reseanslag som af Finska Hushållningsfällskapet utgifvits se pålysningen att Sällskapet funktionärer samt dess konsulenter i jordbruk och mejerihandtering u-

gen någon årlig budgetspost ten finnes icke upptagen till understöd för resor i någon utgiftspost för omförd landbruksändamål? Och maldra ändamål, men om i så fall huru stora äro de räntorna å den så kallade härtill använda beloppet? Tronföljarens stipendijsfond på 2,000. mark om ärt användas för resunderstöd å agronomi studierande.

Men från jordbruksfondens utgå dylika anslag.

(Tronföljarens stipendijsfond har uppställts genom ett finska statens tillfälle danaarf.)

2° Huru stora äro de särskilda resanslag, som utdelas? 2° Resunderstöden, hvilka da resanslag, som utdelas? varierat mellan 500. och 3,000. mark, berende på ändamål bestämmas deras storlek? Ut för resan, tiden för den

Bernhard Brögger

Beräknas t. ex. visst dag, samma och om resan gällt traktement i förhållande in- eller utlandet, hafva ut till resetiden (resp. i inlan gifvits i ett för allt, hvar det eller utlandet) eller vid säson beräkningsgrund ställas en viss summa till uppställts de faktiska kost. disposition för en bestämd modern för resan, men utan resa. ordningen aldrig skall efter antalet dagar, som densamma tagit i anspråk.

3° Har det egt rum att flera 3° Egentliga resunderstöden person tilldelats anslag af denna beskaffenhet hafva slag under flere på hvar icke utgifvits, men deremot andra följande är för to hafva agronomi studierande sande af en bestämd upp tilldelats stipendier för ända till 4. år för utbildning inom eget land.

4° Huru bestämmer resans 4° ändamålet för resan upp ändamål? är det stipen gifves i ansökan om understö

Sigr. Upplysningar.

Med anledning af förstående beslut Bestyrelsen meddela Landhushållnings Selskabet de från Jordbruks Expeditionen erhållna uppgifterna samt att beträffande de resanslag som af Finska Hushållnings sällskapet utgifvits uppgifva att Sällskapets funktionärer samt dess konsulenter i jordbruk och mejeri handtering ut

diäten själv eller Styrelsen? det, och vid detsamma be-
jande utfästes det vilkor an-
resplanen bör följas.

5° Åro vissa bestämda belopp 5° Vissa belopp för understö-
anstagna för vissa bestämda an- jande af bestämda grenar
damäl? t. v. till främjande af landthushållningen äro in-
mejerihandteringen eller andra fastställda.
närmare preciserade ändamål.

6° I hvilken utsträckning fordras 6° Någon specificerad redovis-
redovisning öfver penningarnas ning fordras ej utan reseberätt-
användande? sen är tillfylles.

7° Kräpas efter slutad resa en ut- 7° Fullständig reseberättelse
arbetad berättelse eller framställ- fordras.

8° Under hvilka förhållanden 8° De reseberättelserna varit af
gjorda iakttagelserna eller de allmänna intressen, hafva de be-
insamlade upplysningarna? drats till tryck antingen i fullständigt

8° Under hvilka förhållanden 8° Under hvilka förhållanden eller i utdrag, dels såsom skildrå-
och i hvilken utsträckning offent- rer, dels i landthushållningskriften, in-
liggivas sådana berättelser? i fall kostnadsfritt för stipendiatar

Jamne Legationen

Bernhard Brögger

Best.
28/9.93
2.

statsbidrag som under 1892 varit staldt till sag-
da Sällskaps disposition så lydande:

Sigr. Anna

samt hade härtill fogat ^{2. etc. af} ett tryckt prospekt af
följande innehåll:

Sigr. Prospekt.

Fönnämnda redovisning och prospekt bestöt
Bestyrelsen till Jordbruks Expeditionen insända
och tillika utrekirera Anna Högvidsvänners an-
slag för inrevarande är utgörande 800 mark.
Därför bestöt Bestyrelsen att, enligt föreskrift i
Jordbruks Expeditionens skrifvelse, af den 16 april 1891,
framhålla såsom sin åsikt om ifrågakommande
Sällskaps verksamhet, att detsamma fortfarande
med intresse arbetade för trögärdsskötselns främ-
jande och därigenom gjort sig förtjänt af det
erhållna penningunderstödet.

§ 8.

Från Det danske Landhushållnings Sels-
skab hade ankommit en skrifvelse, som upplästes
så lydande:

Sigr. Selskab.

Tillika meddelade sekreteraren att han till-
skrifvit fördraganden i Jordbruks Expeditioner
i K. Senaten med anhängan om de af det
danske sällskapet önskade upplysningarna, så
vidt de anginge af Finska Staten utgifna rese-
anslag och hade han fått till svar därå mot-
taga följande bref:

Sigr. Upplysningar.

Med anledning af förstående bestöt Bestyrel-
sen meddela Landhushållnings Selskabet de
från Jordbruks Expeditionen erhållna uppgif-
terna samt att beträffande de reseanslag som
af Finska Hushållnings-sällskapet utgifvits uppe-
lysning att Sällskapets funktionärer samt dess
konsulenter i jordbruk och mejerihandtering a-

hållit anslag dels för studieresor dels för besökande af möten och utställningar i hemlandet och utlandet, att vidare stipendier lemnats åt mejerskor för vistelse vid framstående mejerier i Danmark och Sverige samt åt slöjdare för genomgående af kurser vid Nääs Slöjdläroarseminarium, hvarjämte särskildt skulle nämnas att entomologen, professor O. M. Reuter under åren 1891. och 1892 tilldelats anslag för resor och studier rörande ängsmasken och dess härjningar samt äfven för inresande på tillfärsäkrats liknande anslag, äfvensom att en framstående fackman på Sällskapet beaktat gjort en pomologisk studieresa i sydvestra Finland.

Beträffande förenämnda reseanslag skulle vidare såsom svar på danska landtbrukshållnings-sällskapets frågor meddelas:

att några fixerade årliga utgiftspraster för reseanslag icke förekomma, ehuru i Sällskapets årsbudget vanligen plägar upptagas en eller annan större eller mindre post för resor, som för året blifvit beslutna eller planlagda;

att reseunderstödens belopp i hög grad variera och bestämmas in casu, stundom såsom anslag i ett för allt, stundom att utgå efter räkning på resekostnader och dagtraktamenten en och annan gång begge dessa metoder kombineras;

att resornas ändamål och plan dels på förhand bestämmas af Sällskapet, dels föreläsa af dem, som ansöka om reseanslag;

att redovisning öfver anslagens användande icke kommer i fråga, då desamma utgifvits i ett för allt och utredning föreligga öfver att stipendiaten verkställt resan i öfvensstämmelse med gifna föreskrifter och den fastställda planen;

att afgifvande af reseberättelse i allmänhet fordrats, utom af förenämnda stipendiaten vid utländska mejerier eller ^{vid} Nääs slöjdseminarium, äfvensom i vissa andra undantagsfall, samt

att de ingifna reseberättelserna i de flesta fall publicerats i sin helhet eller i utdrag uti särskildt utgifna broskyrer eller i Sällskapets Handlingar.

Hvad slutligen öfriga landtmannasällskap och föreningar i landet beträffade, skulle i skrifvelsen till det danska landtbrukshållnings-sällskapet nämnas att dessa ändaast undantagsvis och i mindre skala torde hafva utgifvit reseunderstöd, och, där så skett, hade det varit under förhållanden, för hvilka de öfverför rörande Finska Huskållnings-sällskapet afgifna svaren äfven voro tillämpliga.

§ 9.

Berättelsen om väksamheten vid Wiurita Mustamäki mejeriskola under senast tillämda lupna undervisningsår, hvilken berättelse hos Bestyrelsens ledamöter cirkulerat, beslut Bestyrelsen insända till Landtbruksstyrelsen samt därvid tillika meddela, att Bestyrelsen med anledning af förslaget af äreexamen vid skolan och i sammanhang därmed verkställd inspektion, hvarom Bestyrelsens representant vid sagda tillfälle inberättat, funnit de afgående elevernas kännedom och öfning i mejeribokföring bristfällig, hvilket förhållande Bestyrelsen äfven hört öfverklagas af person som från skolan erhållit mejerskor, och hade Bestyrelsen, med anledning därpå förståndigt skal föreståndaren Andelin om nödvändigheter att egna tillräcklig omsorg åt elevernas utbildning och öfning i den vid mejerier förkommande bokföringen.

§ 10.

Litteratören Ossian Reuter hade inlämnat berättelse om sin sommar 1892 på uppdrag af Fällskapet förtagna resa i sydöstra Finlands skärgård för utbredande af kännedom om bättre metoder att vid saltning behandla strämning m. m. äfvensom rörande de odlingsförsök med strandkal, som berättaren anställt i Tvärminne by af Ekenäs landsförsamling.

Denna berättelse, som varit stald på cirkulation föranbedde icke till annan åtgärd än att Reuter skulle underrättas att han, för den händelse han ämnade förtälja med förnämnda odlingsförsök, egde att i sinom tid rekvirera det honom för ändamålet beviljade bidraget af 25. mark för innevarande år.

§ 11.

Från litteratören Ossian Reuter hade inkommit en skrift, hvilkas upplästes så lydande:

Sign. Ossian.

Wid öfverläggning här som best ansåg sig Bestyrelsen, i betraktande af Fällskapets för innevarande år genom tidigare beslutna åtgärder skänkt antitade tillgångar, icke kunna bevilja de af Reuter begärda anslagen, men då Bestyrelsen ansåg hans plan vara förtjänt af uppmärksamhet, samt af den allmännyttiga naturen att H. Senaten kunde finna skäl med direkt anslag främja dess försäkligande, vilke Bestyrelsen, i händelse Reuter beslöt sig för att anlita sistanttydda utväg, icke underråkade sig att om han sådant önskade, insända hans ansökan till Senaten och därvid förorda detsamma.

§ 12.

Pomologen Björn Lindberg hade ingifvit berättelse öfver sin resa i Åbo läns skärgård om

J. M. 67.
1893.

Sign. Ossian. Åbo den 7 Mars 1893.

Till Direktören för K. Finska Huskällnings-sällskapet.

Det varma intresse, hwarmed Direktionen omfattat de nyvaknade ströfvandern att söka få fiskeri i vår skärgård, ger mig anledning att hos Direktionen framställa några förslag jemte en anslåen om utslag af där för nödiga penningmedel.

Det synes mig, såsom om den kännedom i ett rationellare sätt att saltta strömning, som jag under leppet af Tranne omman sått sprida i särskilda delar af vårt land, vore i behof af ytterligare eggelse för att det som ej skall smingra utlö, något som blir en följt af skärgårdsbornas värdslighet och delvis öfver gem bedrygligt förfarande hos en del af dem. Denna värdslighet eller eggelse borde, enligt min Trake vore af Fin slog, och bestå i en bok eller en broskup i ämne, samt i effektivt konkurrens med skärgårdsfiskerna på dess eget område.

Hvad boken eller broskupen angår, anser jag, att det som borde omfattas 4 à 6 Tryckark samt att dess innehåll ^(brosch) ^(del) vore af orienterande, dels instruktiv art. I det som skulle utgöra utrymme för de olika fiskslagens i kaperi förekomst, lefnadsätt och fringit samt dess fördelning, för finnen till fiskeriet, dess kom och yngel äfven som för de olika metoderna att kunnat fiskeriet. Och då jag anser gjord några förslagen för en tydlig bok ville jag kunnat erbjuda mig att skrifva en sådan. Skulle det

De udfordrer emellertid mere Tid end fremforalt mere Lønn
end de ledige Stunderne i en Tidningsrens jektende Lief Tidstidning
af dem ualething vilde jeg Tid Direktiønnen kunne
stille, hvorved Direktiønnen vilde gennem et passende udvalg
berede mig Tidfælde at under en Tid af Tre uger
— juli, augusti og september ugerne — indtræde i
visse i Skillingen for at derinde kunne forfølge bøger
derne Tid skulle jeg, så de vil være Tid, de
uden tvivl for for det bedste Studier og iakttagelse
for de fiskerisagerne udsende samt Tid at indrette
Strømmingsretten i Liden Skole. Med dette ville min
afsigte og blot at vise allmødet, hvorved det Skole
strømning virkelig blir, at de kan med sikkerhed beholde
Lief og at det vilde skade i vore Færdigheder. Et
der side skulle allmødet den mig sine færdigheder af
sociation og af sine medlemmer, hvilke altid bør
kun forklare sig en sikker afledning Tid højere
pris i udførte færdigheder.

Med en summe af 1,500 mark ønsker jeg at de
bøger af mig her angivne udsende Skole kunne vinde.
Under juli og før skolestart af augusti ugerne
jag min udsendinger det vigtigste arbeidet med
Skolen, og i stedet af Tid Tid slutet af september
ber andre jeg egne at indretning af færdigheder. Endelig de
beretningen jeg udført skulle belønnet om Tid
vigtigt for indkjøb af 80 Tunnere Fisk, midt i
København, udførelsen af et sæt af færdigheder og bøger.
Lunde af arbejdsstunderne for nogle 30 Tunnere, og
svarede 240 ætninger, udførelsen for min søn
mit udførelse og under sidste et gæfte. De de
emellertid er Troligt, at jeg under mine udførelse
på stallet skulle min angiveligt forstærket at
erkende kendt på den indkjøbte Fisker, udførelsen

for en del af indkjøbet, så er det Troligt, at jeg skulle
kunne udførelse det andet ætninger, som skulle udførelse
vid udførelsen: Helingsfors den 1 oktober, Tid 300 à 400.
Men udførelsen ønsker jeg, ej heller at det blive for
børde gøre. Det kunde i så fald medføre en udførelse
uaførelsen af færdigheder på Skillingens bøger og skulle vi
kunde ej være så Troligt udførelsen, som er under parti.
Den indret, som Troligt skulle udførelsen af udførelsen, skulle
jag udførelsen Tid udførelsen under indretningen indretning af
en indretning og at Tid indretning af en udførelsen. For at
forstærket beretningen bør det udførelsen færdigheder, at
fiskerens i regelen ville vi højt pris på de færdigheder
ang og på det vilde, at en Tunnere færdigheder
strømning, de jeg kører søren, Troligt kunne at de
Tid 30 à 32 mark eller 30 Tunnere strømning Tid
søren 1,000 mark. Tid plads for udførelsen færdigheder jeg Skillingen i Skillingen.

For de 1,500 mark, søren jeg en Tunnere søren
uaførelsen, vilde jeg søren søren Direktiønnen at
Kommunikation med fuld egenskab, færdigt Tid færdigheder
ang i stedet af søren søren søren det færdigheder med
Tid, søren jeg højt søren søren. Det er min udførelsen
uaførelsen at søren at færdigheder af søren søren at
skulle søren søren søren, hvilke jeg alle
forstærket skulle med søren søren søren søren søren søren
de Tid Søren søren søren søren søren søren søren
disposition.

Helingsfors, den 3. januar 1893.
Ossian Reuterswärd

Jan 17.
1893.

Åland den 11 jan. 1893.

Sijn. Voss-Schrader.

Till

Kaiserliga Finska Hushållningssällskapet

Åbo

Sedan undertecknad enligt Direktionens önskan numera granskat de tvänne mig tillsända Täflingskrifter om „andelsmejerier“ får jag härmed äran afgifva följande uttalande:

Täflingskriften med författaremärket „Andelsbolaget“ tillerkänner jag priset, men under förbehåll, det den högtärode Direktionen förmår författaren, att i skriften, hvilken enligt min öfvertygelse derigenom skulle få ökad praktiskt och litterärt värde, göra följande smärre tillägg och rättelser:

- 1: Kapitel II (Förslagsvis sida 12 hvar der talas om skummjölkens pasteurisering.)
Bör äfven framhållas om gräddens pasteurisering såsom ett medel till produktion af ett hållbarare och mindre vatten.

hälligt smör.

2: Kapitel VIII, Mjölakens betalande efter

Se sid. 42. Obs! 24
fettthalt. Härunder borde äfven omnämnas och vid exempel belysas betydelsen af Decent Fjords differensberäkning som ett säkert medel till en rätt fördelning af mjölkpriset med medgräddprocenten som utgångspunkt.

3: Kapitel X, Föregående för utgörande af stadgar för ett andelsmejeri.

Se sid. 50. Obs! 24
Här torde det vara på sin plats peka huruvida andelsmejerier äro anse såsom ett fritt näringsfång, firma-bolag eller aktiebolag samt och hvast vederbörigt tillstånd skall erhållas, och

4: Det straf finska lag stadgar för mjölkfärfalskningar.

Se sid. 12. 24
Rättelser. Sida 12. Afsedningens sakna ä fig. I.

Se sid. 15. 24
Sida 13. Står: Sedan man erhållit en lämplig ritning till andelsmejeri bör man afgöra, af hvilket material man skall uppföra det samma. Tvärt om torde dock visst vara andas

enligare.

Se sid. 42. Står: "Andelsinnehafvarane mot taga skummjolk och kemmjolk till ett pris af 23,5 penni per Kg." Detta torde var förklarings?

Se sid. 46. § II Står: "Vardera alla bolagets aktier"..... bör väl vara aktiva. Öfrigt torde en naktig Korrekturläsning vara fyllestgörande.

Se sid. 46. 24
Står: "Huruvida bolaget i hufvudsaklig afseende stannar vid stadgar, är bolaget icke att anse såsom ett aktiebolag utan såsom ett "öppet bolag" eller som man så vill "en förening ekonomiska ändamål", i hvilket senare fall stadgarerna torde stadfastas af guvernören i länet (se Förf. saml. 1887. N:o 11 sid. 11. mom. 2).

Med största högaktning
Alb. Woss-Fetherader

De tvänne skrifterna återändes härjunta.

hälligt smör.

2° Kapitel VIII. Mjölakens betalande af
fetthalt. Härunder borde äfven om-
nas och vid exempel belysas betydelsen
af Docent Sjords differensberäkning
som ett säkert medel till en rätt
fördelning af mjölkpriset med me-
gräddprocenten som utgångspunkt.
3° Kapitel X. "Vägledning för uppgörelse
af stadgar för ett andelsmejeri."
Här torde det vara på sin plats

Se sid.

Obs!
sbuz

invarus, var

4° Det straf finsk lag stadgar för
mjölkfärfalskningar.

Se sid. 24 b
Obs!
sbuz

12. Rättelser. Sida 12. Axländningsakt
å fig. I.

Sida 13. Står: Sedan man erhållit
en lämplig ritning till andelsmejeri
bör man afgöra, af hvilket material
man skall uppföra det samma.
Tvärt om torde dock visst vara ande-

Se sid. 15.

entigare.

✓ Sida 42. Står: "Andelsinnehafvararne mot-
taga skummjolk och kemmjolk till
ett pris af 23,5 penni per Kg." Detta
torde var förklarings?
✓ Sida 46. § II Står: "Värdera alla bolagets
aktier"..... bör väl vara aktiva.
Pöfrigt torde en vanlig Rorrekterläsning
vara fyllestgörande.

Se sid. 42.

Se sid. 46.

Andra täflingskriften under märket
e-a-o 38 anser jag icke vara så
framstående att den förtjänar pris-
belönas.

Helsingfors den 9 Januari 1893.

Med största högaktning

Alb. Uops. Skrader

De tvänne skrifterna återändes härjente.

Det 26.
1893.

Staden den 20 jan. 1893.

75

Sigs. von Wright.

Till Direktören för Svenska
Hushållningssällskapet i Åbo.

Härhos återställande täpplingsskrif-
terna om andelsmejerier, har jag efter
granskning af de samma om dem bildat
mig följande omdöme:

Den med märket "Andelsbolaget"
beaktade skriften vittnar från bör-
jan till slutet om att dess författare
fullkomligt sett sig in i och beherskat
sitt ämne, och för uppräkningen
är överskådlig och framställningsmät-
teligt klart, enkelt och övertygande.

Än från eget land ingehärfarenhet
i detta ämne finnes att tillgå hos för-
fattaren nödgats tillgripa danska för-
hållanden som förebild.

Obvifvelaktigt skall andelsmejeri-
väsendet i Finland undergå modifieringar,

och de förändringarna

en mycket betydande del af dem, som
förefinnes i inledningen till ifrågasatt skrift om
mejeri-handlingens utveckling såväl hos oss som
i de länder, hvilka ståse till för bilden till
vårt mejeri väsende, neml. Sverige och Danmark
så äro klarast möjligt skulle framtida alla de om-
ständigheter, hvilka i sistnämnda land bidragit

från de danska förebilderna men i hvid
riktning dessa komma att gå framens
framtidens erfarenhet närmare angifva
dock innehåller följande skrift äfven
i detta afseende många själsligt
röd och praktiska tankar, hvilka
komma att vara af stor nytta vid
andelsmejeriers anläggning och skötsel
i Finland.

I betraktande af de stora förtje-
sker detta arbete besitter, kan jag säga
nat an på det varmaste förordla dess
ra befördrande till tryckning och
förläggare till erhållande af det utsk.
Hushållningssällskapet utsatta försk-
griset.

Hvad vidkommer den med me-
ket -v-a-o-38. betecknade skriften,
så framgår deraf genast att dess förf-
fattare till ena händelsen begrepp om hvar
med benämningen andelsmejeri för-
tiden afse, så han påstår att sådana
redan finnas flera hundrade i Österbo-
ten och likt hvarstans i det öfriga Fin-

75
Hela framställningen utgör för reakten
ett sammanfattande af följande reflexio-
ner öfver framtida järnvägsbyggnader, smör-
handel, arkhibolagsmejerier, svinskötsel
m. m., innehåller deremot inga förnuftiga
råd angående andelsmejeriers anläggning,
organisation och skötsel men väl alldeles
praktiska och viljelidande uppgifter,
om den separerade skummjölken m. m. d.
Hvar för sig enligt under tillknädd form.
närde denna skrift är fullkomligt
värdelös och dess författare oförtjänt
af någon belöning deraf.

Helsingfors, den 13 Januari 1893.

Adolf von Thigk.

afse på följande

en mycket utpräglat svensk, som
förefinnes i inledningen till ifrågasatt skrift om
mejeriindustriens utveckling såväl hos oss som
i de länder, hvilka ståe utgjord förebild till
vårt mejeri väsende, neml. Tyskland och Danmark
så äre klarast möjligt skulle framgå alla de om-
ständigheter, hvilka i sistnämnda land bidragit

Béet.
28/3.93
3.

der förlidna höst. Denna berättelse ställdes på
cirkulation, men med anledning af där för-
kommande särskilda förslag beslöts redan nu
att förändra sällskapet's hagaridomästare att te-
digt på vägen begifva sig till Nagn och Klappa-
socknar för beskärning af där planterade frukt-
trän, äfvensom att anmoda honom att un-
der sina tjänsteres medföra från till köks-
tjänstgöring till de nämnda socknarna.

Åskönd den 19 februari 1893.

N:o 47.
1893.

Lätt d 11 februari 1893.

Sagn. Andelin.

Till Bestyrelsen för H. Sunda
Hushållnings-sällskapet.
Mo.

Angående de tvänne tälingskriften om
Andelsmejerier, hvilka af Bestyrelsen blifvit
mig till sända, får jag lemna följande uttalande:
N:o 1 med författare märket "Andelsbolaget"
utvisar att förf. ganska väl gjort sig förstågan
med åtskilligt angående Andelsmejerier. Men
förf. har dock enligt min tanke lyckats mindre
väl med den uppgift som förelagat honom d. v. s.
en populär afhandling hvilken vare egnad att
för finna jordbrukare klarläsa andelsmejeri prin-
cipen och väcka intresset för densamma. För detta
ändamål hade enligt min tanke i skriften borde ingä-
en mycket utförligare historik, än hvad som
förefinnes i inledningen till ifrågasvarande skrift, om
mejerihandlingens utveckling såväl hos oss som
i de länder, hvilka stå äro utgjord för bildan till
vårt mejeri väsende, neml. Tyskri och Danmark
så att klarast möjligt skulle framgå alla de om-
ständigheter, hvilka i sistnämnda land bidragit

Hans uttalande uttryckligen

der förlidna häst. Denna berättelse ställdes på
cirkulation, men med anledning af där för-
kommande särskilda förslag beslöts redan nu
att förändra sällskapet's högredomästare att ti-
digt på varen begipa sig till Naga och Klara
socknar för beskärning af där planterade frukt-
trän, äfven som att armoda honom att un-
der sina tjänsteresor medföra från till köks-
t...

Den andelsprincipens synnerligen lyckliga ut-
ling och stora tillströmning från allmänhetens sida
bland många viktiga omständigheter som af-
lemnats oönskade må jag exempelvis anføra en-
den viktigaste neml. den prekuriära frågan vid an-
mejeri anlåggen. - En större mejeri anlåggen är
ett ganska kostbart företag och just därför kan man
antaga att andelsprincipen i danska mejeri va-
det inte skulle kunnat vinna den förväntade
kastiga tillströmning och framgång, om inte frågan
om anläggningskostnadernas bestridande till följd
lyckligt löst vid inrättandet af de flesta andels-
riker, att man om den kan säga att de inte kostar
äre åt delägarna; de hafva så att säga uppbyggt sig
själfrva. Direkta utgifter vid företagens början hafva
merändels för delägarna varit inga eller högst obetyd-
liga så att en fattig "husman" med sin enska ko kunnat vil-
lika väl med om saken som den stora godsägaren.
Dernäst skulle en möjligast sakrik jämförelse
bort göras mellan förhållandena i Danmark och hos
oss för att visa hvilka omständigheter i Danmarks
betingat det ena eller andra förfaringsättet och i
mesthet och i hvilken grad desamma kunna anses
tillämpliga hos oss och hvad som bör förändras, bortse

Den andelsprincipen synnerligen lyckliga ut-
ling och stora tillströmning från allmänhetens sida
bland många viktiga omständigheter som af-
lemnats oönskade må jag exempelvis anføra en-
den viktigaste neml. den prekuriära frågan vid an-
mejeri anlåggen. - En större mejeri anlåggen är
ett ganska kostbart företag och just därför kan man
antaga att andelsprincipen i danska mejeri va-
det inte skulle kunnat vinna den förväntade
kastiga tillströmning och framgång, om inte frågan
om anläggningskostnadernas bestridande till följd
lyckligt löst vid inrättandet af de flesta andels-
riker, att man om den kan säga att de inte kostar
äre åt delägarna; de hafva så att säga uppbyggt sig
själfrva. Direkta utgifter vid företagens början hafva
merändels för delägarna varit inga eller högst obetyd-
liga så att en fattig "husman" med sin enska ko kunnat vil-
lika väl med om saken som den stora godsägaren.
Dernäst skulle en möjligast sakrik jämförelse
bort göras mellan förhållandena i Danmark och hos
oss för att visa hvilka omständigheter i Danmarks
betingat det ena eller andra förfaringsättet och i
mesthet och i hvilken grad desamma kunna anses
tillämpliga hos oss och hvad som bör förändras, bortse

Detta anse
mycket an-
ser Beetsjel.
Den måtti-
den sväng.
hiter (hufv. d.
som Wrights
utlåtande.)

eller tilläggas i anledning af säragna förhållanden
hos oss. Men af sådant enligt min tanke högst nöd-
vändig jämförelse, hvarigenom författarens skrift kunde
blifva en värdefull rådgifning för finska landtmän,
innehåller skriften inte mycket. Mycket korrekt anför
han en mängd fakta om danska andelsmejerier,
men reflektioner och kritik öfver deras lämplighet
hos oss, är mycket sparsam. Samt är så en full-
slakt jämförelse inte är möjlig emedan erfarenhet
om andelsmejerier hos oss saknas. Men vi hafva dock
en ganska rik erfarenhet om rephöjningsmejerier. Med
ledning af denna bör en rätt god och lärrik jämförelse
kunna göras.

är
skänkt
rest

På några ställen har förf. taggat bort sitt egentliga
ämne och inlåtit sig på att skriva om mejeribrand-
tering i allmänhet. Sålunda skulle t. ex. kap. VII. VIII
saktligt kunna utslutas liksom många andra ställen
här o där. hvilka inte innehålla någonting som speci-
ellt skulle angå andelsmejerier. Det hvad förf. i dessa
Kap. anför är ju af värd, men kan mycket grundligare
innehållas av både inhemsk och utländsk faktilite-
ratur i mejeribrandtering

Att mera i detalj gånge uttalande om skriftens
innehåll anse jag mindre nödigt, i synnerhet emedan

fof., där han icke tappat bort sin speciella
inligt sin mening utfört ett skäligen godt
Skulle fof. vilja om arbete sin skrift: antyga
afscende, så borde den kunna blifva en god
i frågan om vårt mejeriväsendes framtida ut-
veckling.

Hvad skriften N:2 beträffar så kan om-
met om den vara mycket kort: - Skräp aut-
mans. - Man kan nästan säga att fof. i
skrifva om "prästgård", men hafit miste och
om "gårdsgård" och icke ens detta med sakkän-
net och smak.

Arthur Allen

der förlidna höst. Denna berättelse staldes på
cirkulation, men med anbedning af där för-
kommande särskilda förslag beslöt redon nu
att förändra sällskapets hageidomästare att ti-
digt på varen begifva sig till Nagu och Karpo-
socknar för beskärning af där planterade fukt-
trä, äfven som att armoda honom att un-
der sina tjänsteresor medföra frön till köks-
trageidomväxter samt gratis utdela sadana åt
indellösare personer för att väcka hage för od-
landet af slika växter.

Häijänte beslut Bestyrelsen att till nästa
sammankommande, då Lindbergs öfuga förslag skulle
tagas under anpröfning, såsom experter tillkal-
la hageidomästarene Gaufer och Rydberg äfven
som Sällskapets hageidomästare Wallenius, i hän-
delse denne så icke vare af tjänsteresor hindrad.

§13.

Sekreteraren anmätte att samtliga prisdoma-
re, som utsattes för bedömande af de inläm-
nade täflingskrifterna om andels mejerier, nu-
mera insäntt sina utlåtanden, hvilka hära
upplästes så lydande:

Sign. Voss-Schrader.

Sign. von Wright. och

Sign. Andelin.

Då sålunda samtliga prisdomare för-
ordad den med märket "Andelsbolaget" sig-
nerade täflingskriften, beslut Bestyrelsen till-
erkänna det utfästa priset 500. mark åt för-
fattaren af denna skrift. Då härefter den
färsiglade namnsedeln uppbriäts befans "An-
delsbolaget" utgöras af t. f. direktorn vid
Mustiala landtbruksinstitut doktor Gösta Gro-
tenfelt och agronomen Arthur Granström, hvil-
ka sålunda gemensamt erhålla priset, som
skulle tillsändas doktor Grotenfelt.

Beit.
28/3.95
3.

Da' emellertid resp. prisdamare uttalat önskvärdheten af vissa omarbetningar och ändringar i den prisbelönade skriften och Bestyrelsen ansåg en del af dessa önskningsmål och ändringar böra beaktas, beslöt Bestyrelsen att sända täflingskriften åtföljd af prisdamarens uttalande till doktor Quotenfett med anhängan att han ville väkställa några mindre omarbetningar och särskildt den, som anginge en utfärligare behandling uti inledningen af andelsmejeriprincipens fördelar fram för öfriga metoder för gemensamhet i mejeridriften, så att skriften blefve mera egnad att uppmuntra vederbörande landtbrukare till införande af andelsmejerier i stället för leverans af mjölk till uppkäps mejerier.

§. 14.

Ålands Landtbruksgille hade i skrifvelse af den 8 i denna månad anhängit att Sällskapet måtte under instundande sommar anordna ett landtbruksmöte på Åland. Denna framställning skulle till Plenii afgörande öfverlemnas, och anmodades sekreteraren att till Bestyrelsens ^{anmärkt} nästa sammankäde breda ärendet.

§. 15.

Sekreteraren anmätte att de af Sällskapet anslagna resestipendierna för mejerskor inom ansökningstidens utgång ansåts af nedanuppräknade sju mejerskor nämligen:

1. Minta Fatak från Hallola.
2. Fanny Kuolasi från Lagu.
3. Ida Grönqvist från Borgå landsförsamling.
4. Anna Sofia Ståhl från Åronaby.
5. Josefina Huttunen från Wehuro.
6. Wenolla Laaksonen från Janakkala och
7. Ida Brunfors från Wampula.

Efter anmälandet häraf meddelade sek-

reteraren att han redan tillskrifvit mejerikonsumlenten Aug. A. Pettersson i Stockholm med anhängan att denne, likasom förut, benäget ville anskaffa platser för Sällskapets mejeristipendiater under juni, juli och augusti månader innevarande år, helst sålunda att stipendiaterna finge turvis ombyta platser på samma sätt, som han anordnat studierna för förlidet års stipendiater.

Det 119
1893.

Åsk. den 27 mars 1893.

Sign. Elever.

Till K. Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse.

Handarbetskolan i Letala är under innevarande termin besökt af följande elever:

- Aina Huorinen, 17 år gammal, kyrkoherdedotter från Eura, undervisas i väfnad, ullgarnstrikning och broderi.
- Kilja Rohm, 17 år gammal, bondedotter från Letala, undervisas i väfnad, halmarbete och papparbete.
- Ida Ahllund, 18 år gammal, smiddotter från Letala, undervisas i väfnad och ullgarnstrikning.
- Selma Hellman, 16 år gammal, inhysesdotter från Letala, undervisas i väfnad, frielever.
- Maria Olla, 18 år gammal, bondedotter från Letala, undervisas i väfnad, papparbete och broderi.

Da' emellitid resp. prisdomaren uttalat önskvärdheten af vissa omarbetningar och ändringar i den prisbelönade skriften och Bestyrelsen ansåg en del af dessa önskningsmål och anmärkningar böra beaktas, beslöt Bestyrelsen att sända täflingskriften åtföljd af prisdomarens uttalande till doktor Quatenfett med anhallan att han vill väkställa några mindre omarbetningar och särskildt den, som

Wilhelmina Pihlman, 23 år gammal, torparedotter från Letala
undervisas i väfnad och ullgarnstrikning,
Wilhelmina Lehtinen, 17 år gammal, inhysesdotter från Letala
undervisas i väfnad, frielev,
Amanda Perheentupa, 15 år gammal, bondedotter från Letala
undervisas i väfnad och ullgarnstrikning samt
Elly Lindqvist, 26 år gammal, torparedotter från Letala
undervisas i väfnad och ullgarnstrikning,
hvarom jag får anmäla. Letala den 24 Mars 1892

C. W. Rosendal

reteraren att han redan tillskrifvit mejerikon-
sulten Aug. A. Pettusson i Stockholm med
anhallan att denne, likasom förut, benäget ville
anskaffa platser för Sällskapets mejeristipen-
diater under juni, juli och augusti månader
innevarande år, helst sålunda att stipendia-
terna finge turvis ombyta platser på samma
sätt, som han anordnat studierna för förlä-
set av stipendiater.

Med anledning häraf uppröktes vidare
åtgärd i ärendet, till dess svar från mejerikon-
sulten Pettusson ankommit.

§ 16.

Lektorn A. T. Genetz i Jordavala hade
objudat Sällskapet att öfvertaga förlagsrät-
ten till en af honom författad trägedbok
på finska språket eller alternativt anhållit
om tryckningsbidrag för sagda arbete. Da'
emellitid de medel, som Sällskapet under in-
nevarande år kunde disponera till utgifvan-
de af skrifter, toges i anspråk för utgifvan-
det af tidigare beslutna arbeten, beslöt Be-
styrelsen afböja lektorn Genetz framställning

§ 17.

Inspektorn för Letala slöjdskola gods-
ägaren ^{skolans} C. W. Rosendal hade insändt kvitta
af kassaförvaltaren i emottagandet af inne-
varande års statsanslag, hvilket af Bestyrel-
sen tillståndts h. Rosendal.

Denne hade tillika insändt följande
meddelande:

Sign. Eleven.

Detta meddelande föranledde icke till någon
åtgärd.

§ 18.

Kangasala landtmannagille hade in-
sändt årsberättelse för 1892, hvaraf framgick

att gillet på förskrifvet sätt användt det onslag gillet förhållit är af Fällskapet erhållit till premier vid ett af de närmsta föranstaltade landtbruksmöte.

§. 19.

Sekreteraren meddelade att han på därefter om gjord framställning af Lönmejerikan Almqvist förordnat henne att först företaga en tjänstresa till Ulfsby socken samt därefter besöka mejerigården Saimi i Siikais socken. Denna åtgärd godkändes af Bestyrrelsen.

§. 20.

Fällskapets träskomakare K. Silén hade inlämnat anteckningar öfver sin värksamhet i Bjerno från den 16 januari till den 30 februari innevarande år, och skulle dessa anteckningar i sin tid observeras vid utarbetandet af Fällskapets årsberättelse för 1893.

§. 21.

Från Tyko² bruksaktiebolag och häradsköpingen Karl Tiandt hade ankommit bref med anmälanden om tillställandet af de Fällskapets utmärkelser, som vid Plenum den 24 sistlidne februari tilldelats dels i nämnda bolags tjänst anställda arbetare, dels handelsbiträdet Lola Nymalm i Padasjoki.

§. 22.

Forststyrelsen i Finland hade gämnat bref ställt till Fällskapets förfogande 10 exemplar af Direktör A. Blomqvists till finska språket öfversatta monografi om tallen och lika många finska exemplar af hans monografi om granen. För denna gåfva skulle tacksägelsebref aflätas, hvarejämte till Forststyrelsen skulle öfversändas 5. xxx. på svenska och 5. xxx. på finska af Fällskapets skrift "Ångmaskin" II.

§. 23.

Till Fällskapets bibliotek hade följande förväringar ankommit:

1) Från Geologiska Kommissarier kartbladen N: 22-24 af Finlands geologiska undersökning jämte tillhörande beskrifning.

2) Skrifta utgifna af Svenska Litteratur Sällskapet i Finland XVIII. Åbo Universitets Lärdomshistoria 4. Teologin.

3) Från Statistiska byrån: Bidrag till Finlands officiella statistik VI. Befolkningsstatistik 19. samt VII A. Sparbankstatistik 3. öfversatt som samma skrift på finska språket.

4) Berättelse öfver Åbo Hästförsäkringsbolags värksamhet till utgången af 1891.

5) Från Svenska Landtbruksstyrelsen: Berättelser för 1891 rörande Hushållnings-sällskapen, Landtbruksläroväsen m. m.

6) Allmänna Svenska Utsädesbolagets värdkatalog 1893.

7) Tidning för Stockholms läns Hushållnings-sällskap, Numren för februari och mars 1893.

8) Från Fällskapets hedersledamot kammarherren G. von Scheele: 2. xxx. Elfborgs läns Hushållnings-sällskaps tidning för åren 1891-1892.

9) Från professor Jakob Eriksson: Meddelanden från Kongl. Landtbruksakademiens experimentalfält, N: 17. Studier och iakttagelser öfver vissa sädesarter. II. Bidrag till det voblade tvettets systematik af Jakob Eriksson.

10) Jordbrukslära för mindre jordbrukare af Jonas Alströmer.

11) Från landtbruksdirektör J. Smitt i Norge Forhandlingar vid Årsmötet i Foreningen til Diskussion af Landbruksanläggningen 1892.

12) Från Jordbruksdepartementet i Rysska

Damänministeriet: 5. häften af Departementets periodiska skrift för 1891 och 1892

13) Baltische Wochenschrift Nr. 5-10. för 1893.

§ 24.

På rekvisition från Prästskammaren i Tavastehus skulle till kammarer äfvensända ärento bidrag från Svabnska fonder till läkemedel för fattiga sjuka i Tavastehus och läkarevård för desamma utgörande 550 mark 60 pen.

§ 25.

På rekvisition af Gvernören i Tavastehus län skulle till honom äfvensändas 316 mark 80 penne utgörande godtgörelse för vård och underhållet af de sjuklingar, som under 1892 varit på Svabnska Lasarettförelämnens bekostnad intagna i Lämsjukhuset i Tavastehus.

§ 26.

Sekreteraren anmätte att handlanden Paul Didorow i bref till honom uttalat sin tackskänhet för kallelsen att vara ledamot i Lällskapet.

§ 27.

Pastorembetet i Karpo hade insändt skräddaren G. F. Anderssons kvitto å de 50 mark Lällskapet tilldelat honom såsom premium för högskoleakätsel. Kvittot äfvenslämnades till kammarer.

§ 28.

Ett från Helsingfors Trägårdsgille ankommet cirkulär så lydande:

Sign. Betygbok

föranledd icke till någon åtgärd.

§ 29.

På förslag af sekreteraren beslut Bestyrelsen att bland bilagorna till Lällskapets handlingar för 1892 skulle intagas det utlä-

Sign. Betygbok

HELSINGFORS TRÄGÅRDSGILLE.

Cirkulär.

Redan länge har bland landets arbetsgivande trädgårdsodlare, likasom inom ethvert annat yrke, behovet af ett för facket särskildt utarbetadt och af ett så stort antal fackmän som möjligt antaget formulär till betyg gjort sig gällande. Detta behov har, till följd af ett på senare tid jämt växande, lifaktigt intresse för trädgårdsnäringen i vårt land och det i förening härmed ökade krafvet på kunniga och ordentliga trädgårdsmästare och -arbetare, blifvit allt mera kämbart. Behjärtande detta har Helsingfors Trägårdsgille, för att afhjelpa denna brist och tillika möjligen förebygga de oegentligheter, som vid betyggifvandet oftast tyvärr pläga ega rum, genom en inom Gillet nedsatt komité, låtit utarbete en betygbok i trädgårdsfacket gällande för trädgårdsmästare, -biträden, -elever, -drängar och -arbetare.

Betygboken består af tvenne skilda böcker, den *egenliga betygboken*, som tilldelas arbetaren när han uppsäger sin tjänst och en *afskedsbetygbok*, som han erhåller vid sjelfva flyttningen, och hvaruti hans förhållande från uppsägningdagen till afflyttningen angifves. Båda dess böcker äro inbundna för sig samt inneslutna i en gemensam karton.

För att nå det åsyftade målet och befordra spridningen af denna betygbok taga under tecknade oss friheten på Helsingfors Trägårdsgilles vägnar hänvända oss till Eder med värdsam uppmaning, att i Eder mån söka bidra till betygbokens användande af enhvar, som i sin tjänst sysselsätter trädgårdsmästare och trädgårdarbetare. — Betygboken står till salu uti Tidnings- och tryckeribolagets tryckeri i Helsingfors, Unionsgatan 20, till ett pris å 1 mk pr exemplar samt erhålles äfven vid direkt hänvändning till Helsingfors Trägårdsgille.

På Helsingfors Trägårdsgilles vägnar

M. G. Stenius.

V. F. Sagulin.

J. Cedergren.

Helsingfors, Tidnings- & tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1893.

Bestyrelsen godkändes, skulle från räkningens belopp afdragas traktamunt för tre resedagar med 6 mark, hvarefter återstoden 72 mark 44 penne skulle utansändas och till lämmjerskan allmkvist äfvensändas

§ 32.

Wid sammanködet utfärdade anordningar finnas i Lällskapets anordningsbok färdtecknade.

In fidem:

W. Rönneberg

Kiertokirje.

Jo kauvan aikaa ovat maamme työtä antavat puutarhurit, kuten muutkin ammattilaiset, tunteneet, että olisi tarpeellista saada erityisesti tätä ammattia varten laadittu todistuskäytäntö, jota niin useat puutarhurit kuin suinkin käyttäisivät. Tämä tarve on käynyt yhä tuntuvammaksi syystä että viime aikoina puutarhanhoito maassamme on yhä vilkastunut ja voittanut alaa, ja sen ohessa enemmän ja enemmän kysytään kunnollisia puutarhureita ja -työmiehiä. Ottaen huomioon tämän on Helsingin Puutarhayhdistys, auttaakseen tätä puutetta ja samalla ehkä estääkseen todistuksissa usein löytyviä erehdyttäviä seikkoja, antanut yhdistyksen asettaman komitean laatia todistuskirjan puutarha-ammattissa, jota voi käyttää puutarhureille, -apulaisille, -oppilaille, -rengelle ja -työmiehille.

Todistuskirjassa on kaksi eri kirjaa, varsinainen todistuskirja, joka annetaan työmiehelle silloin kuin hän sanoo itsensä irti palveluksestaan, ja erotodistuskirja, jonka hän saa muttaessaan ja jossa hänen käyttöksensä irtisanomis-päivästä muuttopäivään saakka arvostellaan. Molemmat nämä kirjat ovat nidotut erikseen ja säilytetty yhteiseen koteloon.

Saavuttaaksemme tämän kirjan tarkoituksen ja edistääksemme sen leviämistä rohkenemme me allekirjoittaneet Helsingin Puutarhayhdistyksen puolesta kääntyä Teiden puoleen pyytäen, että Te suosiollisesti koettaisitte puolestanne saada jokaisen, jolla on palveluksessaan puutarhureita ja puutarhatyömiehiä, käyttämään todistuskirjaa. — Todistuskirjoja on myytävänä Helsingin Sanomalehti- ja Kirjapainoyhtiön kirjapainossa, Unionink. 20, hinta 1 mk kappale, ja sen voi myöskin saada suorastaan Helsingin Puutarhayhdistykseltä.

Helsingin Puutarhayhdistyksen puolesta

M. G. Stenius.

V. F. Sagulin.

J. Cedergren.

Helsingissä, Sanomal. ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1893.

mark Fällskapet tilldelat honom säson premium för högälderskätat. Kvittat öfverlämnades till kammeraren.

§ 28.

Ett från Helsingfors högälderskätat ankommet cirkulär så lydande:

Sigfr. Betygsbok

föranledd icke till någon åtgärd.

§ 29.

På förslag af sekreteraren beslutat Bestyrrelsen att bland bilagorna till Fällskapets handlingar för 1892 skulle intagas det utlä-

tande, som Fällskapet sekretären på anmodan af Helsingfors arbetarförning afgifvit rörande margarinfrågan särskildt betraktad från arbetarklassens synpunkt.

§ 30.

På framställning af kammeraren beslutat af att B. W. Nordbogs lån ä 6,000 mark skulle ^{utlösas,} uppsägas,

af att C. Mellqvists lån ä 6,000 mark skulle uppsägas hos borgersmannen handlanden C. Hertzman samt

af att O. Lindqvists lån ä 1,500 mark skulle uppsägas hos borgersmannen döfstumskoleföreståndaren A. E. Nordman,

~~alla dessa åtgärder på grund af församlingens sänkt beträning.~~

§ 31.

Länsmajorskan Anna Almkvist hade insänkt reseräkningar ä sammanlagt 78 mark 44 penni, hvilka granskats af Bestyrrelseledamoten von Hertzman, som därvid anmärkte att traktamente för resedagar deliterats för färder mellan en eller flera kilometer för hvarandra belägna färätningsställen. Med anledning af denna anmärkning, som af Bestyrrelsen godkändes, skulle från räkningens belopp afdragas traktamente för tre resedagar med 6 mark, hvarefter återstoden 72 mark 44 penni skulle utanordnas och till länsmajorskan Almkvist öfverändras.

§ 32.

Wid sammantädet utfärdade anordningar finnas i Fällskapet anordningsbok förtecknade.

In fidem:

W. Rönneby

Best. 27/4 93

1.

År 1893 den 27 april sammanträdde K. F. Hushållnings-sällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstodskommunens Sällskapets ordförande hufvudstadsrådet Björkman, Bestyrelsens ordförande hr. Juselius, ledamöterna hr. Hedenberg, Wixenius, van Haartman och Backmansson, Sällskapets kassörare hr. Toekla samt underskrifven sekreterare.

§ 1.

Bestyrelsens protokoll för den 28. sistlidne mars upplästes i afseende å justering.

§ 2.

På förslag af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att, sedan termins afslutning i Sällskapets släjdskola egt rum lördagen den 13 instundande maj, föranställa en utställning jämte försäljning af skolans arbeten, för nämligast väfnader, uti Helsingfors från den 16 till den 20 maj. För detta ändamål skulle en butik i bolaget Centralhus Mikaelsgatan N: 4 upphyras för det pris af 50 mark för en vecka, för hvilket sagde butik enligt meddelande till sekreteraren kunde erhållas. För vidtagande af nödiga anordningar och andra åtgärder skulle sekreteraren jämte släjdskolans förståndarinna fröken M. Tommelander den 14 maj afresa till Helsingfors, hvar jämte sekreteraren anmodades tillsända hufvudstadens tidningar annons om utställningen.

§ 3.

Genom remissresolution af den 12 i den

na månad hade Kejsertliga Senaten anmodat Bestyrelsen att inkomma med underdignigt utlåtande i anledning af en utaf fröken Elisabeth Wass ingifven ansökan om anslag af allmänna medel till inrättande och underhåll af en slöjdskola i Salo köping väfnad som hufvudsakligt undervisningsämne; och beslöt Bestyrelsen, - som ansåg att en sådan skola komme att främja den tekniska slöjdens utveckling i den tätbefolkade del af landet, som omgifver Salo köping, samt att fröken Wass, som med synnerlig framgång genomgått Sällskapets väfskola i Åbo, borde vara fullt kompetent att förestå skolan, - för sin del förorda bifall till ansökningsen, sålunda att till skolans första organisation måtte beviljas ett anslag af 600 mark i ett för allt samt sedumma under året ett årligt anslag af 800 mark till skolans underhåll på samma vilkor, som Kejsertliga Senaten den 5 maj 1872 beviljade en likastor summa till väfskolans i Pikkis underhåll eller ^{at} minst 300 mark om året skolan användas för anskaffande af väfstolar och annan arbetsredskap äfvensom modeller och skolmaterial, att undervisning i skolan skall ärligen meddelas minst tio elever, samt att berättelse om skolans verksamhet och redogörelse öfver anslaget användning ärligen skall afgifvas.

Beträffande skolans öfvervakande beslöt Bestyrelsen förslå antingen att inspektör öfver skolan blefve anförtrödd af Bestyrelsen, som i sådant fall komme att utöfva de såsom närmast genom en utsedd inspektör på platsen, såsom

fallet är med den öfverledes under Bestyrelsens insende ställda slöjdskolan i Letala, eller och att direktionen för Egentliga Finlands landtbuksamhälle, som har sitt säte i Salo, anmodades öfverwaka undervisningen vid ifrågavarande skola och inspektera densamma.

§.4.

Från Jordbruks Expeditionen i K. Senaten hade skrifvelse af den 8 i denna månad ankommit med underättelse att Gubernören i Nylands län blifvit anmodad ~~remittera~~ till Bestyrelsen remittera 800 mark, utgörande innovarande års anslag till föreningen Åna Trägärdsvänner. Efter uppläsandet här af meddelade sekretären att förenamnda medel ankommit från Gubernören i Nylands län samt att den medlen åtföljande anordningen blifvit, behörigen kvittad af Sällskapets kamrerare, återänd.

Med anledning här af beslöt Bestyrelsen att till Åna Trägärdsvänner utanordna af sagan sagda 800 mark.

§.5.

Genom skrifvelse af den 13 i denna månad hade Jordbruks Expeditionen, med anledning af Bestyrelsens till Landtbruksstyrelsen ingifna framställning om förnyad och förökadt anslag för hafbeslagsskolan i Åbo, anmodat Bestyrelsen att till Expeditionen insända bestyrt afskrift af det mellan Bestyrelsen och föreståndaren för sagda skola lämnade L. Fabricius ingångna kontraktet angående underhållandet af skolan.

Härvid anmärkte sekretären att

afskriften såväl af förenämnda kontrakt
af reglementet för hafsbogs skolan redan
vit till Jordbruks Expeditionen afväsända
Någon vidare åtgärd ansåg Bestyrrelsen icke
vara erforderlig.

§ 6.

Med anledning af Bestyrrelsens i skrifve-
se för den 28 sistlidne mars N:o 319 gjorda fram-
ställning, hade Kejsarliga Senaten, enligt från
Jordbruks Expeditionen ankommnen skrifvelse
af den 12 i denna månad, funnit godt tillä-
ta Bestyrrelsen att till Sällskapet jordbruk-
anslag afvärfa det saldo af 27 mark
25 penni som af publicit af 1891 års potatis-
anslag. Med anledning häraf skulle an-
ordning äf öfverföringen utfärdas.

§ 7.

Från Jordbruks Expeditionen hade skrif-
velse af den 19 i denna månad ankommnit
med undermåttelse att K. Senaten, med änd-
ring af § 31 i Närdiga instruktionen för Landt-
bruksstyrelsen af den 19 Mars 1892, funnit godt
förordna, att förstärkta Landtbruksstyrelsen
eger ärligen ^{skall} sammantida den 20 November
eller, om denne dag är en helgdag, den för-
sta derpå följande söckredag. Skrifvelsen la-
des till handlingarna.

§ 8.

Rekruterna anmätte att samthliga prio-
domare, som utselto för bedömande af taf-
lingsskrifterna om husdjurens bostäder, nu-
mera insändt sina utlåtanden. Dessa upp-
lästes härå så lydande:

Sigr. v. Haartman

Sigr. Duncker och

Sigr. Ekman.

N:o 16.
1895.

Ant. d. 10 Jan. 1895.

Tuusula den 9de Januari 1895.
Sigr. v. Haartman.Luis Hejs. Fincks Husbogs-
sällskapet. Redaktör.

Sedan jag har fäst mig af det mig be-
räddt uppträde, gäddat de till Husbogs-
sällskapet inlämnade taf-
lingsskrifterna om bostäder för husdjur, får
jag vid denna affärs förordna författa-
re utlåtande:

- A. Den vid denna littera betecknade skriften
saknar system och grundlighet, och är
utan något värde.
- B. Denna skrift är ett betydligt bättre
än den förra, men många detaljer att-
för vidlyftig och dermed många för-
ges af stor betydelse för knapphändig
affärer. I denna betecknade skrift
är alla oförklarade saknar en be-
stämmt utlåtande och författarens egna
äref. Skad kan även bättre. Kan

tillsända, såsom utlåtande om desamma
ödmjukast anför följande:

Bländ de inlämnade skrifterna synes
mig den med bokstafven "f" betecknade och
med devisen "Ingen skam att bjuda till"

resourser vitt och bredt om olika delar
af geographien, tektäknningar m.m.
och framhåller deras förtjänster, men
ursaklats så säga hvad han själv
anser bäst. Såvidt jag känner till
såsom den på finska språket
skrifna afhandlingens förekommer
den ganska ofta upprepningar af
överskrifningar. Afse till språket
måttas anse mindre värdadt.

C. Den afhandling är också litet
tydlig och uttänkt i just de viktigaste
detaljerna. Språket är öfver
mindre värdadt och koncist. De för
b. redern kan tjena som prof på
så.

D. Har såsom folketiskt uttan
sägelse uttänkt värd af den af
författaren afhandlar uttänkt
alla hufvudsakerna för denna och af
därmedtänkta kreaturvärdar, hvilka
efter han öfver närmare och i de
beskrifver sådana inrättningar hvilka
igenom de älyftade ändamålet
liksom fullständigt veines, men dock
är så enkla och framförallt billiga
att de kunna ättas komma uttan

frammanade tilllyse uttan också stora
kostnader af oss fattiga och sparsamma
allmog. Allt annat påpekas endast
i förbigående med hänvisning till Ljö-
ström arbete. Språket är enkelt och lätt-
fattligt. Endast några uttan utdrag af
handlade detaljer borde strykas eller för-
kortas. Vidare bör kanske frågas om
inrättning af hättell och väntas vara
mera uttänkt, likasom kanske öfver
beskrifningen af själens uttan förroend.
De kanske något utvecklade beskrifning-
garne öfver detaljer af inrättningar m.m.
kunde göras tillförliggare genom an-
vändandet af afbildningar, kvartier och
dier till till komma anskaffas. Må-
nga språk- och ortografiska fel, i den
på finska språket affattade texten skall
öfver enligt konceptet presens uttan
go förkommas.

E. Författaren uttan mycket, men för-
slår litet. Han är vid slutet genomlä-
ring ungefär lika klok som då man
högare. Mycket som föredrag är öfver
utförligt eller opraktiskt, emellan kam-
marteorier. Språket är öfver mindre värdadt.

F. Grundlig sakkännedom och färdigheter språ-

om samliga pro-
dama, som utselt för bedömande af taf-
lingskifterna om husdjurens beståder, när-
mera insändt sina uttändanden. Dessa upp-
lästes här så lydande:

Lign. v. Haatman

Lign. Duncker och

Lign. Ekman.

tillsända, såsom uttändande om desamma
ödmjukast anför följande:

Bländ de inlemnade skifterna synes
mig den med bokstafven "f" betecknade och
med devisen "Ingen skam att bjuda till"

Till Hushållningsföreningens öfverste
huvudsakliga ledare af hushållningarna
Lid. D. och E. som förtjente af att
prisbelönas och att af sällskapet för
var för att tryckas, den förre på finska
och den senare på svenska.
Båda borde öfver derförinnan af
giva sakkunnig person punkt för
föreläsa till vissa delar oöfversättas
och kompletteras.

M. von Haartman

En samling af samliga pro-
gram, som utseltes för bedömande af täf-
lingskrifterna om husdjurens bostäder, na-
mera insändt sina utlåtanden. Dessa upplä-
stes här så lydande:

Lign. v. Haartman

Lign. Duncker och

Lign. Ekman.

Lign. Duncker.

27 April 1898.

Till Kejsarliga Finska Hushållningssällskapet.
No.

Genom skrifvelse från Kejsarliga Fin-
ska Hushållningssällskapet af den 30. Decem-
ber 1898. anmodad att bedömma och afgif-
va utlåtande om de tällingskrifter, hvilka
inlemnats för att tälla om det af Hus-
hållningssällskapet utfästa priset för "en
folkskrift om husdjurens bostäder," får
undertecknad efter att samvetsgrant halva
granskat de åtta särskilda skrifter, hvil-
ka af Hushållningssällskapet's Sekretäre, jem-
te skrifvelse af den 11. januari 1899., blifvit mig
tillsända, såsom utlåtande om desamma
ödmjukast anföra följande:

Bland de inlemnade skrifterna synes
mig den med bokstafven "f" betecknade och
med devisen "Ingen skam att bjuda till"

försedda, böra ställas i främsta rummet
nerhet som författaren försedt densamma
med talrika förtydligande afbildningar
igenom arbetet betydligt kommer att vinna
i lättfattlighet och användbarhet, och
går jag hålla före att detsamma bör
att blifva en god handledning vid land-
na byggnadsföretag. Arbetet är enkelt,
digt och klart framställt samt i allm
het förtjenstfullt redigeradt, men då
författaren förklarar sig villig att göra de
telser och tillägg som möjligen kunde
ses nödiga, får jag till Hushållningssäm-
pets upplysta bedömande framställa
gra smärre tillägg och rättelser genom
hans beaktande vid arbetets utgivande
tryck, detsamma borde vinna i prakt
tillämplighet.

Det synes mig nödigt, att, utförligare
författaren det gjort, betona värdet och
vändigheten af att landtmannen, redan
när han företager sig grundgräfnings-
tet, bör hafva klart för sig icke allena
ru många husdjur han har för afsigt
inrymma i det tilltänkta huset, utan också
efter hvilket system han ämnar uppställa

ren deri, äfvensom hurudan inredning i öf-
rigt han bestämt sig för, emedan dessa om-
ständigheter i väsentlig mån äro bestämman-
de för husets längd och bredd; för dörrars
och fönsters läge, samt för mellantaksbjelks-
lagets anordnande så, att de stolpar och pe-
lare som äro afsedda att uppbära detta, må
erhålla de platser uti byggnaden, hvilka äro
lämpade för och föreskrifna af den blivande
inredningen.

Ett tillägg i antydt syfte skulle jag anse
nyttigt med kännedom däraf att allmänheten
mängen gång och synnerligast allmogem
efter ett yttligt öfverslag af det erforderliga
utrymmet på ett ungefär bestämmer sig för
den blivande byggnadens dimensioner, samt
sedan söker att så godt sig göra låter in-
passa den nödiga inredningen uti det i
öfrigt färdigt uppförda huset, hvaraf den na-
turliga följden är, att det med möda och
uppförlingar ästadkomna huset till egarens
grämelse befinnes i ett eller flere hänseenden
olämpligt.

Den författaren bland fundamenterings-ar-
beten beskriver anläggning af plank- och
stock-rust, hvilka för landtmannabyggnader

högst sällan torde ifrågakomma, hade
likt min åsigt varit vida nyttigare att
göra för anläggning af sand eller gus
som fundament under grundmurar, då
sådan sandbädd på de flesta orter i
land både vida lättare och billigare kan
stadkommas, samt derjemte är fullt ut
ka säker och hållbarare än plankrust,
alla lokaler der man icke är utsatt
rinnande vatten.

Vidare torde det vara skäl att i ar
meddela några anvisningar om enkla
takstolskonstruktioner, då allmogen som
intills vanligen uppfört sina ekonomiebyg
nader afdelade med mellanväggar, hvilka
sammanskallit byggnaden men försvärat
färdseln inom densamma, icke kommit
klar insigt om nödvändigheten af att
struera takstolarna så, att de endast
öfva ett lodrätt tryck på väggarne. Lik
vore det nödigt att framhålla nyttan af
mellantaksbjelklagets anordnande så, att
giver stadga och sammanskallighet åt
af liggande virke uppförd längre byggnad
utan mellanväggar, hvarjemte ett å pag. 17
rekommenderade misstag kunde rättas. Förfa

ren säger neml. att bärbjelkarna under mel
lantaket användes till spiltstolpar, detta torde
dock icke vara meningen, utan torde det va
ra de stolpar och pelare på hvilka bärbjel
karna hvila, hvilka härtill skola användas
och böra erhålla de platser som å fig. 18
och 19 finnes angifvet.

I öfverensstämmelse med hvad i det före
gående anförts borde sista stycket å pag. 19
förfullständigas därhän att storleken af stal
let icke allenast är beroende af det an
tal och det slags djur, som där skola här
bergas, utan äfven i väsentlig mån måste
sättas efter det sätt på hvilket man deri
ärnar uppställa djuren.

Det å pagina 21 fig 21. afbildade så kallade
stankläset torde utan afsaknad kunna
ur arbetet bortlemnas, då ett sådant stank
läs är svårt att förfärdiga så, att ej läcka
genast från början uppstår, och då den
deri förekommande fördjupningen derjemte
inom ganska kort tid ovillkorligen skall fyl
las af slam som oaktadt alla silar all
tid ättöljer urinen, komme stankläset att
bilda en fördämning för urinens aflopp
och ständigt befinnas i obag.

Inrättandet af ett så kalladt vattenlo
å pag. 30. finnes afbildadt, torde icke ha
för vårt klimat vara praktiskt, då de
läset kvarblifna vattnet, utsatt för den
re luftens inverkan, vid första köld of
ligen måste frysa och sålunda, om
rent af omöjliggöra, så åtminstone
sta grad försvåra inloppsännans be
nande under största delen af den ti
kreaturen hos oss hållas inom hus.

Uppgiften i noten å pag. 31. som förklarar
holsyra vara samma gas som i form
rök afgår vid förbränning, är icke full
riktig, och borde därför, såsom vilsele
de i en folkskrift, antingen rättas eller
utelemnas.

Uti den å pag. 68. meddelade uppgiften
om den bredd å bäs-golvet, som för
nötkreatur erfordras, torde siffrorna af
tag blifvit omkastade, då det ju borde
vara klart, att ett bredare rum erfordras
för att kunna tilldela hvarje djur en
bäsvätkar afskild spitta.

Utaf de öfriga täflingskrifterna är äfven
den af signaturen "Max" författade och
bokstafven "h" betecknade förtjenstfullt re

rad, så att äfven den med några små
re ändringar kunde förordas och är det
hufvudsakligast de förtydligande afbild
ningarne som finnes intagna uti den med
bokstafven "f" betecknade skriften, som hos
mig stadgat omdömmet att denna för
det afsedda ändamålet skulle medföra
största gagn.

Uti jämförelse med dessa båda skrifter
är det ingen af de öfriga som torde kun
na ifrågakomma.

Önskligt hade dock varit om någondera
af dessa prisskrifters författare, mera än
som skedd, framhållit hurusom äfven den
mindre bemedlade jordbrukaren, äfven om
han icke har råd att inrätta bostäderna
för sina husdjur i allo mönstergilla, dock
genom ett förnuftigt iakttagande af nödig
sparsamhet, kan åstadkomma fullt lämpliga
bostäder för sina husdjur, om han vid uppfö
randet af dem uppfyller de oafvislige fordrin
garne på nödigt utrymme, frisk luft, ljus och
värme, samt genom en ändamålsenlig anord
ning af det hela, ställer så till, att sköt
seln och vården af djuren kan med ordning
och lätthet utföras. Hittula den 25 Februari. 1893.

Edward Wenckner
Magister

manuscriptum an. 1 septem 1872.

1873.

Sogn. Ekman.

Till Bostyrelsen för Högskolestyrelsen
Hälsningsordet. Åbo

Stundt. det sig inom. Skolest. om lag. härka
Här anse till Bostyrelsen i försända skilning.
Skilning "om hushållens bestånd, bekostning
granskade. för till skilning af det utskottet
skilning för af besamning för till skilning för
de till skilning "ingen skilning af skilning till.
Lagom den skilning skilning skilning skilning
Lagom den skilning skilning skilning skilning
och, skilning skilning skilning skilning
och, skilning skilning skilning skilning

Rydberg och W. Wallenius kallats till det-
ta sammankommande, för att såsom experter
deltaga i behandlingen af särskilda för-
slag, som väckts af pomologen Björn
Lindberg i hans, numera från cirkulation
återkomna berättelse öfver hans på uppdrag

Da af dessa utlåtanden framgick, att den med märket "Ingen skam att bjuda till" af hr. Duncker och Ekman obetingadt stälts i första rummet, samt af hr. v. Haartman jäm- sides med den omärkta skriften, som bar titeln "Kajjan asunnosta", hvilken af hr. Ekman stälts i andra rummet, under det hr. Duncker i andra rummet förordat den med märket "Mac" signerade skriften, beslut Bestyrelsen att tillerkänna det utfästa priset 300 mark åt märket "Ingen skam att bjuda till", hvilket vid den förseglade namnsedelns uppbytande befans tillhöra lämedjursläkaren Ludvig Fabritius i Abo, till hvilken alltså förnämnda pris skulle utbetalas.

Da prisdomarna hr. v. Haartman och Duncker uttalat önskvärdheten af vissa om- arbetningar och ändringar i den nu prö- lövade skriften och Bestyrelsen ansåg de af dem gjorda anmärkningarna böia be- aktas, skulle nyssnämnda prisdomars ut- låtanden jämte täflingskriften äfveläm- nas till hr. Fabritius med anhållan att han ville i den sistnämnda införa de än- dringar och tillägg, som af ifrågavarande anmärkningar kunde förordas.

8:9.

Jämlikt Bestyrelsens beslut under 8:12. vid sammanträde den 28. sistlidne mars ha- de trägårdsmästarene O. R. Gaufrin, A. F. Rydberg och W. Wallenius kallats till det- ta sammanträde, för att såsom experter deltaga i behandlingen af särskilda för- slag, som väckts af pamologen Björn Lindberg i hans, numera från cirkulation återkomna berättelse äfven hans på uppdrag

[Faint mirrored handwriting from the reverse side of the page, including names like "H. v. Haartman" and "L. Duncker"]

afskrifvadt af författaren
 H. v. Haartman
 L. Duncker
 O. R. Gaufrin
 A. F. Rydberg
 W. Wallenius

af Bestyrelsen under förlidet är företagna resa genom Nagu och Koyro socknar.

Sedan de inkallade experterna nu infunnit sig uppläste ordföranden pomologen Lindbergs förenämnda förslag så lydande:

Sign. L. förslag.

samt uppmanade experterna att främst yttra sig häröfver, och voro dessa ense därunder att bägge förslagen både uppmarksamma, men ansågo dock att det senare förslaget var egnadt att medföra större omedelbara nytta, hvarför detsamma både realiserades sedan under instundande sommar, sålunda att Sällskapets trädgårdsmästare åtföljd af en annan af Bestyrelsen utsedd fackman skulle företaga den af Lindberg föreslagna gransknings-resan och berättigas att med något större frihet i afseende å prisens antal och storlek, än hvad hr. Lindbergs förslagit, ~~konställa~~ premier till ett begränsadt belopp af förslagsvis 200 mark. Däremot kunde den föreslagna fuktutställningen i Nagu lämpligen anstå till ett annat år. Då Bestyrelsens ledamöter utan meningsskifaktighet förenade sig om de af experterna uttalade åsikterna, beslöt Bestyrelsen att för denna gång låta pågan om utställningen i Nagu ^{frifalla} men däremot vid instundande Plenum anhänga om bemyndigande att under sommaren inruvarande år sätta pomologen Lindbergs förslag N: 2. i verkställighet på sätt oföran angifvits, hvarjämte åt Bestyrelsen både öfverlämnas att besluta om detaljerna af prisbelöningen och prisens utdelande.

I sammanhang härmed anhöll Sällskapets trädgårdsmästare Wallenius om rättig

Sign. L. förslag.

1: att under September månad detta år anordnas en fuktutställning, afsedd allenast för Nagu och Koyro socknar, helst uti Nagu kyrkoby. I den händelse man hade skäl att vara nöjd med resultatet af densamma borde dylika utställningar regelbundet återkomma. Utställningen hålles på en söndag och bör ett föredrag om möjligt vara förenadt med densamma. Prisen böra ej vara för få eller för knappert tilltagna, exempelvis 1 st. 1^{sta} pris om 50 mark, 1 st. 2da pris om 20 mark, 4 st. 3^{je} pris om 10 mark samt 10 småre pris om 5 mark. Summa 150 mark. En rund summa om 50 mark borde härtill fogas i o. för bestudande af kostnaderna för utställningens anordnande. Bland anordnarna borde främst utses Sällskapets instruktör såsom den med fuktodling förhållandena på orten mest förhögren, samt par af de mest intresserade almogemännen. Bland prisdomarene borde jämfte par andra sakförståndiga jämväl instruktören utses och om möjligt någon dertill slugande almogeman. Vid bedömandet borde allenast den utställda fuktens utveckling och kvalitet ej mängden af sorten vara bestämmande. Samtliga pris med undantag af dem om 5 mark borde åtföljas af diplom.

2: de af Sällskapets instruktör utförda anläggningarna efter vissa regelbundna mellantider af honom ensam eller bättre i samråd med annan fackman granskas, samt att då småre belöningar - exempelvis 1 om 25 mark, 5 om 10 mark och 5 om fem mark - tilldelas

de egare, hvilka särskilt vinnlagt sig om
fukthägrändens skötsel. De sålunda belöna-
namn böra publiceras i de inom orten me-
spridda tidningarna. Ingen må erhålla
priset mer än en gång om annan där-
värdig täflande finnes.

§ att Sällskapets instruktör erhåller or-
der att tidigt i vår, innan träns knoppar be-
svälla, begifva sig ut till Nagu och Koyro
för att beskära de trän, som aldeles sä-
äro i behof af denna åtgärd.

het att under hans förestående tjänstesor
till Nagu och Koyro få mot skälig lö-
penning såsom biträde medföra någon jä-
rosp. orter hemma hörande för trägårdssköt-
seln intresserad person, hvilken därunder
skulle erhålla sådan nödtaftig undervis-
ning, att han sedermera kunde vara trä-
gårdsochlärare i förenämnda socknar be-
hjälpelig vid förekommande enkla arbeten.
Till denna anhållan, som förordades af
de närvarande experterna, fann Bestyrelsen
skäl bifalla.

Släpfter aflägsnade sig experterna.
§. 10.

Sedan från mejerikonsulenten Aug. St.
Pettusson underåtelse ankommit att Säll-
skapet för de mejeri stipendiater, som i år
komme att antagas, kunde på samma
sätt och mot samma vilkor som föregående
år erhålla platser i Sverige å Rimbo, Wal-
skog och Tido gårds mejerier samt äfven
vid Separata Bolagets mejeri i Stockholm
finje låra sig skötseln af bolagets appa-
rater, uppstog Bestyrelsen till granskning
de ansökningshandlingar, som inlämnats
af de i Bestyrelsens protokoll för den 28
siotidne mars under §. 15 uppräknade
mejeriskarna och besunnas därvid Josefi-
ka Hultunen, Wendla Laaksonen och
Ida Renfors från Wampula icke hafva
nödig insikt i svenska språket, hvarför
deras ansökningar aflogas. Därmed
antogs till stipendiater:

1. Minta Falck från Hallala,
2. Fanny Ruotsi från Lagu,
3. Anna Sofia Stahl från Kronoby och
4. Ida Grängqvist från Borgå lands församling.

Ytterligare antogs till stipendiat:

5. Sida Pensfors från "Julias äkustö",
och hennes ansökan inkommit först den
6 i denna månad eller efter ansöknings-
dens utgång.

Härjämte anmodades sekreteraren att
samråd med mejerikonstulanten Pettersson
vidtaga nödiga åtgärder i afseende på stu-
pendiaternas studier och omflyttningar em-
ellan de olika mejerierna.

8. 11.

Till deltagande i den pristäflan för va-
skatta jordlägenheter inom Halikko och
Pikkis härader, hvilken i så kommit att
egga rum, hade inom ansöknings tidens ut-
gång, den 15 i denna månad, följande
personer anmält sig:

1. Gårdsvarumästaren K. W. Ahlqvist på Ra-
hamäki parcell i Haarla by af Bjärne-
socken.

2. Rusthållaren K. W. Hollmin på Piirtä-
lä enstaka rusthåll i Halikko socken.

3. Bonden Johan Himberg på Mannbo-
le i Kauna kapell.

4. Bonden Gustaf Laurén på Birkkä-
i Jagu socken.

5. Landtbrukshållaren B. W. Norolberg
på Laustila i Jagu socken.

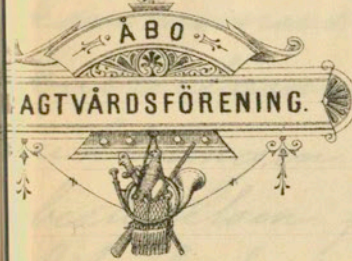
6. Landtbrukshållaren K. I. Hjelt, egen-
are af halva Väas gård och hela Lö-
dergård i sambuk bovarande hemman
i Hiittis socken samt

7. Bonden Adam Halkilakti på Halki-
kilakti hemman i Pemas socken.

Wid granskning af ansöknings-
handlingarna befunnas de under Nos 4 och
5 här öfvan upptagna sökande icke haf-

va förbragt sådana intyg, att de kunde
komma i fråga att pristäljas, hvarejämte
sökanden N: 1 utslöts på den grund att
han först den 1 November 1891 kommit i
besittning af den af honom bebudade par-
cellen. Till de öfriga 4 skulle premierings-
nämnden förordnas, för att anställa förskip-
na besiktningar.

De Nr 159.
1895.

Löjtn. Jagt.

Åbo den 13 april 1895.

Till Högberliga Finnska Hus-
hållningsfällskapet.

den 12 April 1895.
N: 46.

Den Åbo Jagtvårdsförening på Di-
rektionsens underdåniga ansökan förklarad
är och genom Högberliga Finnska Hus-
hållningsfällskapets bemyndig af Styrelsen
berogat mot redovisnings skyldighet ett un-
derlid, för 1000 mark, för hvarje af åren
1892, 1893 och 1894, för för Direktionsens härmed
anhålla om att Högberliga Finnska Hus-
hållningsfällskapet vilde benåget fram-
befordra medföljande Direktionsens berättelse,
utgörande föreningens redovisning öfver förvalt-
ningen af penningmedel, utskurna af Di-
rektionsens förenat förflutna år.

Åbo Jagtvårdsföreningens vägnar

Ordförande i Direktionsen
Åbo egen MEMER

V. Brander

Best. 27/4 769 3.
3.

Ytterligare antogs till stipendiat:

5. Sola Penfors från "Julias i Rusto",
och hennes ansökan inkommit först den
6 i denna månad eller efter ansöknings-
dens utgång.

Härjämte anmodades sekreteraren att
samråd med mejerikonstulanten Pettersson
vidtaga nödiga åtgärder i afseende på st.

Best. 27/4 769 3.

3.

va förbragt sådana intyg, att de kunde
komma ifråga att pröbelönas, härjämte
sökanden N: 1 uteläts på den grund att
han först den 1 November 1891 kommit i
besittning af den af honom bebudade par-
cellen. Till de öfriga 4 skulle premierings-
nämnden förordnas, för att anställa försök-
na besiktningar.

Härjämte beslöt Bestyrelsen anmoda
Bestyrelsen för Halikko och Angelniemi
kommuners landtmannagille att utse lo-
kalledamat i premieringsnämnden för be-
siktningen på Piintila rusthåll, samt
bestyrelsen för Paimion Ediotyosseura att
likaledes utse lokalledamat för synfö-
rättningen på Halkilahti hemman. Hos
landtthushållaren Karl Nordling på Tim-
böle i Taju skulle anhållan göras att
han ville fungera som lokalledamat i
premieringsnämnden vid synna hos bonden
Himberg i Karuna och landtthandlaren
Hjelt i Kluttio. Såsom ständiga ledamöter
i premieringsnämnden kvarota agraromen
Arno Reuter och landtthushållaren M.
Tasiko.

8. 12.

Från Åbo Jägarförning hade an-
kommit följande skrifvelse:

Sigr. Jägar.

Härjämte bilagd berättelse öfver förningens
verksamhet 1892.

Da emellertid Lushållningssällska-
pet icke förmedlade mellan Jägarför-
ningen och H. Senaten, ansåg sig Besty-
relsen icke lämpligen kunna taga nå-
gon befattning med förningens ifråga-

varande redovisning, hvilken förningen
de själf insända till Jordbrukets Expedi-
onen i Senaten.

§. 13.

Wesilaks och Tattijövi kommuner
de i gemensam skrift anhållit om ansö-
kan från Sällskapets Ahlmaniska fond. Den
na skrift ställdes på cirkulation.

§. 14.

Förstämman M. v. Haartman, hvil-
ken fungerat som ordförande i den kom-
te' af delegerade från särskilda hushålls-
nings och landtbrukssällskap, som den
15. sistlidne mars sammanträdde i Tom-
mefors för öfverläggning rörande frågan
om bildandet af en masskulturförening
i Finland, hade ingifvit en skrifvelse,
hvilken upplästes så lydande:

Sigr. Masskultur.

och fann Bestyrelsen skäl bifalla till
den där gjorda förslaget. Detta
beslut meddelades M. v. Haartman, som
icke i detsamma deltog.

§. 15.

Boställningsinspektören i 2da distriktet af Åbo
och Björneborgs län hade ingifvit en skrifvelse
af den 29 sistlidne mars så lydande:

Sigr. Anm.

Till denna skrifvelse voro fogade den af
ploginstruktör Wallgren uppgjorda kartan
och cirkulationsplanen för Kalela boställe
samt den af honom öfver föräntningen
å sagda boställe utfärdade räkningen,
hvilken var af följande innehåll:

Sigr. Räkning

Öfver de sålunda framställda anmär-

ningarna hade sekretären på anmodan
af Bestyrelsens ordförande affordrat plogin-
struktören Wallgren förklaring, hvilken denne
afgifvit i en skrift af följande lydelse:

Sigr. Förklaring.

och åtföljd af ett intyg af kommissionslande-
mätaren Ct. F. Stormborn så lydande:

Sigr. Landtmätare.

Efter uppläsandet af förestående hand-
lingar och sedan öfverläggning i saken egt
rum, ansåg Bestyrelsen, - enär de för Kalela
boställningsinnehafvarens räkning utförda karta-
nings och andra arbeten, icke voro af den art, att
de jämlikt ploginstruktörens ännu gällande
föräldrade instruktion kunde hänföras till
hans direkta åligganden samt förtjy ej heller
kunde anses godtyfjorde med den ersättning
ploginstruktören enligt instruktionen tillkom-
mer, samt enär Wallgren genom inlemnad
af landtmätare verkställd uträkning äda
galagt att hans förnärda arbeten, utförda
af landtmätare skulle medfört mer än
dubbelt högre kostnad, än den han å
räkningen uppfört, - boställningsinspektören Anni-
noffs ifrågasvarande skrifvelse icke kunna
till någon åtgärd från Bestyrelsens sida
föraktas.

§. 16.

På grund af inkomna ansökningar,
faststälde Bestyrelsen för allmänna plog-
instruktören G. Wallgren följande reseplan
för innsvarande år:

Sigr. Wallgren P.

§. 17.

För Sällskapets trögårdsmästare W.
Wallenius uppgjordes, på grund af ingifna

ansökningar, för innevarande år följande
reseplan:

Sign. Wallenius. 93.

§. 18.

Revisionskommissionens berättelse för år
1892 föndrogs och, då densamma icke inne-
höll några anmärkningar hvarken emot ra-
kenskaperna eller Bestyrelsens förvaltning, af-
verkennades den till instundande plenum
utan något yttrande af Bestyrelsen.

§. 19.

Plenum utsattes att ega rum torsdagen
den 30 instundande maj kl. 5. e. m. och
skulle därvid följande ärenden förhand-
las, nämligen:

1. Från Kejsarliga Senaten ankomna skrif-
velser.
2. Revisionskommissionens berättelse för 1892.
3. Ålands Landtmannagillet framställning
om föranstaltande af landtbruksmöte
på Åland instundande sommar.
4. Väckt förslag om premiering af välsköt-
ta fukthägräddar i skärgårdskommun-
er af Åbo län, innevarande år.
5. Ansökan från Westlaks och Tottjärvi
kommuner om anslag från Åhlman-
ska fonden.
6. Framställningar och meddelanden af
Bestyrelsen.
7. Förslag till utmärkelser för landtman-
naidloghet och annan medborgertlig
förtjänst.
8. Förslag till utmärkelser för långvarig
och hogen tjänst.
9. Inkallande af nya ledamöter.
10. Förslag till nya ledamöter.

№ 134.
1893.

Åbo den 30 mars 1893.

BOSTÄLLSINSPEKTÖREN

i 2ra distriktet af

ÅBO och BJÖRNEBORGS län.

Sign. Ann.

Åbo den 27 Mars 1893.

№ 23.

Fin Kejsarliga Finska Hushåll-
nings Sällskapet.

№ 154.
1893.

Åbo den 9 april 1893.

Helsingfors den 4 april 1893.

Sign. Mosskulturs.

Till Kejsarliga finska Hushållningsföreningen.

På förslag af Uleåborgs läns hushåll-
ningsförening sammantäckt i Tammer-
fors den 15de sistlidne Mars delegerade
från särskilda landtbruks- och hushåll-
ningsföreningar i landet för att förbereda
den till öfverläggningsämne vid tion-
de allmänna finska landtbruksmötet
i Wasa uppställda 4de frågor om höjran-
det af kärn och mossadlingen i landet.
Efter att under fyra dagar hafva egnat
dessa frågor en genomgående och grund-
lig pröfning enades komitén om att fö-
reslå särskilda åtgärder för befäring-
en af ifrågasvarande kultur, jemte det
komiténs uppdrag åt ett utskott att i öfver-

ansökningar, för innsvarande af följande
rescplan:

Sign. Wallenius. 93.

§. 18.

Revisionskommissionens berättelse för år
1892. föndrogs och, då densamma icke inne-
höll några anmärkningar hvarken emot rå-

ensstämmelse med de vid kommitens
manträden fattade beslut och det d
vid förda protokollet uppsätta ett bet
kande, som borde till tryck befördas
och sedermera samtliga lantbruksf
skap tillställas.

Da emellertid det tillernade
bruksmötet i Wasa, blifvit på obestämd
tid uppskjutet och ärendet der sålunda
icke kan på dens vidare utveckling
hade tänkt, ansåg komitén att fråga
derföre icke finge lemnas beroende, ut
att ett allmänt möte borde i höst
Helsingfors utlysas, hvarest landets
tresserade jordbrukare och mossalla
finge taga detta synnerligen vigtiga
spörsmål under närmare pröfning
afgörande, men de lantbruks- och hu
sällningsfällskap, som utsett deleger
till mötet i Tammerfors, möjligen k
de även komitén i detta afseende ha
na ofäreskildit sin befogenhet, synne
gast som sammanträdandet af ett så
allmänt möte icke kan aflöpa utan
nader, hvilka komma att drabba sagde

N° 134.
1893.

Aukon den 30 mars 1893.

BOSTÄLLSINSPEKTÖREN

i 2ra distriktet af

ÅBO och BJÖRNEBORGS län.

Sign. Anm.

Åbo den 27 Mars 1893.

N° 93.

Siu Kejsarliga Finska Husäll-
nings Sällskapet.

skap pro rata parte, har komitén inmen
vidare i ärendet tillgöres velat genom
mig hos Kejsarliga finska Husällnings-
sällskapet hemställa huruvida Kejsarliga
finska Husällningsfällskapet är villigt
att gemensamt med de andra sällskapen
bestida äfven de kostnader som äro före-
nade med sammanträdandet af detta
möte, och hvilka kostnader komitén an-
ser att högst kan komma att belöpa sig
till 100 mark för hvarje sällskap, utöfver
de kostnader som betas af de respektive
sällskapens beslutite.

För vinnande af tid torde Edert
benägna svar adresseras till undertecknad,
komiténs ordförande, under adress skbo.

Montkaartman

ansökningar, för inrevarande af följande
rescplan:

Sign. Wallenius. 93.

§. 18.

Revisionskommissionens berättelse för år
1892 föndrogs och, då densamma icke inne-
höll några anmärkningar hvarken emot rä-

N° 134.
1893.

Åbo den 30 Mars 1893.

BOSTÄLLSINSPEKTÖREN

i 2ra distriktet af

ÅBO och BJÖRNEBORGS län.

Sign. Ann.

Åbo den 29 Mars 1893.

N° 23.

Siu Keiserliga Finiska Hushåll-
nings Sällskapet.

Af Allmänna Postinstruktioner §.
Walgren utspädd räkning öfver af hundra
verkstätt indelning, till reserbet af 56,27
heltar bebrukad jord å Kalela militie bo-
ställe i Masku socken, för ödnipulst
till Keiserliga Finiska Hushållnings Sällskapet
jag har insända femte cirkulationsta-
bell och karta utvisande omfattning af
omordade arbete.

Och, samt det jag läser mig riketen
undertill Keiserliga Finiska Hushållnings Säll-
skapets upplagda bepröfvade riketsbeten af
här bilade räkning, fördisten jag mig
öfver hemställa huruvida icke, - till
frömma för de mindre hemställda jord-
brukare af allmog klass, hvilka om-
der lät sig inse fördelane af en ordnad
vinstfild och af jordens rationella bebruk.

ning, - det enligt hessa Allmänna Plöj
instruktören tillkommande förskrivningarna
de kunde för samtiden löpas mera i
verusställmisse med tillgångarne hos den
allmänhet han närmast och naturligt
de vara afseid och betjena.

De outkostnader, som om de näst varit
bundna med auktionen af Allmänna Plöj
instruktören, hafva på flere håll varit
försvinnade och kanske ej alldeles oberätti-
missurje, och inskränka helt visst i
grad huss auktion, till stort och kanske
följande för den näst, som så väl va-
ri behof af Plöjinstruktören G. Wallgrens
siftsfulla, erfarna bistånd.

G. Wallgren.

Siga. Räkning.

År 1892 den 12 Augusti infann sig under
tecknad af Kalela Militieboställe i Masku
socken, enligt vederbörandes till Kejsarliga
finska Hushållningssällskapet insända
requisition och af sagda sällskap mig gifvet
förordnande för att till cirkulationsbruk inde-
la boställets åkerjord.

Efter besigtningen af egorna på stället och
den enda karta som der mig företeddes, hvilken
karta blifvit uppmättad år 1875 af Oskar Rönner
för endast försträrliga ändamål och med blanka
tomrum för boställets öfriga egor, som där inom
åkrarna finnes mycket berg och hölstenmark, kunde
de cirkulationsindelning icke företagas utan före-
gången fullständig ny affattning, da denna blif-
vit verkställd och enligt boställets arrendatorns
önskan af förnämnda karta inpassad, verk-
ställdes skiftesindelningen. Skiftena äro sinsemel-
lan till sina gränser af kartan betecknade med
röda kortstreckade linier och till sin areal af
cirkulationstabellen observerade. Stroock för
mitt arbete beräknadt som följer:

Affattat	56,27	hektar åker, med dikensvinning	à 80 p.	= 45,00.
Uthäknat	56,27	"	"	à 10 pen = 5,63.
Inpassat	56,27	"	af kartan	à 10 " = 5,63.
Delat	56,27	"	af 9 skiften	à 1,50 " = 13,50.
Ang 15 har, berg, backar, tomter, lindor och bägar oberäknade. - Cirkulations tabell med areal präteckning				
				= 3,00.
				<u>Summa Finska mk. 72, 76.</u>

Kvitteras Åbo den 18. Februari 1893.

Gustaf Wallgren.

allmän plöjinstruktör

N° 162.
1873

Sign. Förklaring.

Växjö den 14 april 1873.

Till Kejsarliga Finska Hushållningsämbetet

Till mig affordrad förklaring inledning af Hrn
Boställsinspektören G. Aminoff till Kejsarliga Finska
Hushållningsämbetet till pröfning hemställd af mig
utfärdade räkning öfver verkställd mätning och
skiftes indelning till cirkulationsbruke af odlade
ägorna i Kalela militieboställe i Masku socken,
får jag härmed äran afgifva följande:

Såsom af vid förrättningen förda protokoll fram-
går, fans endast en ofullständig karta öfver
nämnde boställe, hvarföre det hade varit mig
omöjligt, att med ledning af den samma indela öfver
jorden till cirkulationsbruke och af hvilken anled-

ning jag äfven förklarade för sökanden att den odla-
 jorden först bör affattas antingen af landtmätare eller
 mig, beroende på hans fria val. På hans entusiastiska
 uppmärksamhet åtog jag mig att utföra sagde mätning och
 mätning i cirkulation, för hvilket arbete jag i ett för
 debiterade 72 mark 76 penni, och får, med bifogande af
 af Kommissionslandtmätaren Stormborn öfver kostnad
 för nämnde förrättning, i händelse landtmätare ha
 blifvit rekommenderad, hemställa till Kejsarliga Finska
 Hushållningssällskapet's opartiska pröfning, huru-
 vida jag oskäligen högt debiterat för mitt i cirka
 dagar väckande arbete och besvär, såsom Herr Post-
 inspektören i sin, måhända för långt gående mit "för-
 mindre bemedlade jordbrukarnes af allmogeklassen från
 och utan närmare tagen kännedom om hithörande
 händelsen så aförskyldt påbördat mig.

Desutom ber jag få framhålla att med undantag
 fyra dagar i Augusti, största delen af arbetet pågått efter
 den 1^{sta} November, hvaraf en stor del såsom hemarbete,
 efter utgången af min tjänstetid för året och sålunda
 att betraktas som ett helt och hållet privat arbete, så
 kontrahenterne ömsesidigt uppgöra betalningsvilkoren
 sina emellan och torde såsom sådant stå utan Herr
 Postinspektörens tjänste sfer.

Med bedning af afvansagde vägar jag önska
 hast anhölla att Kejsarliga Finska Hushållningssäll-
 skapets vilje hemna Herr Postinspektörens obehö-
 rade anmärkingar utan allt afseende.

Abo den 14 April 1893.

Gustaf Wallgren.

Sijn Landtmätare.

På begäran af Herr Postinspektören
 G. Wallgren har jag efter nu gällande land-
 mäteritaxa uträknat karvodet för den af ho-
 rum i Kalella Militiebatalen verkställda mät-
 ningen af cirkulationsriktningen af dervaran-
 de odlingar:

Mät 56,27 hektarer odlingar i 600 figurer à 1:50.	78mk 77p.
Uträknat 56,27 i i à 24 p.	13 : 50.
Skiftat för cirkulation i 9 lotter à 5m 50p	49 : 50.
Utlakat Skiftesrätt 2190 meter à 0.5 p.	10 : 95.
Summa	152mk 72p.

ett oformulerade räkning, hvilken endast
 uppläjer mätningen, uträkningen och inledningen
 af de odlade äjerna af från hvilken äfven
 karvodet för resor, sammantrände m. m. blifvit
 uträknat, är upprättad i enlighet med nu gäl-
 lande landmäteritaxa för jag härmed uttyger.
 Abo, den 12 April 1893.

Achtred Stormborn
 Aldre Kommissionslandtmätare

Reseplan för Stajinstruktören G. Wallgren 1893.

- Maj 3-6 hos kommunalrådet J. W. Mayälän & Hög-
ves i St Marie.
- " 8. hos beståndsarrendatorn A. Lehtonen & Laitis i Reso.
- " 9-17. hos löjtnanten C. Aminoff & Kaukas i Masku.
- " 18-20 hos bonden Juhos Papumäki i Nausis.
- " 22-25 hos friherrinnan F. Aminoff & Luudholm i Nykyrko.
- " 26 og 27 hos bonden Juhos Lempiö i Mehmo.
- " 30 og 31 hos bonden M. Malmström & Bukkila i Piikkis.
- Juni 1-9 hos bonden E. Kuuskoski & Kuuskoski, Martintalo,
Knaapi og Simola i Pöytä.
- " 11-17 hos agronomen J. Jernström & Kärhäle Malm-
gård i Helsing.
- " 20-Juli 4 i Kronobergs landbruksinstitut.
- Juli 6-8 hos bonden Herman Eerola i Tittis.
- " 10 og 11 hos godsejaren Fr. Appelroth & Pälilä i Koskis.
- " 14-22. hos Jokkis Gots Aktiebolag i Tammela.
- " 24-26. hos landbrukaren E. Sarell & Hakkinen og Hul-
mi i Loimijoki.
- " 28-Aug. 4. hos bonden E. Kuuskoski & Jonkka og Iso-
puro i Hampula.
- Aug 7-10 hos landbrukaren H. G. Nyman & Ryömälä i
Kauhijärvi.
- " 12-16 hos godsejaren P. J. Salmela & Haanis i Eura.
- " 18-21 hos friherrinnan F. Aminoff & Luudholm i Nykyrko.
- " 23-30 hos bonden E. Kuuskoski & Järva, Sipilä, Husitalo
og Laurila i Brunkala.
- Sept. 1-10 hos kapten J. J. Fogelberg & Wikom, Haugstam
og Kälvinge i Nagu.
- " 11-18 hos landbrukaren H. Y. Sank & Marike i Sagu.
- " 19-21 hos häradshövding A. R. Hjelt & Kangas i
Uokela.
- " 22-29 hos kronolänsman J. Moberg & Lofhale
i Bjärnä.

- Sept. 30 - Okt. 8 hos bonden A. R. Ahlqvist å Alas
 och Kujampåå i Bjärnä.
 Okt. 9 - 14 å fattiggården i Bjärnä.
 " 16 - 27 hos präken Laura Laurén å Hämene
 kylä i Bjärnä.
 " 28 - 31 hos Tykö bruks Aktiebolag i Bjärnä.

Sign. Wallenius 93.

Reseplan för traqårdmästaren W. Wal-
 lenius 1893.

- Maj 3 - 27 å ett större antal lägenheter i Nagu och
 Koops.
 " 29 och 30 hos landbrukaren K. Segerström å Lin-
 berg i Pargas.
 " 31 och Juni 1 hos landbrukaren J. R. Johansson å
 Levo Sörbygård i Pargas.
 Juni 2 och 3 hos hemmansägaren Johan Mattsson å
 Hojsåra Orsa i Hiittis.
 " 5 och 6 hos kapellaren P. E. Silvanen å Mäki-
 sauru i Bjärnä.
 " 7 och 8 å Bjärnä nya begravningsplats.
 " 9 och 10 hos kapellaren N. Blom å Prästkulla i Bjärnä.
 " 12 och 13 å Bjärnä sockens fattiggård.
 " 14 och 15 hos garvaremästaren O. Ahve i Lupaja by
 af Bjärnä socken.
 " 19 och 20 hos kyrkoherden W. Bergroth i Hekmo.
 " 21 och 22 hos kronolänsman J. S. Aht å Suojasto i
 Hekmo.

- Sept. 1 och 2 hos skepparen J. G. Österlund å Grundvuds
 i Wärto.
 " 4 - 16 hos kyrkoherden M. Lagerbäck samt sju
 bönder och en torpare i Hautokär.
 " 18 och 19 hos tf. postållsinspektorn Gr. Aminoff
 å Pakinaiis i Rimito.
 " 21 och 22 hos bonden H. Ketarsalmi å Kettar-
 sund i Töfsala.
 " 23. hos kapellaren G. Törnwall å Hurunkorpi
 i Töfsala.
 " 27 och 28 hos rusthållaren J. G. Spufström å Heikala i
 Kisko.
 " 29 och 30 hos bonden E. Ali-Orsi i Heikala.

Oktober 3 och 4. hos ~~härskaren~~ Selma Olander & Stromstedt
i Karuna.

5 och 6. hos bonden J. Nikula i Rusko.

9 och 10. hos bonden K. Isotalo i Masku.

11 och 12. hos bonden K. R. Lithman & Heikkilä i
Metsäis.

13 och 14. hos kapellänen J. K. Kittler & Hemmälä
Hirimo.

16. hos bonden J. Ettala i Hirimo.

17 och 18. hos bonden J. Mahlamäki i Brunkala.

19 och 20. hos bonden K. Ylimäki i Brunkala.

23 och 24. i begrafningsplatsen i Yläne.

25 och 26. i begrafningsplatsen i Karinais.

Sigfr. Fullmäkt.

18. 18.

Säckens dy. för väte förord
beträffande ängens utslags
inrättningen sommar, vilka jag
medela att i dessa dygar ena
börja försöka med kaicicest.
gen; Post vänt i höstet
som buljong. Jag har ett i för-
re vänta göra under noppam
kontor, så att förvänta de
den ers icke för vänta att ut-
stänga flasker i vänt, i fall
dena ut. Alla vänt i deklara.

Eronen utverka ett anslag från Ahlman-
ska fonder för att genomgå en träslöjds-
kurs hos Vera Hjelt. Härtill hade Sekreter-
ren genom bref svarat att folkskoledirek-
tionen i Vesilaks borde insända ansökan
om slikt anslag eller åtminstone dess
förord biläggas Eronens ansökan. Annars
kunde Eronens begäran icke föranleda till

någon åtgärd. Detta godkändes af Bestyrelsen.
§: 24

Från Landtbruksstyrelsen hade under koisband ankommit N:o 7. af Författningssamlingen för innevarande år, innehållande kur-gärelser rörande beviljadt anslag till främjande af hästafveln samt förordnade stadgar för de allmänna träftäflingarne i landet.

§: 25.

Exportföreningens årsberättelse för 1892 samt dess Meddelande N:o 3, hvilka ankommit under koisband, ställes på cirkulation.

§: 26.

En under koisband ankommen tryckt uppsatts "Om hägnader" af H. Gjeltsen, i Uppsala ställes på cirkulation.

§: 27.

Med anledning af ett i tidningen Nya Pressen för den 26 i denna månad intaget af professor C. Donner och doktor T. Schwinn undertecknat upprop angående insamlandet för utställningen i Chicago af arbeten rörande Finlands folk och land, utgifna af sällskap och föreningar, beslöt Bestyrelsen på förslag af sekreteraren att anhålla om upplysning af nämnda herrar, huruvida till sådana arbeten kunde hänföras Sällskapets tryckta handlingar, i hvilken händelse Bestyrelsen var villig att för ändamålet öfverlämna Sällskapets handlingar från 1870 t. o. m. 1891.

§: 28.

På förslag af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att, därest hugade köpare finnes sälja det numera obehöfliga plattaket som, innan det nya trapphusets till vaktmästare bostaden uppförande, varit an-

bragdt öfver ingången till vaktmästarens förestuga. Priset bestämdes till minst 30 à 35 mark.

§: 29.

Sällskapets kassörare inlämnade 1^{sta} kvartals förslaget för innevarande år, hvilket blefvit af kassainspektorn granskadt och godkändt.

§: 30.

Att trägårdsmästaren W. Wallenius utgafs ett lån på 1,000 mark emot 6% ränta och proprie borgen af handlandena G. W. Rosenholm och Leon Gestin.

§: 31.

Det af J. A. Saarinen utgifna lånet på 4,000 mark, skulle enär låntagaren icke anskaffat ny antaglig borgesman i stället för framlidne löjtnanten F. Aminoff, utsäkas hos borgesmannen landtthandlaren M. W. Tuominen i Masku.

§: 32.

Lämningskan Selma Salvin hade inlämnat reseräkningar, slutande på 58 mark 60 penni, hvilka granskats af Bestyrelseleamoten von Haatman, som dömdes funnit att Salvin beräknat sig ersättning för fyra resedagar mera än henne rättligen tillkomme. Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen, som godkände anmärkningarna, att från förnämnda summa afdraga 8 mark samt utanordna det återstående beloppet 50 mark 60 penni.

§: 33.

Wid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok föritecknade.

Ia fidei:

M. W. Rosenholm

År 1893 den 25 maj sammanträdde H. F. Hushållningsällskapet Bestyrelse, hvarvid tillstådeskommorädföranden hr. Juselius, ledamöterna hr. Hedenberg, Wirsenius och Backman, suppleanten hr. Majalin, Sällskapets kamrerare hr. Pochla, samt underskrifven sekreterare. Ledamoten hr. von Haatman anmättes hafva afrest till utlandet.

§ 1.

Protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 27 sistlidne april upplästes i afseende å justering.

§ 2.

Alands Landbrukskylles bordlagda framställning om anställande af ett landbruksmöte på Åland innovarande åi föredrag, och upplästes därvid först den från kyllets Bestyrelse ankomna skrifvelsen af den 8. sistlidne mars så lydande:

Sign. Mand I

jämte ett skrifvelsen bilagdt protokollsutdrag af följande innehåll:

Sign. Mand II.

Härefter uppläste sekreteraren följande skriftligen uppsatta betänkande:

Sign. Nej.

Sedan öfverläggning härå egt rum bestod Bestyrelsen att öfverlämna ärendet till Sällskapets afgörande vid Plenum den 30 i denna månad, samt att därvid föreslå, att Alands Landbrukskylles framställning måtte på de af sekreteraren i ofvan intagna betänkande anförda skälen af-

båjas.

§3.

Wesilaks och Tattijärvi kommunus gen-
nam ombud M. E. Jaakola ingifna, och
senaste sammanträde på cirkulation sta-
da ansökan af den 27 sistlidne mars, för-
drogs så lydande:

Sign. W. & J. I.

och upplästes tillika ett till ansökning-
fogadt protokollutdrag af följande inn-
håll:

Sign. W. & J. II.

Efter öfverläggning häröfver och sedan
sekreteraren uppläst följande skriftliga
tänkande i ärendet:

Sign. W. & J. III.

beslöt Bestyrelsen öfverlämna frågan till
ni afgörande samt därvid för sin del för-
slå att Sällskapet måtte godkänna klara-
marna i sekreterarens betänkande öfveränd-
rade.

§4.

Sekreteraren framhöll att, enär tiden
för ansökandet af Thulinska stipendia-
platser innan kort utginge, Bestyrelsen
nu bode besluta, huru många stipendia-
ater denna gång kunde antagas, och
ansåg sekreteraren äro budget för Thu-
linska fonden vid handen gifva att 8
stipendiaten kunde antagas.

Sedan Bestyrelsen vid genomgåen-
de af budgeten funnit sekreterarens
gift bekräftad, beslöts att från den 1
innyvarande år antaga 8 Thulinska sti-
pendiaten, i stället för de 7 sådana,
hvilka vid sagda tid kommo att af-
sluta sina kurser.

§5.

Kamreraren anhöll att på grund af
andra åligganden få aflägsna sig, men
därförinnan begära Bestyrelsens föreskrift
med anledning däraf att landthandlan-
den M. W. Tuominen, hos hvilken Besty-
relsen vid senaste sammanträde under
§ 31. beslutit utsöka det åt J. A. Saarinen
utgifna lånet på 4,000 mark, emellertid
öfverlidit. Med anledning häraf anmoda-
des kamreraren utsöka lånet hos Tuomi-
nens sterbhus.

Härefter tilläts kamreraren aflägs-
na sig.

§6.

Från Danska Landtthushållningsäll-
skapets sekretariat hade ingått begäran
om ett exemplar af Hushållningsäll-
skapets stadgar. Sekreteraren anmoda-
des öfversända det begärda.

§7.

Sekreteraren meddelade att doktor G.
Grottenfelt återvändt den prisbelönade löf-
lingskriften "Om andelsmjerier" hvori
han infört de tillägg och omarbetningar,
som af resp. prisdomare önskats. Till-
ika anmälte sekreteraren att han under
sitt senaste besök i Helsingfors beställt
de för skriften oforduliga clichéerna
hos xylografen C. T. Nordgren.

Med anledning häraf anmodades
sekreteraren att, så snart clichéerna er-
hållits, draga försorg om skriftens tryck-
ning såväl på svenska, som sedan den
blifvit öfversatt, äfven på finska.

§8.

Från cirkulation hade återkommit

Finlands Exportförenings Åskrift till följd af 1892
samt dess meddelande N:o 3, äfvensom den
trykta uppsatsen "Om hägnader". Någon af-
gård med anledning af dessa skrifter för-
slogs icke.

§ 9.

Från Bestyrelsen för Paimion Ediotypseu-
ra hade underättelse ingått att bonden Jo-
han August Böhling-Pietilä blifvit ut-
sedd till såsom lokal-ledamot i Fäll-
skapet premierringsnämnd för välskötta
jordbruk funna vid symföreläsningarna
Halkilahti i Pemas, och liksom hade
Bestyrelsen för Halikko och Angelniemi
Landtmannagille underättat, att gilletts ord-
förande, jordbrukaren P. G. Ahrenius ut-
setts till lokal-ledamot för besiktningen
i Piintilä i Halikko.

De sålunda valde lokal-ledamöterna
skulle i sinom tid underättas om da-
garna, då resp. föreläsningar komma att
ega rum.

§ 10.

På förslag af sekretären skulle
direktorn i Mustiala Landtbruksinsti-
tut, äfvensom föreståndaren för Olava och
Tuula jordbrukskolor tillskrivas med
förfrågan, hurvida någon eller några af
de vid sagda läroverk studerande Fin-
liska stipendiaterna vor vid förestående
afgångsexamen förtjänta att såsom pre-
mium erhålla det af C. Ljöström ut-
gifna planschverket öfver landtmanna-
byggnader.

§ 11.

Från Westlaks, Lempälä och Tattijärvi
Landtmannagille, från Marttilan kunn-

N:o 92
1893.Ålands Landtbruksgille.
Åland & Godby den 8 mars 1893.

Åland den 14 mars 1893.

Sign. Åland I

Till K. M. S. Sällskapet i Åbo!

I följd af näs slutna protokollsutdrag från Be-
styrelsen för "Ålands Landtbruksgille" härhos väro-
samt anhållas, det K. M. S. Sällskapet i Åbo
under hösten/motståndande sommar, helst kort
före eller efter Midsommars, ville för Åland, God-
by, föranställa ett landtbruksmöte med utstäl-
ning. Lösen skall för denna fin anhållan vara Be-
styrelsen i närmsta rummet framman det Lokalen,
än Sällskapets landtbruksutställning
på Åland sommaren 1887. Lände det Ålands jord-
bruket med dess olika beväringar till icke ringa nyt-
ta, uppfostring och större lifaktighet.

Till följd af gilletts ytterligt knapp till-
gångar ser sig detta understående att med egna
krafter kunna åstadkomma en landtbruksställ-
ning af vännvärd betydelse: däraf denna vä-
ron till Sällskapet. Men så andra
sidan synes det gillat ligga i öppen dag, att en
landtbruksställning, lik den sommaren 1887, just nu
skulle värdet mycket godt för denna landsdel
framåtskridande och förkafon i materiell afse-
nd.

ende. Stämningen är, till följd af landsdelens
huvud löge, understående och bevisade landbrukens
och utställningens på första hand, följaktligen
det honore värdt och af dem kunna dröja nöj-
samma, som blefva till nytta för hans landbruk
rätta bedrifande. Sedan gjöfva vi för år af-
get, hos alöningen, långt mera än härligt, be-
vise nödvändigheten af en egen större upp-
sättning af ett sitt jordbruk, sin ladvärdsskolan, af majen
konsterning o.s.v. Under sådana omständigheter
gillts bestyrrelse, en landbruksutställning varde till
stort gagn för stans.

På grund af dessa i flertalet händelser
omständigheter vägar gillts bestyrrelse skapa en för-
hoppning, att Huskällnings sällskapet ej skall
sin handräkning, särskildt Huskällnings sällskapet
stärre vidtaga, så högligen intressant för denna
i många afseenden vandra landsdelens försök.

Finner Huskällnings sällskapet skäligt denna
Bestyrrelsens ömsjaka begäran villfaru, skall
stipendium på sin fiska uppbyggna att hord, de
förnöjda står för en till Sällskapets blåtänk
vidtoga och de ölgöden, som Sällskapet anse
båa af Bestyrrelsen uppdrögas.

På bestyrrelsens för Stans Landbruksgille vägar

C. Lindholm.

Julius Sundblom.

Sigu. Mand II.

Utdrag ur protokollet, fört vid St.
lands Landbruksgilles årsmöte i Säll-
skaps huset i Marihamns stad tisdag-
gen den 14 februari 1893.

§ 1.

Bestyrrelsen enhälligt att hos Kungliga
Finska Huskällnings sällskapet i Åbo,
genom gillts bestyrrelse, anhålla till
skopet, i likhet med år 1887, vilka un-
der loffet af sommaren 1893 förut-
ta ett landbruksmöte med utställning
i Godby by af Finstems socken.

Utdragets riktighet bekräftar:

Marihamns den 1 mars 1893.

Julius Sundblom,
Sällsets sekreterare.

Sign. Nej.

Betänkande.

Med anledning af Ålands Landtbruks-
gilles i skrifvelse af den 8. sistlidne mars fram-
ställda anhållan om att Finska Hushållnings-
sällskapet måtte under inotundande sommar,
helst midsommartiden, på Åland föranstal-
ta ett landtbruksmöte med utställningar, likt
det, som Sällskapet anordnade i Godby 1887,
får jag i egenskap af fördragande framhå-
la följande:

I det cirkulär "Till Ålands Jordbrukare",
som Sällskapets Bestyrelse 1886 aflät med an-
ledning af väckt fråga om föranstaltande af
ett landtbruksmöte på Åland heter det bl.a.,
att det tillkommer Ålands jordbrukare att
lägga sitt intresse för landtbrukets förkofran
i dagen och visa, att de själva med allvar
och förenade krafter vilja befämja sina an-
gelägenheter samt att det understöd de be-
gära endast är hjälp till självhjälp. Och vi-
dare utlofvade Bestyrelsen att, om Ålands
jordbrukare visade sig allvarligt vilja hjälpa
sig själva och sammansluta sig till ett landt-
bruksgille för Åland, föranstalta ett landt-
bruksmöte därstädes 1887, hvorefter cirkuläret
slutade med löftet att Sällskapet icke skall
undandraga sig att, när så behöfves, rätta
hjälpssam hand åt det blifvande åländska
landtmannagillet, så vida detta visar sig
lifskraftigt och dess verksamhet gagnande.

Har nu Ålands Landtmannagille, som
med anledning af nyss återopade cirkulär
bildade sig, visat sig lifskraftigt och ut-
öfvat en gagnande verksamhet? Tyvärr kan
detta spörsmål icke med jä svaras. Vål

föreligger icke någon autentisk utredning öfver
gillet's verksamhet, enär detsamma icke till Säll-
skapet insändt några årsberättelser, men så-
dant synes, efter hvad man har sig bekant, ha
va sin goda grund däri att gillet ingenting
uträttat, åtminstone ända till alla senaste
tiden. Efter landtbruksmötet i Godby 1887 tor-
de hvarken gillet eller dess bestyrelse undan-
flera år haft några sammanträden och de
uppdrag, hvilka, på grund af beslutet i an-
ledning af några utaf öfverläggningsämnen
vid sagda landtbruksmöte, lemnades gillet,
hafva, oaktadt Bestyrelsens i december 1888
därom gjorda påminnelser, aldrig blifvit full-
gjorda, om ens något därit blifvit tillgjordt.
Och några andra lifstecken af gillet hafva
ej kommit till min kännedom, än nu föreliggande
ansökan att Hushållnings-sällskapet
åter måtte använda några tusen mark
— landtbruksmötet i Godby kostade öfver
3,000 mark — för att söka upplifva
för jordbruksnäringsen, hvilket endast till
fälligt synes gifva sig tillkänna under tiden
punkter, som för skeppsfart och fiske
ogynnsamma, men åter så snart dessa sist-
nämnda förväfsgrenar blifva mera lockande
de, totalt domnar bort.

Om Sällskapet, såsom jag vill förmoda,
da, vidhåller den i 1886 års öfverlämnade
cirkulär framhållna och vid understödan-
det af andra landtmannagillet tilläm-
nade principen att lemna "hjälp till själf-
hjälp", d. v. s. med penningsbidrag främja
sådana föreningars verksamhet, hvilka själf-
va efter förmåga göra pekuniära uppaffin-
ingar för sina syften, så torde det
lifvall annars ou möjligt — icke kunna

komma ifråga att instundande sommar be-
kosta ett landtbruksmöte på Åland. Och öfver-
frändes, då Ålands landtmannagille ut-
vecklade en verksamhet, som det förtjänt af
Sällskapet's understöd, borde landtbruksmö-
ten och utställningar på Åland icke direkt
ordnas af Sällskapet, hoars hjälp i afseer-
de sådana utgåender borde inskränkas till
att lemna bidrag till prisbelönande af ut-
ställda föremål, vid möten och utställnin-
gar, som af Ålands landtmannagille för-
anstaltas och i öfrigt bekostas.

Men öfver om man förmodar Säll-
skapet skulle hylla en åsikt, afvikande
från min öfvan utvecklade uppfattning af sa-
ma, så kan ändå Ålands Landtmanna-
gilles föreliggande ansökan icke beviljas, e-
ftersom sällskapet's jordbruksanslag, från hvil-
ket det föreslagna landtbruksmötet skulle
bekostas, saknar nödiga medel. Enligt Säll-
skapet's fastställda budget för innevarande
år finnes nämligen i sagda anslag, ut-
om de till redan beslutna ändamål
upptagna belopp, endast 1,985 mark dis-
ponibla "till öfriga med fonden afsedda
ändamål." Och med dessa medel skola alla
under året möjligen uppkommande på förhand
icke förutsedda behof härförliga till Sällska-
psets verksamhet för jordbrukets och hägnadssköt-
selns, m. m. främjande, tillgodoseas.

Med anledning häraf får jag föreslå:
att Ålands landtmannagillet fram-
ställning om användande af ett
landtbruksmöte på Åland innevaran-
de år måtte afslås.

Åbo den 24 maj 1893.

M. Pärmbom

Jr 147.
1893.

Stokholm den 7 april 1893.

Sign. H. & T. I.

Keisarilliselle Suomen Talousseuralle.

Vesilahden pitäjän ja Tottijärven kappelin yhteisesä kuntakokouksessa viime Tammikuun 16 päivänä valittuna asiamiehenä, saan minä, allekirjoittanut, luittaen tähän myötä otteen mainituspa kokouksessa kirjoitetusta pöytäkirjasta, Keisarilliselta Suomen Talousseuralta kaikkein nöyryimmän, anoa, että, niistä varoista, jotka asessori Gabriel Ahlman vainaja testamentin kautta Heinäkuun 2ina päivänä 1798, Keisarilliselle Suomen Talousseuralle on jättänyt, käytettäväksi Tampereen ympäristöllä olevien seurakuntien pitäjän koulujä y. m. varten, Vesilahden ja Tottijärven kunnille edespäin vuosittain myönnettäisiin niin suuri osuus, kuin testamentin mukaan näille kunnille kuuluu, käytettäväksi niihin tarpeisiin, joihin testamentin säädöksen mukaan kumpikin kunta joka vuosi kuntakokouksissaan erikseen määräisi, ja tilinteko velvollisuudella varojen käyttämisestä K. Suomen Talousseuralle, tahi että Vesilahden ja Tottijärven kunnille, kuitenkin edespäin myönnettäisiin oikeus varojen käyttämisestä näitten kuntien hyväksi erikseen

(antamaani ehdotuksensa K. Suomen Talousseuralle,
Sen mukaan kuin olen tietoja saanut, on Keisarillinen Suo-
men Talousseura, Ahlmannin testamentti varoista, vuonna
suostunut maksamaan palkan, Vesilahden silloin perustettu
pitäjän koulun, Puski nimiselle opettajalle, Tämän nimen
sitten Ahlmannin koulun opettajalle maksoi K. Suomen Talou-
sseura sitte palkkaa vuoteen 1837 jolloin se kiellettiin,
Sitten ei Vesilähti saanut Ahlmannin testamentti varoista
mitään osaa, ennenkuin vasta noin vuosikymmen
saatun K. Suomen Talousseuralta tieto, että edespäin saan
K. Suomen Talousseuran kustannuksella, seuran käsityökou-
luun Turkuun, täältä vuosittain lähettää kaksi tyttöä.
Tämäkin Vesilahden ja Tottijärven kunnille yhteisesti suotu
etuisuus on nyt supistettu, koska K. Suomen Talousseura
äskettäin on tänne saapunut ilmoitus, ettei sanottuun
työkouluun, seuran varoilla, näistä kunnista, edespäin
saada lähettää, muuta, kuin yhteisesti yksi tyttö vuosittain
"Vesilahden Lempäälän ja Tottijärven maanmiesseuralle,
K. Suomen Talousseura viime vuosina myöskin kuuluu
mainituista varoista, antaneen parisataa markkaa vuode-
palkintoina jaettaviksi, Samoin on agronomi Bremer
K. Suomen Talousseuran kustannuksella näissä kunnissa
maanviljelyksestä jonkun luennon pitänyt, Vielä suoritti
K. Suomen Talousseura Tampereen ympäristöllä olevien
kuntien yhteiseksi perustetun karjakkokoulun opettajata-
ren palkan yhden vuoden aikana, joka karjakkokoulu
sijaitti Vesilahdellakin kolmi kuukautisen oppijakson
Muuta apua, Ahlmannin testamentti varoista, joita nyt
ään kuuluu olevan kolmatta sataatuhatta markkaa,
tietääkseni ole sivistyksen kohottamiseksi ja maanvilje-
sen edistämiseksi näitten kuntien hyväksi annettu,

Kun puheena olevista testamentti varoista, eriaikoina, näin
eritavalla, apua näihin kuntiin on saatu, ja kun lähes puo-
li vuosisataa on oltu kokonaan mitään apua saamattakin,
kun myöskin tiedetään, että muutamat muut kunnat
näistä varoista vuosittain saavat paljon enemmän apua,
on kaikki tämä, täällä synnyttänyt yleistä tyytymättömyy-
tä. Muuten koska täällä ei edes tunneta asesjori Gabriel
Ahlmannin vainajan testamentin sisältöä, niin ei yleisesti
ole rohjetta epäillä sitä, että K. Suomen Talousseura olisi
käyttänyt, näitä sen hoidettaviksi uskottuja varoja toisin
kuin testamentin tekijä niiden käyttämisestä määrännyt on,
Vaan päinvastoin on ajateltu, että K. Suomen Talousseura
varmaankin tahtoisi parhaansa mukaan sanottuja testa-
mentti varoja säädöksiensä mukaisesti käyttää; mutta kos-
ka seuran hyvälläkin tahdolla, on vaikea mittei mahdo-
toin tietää kunkin kunnan erittäisiä tarpeita, ja koska
ei näistäkään kunnista, vielä milloinkaan ole yhteistä
mielipidettä sanottujen varojen käyttämisestä ilmoitettu,
niin ei K. Suomen Talousseura kenties ole asiaa voimut
toisin menetellä, kuin se tehnyt on, Sentähden ja kun
asiasta vuosikymmeniä yksityisesti jo on paljon keskus-
teltu, otettiin se viimein yhteisessä kuntakokouksessa käsitte-
lyn alaiseksi ja päätettiin, näitten kuntien toivomukset
heti K. Suomen Talousseuralle ilmoitettaviksi,
Vesilahden ja Tottijärven kuntalaiset ovat K. Suomen Talous-
seuralle erittäin kiitolliset siitä avusta, joka Vesilahden Lem-
päälän ja Tottijärven maanmiesseuralle palkintojen jaka-
mista varten vuosittain testamentti varoista annettu. Sillä
avulla on maanmiesseura saanut maanviljelystä täälläpäin
paljon virkistetyksi, ja sentähden arvovat molemmat kun-
nat, että maanmiesseurallemme, sama apu edespäinkin, ja
niinkauan kuin seura näin virkeästi toimii, annettaisiin

For all my
tyymin ant-
tu Teisk

my
seuralla
seuralla
seuralla

Neu kirjasto
andst. p. 1
Keskilaks
kun kirjast
ei t. t. j. j. j.
577

tuu kirj
200 m. k. k.
m. p. s. l. l.
p. k. a. l. l. l.
u. l. l. l. l. l.
k. l. l. l. l. l.
100 m. t. t.
H. & 100 tu. T.

Ej. testament.

Kun Vesilahden kunnassa, jonka väkiluku nousee yli 6000
hengen, viime aikoina on ollut kirkollisia ja kunnallisia ras-
tuksia paljon kestäväväinä, ja mitä edespäinkin jonkun aikaa
vielä jatkuu niin ei ole voitu perustaa kolmatta kansakoulu-
kuntaan, vaikka sen tarve yleisesti on tunnustettukin. mutta
jos K. Suomen Talousseura, pidemmäksi ajaksi, vähemmäksi
vuotta, myöntäisi opettajan palkkaamisen avuksi, antama-
edes sen avun, jonka noitten parin tytön kustantaminen
ran käsityökouluun feuralta kuluttaa, olen jotenkin varma
että heti suostuttaisiin uusi kansakoulu rakentamaan,
olisi siitä hyötyjä monelle kymmenelle lapselle, sen sijaan
nyt vaan parilla työllä näistä varoista on hyötyjä ollut
jos enempi varoja näitten kuntajen hyväksi seuratta
sitten saada, on ajatella, että niistä e. s. m. annettaisiin apua
le talouskoulusja käymistä varten, nuorukaisille kansanopis-
teollisuus kouluun j. n. e, miten milloinkin edullisinta olisi.
Nämät kunnat toivovat, että K. Suomen Talousseura edespäin vuosittain
antaisi kummallekin kunnalle tiedon, paljonka sanottuja varoja
koinkin heidän osallensa on jaatavina, sekä suvaitsi, näitten kun-
tunkokouksen päätöksesja ehdotetulla kummalla tavalla hy-
sä, olevan osallisina testamentti varojen käyttämisestä heidän os-
sa päätettäesjä, ja toivovat nämät kunnat, että jalon lahjoittaja-
najan varat, tällä tavalla menetettäesjä, tulisivat paljon suunau-
kaammalla tavalla heidän hyväksensä käytettyä kuin nyt,
Tämän nojalla, mitä olen esiintuonut, rohkenen minä vieläkin kää-
noyrimmästi anoa, että ylempänä mainittu Vesilahden ja Tottijärven
yhteisesjä kuntakokouksesja tehty anomus, ensitilaisuudeesja K. Suomen
Talousseuran kokouksesja keskusteltavaksi otettaisiin ja että K. Suomen Tal-
seuran päätös asiasta heti kun se on tehty, kummankin kunnan kunn-
hallituksille lähetettäisiin. Samoin pyydän, että ote asesjori Ahlmannin
najan testamentista, päätöksen kerallamöille kunnille lähetettäisiin
Vesilahdella Maaliskuun 27 päivänä 1893.

M. E. Jaakola

Sij. 44. 2 T. II.

Ote neljätöistä vuorokautta ennen
kuulutetusta yhteisesjä Vesilahden
ja Tottijärven kuntakokouksesja
kunnan huonesja Vesilahden kirkon
kyläesjä, Maanantaina, Tammi kuun
16 päivänä 1893. kirjotetusta pöytä-
kirjasta.

1. §

Kun niistä varoista, jotka asesjori Gabriel Ahlman vainaja
testamentin kautta Helmikuun 2 pna 1798 on Keisarilliselle
Suomen Talousseuralle, antanut, käytettäväksi Tampereen ym.
päristöllä olevien seurakuntien pitäjän kouluja j. m. varten, ei
kokouksen mielestä nykyisellä tavalla käytettyinä ollut kun-
nilla sitä etua kuin suotavaa olisi ollut. niin sentähden pää-
tettiin Keisarilliselta Suomen Talousseuralta noyrimmästi ano-
a, että joko Vesilahden ja Tottijärven kunnille edespäin vuotisesti
myönnettäisiin näistä varoista niin suuri osuus kuin testamen-
tin mukaan näille kunnille kuuluu käytettäväksi niihin tar-
peisiin, joihin testamentin säädöksen mukaan kumpikin kun-
ta joka vuosi kuntakokouksesjaan erikseen määrää ja tilinteko-
velvollisuudella varojen käyttämisestä K. Suomen Talousseuralle;
tahi, että Vesilahden ja Tottijärven kunnille kuitenkin edespäin
myönnettäisiin oikeus varojen käyttämisestä erikseen antaa ehoi-
tuksensa mainitulle Talousseuralle, Tätä anomusta Keisaril-
liselle Suomen Talousseuralle Vesilahden ja Tottijärven kuntien
puolesta tekemään valittin allekirjottanut kuntakokouksen

puheenjohtaja.

Tyytymätön tehtyihin päätöksiin, saapi, varustettuna postin otteella kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa, tätä päätöstä kuitenkin lukematta, tehdä valituksensa läänin Herra Kuvernööriä.

Kuntakokouksen puolesta

M. E. Jaakola.

Luettu ja muistutuksitta hyväksytty, heti kokouksessa: tod.
Aug. Ahlman, Anan Lindroos, M. E. Seppälä, Akseli Hyöty.
(Tottijärven puolesta
pöytäkirja-asiames)

O. T. Leander
(kirjuri)

Otteen oikein kirjoitetuksi todistaa.

M. E. Jaakola

(Vesilahden kuntakokouksen puheenjohtaja)

Otetta kuntakokouksen pöytäkirjasta si tästä asiasta varustettuna postin tekoa varten läänin Herra Kuvernööriä, ole otettu todistaa Vesilahdella Helmikuun 18 päivänä 1893.

M. E. Jaakola

Sign. 84. & T. III

Betänkande.

Wid pröfningen af Wesilaks och Tottijärvi kommunens föreliggande ansökan, för först nägkommas att Ahlmanska fonden, jämlikt testators föreskrifter, skall användas så, att hälften af disponibla räntemedel anslås till fattiga barns undervisning i Messuby och de omkring Tammefors belägna socknar och andra hälften till sådana nyttiga anstalter och företag i landthushållningen häst i Björneborgs län och uti den del där af, som för länsindelningen utgjorde Öfre Satakunda Ofredels härad, hvilka allmogem med egna krafter svårligen kan verkställa. Vidare är det Finska Hushållningssällskapet öfverlemnadt att utstaka hvilka och huru många socknar, utom Messuby socken, af förutnämnda undervisnings- och understödsmedel må komma i åtnjutande.

Häraf framgår: 1: att någon pro rata delning af räntemedlen mellan samtliga s. k. Ahlmanska socknar icke kan på grund af Ahlmanska testamentet präyrkas; 2: att hvarken Wesilaks eller Tottijärvi kommuner kunna göra bestämde ansökan på eller ega rätt att fordra anslag från den till skötande anslagna hälften af fonden.

På grund af den förra slutsatsen, och när det ankommer på Sällskapet att pröfva, hvilka ifrågasatta företag i landthushållningen böra understöddas samt, såsom ofoan citerade ord häst angifver, kan i undantagsfall med slika understöd gå utom t. o. m. "Björneborgs län" område, måste klarligen Wesilaks och Tottijärvi kom-

utgå från och med 1894, så länge den högre räntefoten sådant medger, eller intill dess Fällskapet om de till ifrågakommande stipendier tillse vidare utgående medlen anordnande besluter.

Jag får alltså, på grund af hvad jag ofvannföret anfört, föreslå, att Fällskapet måtte in

Ahlmanska fonder
bevilja Wesilaks kommun, i händelse en tredje folkskola där inrättas, ett bidrag, ett för allt af 200 mark till anskaffande af slöjdmodeller och verktyg äfvensom ett årligt anslag af 200 mark till bekostande af slöjdundervisning i sagda folkskola, att utgå från den tid skolan träder i verksamhet och så länge fondens genom hög räntefot stegrade års inkomster sådant tillåta samt med vilken att slöjdundervisningen i skolan be

drifves på ett tillfredställande sätt, äfvensom från och med 1894 anslå ett särskildt stipendium af 100 mf, för att sätta en mindre bemödad yngre allmogekvinna från Tottijärvi i tillfälle att begagna undervisningen i Fällskapets slöjdskola i Åbo, hvilket stipendium skulle utgå årligen, så länge den höga räntefoten medger sådant eller intill dess Fällskapet om de till stipendier anslagna medlen anordnande besluter.

men att ansökningsen i öfrigt icke måtte till någon åtgärd förordas.

Åbo den 24 maj. 1895.

W. Paimion

Best. 27593
2.

nathio-Seura, samt från Halikko och Angelniemi Landtmannagille, hade ankommit redogörelser öfver de anslag, som nämnda föreningar föregående år af Fällskapet erhållit. Mot dessa redogörelser fanns intet intet att anmärka.

§ 12.

På grund af ingifna ansökningar till delades följande landtmannagillen anslag för innsvarande år till nedannämnda belopp nämligen:

1. Wesilaks, Lemprälä och Tottijärvi landtmannagille 200 mk till pris för utställda föremål vid gilletts ärmöte den 6 juli;
2. Kangasala landtmannagille 200 mk liksom till prisbelönande af utställningsartiklar vid ärmöte;
3. Halikko och Angelniemi landtmannagille 200 mk att vid ärmöte den 50 juni användas till pris för utställda kreatur och slöjdartiklar, samt vid täflingsplöjning och dikning;
4. St. Martens kommunalförening (Mattilan kunnallisseura) 200 mk att användas till pris vid utställning af kreatur och andra föremål samt täflingsplöjning, äfvensom
5. "Paimion Edistysseura" 100 mk till premier vid täflingsplöjning och dikning.

§ 13.

På därom gjord ansökan af utgifvaren af Suamen Maanviljelysehti, J. Forssell, beviljades 500 mark såsom bidrag till nämnda tidskrifts utgifningskostnader under innsvarande år.

§ 14.

Till protokollet antecknades att ter-

minsafslutning i Fällskapetets slöjdskola egt rum den 13 i denna månad, hvarvid betygg nedannämnda ämnen tilldelats följande elever

a) I Väfnad med vitsord i 1) ordentlighet, 2) färdighet, 3) mönsteruttagning och 4) uträkning: Hilma Pettersson (vitsord i 1-4 utmärkt), Ida Ahlström (1-4 utmärkt), Tanmy Tuominen (1-4 utmärkt), Maria Truskopp (1, 2 och 4 utmärkt, 3 brännligt), Arvida Grönlund (2 och 4 utmärkt, 1 och 3 brännligt) samt Hedvig Jederholm (1 utmärkt, 2-4 brännligt).

b) I Klädsöm: Matilda Nyman med vitsord brännligt, Elin Helenius, Alina Ekblom, Ellen Mickelsson, Ida Mustelin och Emma Mattila, enbart med vitsord nöjaktigt.

c) I Slätsöm: Ida Mustelin, Emma Mattila och Edith Laaksonen med vitsord brännligt, Naema Parkkanen, Aina Sten, Ella Lindgren och Anna Löderman med vitsord nöjaktigt.

d) I Halmarbete Matilda Nyman, Naema Parkkanen och Hilda Nordling alla med vitsord brännligt.

Tillika antecknades att skolan under vartermånen varit besökt af 83 elever af hvilka 40 åtnjutit undervisning i väfnad, 27 i klädsöm, 29 i slätsöm, 17 i halmarbete samt 30 (väfnads elever) i träslöjd, dessutom hade 3 från skolan tidigare utgångna elever varit anställda såsom aflönade väfverkar för utförande af beställda arbeten.

§ 15.

Sekreteraren meddelade att utställningen och försäljningen i Helsingfors af slöjdskolans arbeten väckt allmänt

intresse i hufvudstaden samt att största delen af de utställda artiklarna blifvit försälda samt och en stor mängd beställningar emottagits af skolans förståndarinna, af hvars framdeles ingifvande redogörelse närmare upplysningar om resultatet af försäljningen komme att erhållas.

Tillika omtalade sekreteraren att en medlem af Central Undersättnings Komitén i Helsingfors meddelat att de trene ordnade elever i Fällskapetets väfsskola, nämligen Elin Renvall, Maria Johansson och Sofia Huuskala, hvilka varit af komitén anställda såsom lärarinnor uti temporära slöjdskola anordnade i de nödlidande delarne af landet, uppfyllt sina åligganden till komiténs synnerliga belåtenhet.

§ 16.

Sekreteraren meddelade att han mottagit ett bref från kapellaren A. Ahlstedt i Himmo, hvaräst några fruntimmer ställt sig i spetsen för inrättandet af en temporär väfsskola, med förfrågan hvarvid någon elev från Fällskapetets slöjdskola kunde mot skäligt arvode erhållas till lärarinna, samt om väfstolar kunde till lån erhållas af Fällskapet. Med anledning här af hade sekreteraren ^{af främmande} afvilligt med förfrågan M. Tammlander, som till lärarinna rekommenderat nyss afgångne eleven Maria Truskopp, som äfven förklarar sig villig att mottaga platsen, ^{du också} samt ansett 5 väfstolar kunna utlånas; och hemstälde sekreteraren förty, att Bestyrelsen måtte bifalla till utlåning af sagda 5 väfstolar mot vilkas att de af vedubörande härför afhämtades samt senast

den 25 Augusti blefve hit återställda i samma skick som de mottogits. Härtill gaf Bestyrelsen sitt bifall.

§ 17.

Från fröken Alli Trygg hade ankommit de 1,000 ex. af den på hennes försorg utgifna soampkartan, hvilka Fällskapet förbehållit sig emot det för ändamålet beviljade anslaget af 1,000 mark, och anmätte sekreteraren att sagda anslag numera jämlikt Bestyrelsens beslut till fröken Trygg afrensats.

Af förenämnda soampkarta beslöt Bestyrelsen afvulämnat exemplar till folkskolor samt jordbruks och mejerskolor, afrensom till Fällskapets högäldmästare för att under hans resa utdelas.

§ 18.

Sedan särskilda ansökningar om utmärkelser för långvarig och trogen tjänst jämte till dem hörande intyg blifvit granskade, beslöt Bestyrelsen föreslå nedan uppräknade tjänstehjon till erhållande af följande utmärkelseecken nämligen:

a) Fällskapets Mindre silfvermedalj.

1. Gårdsfogden numera torparen Karl Henriksson Hailijoki, född 1854, för 16 års tjänst dels hos numera aflidne uppbojds-skrifvaren E. W. Pahlman dels efter hans död 1882 hos hans afvingar i Hieta ruothält i Harkku socken, hvarunder han på ett exempelgifoande sätt skött lägenhetens jordbruk, samt själfständigt ordnat och ledt alla arbeten å fält och i ladugård.

2. Rättaren numera på älderdomen kreatursskötaren Gustaf Piik, född 1833,

för 25 års tjänst å Kalpsnäs gård i Angelniemi kapell hos landthushållaren J. E. G. Pettersson.

b) Fällskapets Bronsmedalj.

1. Drängfogden Karl Paananen, född 1837, för 22 års tjänst å Ternasari boställe i Saukas socken dels hos numera aflidne apotekaren M. Euckell dels hos hans enka Rosa Euckell.

c) Fällskapets Hederstecken i silfver.

1. Tjänarinnan Guotava Israelsdotter, född 1844, för 22 års tjänst hos mejerskan Louise Schutman i Tavastehus.

d) Inskription å brosch af guld och silfver.

1. Mejskan Eufrosyne Wilhelmina Mattsdotter, född 1864, för 10 års tjänst å Gammundö säteri i Faltvik socken, hos fru Madeleine Hausen.

§ 19.

Sekreteraren meddelade att professor O. Donner med anledning af Bestyrelsens bref af den 27 sistlidne april N: 348 anhållit att för afsändande till veldsutställningen i Chicago erhålla en inbunden ärgång af Fällskapets Handlingar. På grund häraf hade sekreteraren lämnat Fällskapets handlingar för åren 1889, 1890 och 1891 att inbindas i ett band. Denna åtgärd godkändes af Bestyrelsen.

§ 20.

Sekreteraren anmätte att mejskan Ida Renfors å Jullas på Rustön, som tilldelats resestipendium, i bref till sekreteraren anmätt sig hafva blifvit hindrad att begagna sig af sagda stipendium.

§ 21.

Sekreteraren anmätte att under korband ankommit Finlands Cepotförenings Meddelar,

de N: 4, samt från Handelsföreningarna i
Helsingfors och Wasa: Sammandrag af des-
sa städens import och export under år 1892.
§ 22.

Landtbruks direktören J. Smitt i Norge
hade tillsändt Sällskapet 10 ex. af ett af
honom hållet föredrag: "Om Det Norske Land-
brugs Udvikling i den senere Tid." Dessa skrifter
skulle vid instundande plenum framläggas.
§ 23.

Följande föräringar till Sällskapets biblio-
tek antecknades:

1. Meddelanden från Industristyrelsen
i Finland. 18. häftet.

2. Från Statistiska byrån: Bidrag till
Finlands officiella statistik. VI. Befolknings-
statistik. 20 Folkräkningarna 1890, första häf-
tet; afrensom samma arbete på finska.

3. Från Poststyrelsen: Post statistik. Post-
styrelsens berättelse för 1891.

4. Från Sällskapet för Finlands geografi:
Fennia 6. och 7.

5. Aktauförsäkringskomitens betänkande
V.

6. Från Wasa läns landtbruks-sällskap:
2 ex. på svenska och 2 ex. på finska af Säll-
skapets berättelse för 1892, samt 1 ex. af Säll-
skapets nya stadgar på svenska och fin-
ska.

7. Från Katakunta landtbruks-sällskap:
Jäsenluettelo. 1892 samt tre stycken skrif-
ter.

8. Svenska Landtbrukstyrelsens Meddelan-
den N:o 2 och 3. för 1893.

9. Svenska Landtbruks Akademiens hand-
lingar och tidskrift N:o 1. för 1893.

10. Allmänna Svenska Utsädesförenin-
gens tidskrift N:o 2. för 1893.

11. Tidning för Stockholms läns Huskäll-

nings-sällskaps April och Maj häften för
1893.

12. Wester-Norlands läns Huskällnings-säll-
skaps handlingar 1893, 1ste häftet.

13. Örebro läns Huskällnings-sällskapsdrav-
tals-Skrift. 1893. 1ste häftet.

14. Tidskrift för Landökonomi af J. C. la
Com 11. bandets 7 och 8 häfte samt 12 bandets
1 och 2 häfte.

15. Baltisches Stammbuch edlen Rindvichs.
8de utgången. 1892.

16. Baltische Wochenschrift N:o 11-17. 1893.
§ 24.

På grund af ingången rekvisition
skulle till föreståndaren för Otava jordbruks-
skola öfversändas 180 mark, utgörande ett
helt år, räknadt från den 1 november 1892,
underhållskostnad för Thuliniska stipendia-
ten Alexis Sillanpää.

§ 25.

Wid sammanträdet utfärdade kvartal-
och andra anordningar finnas i Sällska-
pets anordningsbok förtecknade.

Iu fidem:

M. Romberg

Best 91.
20/6 93.

I.

År 1893. den 20 juni sammanträdde K. F. Hushållningsvälskaps Bestyrelse hvarvid tillstadeskommo Sällskapet ordförande hofjätternädet Björkman, Bestyrelsens ordförande h. Juselius, ledamöterna hr. Hedenberg, Wärrenius, von Haartman och Backmansson, Sällskapets kassörare h. Svobda samt underskrifven sekreterare.

§1.

Bestyrelsens protokoll för den 25 sistlidne maj upplästes i afseende å justering

§2.

Till öfverläggning upptogs frågan om delvisbestämningar för den af Sällskapet vid plenum den 30 maj beslutna premieringen af trägårdar i Nogu och Korpo socknar och beslöt Bestyrelsen att det till premierans anslagna beloppet af 200 mark skulle fördelas i pris af högst 40 och lägst 10 mark, hvarutom ett antal uppmuntningar af 5 mark kunde af samma summa utgifvas. Dock skulle sådan förskrift meddelas de trägårdsmästare, som komme att verkställa besiktningssresan, att icke flere än ett högsta pris om 40 mark både af den föreslås och detta endast i fall någon trägårdsskötare visade sig framför alla andra förtjäna belöning.

Da häria fråga väcktes om hvilken trägårdsmästare borde kallas att åtfölja Sällskapets trägårdsmästare Wallenius på ifrågasvarande besiktningssresa, meddelade sekreteraren att, efter hvad han inhämtat, någon annan icke kunde erhållas än den af före

ningen Anna Högvidsvänner anställda instruktören, hvilken upplyts vara ledig under augusti månad, då resan borde företagas. Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen att i skrifvelse till Anna Högvidsvänner, ankhålla om biträde i antydt afseende af föreningsinstruktör Wilhelm Otterström.

Plutligen beslöt Bestyrelsen att för pröfningen af det förslag till premiering, som komma att af hr. Wallenius och Otterström ingifvas, förstärka sig med samma experter Högvidsmästarene C. R. Gauffin och A. F. Rydberg, hvilka deltagit i frågans första behandling vid Bestyrelsens sammankommande den 27 sistlidne april.

83.

En från Landtbruksstyrelsen ankommen skrifvelse af den 3. i denna månad upplästes så lydande:

Sigr. Hofbestagsskolan.

Härvid upplyste sekreteraren att han då gifvit brefvet innehåll åt läneveterinären L. Fabritius, som förklarar sig villig att på tre år förnya nu gällande kontrakt om hofbestagsskolans underhåll, men icke kunna ingå på hvarken nedrättning af skolans nuvarande anslag eller ökar det af elevernas antal utan motsvarande höjning af anslaget. Härvid skulle Landtbruksstyrelsen i bref utserättas samt att, enär Sällskapet ansåg hofbestagsskolans fortfarande bestånd af behofvet högeligen påkalladt, komme Sällskapet, för så måjliggöra detta, att fortfarande utgifva ett bidrag af 1000 mark om året till underhållandet af skolan, därifrån såsom föut 12 elever vilken komma att utdimitteras efter genom-

Sigr. Hofbestagsskolan.

Landsbruksstyrelsen.

ingifves den 3 Juni 1893.

N:o 513.

Till Bestyrelsen för Kejsarliga Finska Huskårens sällskapet i Åbo.

Sedan Bestyrelsen i skrifvelse för den 28 sistlidne Mars med insändande af berättelse för år 1892 öfver den med 3000 marks statsbidrag underhållna hofbestagsskolans i Åbo verksamhet, hemställt om att anslaget måtte fortfarande utgå med om möjligt förhöjdt belopp och mot förståndaren åliggande förbindelse att vid skolan emottaga ett större antal elever, och Landtbruksstyrelsen med denna hemställan till Kejsarliga Senaten ingått, har Kejsarliga Senaten, som den 2 innevarande Maj vid ärendets fördragning funnit, att det understöd af inalles 4,000 mark om året, hvilket af hofbestagsskolan i Åbo uppbäres, synes vara väl högt i förhållande till antalet elever, icke velat vid Bestyrelsens framställning om förhöjning i och för skolans utvidgande af det för densamma i allmän stat beviljade anslaget fästa afseende, men deremot velat tillåta, att anslaget må fortfarande och intill utgången af år 1896 utgå med föra beloppet 3,000 mark, under vilken att kontraktet med läneveterinären Fabritius om skolans upprätthållande fortfarande till sagde tid förnyas. Och har Landtbruksstyrelsen derjemte anbe-

fallts att i god tid innan nerrörande an-
get utgår efter vederbörandes hörande uppger
och till Kejsarliga Senaten inkomma med
förslag till sådan anordning af elevernas
derhåll och undervisningen vid ifrågavarande
skola, att den för hvarje elev sig belöpar
kostnaden blefve i möjligaste mån ned-
bragt.

På grund häraf får Landtbruksstyrelsen
äran anmoda Bestyrelsen att med
veterinären Fabritius träffa aftal om skolans
underhåll från den 1. instundande Oktob-
er på 3 år framåt samt derefter hit inberättat
med hvar stort belopp, utöfver statsanslaget
3000 mark Bestyrelsen kommer att till skolans
underhåll behöva samt hvar stort antal
der ärligen del kunna få sin utbildning

Nils Grotenfelt.

Theodor Fausfelt.

gången fyra månaders kurs. Bestyrelsen ansåg
sig tillika böia i skrifvelsen till Landtbrukssty-
relsen särskildt framhålla att sistnämnda
omständighet, eller att kursen i denna skola
vare en månad längre än i hofbeslagskolan
i Helsingfors, gjorde att ett mindre antal, men
fullständigare utbildade, elever ärligen från
den förra skolan utginge, hvorigenom visser-
ligen kostnaderna för enkas utgående elev blef-
ve högre, men om kostnaden per elev och må-
nad vid skolan i Åbo jämfödes med sam-
ma kostnader vid Helsingfors hofbeslags-
skola, blefve den sålunda brukade kost-
naden väsentligen lägre i den förstnämnda.
Bestyrelsen beslöt följt anhålla om till-
stånd att definitivt förnya nu gällande
kontrakt med lärveterinären Fabritius på
tre år, räknadt från den 1. oktober inneva-
rande år.

84.

Med afseende å det intresse landets
kvarnregare måste anses hysa för den under-
visning, som erbjudes blifvande fackmän i
kvarnbyggnad, hade Industristyrelsen till
Fällskapet öfrusändt 10 exemplar af för in-
dustri skolornas specialkurser fastställda lä-
roplaner, hvareibland ingick ett program
öfver kursen i kvarn- och sågbyggnad vid
industri skolan i Tammerfors hvarejämte In-
dustristyrelsen anhållit, att ifrågavarande
program blefve genom Bestyrelsens benäg-
na åtgärd tillhandahållna för saken in-
tresserade personer.

Härvid meddelade sekreteraren att han
sedan genom notis i tidningarna underätt-
at allmänheten om att intresserade per-

soner kunde erhålla ifrågasvarande program
å Sällskapets kansli. Någon vidare åtgärd
ansåg Bestyrelsen icke påkallad.

§5.

Från Statistiska Centralbyrån hade skrytelse
af den 26 sistlidne maj ankommit så lydande:

Sigr. Arkiv.

Denne framställning ansåg Bestyrelsen
kunna bifallas, men i anseende till ärendets
beskaffenhet kunde Bestyrelsen icke slutligen
afgöra det samma, utan tillkomme sådant
Sällskapet vid plenum, hvarför Bestyrelsen
beslöt att jämte eget förord öfverlemnade Cen-
tralbyråns hemställan till förstinfällande
plenum i november månad. Härom skulle
Bestyrelsen underätta Statistiska Central-
byrån samt anhålla att ifrågasvarande
volymen från Sällskapets arkiv måtte,
inlides beslut i saken fattats, förvaras
å Centralbyrån.

§6.

Med anledning af Bestyrelsens i
skrifvelser af den 25. sistlidne maj gjorda
förfrågningar, huruvida någon eller några
af Sällskapets Thuliska stipendiater å
Mustiala, Tuusula och Otava vore förtjänta
att vid deras afgång från resp. läroverk
instundande höst säson premium erhål-
la Gjöströms planschverk om landtmän-
na byggnader, hade t. f. Direktorn å
Mustiala, doktor G. Grotenfelt rekommun-
derat stipendiater Johan Laurila till er-
hållande af det ifrågasatta premiet, som
förståndaren för Tuusula jordbruksskola
förstämstaren M. von Haartman föreslår.

Nr 222.
1893.

Ankom den 29 maj 1893.

Sigr. Arkiv.

Statistiska Centralbyrån

FINLAND.

Helsingfors, den 26 Maj 1893.

N. 678.

Till Kejsarliga Finska
Hushållningssällskapet i Åbo.

Da anhållan af aktuarien i Statistiska
Centralbyrån, doktor August Kjell har Finska
Hushållningssällskapet i December 1889 väd-
villigt till Centralbyrån öfversändt 13 bund-
na volymer innehållande tabeller öfver folk-
mängden och folkmängdsförändringarna i
särskilda församlingar i Åbo stift under
åren 1754-1800, hvilka volymer fortfarande
förvaras å Statistiska Centralbyrån.

Da numera förslag väckts derom att i
Finlands statsarkiv insamla och der upple-
vara de tabeller af ifrågasvarande slag, hvil-
ka ännu finnas spridda på olika håll, stilt-
gängliga för forskning och bearbetning samt
utsatta för faran att förstöras, tillåter sig Sta-
tistiska Centralbyrån, som själf till Statsar-
kivet öfverlemnade sin samling af enahanda
tabeller, vördsamt hos Finska Hushållnings-

sällskapet hemställa, huruvida Sällskapet
liger ville för sin del bidraga till ökad
här berörda tabellkollektion i Statsarkivet ge
att tillåta Centralbyrån att till arkivet öfverlämna
de Hushållningssällskapet tillhöriga, å Central
förvarade tabellerna såsom en gåfva eller depu-
tion från Sällskapets sida. Statistiska Centra-
byrån har trots sig så mycket hellre kunna
underställa Hushållningssällskapet uppför-
lysta pröfning detta förslag, som ifrågava-
nde tabeller icke längre torde äga något
se för eller stå i något samband med säll-
pets nuvarande verksamhet.

Skulle Hushållningssällskapet emell-
icke finna skäl att lemna sitt bifall till detta
slag, skola ifrågavarande tabeller, såsom icke
längre här behöfliga, omedelbart återlämnas.

A. Porspom

Anty J...

git att stipendiater Esker Mäkinen skul-
le tilldelas förmända planschverk såsom
uppmuntran för de mindre vanliga fram-
steg han gjort i linealritning, hvaremot
Otava jordbruksskolas föreståndare, G. Ser-
lachius, meddelat att Sällskapets då-
varande stipendiat icke gjort sig förtjänt
af något premium.

På grund af förestående beslut Be-
styrelsen tilldelade stipendiaterna Laurila
och Mäkinen hvar sitt inbundna exem-
plar af ofta nämnda planschverk, som i
sinom tid skulle direktor Quatenfelt och
förstmästaren von Haartman tilländas,
för att till vederbörlig öfverlämnas.

87

Sekreteraren meddelade att, jämlikt af
honom införskaffade upplysningar följän-
de antal platser för Sällskapets Thulinska
stipendiat kunde från den 1. nästkomman-
de november disponeras å nedannämnda
landtbrukläroverk, nämligen tre platser vid
Mustiala landtbruksinstitut, två å tre plat-
ser vid Kronobags landtbruksinstitut, två
platser vid Tuula och likaledes två plat-
ser vid Otava jordbruksskola, alltså flera
platser än hvad behöfdes för de 8 stipen-
diater Bestyrelsen beslutit för nästkomman-
de tråne undervisningsår antaga.

Härefter skred Bestyrelsen till granskning
de af de 29 ansökningar, som ingifvits för
erhållande af de Thulinska stipendiatplat-
ser, om hvilkas besättande nu skulle bestu-
tas, och sedan granskningar af handlingar-
na slutförts, beslut Bestyrelsen antaga nedan-
uppräknade 8 bondesöner till stipendiat

Bert 98
20/6 93
II

lands och Tavasthus läns landtbuksam-
skap.

§ 10.

Från länmejeriskan Anna Almkvist hade
följande skrifvelse ankommit:

Lign. Anna,

och beslut Bestyrrelsen med bifall till hen-
nes där gjorda anhängan tillåta henne un-
der sommarmånaderna vistas i Hakoku-
la kapell, dock så att Björneborgs stad
fortfarande komma att, med afseende å
reskostnadens beaktande, betraktas såsom
hennes stationsort. Denna tillåtelse skul-
le likväl gälla endast tillvidare och så
länge det visade sig att denna anord-
ning icke medförde några olägenheter med
afseende å länmejeriskan Almkvists tjänst-
göring.

§ 11.

Med bifall till föreståndarens för Säll-
skapet Hemiska och Försörjningsstationen ^{af Länsmannen} där
gjorda anhängan tillåts han att under som-
marmånaderna endast tre dagar i veckan
uppehålla sig å stationen, hvilka dock
alla dagar på vanliga tider borde hållas öf-
pen för passinlämnande m. m.

§ 12.

Fruentimmersföreningen i Nyttästad hade in-
sändt berättelse öfver sin verksamhet under re-
dogörelseåret 1892-1893. Då man denna berättel-
ses innehåll icke fann något att anmärka, skul-
le till föreningen öfversändas 500 mark, utgörande
inverkanen af bidrag till dess förlagsarbetet
med slöjdarster.

§ 13.

Biträdande länagronomen C. F. Lind-

holm hade insändt berättelse öfver de åtta föredrag i landtbruk han, på uppdrag af Sällskapet, under inuvarande år hållit på Åland. Denna berättelse kommer att intagas i Sällskapets handlingar för 1893.

§ 14.

Sekreteraren framlämnade en af föreståndarinnan för Sällskapets slöjdskola uppgjord förteckning öfver väfnader förfärdigade vid skolan under den nyss avslutade varteminen, så lydande:

Sign. Arbeten.

Meddelandet föranledde icke till någon åtgärd.

§ 15.

På förslag af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att Sällskapets slöjdskola skall för stundande hösttermin öppnas den 1. september, och skulle kungörelse härom utföras.

§ 16.

Från vicekonsuln H. F. Tamelander hade bref ingått med tacksägelse för kallelsen till ledamot i Sällskapet.

§ 17.

Till Sällskapets bibliotek hade följande föräringar enkommit:

1. Om nattfrosterna och medlen att förebygga deras härjningar af J. Lemström.
2. Nattfrosterna i Finland 1892 af A. Ossow Kihlman.
3. Tankar om frost och frostskydd samlade och utgifna af A. Ossow Kihlman.
4. Tvänne småskifter utgifna af Uleåbärgs läns hushållningssällskap.
5. Hertomas Kuopion läänin maanviljelysseuran vaikutuksesta v. 1892. (2 etc).

Sign. Arbeten.

Förteckning

öfver väfnader förfärdigade vid K. F. Hushållningssällskapets Slöjdskola varen 1893.

Divanmattor. 3 ryar / träsfbollar.

Täckor. 1 raama, 2 dukgång, 3 knappväf.

Gungstolsmattor 8 ryar, 2 rödlakan.

Fillar. 3 stycken.

Draperier. 1 kungsgardin, 2 gobelin (ny)

Bardduks ylle. 2 sty dukgång

Pianostol. 1 sty gobelin (ny)

Pall. 2 sty dukgång. 2 sty ryar.

Bänkskåp. 1 sty dukgång & apphenta.

Längmatta. 1 sty ryeväfnad

Poppdynor. 3 sty gobelin (ny)

Färkläden. 8 sty rasingång, apphenta, lekand.

Paradhanddukar. 17 sty kanera med apphenta bårder

Damdukar. 70 stycken

Kanera 27 meter

Band 11,50 mtr

Brickdukar 2 sty kanera med apphenta bårder

Barddukar himne. 13 sty pärtyg med apphenta bårder

Drällor. 16 skap 8 mtr 50 cent, 6 skap 9 mtr 80 cent, 2 skap 31 mtr

Klädningstyg. 8 skap 56 mtr 50 cent. 1 skap 117,50 mtr

Mattor. 1 skap dubbel 13,50 mtr 12 skap dubbel (ny) 14,85 mtr

Dammast. 13 meter.

Tricot. 22,50 mtr

Bomullsgardiner 12,50 meter

Möbel och drappertyg ylle 56,38 mtr munkehälle, apphenta.

Bes. 702.
20/6 93
IV

- 6. Jämtlands läns hushållningssällskaps handlingar för 1892.
- 7. Värmlands hushållningssällskaps årsberättelse för 1892.
- 8. Gefleborgs läns hushållningssällskaps handlingar. Utgifna 1892. IV.
- 9. Dältische Wochenschrift Nr 19-22. 818.

På förslag af sekreteraren bestämde Bestyrelsen att Sällskapets kansli, som jämlikt stadgarna skall under sommarmånaderna hållas öppet endast en dag i veckan, framdeles och intill augusti månads utgång skulle vara tillgängligt om torsdagarna, hvarest om allmänheten skulle undersättas genom annonser i stadens tidningar.

§ 19.

På anhöllan af sekreteraren beviljades honom tillåtelse att under juli och augusti månader företaga en resa för skötandet af sin hälsa, under hvilken tid Sällskapets vaktmästare skulle under kanslidagarna vara tillstädes i kansliet.

§ 20.

Sekreteraren uppläste tvänne till honom ankamna bref från professor Selim Lemström i hvilka denne hemställer om anslog från Sällskapet till bekostande af en finsk upplaga af hans nyhigen utgifna skrift "Om nattfasterna". Bestyrelsen ansåg emellertid Sällskapets tillgångar icke underinverkan de är medgifva utgifvande af anslog till berödda ändamål.

§ 21.

Sekreteraren meddelade att landthushållaren E. W. Nordling i Rauna i bref till

honon förklarar sig villig att fungera såsom lokalledamot i premieringsnämnden för välskötta jordbruk vid förättningarna i Karuna och Slättis.

§ 22.

Antecknades att trykta inbjudnings skrifter till landtbruksmöten under instundande sommar ankommit från Wasa län, Uleåborg län, Wiborgs län samt Satakunta landtbruks sällskap.

§ 23.

Kamreraren framlämnade en förbindelse, utfärdad den 12 maj 1893 af landtbrukshållaren Jonas Borup med hustru, att öfvertaga ansvar för Sällskapets uti Poeka gård i Capptiäsk socken intecknade fordran på 10,000 mark emot 6% ränta och fyllnads borgen af orgelbyggaren J. A. Zachariassen och godsägaren H. P. Jensen. Förbindelsen godkändes.

§ 24.

Kamreraren anmätte att skolläraen O. Lindqvists lön på 1,500 mark blifvit af hans borgesmän inbetaldt.

§ 25.

Med bifall till kamrerarens lärom gjorda anhöllan erhöll han 2 månaders tjänstledighet, räknadt från den 25 i denna månad, under hvilken tid bankdirektören V. Forselius komme att på kamrerarens ansvar verkställa förkommande utbetalningar och inkasseringar.

§ 26.

Från folkskolidirektionen i Kangasala hade ankommit redogörelse för slöjdundervisningen i den af Sällskapet understödda folkskolan i kyrkobyen, under läsåret 1892-1893.

och då intet fans att mot redogörelsen anmärka, skulle äret anslag från Ahlman-ska fonden, 500 mark, till förnämnda folkskolidirektion öfversändas.

§ 27.

Länsmajerskan Anna Almkvist hade insändt reseräkningar, hvilka af Bestyrelsens ledamot von Haartman granskats och befunnits riktiga; och skulle förtä räkningarnas sammanlagda belopp 42 mark 75 penni till länsmajerskan Almkvist öfversändas.

§ 28.

Wid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordnings bok förtecknade.

Ju fidem.

M. P. Rasmussen

År 1893 den 29 augusti sam-
manträdde H. F. Hushållningsätt-
skapets Bestyrelse, hvormed tillstä-
deskammarordföranden hr. Juse-
lius, ledamöterna hr. Hedenberg,
Wixenius, von Haartman och
Backmansson, suppleanten hr. Ma-
jalin, Sällskapets kamrerare hr.
Tvehla samt underskrifven sekre-
terare.

§1.

Bestyrelsens protokoll för den 30 sistlid-
ne juni upplästes i afseende å justering.

§2.

Sekreteraren framlämnade det numera
af lämneretinarern L. Fabritius, med anled-
ning af resp. prisdomares anmärkingar
och önskningsmål, omarbetade manuskrif-
tet till den prisbelönade täflingskriften
"om bostäder för husdjuren", samt anmätte att
samtliga gjorda påmärkelser blifvit vid om-
arbetandet observerade, utom det af prisdo-
maren von Haartman framkallna önsknings-
målet att jämförande prisuppgifter å före-
slagna olika slag af golv, tak, stallinred-
ningar m. m. måtte i skriften införas, hvil-
ket Fabritius i anseende till de varierande
priserna i olika delar af landet förklarar
sig icke vara i stånd att tillmötesgå. Till-
ika anmätte sekreteraren att de för i fråga
varande skrift hos xylografen A. J. Nord-
gren i Helsingfors beställda sex clichéerna
redan ankommit, hvaremot öfriga clichéer,
hvilka Fabritius skulle till länns erhålla
af öfverinspektören i Landtbruksstyrelsen

A. Jöstöm ännu ej erhållits.

Med anledning af dessa meddelanden den anmodades sekreteraren att, så snart slicherna från Jöstöm erhållits, draga försorg om skriftens tryckning och öfversättning till finskan uti upplagan af 1000 ex. på svenska och 2000 ex. på finska. Då Fabritius för närvarande vistades i utlandet med statsunderstöd anmodades sekreteraren af terhoia, hvilken anordning Fabritius möjligen vidtagit i afseende på den finska öfversättningens granskande, som han förbehållit sig.

§ 3.

Från Landtbruksstyrelsen hade en skrifvelse af den 22 sistlidne juli ankommit och upplästes så lydande:

Sign. Hofbestlagskolon.

Med anledning härpåf beslut Bestyrelsen att med veterinären Fabritius uppgöra följande kontrakt af följande lydelse:

Reserliga Finska Hushållningsfällskapet öfverlemnar härmed åt läneveterinären d. v. Fabritius fortfarande ledningen och underhållet af Hofbestlagskolon i Åbo på en tid af tre år, räknadt från den 1 oktober innevarande år, och komma därunder de villkor och bestämmingar, som ingå i kontraktet med Fabritius om hofbestlagskolonans inrättande och underhåll af den 18 september 1888 med de förändringar, hvilka blifvit fastställda genom tilläggskontraktet af den 22 juli 1890, att framgent tjäna till efterättelse."

Detta kontrakt skulle på lämpligt sätt tillställas Fabritius i afseende på erhåll-

landet af hans underskrift samt förbindelse att uppfylla bestämmingarna i detamma.

§ 4.

Wesilaks och Tottijärvi kommuner hade genom ombud M. E. Jaakola, med anledning af Sällskapets skrifvelse af den 30 maj innevarande år N: 461, tillsändt Sällskapet följande protokalls utdrag så lydande:

Sign. Wes & Tott.

samt tillika anhållit om räkning i kostnaderna för afskriften af Ahlmanska testamnet m. m.

Enär Bestyrelsen icke ansåg Sällskapet böia debitera ifrågakommande kommuner för antydda kostnader, beslut Bestyrelsen endast att meddela ofoan intagna protokallsutdrag vid instundande plenum samt ansåg för sin del intet vara att anmärka emot Wesilaks kommuns beslut rörande det af Sällskapet eventuellt och tillsvidare beviljade anslaget för en tillämnad ny folkskola i sagda kommun.

§ 5.

Pikkis hushållsförening hade insändt redovisning öfver förhållandet års anslag till premier vid föreningens årsmöte, utvisande en behållning till innevarande år af 5 mk 22: 65, samt tillika anhållit om ett nytt anslag af 300 mark att vid möte i början af instundande september användas till premier samt andra med mötet förenade kostnader.

Wid granskning af förenämnda redovisning fann Bestyrelsen att, i strid mot Bestyrelsens föreskrift i bref af den 17 juni 1892 N: 247, anslaget påförts en utgift för annonser,

och sekreteraren icke gjorde ansökan på den kommun tillkommande expeditionslönen för afskriften af Ahlmanska testamnet.

utgörande Tmf 2:10, hvilken af Föreningens egna medel bort bestidas. På grund häraf och då sålunda Föreningen af fjolärets anslag egde en behållning, rätteligen uppgående till Forton (14) mark 75 penni, beslöt Bestyrelsen bevilja föreningen det begärda beloppet för inrensande af 200 m², efter afdrag af sagda besparing, eller Eltthundra attåt fem (185) mark 25 penni, att användas till priser för alster af manlig släjd samt för plöjning och dikning vid Föreningens instundande möte. — Enär de anslag, som af Finska Huskällnings-sällskapet tilldelas landtmannagillen och andra liknande lokalaföreningar, voro afsedda uteslutande till sådana prisbelöningar, som vid gillernas möten kunna ifrågakomma, under de gillena själfoa böra med egna medel draga försorg om öfriga omkostnader, skulde Föreningen uttryckligen förståndigas därom, att af de nu beviljade medlen några sådana kostnader icke finge bestidas.

86.

Björna Landtmannagille hade anhängit om ett anslag af 150 mark att användas till premier vid den täflingsplöjning och dikning, som af gillet komme att föranstaltas den 30 instundande september, och fann Bestyrelsen skäl att för angifna ändamål och mot redovisnings skyldighet bevilja gillet 100 mark.

87.

Folkskolektionen i Lehtimäki köpell hade ansökt om en kollektion släjdmodeller, men enär Sällskapet att seolan 1887, då Styrelsen själf vidtog at-

Landtbruksstyrelsen.
Ångfors den 22 Juli 1893.
N° 655.

Siga. Hofbeslagsskolan.

Till Direktionen för Kejsarliga Finska Huskällnings-sällskapet.

Sedan påga uppstätt om förnyande af det med Länveterinären L. Fabritius afslutade kontrakt om upprätthållande af en hofbeslagsskola i Åbo stad på tre år framåt, räknadt från den 1 nästkommande oktober, och Kejsarliga Senaten den 2 sistlidne maj för ändamålet beviljat ett anslag af 3000 mark om äret att till Kejsarliga Finska Huskällnings-sällskapet utbetalas samt tillika anmodat Landtbruksstyrelsen att inkomma med förslag till sådan anordning af elevernas vid skolan underhåll och undervisningen derstädes att kostnaderna härför blefve i möjligaste måtto nedbragta, har Landtbruksstyrelsen uti skrifvelse för den 26 sistviken juni hos Jordbruks Expeditionen i Kejsarliga Senaten anmält att Kejsarliga Finska Huskällnings-sällskapet meddelat Landtbruksstyrelsen det Länveterinären Fabritius förklarar sig villig att på tre år förnya nu gällande kontrakt om ifrågavarande skolas underhåll, men icke ingått på hvarken nedsättning af det nuvarande anslaget i 4000 mark eller ökande af elevernas antal utan motsvarande höjning af sagda anslag; på grund hvoraf och då Sällskapet ansett hofbeslagsskolans bestånd vara af behovet påkalladt, Sällskapet utfäst sig att fortfarande bidraga till skolans underhåll med 1000 mark om äret, hvarehos Bestyrelsen anhållit om tillstånd att få definitivt

förnya gällande kontrakt med Länsvetens-
ren Fabritius på tre år, räknadt från den 1. o-
ber detta år, och har Landtbruksstyrelsen till
styrkt bifall till ofoanberömda anhållan.

Vid af ärendet den 12 i denna må-
nad skedd fördragning har Kejsertliga
naten funnit godt berättiga Kejsertliga Fin-
ska Hushållningssällskapet att på gällande
vilkor förnya kontraktet om hofbeslagskort
i Åbo upprätthållande på tre år, räknadt
den 1. nästkommande oktober, hvorom
bruksstyrelsen, jemlikt Kejsertliga Senatens ge-
nom Dess Jordbruks Expedition meddelade
fallning, för Kejsertliga Finska Hushållning-
sällskapet härigenom meddela samt till
anhålla att, såsnart ifrågasvarande kontrakt
blifvit förnyadt, en bestyckt afskrift deraf
tillhandahålles Landtbruksstyrelsen.

I Öfverdirektionens försvar.

Alfred Ljöström.

/s/ L. S.

St. F. Londen.

№ 262.
1893.

Auk. den 10 aug. 1893.

Keisarilliselle Suomen Talousseuralle Turusja.

Vesilahden ja Tottijärven yhteisesjä kuntakokouksessa
vüme Heinäkuun 28 päivänä tehdyn päätöksen mukaan
on minulla allekirjoitetulla kunnia K. S. Talousseuralle
tämän myötä lähettää otteen sanotun kokouksen pöytäkir-
jasta. Samoin liitän tähän otteen samana päivänä pidetyn
Vesilahden väliaikaisen kuntakokouksen pöytäkirjasta.
Pyydän laskua, niistä maksuista, jotka Vesilahden ja Totti-
järven kunnat ovat velvolliset K. S. Talousseuralle maksamaan
niistä väivoista, joita K. S. Talousseuralle on ollut Vesilah-
den ja Tottijärven yhteisen kuntakokouksen päätöksen joh-
dosta vüme Tammiukuun 16 päivästä. Niinkuin hyväntahtoi-
sesti tänne lähetytyn vastauksen kirjoittamisesta sanotun
kuntakokouksen päätöksen, Otteen antamisesta ausesfori
Ahlmannin testamentista, postimaksuista j. n. e.
Vesilahdella 4 päivä Elokuuta 1893.
Vesilahden ja Tottijärven kuntien puolesta
M. E. Jaakola.

Ote, neljätoista vuorokautta ennen kuu-
lutetussa yhteisessä Vesilahden ja Tottijärven
kuntakokouksessa kunnan huoneessa Vesila-
hden Kirkonkylässä Perjantaina Heinä-
kuun 28 päivänä 1893 kirjoittelusta pöytäkirjasta

28.

Luettiin Keisarillisen Suomen Talousseuran viime Toukokuun 30
päivänä tänne lähettämä kirje, sisältävä vastauksen Vesilahden ja Tot-
tijärven yhteisessä tämän vuoden Tammi-kuun 16 päivänä pidetyssä kunta-
kokouksessa tehtyyn päätökseen, koskeva kokouksen päätöksessä lausut-
tua toivomusta siitä, että Suomen Talousseuran hoidon alaisena olevista
asesföri Gabriel Ahlmannin testamenttirahaston korko-varoista vastaisuus-
desa mälle kunnille vuosittain, aina myönnettäisiin niin pieni osuus,
kuin testamentin mukaan näille kunnille kuuluisi, joko asianomaisten
kunnallishallitusten käytettäväksi, tiliin velvollisuutta vastaan, tai
samaisten kunnallishallitusten Talousseuralle annettavain ehdotusten
mukaan. - - - Samoin luettiin kokouksessa Keisarillisen Suomen
Talousseuran kirjeen ohien liitetty ote asesföri Ahlmannin testamentista.
Kokouksessa yksimielisesti hyväksyttiin Talousseuran antama selvitysasiasta.
Koska asesföri Ahlmannin vaimon testamentin mukaan Talousseuralle
näyttää olevan täysi valta määrätä, mitkä ja kuinka monta pitäjä-
päitsi Messukylän pitäjäjä voivat päästä osallisiksi sanottujen
testamenttivarojen nautintoon, sekä koska Talousseuralle testa-
mentissa on annettu täysi valta, myöntää näistä varoista eri
kuntien hyväksi mitenkä paljon se soveliaaksi näkee, jopa an-
taa varoja sanottujen kuntien ulkopuolellekin; niin havaittiin

tästä, ettei millään pitäjällä ole laillisesti oikeutta vastustaa
vaatia Talousseuralta näistä varoista mitään, jos ei seura
suvaitse myöntyä mitä antamaan. Mutta koska Talousseura
vaikka ei se olekkaan suostunut mainitun yhteisen kunnan
uksen päätöksellä kausittuja toivomuksia toteennuttamaan
kuitenkin tähänasti usein on myöntänyt puheena olevista
varoista näillekin kunnille, ja edespäinkin vielä sitountun
antamaan niin kausuu kokous yksimielisesti tästä kiitollisu
sa K. S. Talousseuralle. Samoin ottiin kokouksessa Talousseura
kiitollisia siitä, että näille kunnille on lähetetty ote, asese
Ahlmannin testamentista; sillä kun nyt on saatu todellisu
tieto testamentin sisällöstä, niin kiitämättömyydestä syntyvä
mirkumiset ja väärinkäsitykset Talousseuran toiminnasta
nottujen varojen käyttämisessä varmaan näissä kunnissa ja
lakkaavat.

Päätettiin tämän pöytäkirjan otteella Keisarilliselle Suo
men Talousseuralle tieto tästä Vesilahden ja Tottijärven
teisesjä kuntakokouksessa tehdystä päätöksestä, annettavaksi

Kuntakokouksen puolesta
M. E. Jaakola

Otteen oikeaksi todistaa

M. E. Jaakola

Ote, neljätoista vuorokautta ennen ku
tusja Vesilahden väliaikaisessa kunn
kouksessa kunnan huoneessa Vesilah
Kirkonkylässä Perjantaina Heinäkun
päivänä 1893 kirjotetusta pöytäkirjasta

28.

Kun jo kauvan on tunnustettu, että kumminkin vielä ypu

kansakoulun perustaminen kuntaan olisi tarpeen vaatima ja
koska Keisarillinen Suomen Talousseura, jos kolmas kansakoulu
"Vesilahden kuntaan heti perustetaan on suostunut antamaan
kahdensadan (200) markan apurahan veisto-mallien ja työkalu
jen ostamiseen, sekä vuosittain toistaiseksi kahdensadan (200)
markan avun veiston opetuksen kustantamiseksi sanotussa
kansakoulussa. Kun kokoukseen saapuneet Ylömäen kulma
kuntalaiset myös suostuivat, jos kansakoulu heidän kulmal
kensa myönnettäisiin, kahdensadan seitsemänkymmenen viiden
(275) markan maksulla vuosittain kunnan puolesta, toistaisek
si ottamaan kansakoulun huoneista ja opettajan palkkaamises
tä y. m. huolta pitääksensä, niin, ettei kunnalle tästä kansakou
lusta tulisi muita kustannuksia. Niin otaen muut mainitut
Keisarilliselta Suomen Talousseuralta mahdollisesti saatavat
varat vaativat he koulun ylläpidoksi myönnettäväksi.
Koska Ylömäen kulma vastaisen kansakoulun paikka on sopi
vin ja koska kuntalaiset siihen nähden, että on ollut paljon muu
takin yhteisiä rasituksia viime aikoina kestettävänä, eivät ar
velleet heti voitavan ruveta holmatta kansakoulua kuntaan
rakentamaan, niin näistä syistä päätettiin, että jos Ylömäkiläi
set hankkivat sanotulle kansakoululle itse soveliaat huoneet
ja maksavat muut opettajan palkkaamiseen y. m. onenerät
maksut tämän koulun tähden, niin suostuttiin näillä ehdoilla
heidän tarjoomukseensa, ja sitounnuttiin mainitulla maksulla
vuosittain ja Keisarilliselta Suomen Talousseuralta mahdolti
sesti saatavilla varoilla kunnan puolesta tämän kansakoulun
kustannuksiin, osaa ottamaan: mutta jos eivät Ylömäkiläiset
näitä ehtoja täyttäisi on kunta sitoumuksestansa vapaa.

Kuntakokouksen puolesta
M. E. Jaakola

Otteen oikeaksi todistaa

M. E. Jaakola,

Snifden stamhanssen utmärkt bra, och
kannä har icke någon större nämning
dårlighet bland kycklingarne varit under
den sommaren - hvarn hösten kommo
att gästas sig - kan icke förutses. -
Men hvad som har varit högt be-
merligt i år, är att äggens stor-
lek varit ofvordade. 25 högt 30% var
befvärdade deraf 75 à 80 % blifvit kläcka.
Kläckningsresultatet har i så fall icke
 varit dåligt - men antalet af ky-
cklingar har blifvit lågt - ehuru af-
måten varit i gång sedan början af Maj.

Isammnan hang med detta får jag id-
mjukt meddelat: att ehuru jag i framsta-
ansan kommer att idka fjäderfä odling
ja möjligen förstora mina hänsorier,
samt arbeta för fjäderfä odlingens främ-
jande - ser jag mig förvållat att med
sista leverans, åter bära H. S. Hushållnings-
sällskapet mig meddelat anslag 600 Mk.

Sy ehuru jag nog insåg, då jag hade
framställt mitt förslag - att jag icke skulle
få mina expenser betäckta med anslaget
hvilket och hufvudsakligen blott afsåg
bidrag, att icke hela stanzan skulle drabbas

9/9
mig ensamt till last, kunde jag icke då
närmare visa mig förmoda de utgifter, med-
gävor och ledsamheter jag haft utsatt,
med den dagliga ja stundliga fruktan och
spänning jag nödgats utstå.

Jag vill icke besvara med några utdrag af
brottsföringarna; men dristan blott meddelat mig,
att faktiskt till exempel. 7 hundra år 1892. Lätt
jag importerat en lada med 100 ägg deraf blif-
circa 15 kycklingar likaså 68 ägg, deraf
6 eller 7 kyckel. och dock kom hvarje ägg
att kosta mig, då alla verkostnader beräknes,
med omkring en mark styckel. Nu i år innehåll
jag en korg med 20 ägg hvaraf icke ett enda
var blott vid ankomsten.

Beräkna den till stanzans vinter foder-
kycklingarna föda, som är dyrare - samt of-
samt blott tillräckar som dygnet sedan början
af Maj, storaktmat passning och besvär, så
fron jag H. S. inses att det icke är ofrukt-
värdt. -

Såsom mycket intresserad för ändamålet upph,
nående, har jag gjordt försök och experimenterat
för att utöka för att utöka hvilka hänsorier
vare lämpligast för landet - deraf dessa oför-
räknade utgifter. - Ehuru jag har en hel

serien genomgången och på grund af
antagliga skäl för upphörandet med inne-
varande år af den leverans af afvelskycklin-
gar hvarem Sällskapet på grund af hans
egget anbud den 19 september 1891 med honom
öfverenskommit. Fördens kull ansåg sig Besty-
relsen vid den uppgörelse, som alltså, efter den
sista leveransen af kycklingar under instundan-
de oktober månad, skall ega rum jämligt

bringa bref med förfrågningar och requisitioner
om höns och kycklingar, hvilka jag emot god-
tyckt kunnat aflyttas - har jag icke varit i stäm-
dettill, blott för att kunna uppfylla den mågan-
del N. F. Hushållningsföreningens kraf, hvilket
varit mig till stort meka.

Så härt det vore mig att arbeta för N. F. Hus-
hållningsföreningens syfte - smärtar det mig att
någon afsäga mig det för framtiden - att man
ständer på nuvarande villkor, emedan man de
fortfar, det vore mine totala ruin. Men
med andra förbindelser än jag villig att fortfa-
ra för N. F. Hush. anser det lämpligt. - Jag
är förvisad om att med tilltagande år, af-
kycklingshönsen blir större, blott stammarna
hela inrättningen blir i fruktbarligt stånd.

Uti fjäderfä odlingen måste tiden få verka
att försena går icke an. - Jag har försökt min-
nasta - samt försökt arbeta för sakens realisering
enligt hvad teorien och praktisk erfarenhet bjö-
ror, men emot naturkrafter och missöden, har
jag icke kunnat lägga hindur.

Djupädningskard

W. Stjerncrantz

gälder för tillverkning af släjdmodell ko-
lektioner för folkskolornas behof, icke vida-
re ^{lätt} förfärdiga och utdela sådana modell-
samlingar, kunde Lehtimäki folkskole-
direktionens anhållan icke bifallas, utan
skulle densamma hänvisas att med sin
ansökan vända sig direkte till Styrelsen.

88.

Mejerskan Selma Liljestrom i Sjö-
mäkoski hade ingifvit ansökan om
resestipendium för studier i mejerihand-
ling eller, i händelse sådant icke kunde
beviljas, friplats genom Sällskapet be-
medling vid någon mejeriskola i Sverige.

Da de anslag för vistelse vid sve-
ska mejerier, som af Sällskapet bortgif-
vas, redan vore för året disponerade och
Bestyrelsen icke heller ansåg sig kunna
förskaffa Liljestrom friplats vid svensk
mejeriskola, kunde föranledde ifrågava-
rande ansökan icke till någon åtgärd.

89.

Från fiherre W. Stjerncrantz i Hin-
nejoki hade ingätt en skrifvelse af den
d. i denna månad så lydande:

Sign. Hans.

Wid öfverläggning härmed fann Besty-
relsen fiherre Stjerncrantz hafva förbragt
antagliga skäl för upphörandet med inne-
varande år af den leverans af apelskycklin-
gar hvarem Sällskapet på grund af hans
egget anbud den 19 september 1891 med honom
öfverenskommit. Fördenskull ansåg sig Besty-
relsen vid den uppgörelse, som alltså, efter den
sista leveransen af kycklingar under instundan-
de oktober månad, skall ega rum jämligt

Best. 1891/92
1895

II

Stjernerantz förbindelse af sistnämnda dag, kunna underlåta att strängt tillämpa där ingående bestämmingar och göra sagda uppgörelse så litet betungande för Stjernerantz, som billigtvis kunde komma i fråga. I öfverensstämmelse härmed beslöt Bestyrelsen meddela Stjernerantz, att Sällskapet under förutsättning att han ännu under hösten levererade omkring 100 kycklingar, icke fordrade återbetandet af någon del af de Fyrhundra (400) mark, hvilka han 1891 erhållit, utan finge det som däraf öfversköte de 100 à 150 mark, som honom rätteligen kunde tillkomma betraktas såsom ett honorn för hänskulturens främjande gifvet bidrag af Finska Hushållnings-sällskapet. De 300 mark åter, hvilka Stjernerantz erhållit såsom lån mot borgen, för de naturligtvis af honom återbetalas. — Hvad sedan ^{den tillf. bek. Stjernerantz upptäpnade} anginge äggkläckningsapparaten med därtill hörande "modrar" m. m., som utom tull och frakt kostar Sällskapet 218 kronor, så vare Stjernerantz enligt förut återopade förbindelse af den 19 september 1891 skyldig att, så snart hans leverans af kycklingar upphört återställa densamma i fullgodt skick. Men då Bestyrelsen antog att en slik apparat vare för honom oundgänglig för fortsättandet af hans fjäderfä afvel, beslöt Bestyrelsen låta honom sälja, huruvida han önskade sättingen på angifvet sätt återställa kläckningsapparaten eller infösa densamma för det nedsatta priset af 200 mark, hvilken summa i sådant fall borde erläggas efter kycklingsleveransen i oktober.

Hvad slutligen beträffade de leveranser af kycklingar, som enligt ofran intagna skrifvelse af den 21 dennes komme att

ske i september och oktober, så borde de kycklingar, hvilka levererades i september, hitsändas, för att öfverlemnas åt sådana personer, som förhållit är erhålla löften, hvilka icke kunde hållas på grund af det ringa antalet hitsända kycklingar och den ytterligare förminskning däraf, som förändrades af missödet under transporten. Däremot ville Bestyrelsen tillåta frihete Stjernerantz att till lämpliga personer i kommuner närmare hans bostadsort utdela oktober leveransen samt endast hitsända vederbörandes kvittan öfver mottagandet.

§ 10.

Sekretären anmätte att landthushållaren M. Gisiko vid besök i Sällskapets kansli förklarade sig icke vilja kvarstå såsom inspektör för Vuorisa-Mustamäki mejeriskola, såvida han icke erhöle godtgörelse för sin befattning, hvilken för honom medförde direkta kostnader genom resorna till skolan; och fann Bestyrelsen vid öfvervägande häraf skäl att för framtiden erätta Gisiko för hans resekostnader med 20 mark för hvarest inspektion och borde Gisiko, efter hvarest sådan resa, till Bestyrelsen inberätta, huru inspektionen aflupit och hvad han därvid möjligen funnit skäl att anmärka eller för Bestyrelsen påpeka.

§ 11.

Sällskapets ombudsman i 8de distriktet kontraktsprostern A. G. Walle hade ofragt sig nämnda befattning och beslöt Bestyrelsen att i hans ställe till ombudsman i 8de distriktet kalla häradshöfdingen Carl Gustaf Berg i Jordevåla.

§ 12.

Läroskapets ombudsman i 36te distrik-
tet Hofrædet A. W. von Luceyberg hade till-
des afsagt sig ombudsmannaskapet samt
till sin efterträdare föreslagit godsägaren J.
A. W. Schildt i Jivaskylta. Då bemärde
Schildt emellertid ännu ej var ledamot i
Läroskapet, skulle Hofrædet von Luceyberg om-
bedjas att vid sin ombudsmannalefätt-
ning kvarstå, intill dess Schildt hunnit in-
väljas till Läroskapets ledamot, hvarefter Be-
styrelsen ville kalla honom till ombuds-
man.

§ 13.

På grund af Läroskapets vid plenum
den 3 november 1890 under § 4 fattade beslut, att
premierna från Holmska fonden framdeles
skulle ärligen i tur tilldelas slöjdidkare i
de olika länen, efter inhemtande förslag
från resp. landtbruksallskaps direktio-
ner, skulle direktio-
nen för St. Michels länns hus-
hållningssällskap tillskrivas med begäran
om uppgift på tvänne slöjdidkare af arbets-
klassen, helst en manlig och en kvinnlig, hvil-
ka vare förtjänta att vid plenum i novem-
ber föreslås till erhållande af årets premier
från förenämnda fond.

§ 14.

Sekreteraren uppläste följande från Åu-
ra trädgårdsvänner ankamna skrifvelse af
den 1 sistlidne juli:

Sign. Otterström.

samt meddelade att på grund där-
af träd-
gårdsmästaren Otterström samt Läroskapets
trädgårdsmästare Wallenius följaktig på den
i afsende af trädgårdens premierande af Läll-

Bok 246

1893.

Sällskapet AURA TRÄDGÅRDSVÄNNER.

Sign. Otterström.

Åkare den 1 juli 1893.

Åb, den 1 juli 1893

St. 28.

Till H. Finckh & Huskällnings-
skapet i Åbo

Med anledning af Bestyrelsens för H. F. Huskäl-
ningsskapet skrifvelse N° 597 af d 20 sistlidne
juni där i Bestyrelsen anhöller om att Läroka-
pet Åura trädgårdsvänner instruktör J. W. Otter-
ström måtte få åtfölja trädgårdsmästaren
Wallenius på en tillämnad besiktning i
Nagva och Korpo socknar, för att afgifva för-
slag till premiering af välskötta huskällnings-
gårder, för Bestyrelsen för "Åura trädgårdsvänner" tillkom-
miffva, att intet hinder förefinnes för
Otterströms deltagande i förberädda besiktning
och att kostnaden här för kommer att
beräknas med 50% af den vanliga ersättningen för
hans arbete med 2 mark per dag, hvarefter
hviskommer i dagproklament 2 mark per dag där-
est och då uppehälle icke erbjudes kost-
nadsfritt af trädgårdsvännen.

I betraktande af att den förelagda premie-
ringen aldeles direkt inverkar på trädgård-
odlingens höjande, så hade Läroskapet, Åura
trädgårdsvänner helst aftrö sin instruktör

kvartjärnte landtbruksallskaps och liknande
föreningar, som för spridning rekruterade
minst 50 ex. skulle beviljas 50% rabatt å
det egentliga salupriset eller efter 30 pen-
ni per exemplar. Tillika beslöts att till-
sända stat- och läne-mejerier samt Läll-

utan anspråk på någon som helst ersättning
men som Fällskapet kassa ännu ägde
blew så låter detta sig ännu icke för den
gång göra.

Önskligt vore om tiden för beaktning
kunde bestämmas till början af Augusti
och densamma nu omedelbart kunde
stämmas, - nämligen då beaktningen lagas
början.

Enligt uppdrag

O. R. Garffin

Den 1 sistlidne Juli:

Sign. Otterström.

samt meddelade att på grund döraf trä-
gårdsmästaren Otterström varit Fällskapets
trädgårdsmästare Wallenius följaktig på den
i afseende på trädgårdens premierande af Fäll-

skapet beslutna besigtningsexpeditionen i Nagu
och Haysro socknar, hvilken numera un-
der augusti månad egt rum, chuu någon
berättelse därom ännu ej kunnat inkomma.
Meddelandet föranledde ingen åtgärd.

§ 15.

Sekreteraren anmätte att efter Bestyrel-
sens senaste sammanträde den 20 juni rekri-
sitioner om årets anslag till särskilda folk-
skolor i de s. k. Ahlmanska socknarna
ingått och hade efter samråd med Besty-
relsens ordförande, och enär rekvisitioner
åtföljts af föreskrifna redogörelser öfver
slöjdundervisningen i resp. skolor, anord-
ningar å beloppen utfördat och medlen till
vårberörande folkskolektioner af-
sändt, nämligen till Messuby 200 mark,
till Birkkala-Haysro 500 mark, Lämpala
500 mark, Teisko 400 mark och Ylöjärvi
200 mark. Åtgärderna godkändes af Be-
styrelsen.

§ 16.

På framställning af sekreteraren be-
slöt Bestyrelsen att prisskriften "Om andels-
mejerier" skulle äsättas ett försälningspris
beräknadt efter 15 penni per tryckark eller
således 60 penni för exemplaret. För återför-
säljare, som till hvilka skriften skulle aflä-
tas endast mot kontant eller i fast räkning,
nedsattes priset till 50 penni för exemplaret,
hvarjämte landtbruks-sällskap och liknande
föreningar, som för spridning rekvrerade
minst 50 ex. skulle beviljas 50% rabatt å
det egentliga salupriset eller efter 30 pen-
ni per exemplar. Tillika beslöts att till-
sända stat och läne-mejerier samt Fäll-

Rekt.
29/8 93

III

skapets länmejerier och landtbruksföreläsare exemplar i afseende å gratis utdelning.

Till mejeriskolorna och landtbruksällskapen skulle ett mindre antal gratis exemplar af användas likasom äfven skriftens författare hr. G. Grotenfelt och C. Granström skulle till följd disposition erhålla 35 ex. svenska och lika många på finska. Förestående bestämmingar skulle i tillämpliga delar gälla äfven för folkskiftet om husdjurens kostäder.

Från föreståndaren för Östra jordbrukskola hr. A. G. Hilden hade tacksägelsebref ankommit för de svampkartor, som Bestyrelsen till skolan föriarat, hvilket antecknades.

§ 17.

Norska Landtbruksdirektören J. Smitt hade till Sällskapet föriarat:

10 ex. Aarsberetning angående de offentliga Föreläsningarna till Landbrugets Framme i Året 1892.

Desutom hade följande föriaringar till biblioteket ankommit:

1. Från Industristyrelsen: Bidrag till Finlands officiella statistik. Industri statistik för 1891. Fyra delar.

2. Från Statistiska byrån: Bidrag till Finlands officiella statistik. Befolkningsstatistik för 1891.

3. Från Sällskapet för Finlands geografi: Fennia. 8.

4. Skrifter utgifna af Svenska Literatursällskapet i Finland. XXIV Förhandlingar och Uppsatser. 7.

5. Register till Svenska Literatursällskapet i Finland Förhandlingar och Uppsatser 1-5 af H. Kihlman.

6. 3 ex. Fatakunnan Maanviljelysseuran Vuosikertamus 1892.

7. 2 ex. Hertomas Oulun läänin Talousseuran toiminnasta 1892.

8. Tietoja Suojäven pitäjästä Kirjall. A. Bränders.

9. Östergötlands Hushållningsällskaps Handlingar utgifna 1893. Fyra afdelningar.

10. Hallands läns Hushållningsällskaps Handlingar för 1893. 1sta häftet.

11. Tidning för Stockholms läns Hushållningsällskap. Juni-Augusti. 1893.

12. Allmänna Svenska Utsädesföreningens Tidskrift. Häft. 3. för 1893.

13. Berättelser öfver verksamheten vid Hemiska stationen och Frökantallstationen i Hernösand. 1892.

14. Fria Ekonomiska sällskapet i St. Petersburg. N:o 3 och 4 för 1893, samt

15. Baltische Wochenschrift N:o 23-32. för 1893.

§ 19.

På framställning af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att hos stadsfullmäktige i Åbo göra framställning om föryratt anslag för 1894 till Sällskapet Hemiska och Frökantallstation till samma belopp, eventuellt 2000 mark, som hitills och på samma vilkor, som förut varit för anslaget åtryktande bestämda.

§ 20.

Sekreteraren meddelade att han på anmodan af Bestyrelsens ordförande besökt den af Egentliga Finlands Mått Landtbrukarsällskap den 20 i denna månad uti Nådendal föranställda slöjdutställningen, vid hvilken agronomen Uno Bremer höll ett af Finska Hus-

hållningsrällskapet bekostadt föredrag. Själfo-
utställningen hade icke varit synnerligen rik-
haltig, i det särskildt den manliga slöjden
var mycket klent representerad och äfven abstron
af kvinno-slöjd icke uppgingo till något stör-
re antal, ehuru bland dem en del ganska
vackra och goda väfnader föckommo. Sekre-
teraren hade medfört tre exemplar af den utaf
fröken M. Tammelanders utgifna väfboken
samt öfverlemnadt dem åt prisdomarene för
att såsom extra premier tilldelas framstående
väfverkor och hade dessa väfböcker tillerkänt
bondvärdinnan Maria Östman i Saksila by i
Luonoma o; bondvärdinnan Elsa Pitula i
Nausis samt bondedottern Tina Nummelin
från Hakola i Luonoma. Beträffande
agronomen Premers föredrag ^{anförde} sekreteraren
att man funnit detsamma väl sammansatt, innehållan-
de riktiga synpunkter och anvisningar samt
bedigt utfördt, hvarför detsamma äfven med
intresse ähörls af de omkring 70 personer, som turiststädeskommitté

Meddelandet föranledde icke till annan
åtgärd än att Bestyrelsen godkände, hvad i
omförmåldt afscende tillgjorts.

§ 21.

Sekreteraren anmätte att statsansla-
get till Högskolelagerskolan för Maj-Augusti
blifvit hos guvernören i länet utrekvirerat
samt att kungörelse om anlitande af Fält-
skapets träskomakare utfärdats. Åtgärderna
godkändes.

§ 22.

På förslag af sekreteraren skulle löne-
mejerikan fru Anna Fjöstam, född Almkvist,
anmodas att inkomma med förslag till
tjänstestor under instundande härt.

§ 23.

Finnska Exportföreningens Meddelanden
N:o 5 och 6 hade ankommit och staldes på
cirkulation.

§ 24.

Andra kvartalsförslaget för inrensning
de af kamreraren inlemnats och
enär detsamma vid granskning af kassain-
spektorn befunnits riktigt, föranledde det till
ingen åtgärd.

§ 25.

Kamreraren anmätte att de lån i resp.
4,000 och 6,000 mark, hvilka varit utgifna åt
gårdsegaren J. A. Saarinen och landthushåll-
laren O. Mellqvist blifvit af borgsmännen
inbetalta.

§ 26.

Kamreraren anmätte att, sedan Fältsko-
pets fordran i G. Sandvells konkursmassa,
stor 20,000 mark, blifvit i juli 1892 uppsagd
hos borgsmännen grefrinnan Marianne
Stumpfelt, provinsialläkaren A. Jetterman och
lagmannen G. Palmgren samt dessa seder-
mera erhållit begärdt anstånd med betalningen,
hade likvid emellertid ännu ej skett utan
nytt anstånd till den 1. instundande okto-
ber begärdt, och hemstälde kamreraren huruvi-
da sådant kunde beviljas.

I anseende därtill att preskriptions-
tiden utginge den 2 oktober, ansåg Bestyrelsen
det begärdt nya anståndet icke kunna be-
viljas, hvarför kamreraren anmodades under-
rätta oförannämnda borgsmän att, i händelse
länet icke blefve inbetaladt innan den 16 sep-
tember, komme åtgärd om medlens utsköande
att omedelbart vidtagas.

§ 27

Wid sammanträdet utfärdade kvartals
och andra anordningar finnas i Sällskapets
anordningsbok förtecknade.

Ia fidem:

M. P. Rönnerman

Kont. 1197/19

1895.

1.

År 1893 den 19 september sam-
manträdde H. F. Huskällnings-
sällskapets Bestyrelse, hvarvid till-
stades kommo ordföranden hr.
Juselius, ledamöterna hr. Heden-
berg, Wäsenius och Backmansson,
suppleanten hr. Mayalin, Säll-
skapets kamrerare hr. Tschla samt
underskrifven sekreterare. Ledamo-
ten hr. von Haartman anmä-
tes vara från öfver bortrest.

§ 1.

Bestyrelsens protokoll för den 29 sistlid-
na augusti upplästes i afseende å juste-
ring.

§ 2.

Sekreteraren förtedde det numera af
läneveterinären L. Fabritius underskrifna
förnyade kontraktet om hävarande slaf-
berlagskolas fortfarande underhåll från
den 1. instundande oktober; och beslöt
Bestyrelsen att, jämlikt Landtbrukssty-
relsens anhängan i bref af den 22 förlid-
ne juli, tillsända densamma en bestykt
afskrift af förenämnda kontrakt.

§ 3.

Premieringsnämnden för välskötta
jordbruk hade ingifvit berättelse öfver de
under innevarande år af nämnden verk-
ställda synföretningarna. Denna be-
rättelse ställdes på cirkulation.

§ 4.

På grund af H. Senatens förordnar-
de, hade Landtbruksstyrelsen i skrifvel-
se af den 8 innevarande september i afseende

de å ledning vid uppgörandet af Sällskapets budget för nästa år bringat till Bestyrelsens kännedom, det K. Senaten hade för afsigt att innevarande höst verkställa ny fördelning af det å stat upptagna anslag stort 80,000 mark för landtbruks- och hushållningssällskapens understödande, samt att Sällskapet senast under november månad hade att emotie förordnande härom. Då Landtbruksstyrelsen tillika erhållit i uppdrag att för den 1. nästkommande oktober till Kejsarliga Senaten insända förslag till sådan fördelning, anhöll Landtbruksstyrelsen att för nämnde tid få emottaga benäget meddelande om den budget Bestyrelsen hade för afsigt för Sällskapet föreslå.

Med anledning häraf uppläste sekreteraren förslag till svarsskrivelse, hvilket godkändes, och skulle förty till Landtbruksstyrelsen aflämnas ett så lydande bref nämligen:

Sigr. M. förordning.

85.

I afseende å förestående års-examen vid Wiuila-Mustamäki mejeriskola beslut Bestyrelsen att, i händelse skolans förståndare icke inom utgången af denna månad inkamme med förslag till ^{anpassan} lämplig dag, utsätta examen till tisdagen den 24 oktober och anmodade suppleanten hr. Majalin, särskildt med afseende å den anmärkning han såsom Bestyrelsens ombud vid års-examen 1892 gjort och som finnes omtalad i 892 af Bestyrelsens protokoll för den 5. no-

vember 1892, att äfven denna gång på Bestyrelsens vägnar öfverala examen och inspektera mejeriskolan. Härtill biföll hr. Majalin, men för den händelse att han skulle få oföäntsett förfall, åtog sig ledamoten hr. Hedenberg att i sådan händelse utfoia det nu hr. Majalin lemnade uppdraget. Sedan dagen för förenämnda examen blifvit slutligen bestämmd, skulle kungörelse lämnas utföras samt underbittelse sändas till skolans inspektör landthushållaren M. Giviko.

86.

Sällskapets sekreterare hade ingifvit en till Sällskapet stäld motiverad skrifvelse, däri han (till hederledamöter) under anförande af särskilda motiv, föreslår öfverdirektören Albrecht Teodor Odberg i Stockholm, professorn, doktorn Moritz Fleischer i Bremen och direktör Carl von Feilitzen i Jönköping. Förslaget bordlades till nästa sammträde.

87.

Plenum å Sällskapets högtidsdag utsattes att ega rum tisdagen den 7. nästkommande november kl. 5. est. m. och skulle härom kungörelse i vanlig ordning utföras, upptagande följande förteckningslista:

1. Från Kejsarliga Senaten och Landtbruksstyrelsen ankomna skrivelser.
2. Förslag till ämne för afhandlingen i 1895 års almanack.
3. Förslag till slöjdpremier från Holmska fonden.

4. Väckt fråga om att till Statsarkivet öfverlemnas i Sällskapets arkiv befintliga folk-mängdsstatistiska tabeller.

5. Förslag till pris för räskötta jordlägenheter.

6. Framställningar och meddelanden af Bestyrelsen.

7. Förslag till belöningar för landtmannaidoghet och annan medborgerdig förtjänst.

8. Förslag till utmärkelser för långvarig och trogen tjänst.

9. Val af ordförande i Sällskapet för 1894.

10. Val af viceordförande, som tillika är ordförande i Bestyrelsen.

11. Val af ledamöter i Bestyrelsen.

12. Val af suppleanter i densamma.

13. Val af ledamöter i revisionskommissionen.

14. Val af suppleant i densamma.

15. Val af delegerade.

16. Inkallande af nya ledamöter.

17. Förslag till inkallande af hedersledamöter.

18. Förslag till nya ledamöter.

§ 8.

Följande till Sällskapets bibliotek ankomna förläningar anmättes:

1. Från Industistyrelsen: a) Industri statistik för 1891. Senare delen, samt b) Öfersikt af den industriella verksamheten i Finland, af L. Guipenberg.

2. Tidning för Stockholms läns Hushållningssällskap. September häftet. 1893.

3. Örebro läns Hushållningssällskaps kvartalskrift 3de häftet. 1893.

Sign. Ny fördelning.

Till Landtbruksstyrelsen i Finland.

I skrifvelse af den 8 i denna månad har Landtbruksstyrelsen meddelat Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet att under innevarande höst ny fördelning af statsanslaget till hushållnings- och landtbruksvällskapens understödande komma att af Kejsarliga Senaten verkställas samt förtj anhängit att få mottaga "meddelande om den budget Bestyrelsen har för afsigt för Sällskapet föreslå."

Bestyrelsen fattar Landtbruksstyrelsens sålunda uttryckta önskan icke gälla Sällskapets budget endast för nästa år, emär det ju är förfogad om en ny fördelning, som kommer att, likasom den tidigare, gälla under en längre följd af år, utan anser sin uppgift i föreliggande sak vara, att, så vitt sig göra låter, framhålla hvilka behof Bestyrelsen anser under den kommande tiden böra af Sällskapets andel uti ifrågavarande statsanslag fyllas samt huru stort belopp enligt approximativ beräkning förtj vara för Sällskapet erforderlig.

På grund af denna uppfattning för Bestyrelsen först hänvisa till de mera stabila utgiftsposterna i innevarande års budget för Sällskapets "jordbruksanslag," under hvilken benämning den andel, Sällskapet hittills af förenämnda statsanslag uppburet, eller åtta tusen (8.000) mark om året, blifvit bokförd. Dessa poster äro:

Sällskapet's trögårdsmästares aflöning, resor, m. m.	Fmk 2,000
Bidraget till Hofbeslagsskolan i Åbo	" 1,000
Understöd åt landtbruksgillen till priser vid möten och utställnin- gar.	" 2,000
Till utdelning af mejerikärl och an- dra uppmuntringar	" 1,000
Sällskapet's premiering af välskötta jordbruk	" 3,000
Bidrag till tryckningskostnaderna för den finska upplagan af Sällskapet's Handlingar	" 500
Bidrag till Sällskapet's vaktmästa- res aflöning	" 100
	Fmk 9,600

Jordbruksanslagets utgiftsbudget, som under den närmast föregående tiden varit godt som oförändrad i afseende på anförda poster, har således redan med dessa öfverskridit anslagets belopp, hvilket måhögjorts däruigenom, att tidigare uppkomna, numera nästan uttömnda besparingar i anslaget, kunna för dem tillgripas och äfven medgifvit tillgodoseendet af mera tillfälliga ändlamningar såsom exempelvis upphjelpande af fiskerinäringen på Åland och i Åbo län's skärgårds händafvelsforbättrande, lemnandet af bidrag till Suomen Maanviljelyslehti o. s. v.

Da nu ingen af oöfvan meddelade utgiftsposter utan men för Sällskapet's verksamhet kan, åtminstone i en nära liggande framtid, styckas eller posternas belopp förminskas,

samt därutöver alltid borde förefinnas en summa för oförutsedda med anslaget's syfte öfverensstämmande behof, af hvilka alltid ett eller annat under årets lopp framträder med mer eller mindre oafvisligt kraf att tillgodoses, så anser Bestyrelsen Finska Hushållningsfällskapet's andel i det statsanslag, som nu skall underkastas ny fördelning, böra bestämmas till minst tio tusen (10,000) mark om året.

Da nya förhållanden emellertid för eller senare ställa nya och förändrade anspråk på Sällskapet's penningtillgångar, von det önskligt att Sällskapet's händer icke komme att för framtiden hindras genom några detaljerade bestämmningar om den Sällskapet tillfallande andelens användande till särskilda åtgärder, utan anslaget liksom hittills beviljas i ordalag, som endast begränsa de områden af Sällskapet's verksamhet, inom hvilka anslaget böi finna sin användning.

4. Upsala läns Huskällnings sällskaps
handlingar. 15 häftet. 1893.

5. Baltische Wochenschrift Nos 33-35. 1893.

§ 9.

Sekreteraren anmätte att han, på grund af ingifven ansökan, förordnat länmeyeriskan Galvin att från den 25. i denna månad under någon tid biträda landthushållaren J. Ehrnström å Skuilempi i Pargas samt därejämte tillåtit henne att, i händelse andra personer på orten önska de begagna sig af hennes råvaro, äfven biträda dessa efter slutad förättning hos Ehrnström. Åtgärden godkändes.

§ 10.

På grund af därom gjord framställning fann Bestyrelsen godt tillåta länmeyeriskan fru Anna Sjöstöm att till vidare beräkna sina resekostnader från och till Raumo stad, som oore att anse såsom hennes stationsort.

§ 11.

Sekreteraren anmätte, att han på därom gjord anhållan förordnat Sällskapet undersökare i häsko tillverkning A. Silén att från den 17. i denna månad meddela undervisning å Toppjoki kommerserädet G. W. Edlund i Helsingfors tillhöriga egendom i Angelnemi kapell samt tillika gifvit honom tillstånd att efter slutad förättning å Toppjoki biträda andra sökande i nämnda eller angränsande kommuner, ifall sådana skulle hos honom anmäla sig. Denna åtgärd godkändes af Bestyrelsen.

Best. 1893.

19/9 93.

II

§ 12.

Förståndaren för Sällskapets Kemiska och Trökontrastation E. Löthner hade, under förmedling att, enär ingen rågerport under året förekommit, stationens inkomster varit så låga, att minst 34 af stadens anslag till stationens underhåll måste komma att tagas i anspråk, i skrifvelse till Bestyrelsen anhållit om Bestyrelsens förord till att han, liksom förhållit sig, redan nu måtte från Prätorskommaren utbetomma hälften af förnämnda anslag med 1000 mark.

Hörsänt anmätte sekreteraren att på ordförandes tillstyrkan afskrift af Löthners bref redan den 4 i denna månad tillsändts Prätorskommaren i Åbo med anhållan att, om sådant låta sig göras, ingenjören Löthners begäran måtte bifallas.

§ 13.

Direktionen för Ylömäki folkskola i Wesilaks hade genom sin kassaförvaltare anhållit om utbetommande af de 200 mark, som Sällskapet beviljat en tredje folkskola i nämnda socken till uppköp af släjdmodeller och verktyg. Skrifvelsen biföljdes af ett protokollsutdrag, utvisande att skolan vore afsedd att öppnas vid ingången af instundande oktober månad. Då sålunda saken synto vara af bödsökande natur hade anordning i medlen utfärdats samt medlen remitterats till kassaförvaltaren, mot hållaren Juho Hakimäki. Mot denna åtgärd hade Bestyrelsen intet att anmärka

§ 14.

Sekreteraren anmätte att vid släjdskolans öppnande den 1 i denna månad blifvit intagna 84 elever, af hvilka 28 komme att erhålla undervisning i slätsöm, 25 i klädsöm, 23 i halmarbete samt 38 i väfnad, hvaryänte 3 väfverkar antagits, för att mot betalning utföra sådana beställningar, som af eleverna icke kunde medhinnas. Alla skolans afdelningar voro nu öfverfyllda, så att några total sökande blifvit af brist på utrymme afvisade.

§ 15.

Sekreteraren anmätte att anhållan gjorts om erhållande till härförande svenska lycei bibliotek af Sällskapets handlingar och andra af detsamma utgifna skrifter, samt foreslog att denna begäran måtte, så vitt ifrågavarande tryckalster funnos i lager, bifallas samt att en liknande föröring måtte öfverlemnas till härförande stadsbibliotek. Sekreterarens förslag godkändes.

§ 16.

Sedan numera öfver den finska upplagan af priskriften om andelsmejerier utkommit, anmodades sekreteraren att utfärda annons om skriftens försäljning i öfverensstämmelse med hvad Bestyrelsen tidigare beslutit under § 16 i protokollet för den 29 sistlidne augusti.

§ 17.

Då af programmet för Egentliga Finlands Landbrukssällskaps möte och utställning i Yläne den 25 och 26 i denna månad framgick, dels att utställningen

komme att omfatta äfven kvinnlig släjd dels att bland diskussionsämnen förkomme en fråga rörande andelsmejeriers lämplighet för finska förhållanden, bestöt Bestyrelsen, på förslag af sekreteraren, att ställa till Mötetsbestyrelsens förfogande icke allena 3 exemplar af böoken Tammelanders "säftebok", att såsom uppmuntran tilldelas sådana säfteverkar, hvilka vid mötet utställda tillverkningar funnits värdiga att prisbelönas, hvorefter vid den boken borde antecknas att densamma och en gifva af Finska Hushållnings-sällskapet till vederbörande, utan äfven 20 ex. på finska och 10 ex. på svenska af prisskriften om andelsmejerier, för att utdelas till sådana deltagare i mötet, som intresserade sig för frågan och kunde anses främja Sällskapets syfte med skriftens utgifvande. Mötetsbestyrelsen skulle tillika anmodas att i sinom tid meddela uppgift på de säfteverkar, af hvilka säfteböckerna blifvit ofverlemnade.

§ 18.

Sekreteraren anmätte, att någon under rättelse från förhure Hjernerantz angående september leveransen af kycklingar ännu ej ankommit, hvareför Bestyrelsen anmodade sekreteraren att utan Bestyrelsens vidare hörande verkställa fördelningen af de ankommande kycklingarne i enlighet med den grund för sagda fördelning, som finnes angifven i § 9 af Bestyrelsens protokoll för den 29 sistlidne augusti.

§ 19.

Sekreteraren anmätte att Sällskapets sädessorterare varit på några dagar utläs-

nad till förhure G. oon Haartman i Lemsjöholm.

§ 20.

Exportföreningens meddelanden N:o 5 och 6, hvilka återkammit från cirkulation, hade icke gifvit anledning till någon framställning eller åtgärd.

§ 21.

Flykt program för Nylands och Tavastehus Läns Landtbrukssällskaps kreatursutställningar 1893 hade i några exemplar till-sändts Sällskapet samt företeddades nu utan att föranleda till någon åtgärd.

§ 22.

Wid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förtecknade.

Ja fidem.

W. P. Rasmussen

År 1893 den 3 November sammanträdde H. F. Huskällnings-sällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstadeskammo Sällskapets ordförande hofättörädet Björkman, Bestyrelsens ordförande hr. Juselius, som ledde förhandlingarna, ledamöterna hr. Hedenberg, von Haartman och Backmansson, suppleanten hr. Mayjalin, Sällskapets kamrerare hr. Tockla samt underskrifva ^{Påminskad} sekreteraren ledamöten hr. Wisserius hade anmätt förfall.

81.

Protokollet för sammanträdet den 19 sistlidne september upplästes i afsende å justering.

82.

Från Landtbrukstyrelsen hade skrifvelsen af den 3de nyssviken oktober ankommit, där Landtbrukstyrelsen, biläggande några exemplar af ett uppdrag utfärdadt af Ekns tekniska fabrik till kreaturs egare i landet att till fabriken försälja löpmagar af spädkalvar för beredande af ostlöse, fäster uppmärksamheten på vigten af att rätt uppblomstrande mejerisäende kommer i tillfälle att så vitt möjligt begagna sig af inhemska utensilier, hvar för egare af såväl större som mindre ladugårdar borde uppmanas att vid slaget af kalvar tillvarataga löpmagen.

Den a skrifvelsen fanns antecknad att densamma borde delgifvas läromejskorna samt sekreteraren meddelade att han redan genom tidningarna gifvit allmänheten del af Landtbrukstyrelsens upp-

maning och det bilagda uppdraget ansåg Bestyrelsen intet vidare erfordras, än att afskrift af Landtbruksstyrelsens bref samt några exemplar af Elnäs teknokemiska fabriks uppdrag skulle tillsändas Sällskapet's läro-mejerskor.

§3

Sällskapet's premieringsnämnd för väl-skötta jordbruk hade ingifvit sin berättelse för året, hvilken hos Bestyrelsens medlemmar cirkulerat och var af följande lydelse:

Sigr. Premiering 1893

af denna berättelse framgick att nämnden föreslagit samtliga fyra lägenhets innehafvare, som anmält sig till deltagande i årets täflan, omfattande Halikko och Pukis härader, till erhållande af pris, nämligen: jordbrukaren H. W. Hallmen-Piintilä, 1^{sta} priset 400 mark, jordbrukaren A. Hakkilähti i Pernar ett 2da pris 250 mark, handlanden H. F. Hjelt i Lipo i Huttis, likaledes ett 2da pris 250 mark samt landtbrukaren Johan Himberg i Mannböle i Karuna 3de priset 150 mark.

Efter öfverläggning af alla i berättelsen framhållna omständigheter beslöt Bestyrelsen för Sällskapet föreslå:

att jordbrukaren H. W. Hallmen måtte tillerkännas det af premieringsnämnden föreslagna 1^{sta} priset;

att jordbrukaren A. Hakkilähti, likaledes med bifall till nämndens förslag, måtte belönas med ett 2da pris;

att däremot handlanden H. F. Hjelt, hvars jordbruk syntes lemna åtskildt öfifigt att önska och hvars pointtal en-

dast med 0,1% öfversteq minimum för erhållande af 2da priset, måtte tillerkännas endast 3de priset 150 mark, äfvensom

att landtbrukaren J. Himberg, hvars jordbruk ännu vare stadt i utveckling samt till vidare uppvisade så stora bristfälligheter och befunno sig i alldeles ofullständigt skick, så att nämnden själf framhållit att det Himberg föreslagna priset mera vare att betrakta som en uppmuntran än som prisbelöning, icke måtte tilldelas något pris, enär afsikten med Sällskapet's premierande af i sin helhet väl skötta jordlägenheter vare att prisbelöna exempelgifvande jordbruk, icke att uppmuntra ännu halfgjort arbete.

§4

Torpssaren Kalle Läteri ^{i Karuko Torpi} i Gvois by af Wesilaks socken hade ingifvit en så lydande ansökan:

Sigr. Läteri

samt därtill bifogat följande tvenne bilagor.

Sigr. Läteri I, II och III.

Redan öfverläggning häröfver egt rum beslöt Bestyrelsen öfverlemnna ärendet till Plenar afgörande samt för sin del föreslå, att torpssaren Läteri måtte från Sällskapet's Ahlmaniska fond tilldelas 100 mark såsom belöning för de af honom i torpsret utförda odlingsarbetena.

§5.

Till ämne för afhandlingen i 1895 års almanack skulle för Sällskapet föreslås: Hvilka fördelar medförä Andelsmejerier?

§6

Sedan Bestyrelsen den 29 sidtiodne augusti tillskrifvit direktionen för St. Michels läns Landtbrukssällskap med begäran om uppgift på tvänne sådana släjdskare i länet, hvilka voro förtjänta att erhålla ärets släjdpremier från Holmska fonden, hade från Landtbrukssällskapets sekreterare ankommit ett så lydande bref:

Sign. St. Michel.

Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen att vid instundande Plenum förslå, att Sällskapet måtte åt Bestyrelsen öfverlemna att, sedan direktionsens för St. Michels läns Landtbrukssällskap förslag i ansett afscende i december månad inkommit, besluta om utgifvandet af ärets premier från Holmska fonden.

§7

Sekreterarens bndlagda förslag till in kallande af hederledamöters fördrags häia så lydande:

Sign. Hederledamöter.

och beslöt Bestyrelsen på de i sekreterarens skrift framhållna skälen för sin del tillstyrka förslaget samt öfverlemna detsamma till Pleni behandling.

Sign. Premiering 1893.

Berättelse

afgifven af K. F. Hushållnings Sällskapets
Hämdes premieringsnämnd öfver af den
samma fördrags premieringsbeslutningar af
Mannaböle i Koruna, Halkilakti i Pimor, Pim.
tilä i Hukka och Lofvö i Hluti år 1893.

Berättelse

af ^{i egenskap af} undertecknade, ~~från~~ ^{från} ständiga ledamöter i Kjöper-
liga Svenska Hushållnings Sällskapet premiäringörarna,
verkställda premiäringörbesiktningar i nednämnda lä-
genheter, hvilka hos K. F. Hushållnings Sällskapet antämlat
om pris för välsköt jordbruk.

A. Måndagen den 12 juni vidtog föränter-
garna i det vi jemte den af Sällskapet utsädda lokala
besiktningssmannen, landthushållaren C. Nordling, jordeggnas
granskningen af förhållandena i Mannböle i Kamuna.
Ejeren Johan Fleming har för 19 år sedan
tecknadt sig lägenheten, hvilken består af c. 30 ha od-
lad jord, af hvilka ejeren uppgifvit c. 5 ha af sank mark,
hvilken torrlagts genom senkning af Timböle träsk. Denna
odling var af jämförelsevis ny datum och var torrläggningen
ännu icke fullständig, hvilket och har till följd att marken
enligt ejerens uppgift är frostom. Jorden är indelad i 8
skiften med följande västföljd: träda, råg, 3 är gräs, bete,
2 är vassid. Skiftena äro fördelade sålunda att 6 st. bestå
af två delar, en del gammal åker, en del af nyssnämnda sank
mark; detta för att undvika missväxt å råg. Genom omsorgs-
fullare dikning i den nyare marken kunde dock frost-
omheten om och icke fullständigt hafvas, så dock betydligt för-
minskas och blefve det derigenom möjligt att förvela skiftena
lämpligare. Skiftesrierna voro särdeles tydliga och skiftesfölg-
den icke densamma som cirkulationsplanen uppger. Vidare må
nämnas att gårdens planering och var bristfällig och dik-
ningen inzenstades fast tillfredsställande.

Det vanliga utsädet är af höstsid c. 5 hektoliter,
råg och 0.80 hektoliter hvete samt af vårsid c. 1.20 hektoliter bom
och 16.60 hektoliter hafre afrenom 1.20 hektoliter åker och 12
hektoliter potatis. Skörden uppgafs i medeltal stiga till 50 hekto.

liter råg, 10 hektoliter hvete, 8 hektoliter korn, 166 hektoliter hofre, 10 hektoliter ärtor och 115 hektoliter potatis. Högskolan mingen uppsjö till c. 130 hästar å 350 kilo eller 32,500 kilo av laddt hö. Härmed utfostras 2 hästar och 1 gal, 13 mjölkande kor, 1 tyra, 2 gossar, 3 kalvar, 14 får. Dessutom underhålls 2 svan och 1 höna.

Några bestämda uppgifter öfver mjölkproduktionen kunde inte erhållas. Mjölken behandlas med kallt vatten i ett öfver en fländigt pinnande källa med vatten af C. temperatur uppfört hus. Smörproduktionen påstods styck till c. 100 lb gammal vagn eller 850 kilo, hvilken smörmjölk skulle försäts för c. 1600 mark. Anmärkas bör att dessa uppgifter förefälle oss något högt tilltagna. Ost och skummjölk säljes för c. 400 mark. Afren rågott hö kor stundom försäls.

Sesom af uppgifterna om afkastningen framgår befinner sig dock gården uti en jämförelsevis hög kraft, hvortill väl i främsta rummet orsaken bör sökas i kreatursgodsets omsorgsfulla tillvaretagande och komposterna samt öfverryktans med urin afrensom deri att egaren äkroerna beqvämt jernvål bensinöl, tomasporfat och kott.

Kärrodling i egentlig mening förekommer icke, ej heller besparingsfoder eller potfrukter varit föremål för odling.

Såväl hästar som kor tycktes vara skäligen utfodrade och vordade, och förekommo bland korna enstaka riktigt vackra djur.

Skogen är icke indelad men den afrecknings uti densamma bedrifvits med sparsambet och vor den afrensad från vindfallen, större grenar och görtar samt förde de den i yngre ställen en ganska god värtighet.

Ekonomibyggnaderna voro samt och sparsamt af enkla slag, utan någon modernare inredning i stället af föhus men eljes temligen väl underhållna.

Jordbrukorskapen voro tillika sändes en samt en del af för råk och olämplig konstruktion.

Trädgården utgjordes af en del äldre äppelträd, hvilka dock tycktes utgå för någon slags omvårdnad.

Efter skedd samvetsgram besiktning sammanträdde vi i rok för uppgörandet af den fastställda prövingen, och pröfdes vi dervid att tilldelas egaren af Mannaböle för hans jordbruk och för dervid förekommande oviktorliga omständigheter följande punkttal

- 1) Örnningen i löghetens ~~övern~~ hushållning och skottel 15 (af höjda 25)
- 2) Husdjurskötet såväl under vintern som sommarpen 40 (. 30)
- 3) Akrens bebrukning, deraf inbegripet dikning och gödsling 15 (. 25)
- 4) Viltfogden, dess omfattning och beskaffenhet 12 (. 15)
- 5) Skogens skottel 7 (. 10)
- 6) Ekonomibyggnadernas beskaffenhet och andra måtliga inredning 7 (. 15)
- 7) Jordbrukorskapens vord och beskaffenhet 2 (. 5)
- 8) Trädgårdsskottel 2 (. 5)

Summa 100 (. 150)

afrensom för bland oviktorliga omständigheter, i gården förekommande punkts

- 9) Mejerihandtering 10 (af höjda 15)

Summa sammanlagt 110 (. 165)

Af föregående beskrifning såväl som af de bestående punkterna framgår att jordbruket i Mannaböle ingalunda befinner sig på den ståndpunkt att något högre pris för det samma kunde ifrågakomma. De i sammanhållningen hade oss bekant att Jakob Himberg genast vid tillträdet beqvante inför hordling och vordbruk samt att han inom sin kommun vor den friste som insett betydelsen af denna förändring i jordbrukssystemet, och de såväl de tilldelade 110 punkts af maximalsumman 165 utgå 66%, och uti ett procenttal som berättigar till uttjofande af ett tredje pris, som afren förhållandet i Mannaböle, i sin helhet betraktar, kunna alltså anses förtjenta af uppsmuntning, hafva vi velat för Kegerliga

alltså anses förtjenta af uppsmuntning, hafva vi velat för Kegerliga

Finnska Huskällnings Sällskapet föreslår att ett exemplar af Mannaböle hemman i Karuna kapell, Jöhannimberg, måtte köpas till ett pris, stort till märke.

Skänkt det?
EK.

2.

Den 14 och 15 Juni fortsette vi vår rättning i Hakkilakti hemman i Pomer socken vid närvarande lägenhetsinnehafvaren Böhling-Pietti i egenskap af ordsombud, på H. F. Huskällnings Sällspets anmodan, utvald af "Edistys-Seura". Pomer Egendoms Hakkilakti har i 30 år innehaft lägenheten, bestående af c. 38 ha odlad jord, som 1881 indelad i 8 skiftes veckbruk enligt följande arealationsplan: Träsk, råg, 3 ar gräs, bete, 2 ar vasså. Dessutom finnes c. 10 ha förut delvis odlad jord, nu begagnad som betesmark. Torpar bebruka dessutom ungefär och c. 2 ha års utvarendande mot kontant arrende. Inkomsten består af temligen styf lera med lervalf. Den årliga utvärdet utgör enligt uppgift c. 11 hl höstare, 40 hl vasså och 12,5 hl potatis. Skörden uppgafs i medeltal stiga till 11te korvet för höstare eller 131 hl, 8te met för vasså eller 320 hl. Höstskörden utgör i medeltal enligt uppgift 150 less å 250 kilo eller 37,5 kilo. Härmed utfodras 13 mjölkande kor, 1 kyr, 5 ungar, 4 kalfvar, 12 fjör, 4 hästar och 1 föl. Dessutom sendes 2 fjör. Fäsel förkom inte.

Några exakta uppgifter öfver mjölkproduktionen erhöles inte. Dermed uppgafs att c. 55 kilo gammal vasså eller 46,5 kilo smör årligen karnades af de erhållna gräddan, hvilken enligt ismetod afskiljes från mjölken. Smöret har i medeltal betalats med 1.30 mk per kilo och skummjölken har förvärfats hemman efter ett pris af 1.20 för gammal kanna.

Tid ute på gårdens verkstads besiktning befunnos skiftena vara ganska lämpligt placerade

dikning och bebrukning med omsorg utförd. Träden vor öfver temmeligen rikligt bespidd och hos Hakkilakti årligen fruktom kreatursgödseln användt såväl benmjöl som kompost och kornit. Växtligheten likaväl den utpräglade medelafkastningen antyga öfver att jorden ingalunda var fattig på näringsämnen. Lågt fuktighet af gräset vor inrättad en urinbehållare, hvorfån vätskan utspreds på den utanför för labugårdens komposters gödseln.

Kärrösling förkommer inte ej heller hos rotfruktodling i större skala idkats, om och någon teg stundom varit planteras med kalötter. Grönfoder har någon gång odlats.

Såväl kor som hästar voro temligen väl vårdade och skotta och voro hästerna användningsvärdt kraftiga och vacker djur.

Skogsodling förkommer inte, men hos dik vil skogen blifvit i hög grad vårdad och anses samt sparad.

Ekonomibyggnaderna voro skickliga vil underhålina och byggda om och en och annan ämnings kunde göras såväl med afseend å inredning som deras yttre.

Jordbrukarsällskapet voro den å trakten vanliga, men dessutom förkommo slätmaskin, hästräffa, valla, hoof, 4st vindplogar, 1 prags amerikanska tröskverk och valla kastmaskin. Emot sällskapens vass och skötal kunde dock befogade ämnings göras.

Trädgården voro inte stor men nägorunda väl ordnad och skött samt försedd med såväl fruktträd och bärbuskar som några prydnadsträ.

Mejerihandtering bedrifves såsom redan nämndt, enligt ismetod i en liten enhet för ändamålet uppförd träbyggnad. Första ordentlighet och properhet voro hos ridande.

Torpen voro väl underhålina och arrendevilkoren inte öfver höfvan betungande.

Med iakttagande af hvad vi genom gå-
 lig undersökning såväl ute på fälten som i ekonomibyg-
 derna förvärt skreds vi till pröfning och öfver-
 hörens vi ut för de oväntade omständigheterna vid jord-
 ket i Hakelakti bestämma följande punkter.

- 1) Oröningen i länstidens allmänna husstäl-
 ning och skötsel. 19 / af 50
- 2) Husdjursstallet samt under vintern som som-
 men. 40 / . 50
- 3) Åkers bevakning, där inbegripet dik-
 ning och gödsling. 20 / . 50
- 4) Västfågeln, dess omfattning och beskaffenhet. 14 / . 1
- 5) Skogens skötsel. 7 / . 1
- 6) Ekonomibyggnadernas beskaffenhet och an-
 lämpliga inredning. 11 / . 1
- 7) Jordbrukeridkapens vord och beskaffenhet. 4 / . 1
- 8) Trögjordsstallet. 3 / . 1

Summa 118 / . 6

samt för förefintliga oväntade omständigheter följande punkter

- 9) Mejerihandtering. 12 / . 1
- 10) Trögjordsstallet. 5 / . 1

Summa sammanlagt 135 / . 1

På grund af hvad ofranstående sel-
 vidhandlingen samt det tilldelade punkttalet, hvilka
 utgör 77% af maximalsumman, beslöt vi i samråd
 den lokala besiktningssmannen, att föreslå det ²⁰⁰⁰ Kejsar-
 Tinska Husvallnings Sällskapet ville åt ²⁰⁰⁰ bonden i Hakelakti
 utgifva ett 2da pris, stort 250 mark

Den 17 och 18 Juni verkstälde vi besiktningen
 i Piintila i Hakelakti, hvars egare K. W. Hollmen öfver-
 ledes ansikt om pris. Piintila har sedan under många
 år varit vida berömdt för såväl sitt jordbruk som för
 sina byggnader och särskild för den minsta ordentlig-
 het, som påstods vara öfverallt. Det var därför för oss af
 stort intresse att komma i tillfälle att kontrollera ryktets
 sanningsenlighet, och med det här genast framhållas att
 ryktet i intet afseende öfverdrifit.

Hollmen har innehaft lägenheten sedan år 1879.
 År 1881 indelades jorden i 9 ärgt omloppsbruk; trida, röj,
 3 år gräs, 2 år bete, 2 år vassil, hvarje skifte omfattande c. 7 ha.
 Utom Piintila är under samband dermed förordnadt Keala hem-
 man, beläget på andra sidan allmänna länsvägen. Denna
 mark var ursprungligen indelad i 8 skiften, men bebrukades
 numera med hö, vassil och röj efter behof uten någon
 speciell plan. Utom dessa marker fannos ännu i Piintila
 c. 10 ha indelade i 4 skiften: trida, röj, potatis och äter, kom;
 samt c. 5 ha fördelade på stallgång. Helt utkommer ännu
 en utmark på några kilometers afstånd från gården, som blif-
 vit odlad och besidd med gräs och hvilken nu bebrukades
 som betesmark.

På en stor del af åkerfältens smärre upp-
 lagts i cirkulation har såväl utvædesmängden som
 skäret utvædet betydligt varierat. De sistnämnda voro under
 de första åren såväl utvædet som skäret, men senare blefvo de ganska
 goda och betydligt jämnare enligt oss förtecknat samman-
 drag af sidd och afkastning för åren 1880-1892. Af den
 höafkastningen hade tydligen varit beröende af samma
 förhållanden och hade den varierat mellan 14 och 506 hok-
 kor a 300 kilo.

På gården underhölls för närvarande 7 hästar,
 37 mjölkande kor, 5 krigar, 8 ungnöt och 1 tjur, 20 får och
 några små. Mjölkafkastningen för förlidet är utgjord
 c. 20,000 konnor eller 52,344 liter. Produktionsmedelutvædet
 utgjorde 627 konnor eller 1,640 liter

Hufvudpunkterna af hvad vi vid vår besök
 myg åte på fäkten och på byggnaderna rätttogs med
 upfris. Huvud den stora cirkulation i Tuntula beting
 för består den till största delen af lermygla på sika
 för stoff leralf och utgjordes till en stor del af starkt
 penna fält, gäende i ofta mycket branta sluttningar.
 Alla dessa branta backar voro uppräddade och skiftesgrän
 na gjorda på regelbundenhet som möjligt. Gjupne grupper
 som kunnigt hade blifvit fyllda och planeringsarbetena
 drifna på fullständigt sig giva lätet. Dock anmärktes att
 diken voro något för små och grunda. Häftiga
 träden drömmades som best med tegeltrö. Den smitt
 cirkulationen i Tuntula består af mycket olikartad jord.
 Stalleris är den mycket stoff och höv lera, stalleris grundblan
 ken är åte på andra ställen l.o.m. grof grusjord. Afren
 na odling förtidigt dock ett mycket vackert utseende,
 kunde här sika heller någon anmärkas om dikenjord.
 Huvud Keala jorden beträffar ser det ut som om den
 behandlas något skufmoderigt, thom den ingelunda
 voro af anmärkningsvärt samma beskaffenhet än i
 tula jorden.

Byggnaderna befunno sig alla i det utom
 oenthygaste skick. Den gamla karaktärsbyggnaden, delvis
 två våningar voro upplätta af stoffolk, hvilka här
 utomordentligt bekvämt och rymligt. Eruva gammal
 va detta hus dock väl underhållet. Nuvarande kar
 tärbyggnaden är hopfogad af en äldre byggnad och en
 kinnig på hög kildat stenfog. Byggnaden är täckt med
 plattak och brädfodad samt ojemilad. Alla rum
 invidigt tapeterna och golven ojemilade samt sm
 myn i öfrigt till och med något luxus. Uttri stoff
 inrymdes ett stort praktigt förrådsrum för traktor m.
 som sika här stå åte i parken. Servantorn fannas
 metbodar med cementgolf. Ett rum hade tidigare be
 nats som mejeri och konstod ännu en del af mejeri
 inredning.

Kreaturen voro alla inrymda ^{enoch} samma byggnad.
 Denna bestod af ett öppet prygligt och väl uppfört grästens
 hus, riktigt friskt med ljus samt täckt med asfalt. Stamma
 voro så många fogade att ingen helning kunnat ifrågakomma
 utan endast lagstrykning. I ladugård och svinhus utrymdes
 gälfert af cementbeton; foderboden och korbboden voro för
 förändring af samma material och vattenledning voro inled
 så att hvarje korbboden fyllas från sin resp. korv.
 Afren till stallet voro vattenledning inled. Här bestod gälfert af
 på andra ställen korv.

Revskepslästet voro noga, under asfalttak, af bräder
 och ojemilad. Inuti befann sig åte i bästa ordning
 omrymdt rengjort. Utom en mängd åte af såväl fin
 som simplare slag och för olika ändamål observerades det. slaters
 maskiner, hästräffor, snickhof, fjäderhof, tallrikhof, plogor, bog
 voro m. m. alla fullständiga.

Uttri ett stort magasin åte på fäktena voro uppe
 stätt ett litet amerikanskt traktorverk, droget af i skildt hus
 förwood lakomolil.

Mjölken som tidigare förarbetats hemma och seder
 men förutts till Mattamaki mejeri, förvaldes numera i
 ett i Keala nytt uppfört behållning i husket Hallomin
 är intressant och hvar dagigent hon är. Mejeriet, som är
 avsees noga är med omsorg uppfört och praktiskt inredt,
 samt friskt med separator och andra nyare ändamålsenliga
 mejeriuutrustningar.

Kreaturen tycktes voro med omsorg vördade
 och skötta väl fodrade. Vid tiden för vårt besök voro
 betesmarken redan ganska tom.

Skogen här tidigare varit ganska grof och
 lät den för dessa trakter jämförelsevis stora skogsarealen
 voro dock ganska väl putad från vindfällen och gristor
 samt andra lemmingar efter försigganden afverkning.

Trädgården voro i allt afseende väl skötta och an
 sed. En mängd såväl prydnads- som fruktträn förekommo, alla
 vid god och lofvande växtlighet. På buskar och köksträd

gård fanns afren.

Simtala var det första stället vi under vår verksamhet så egenskaper af besiktningsmän påtröffade där befolkning existerar. Dock fä vi inte förmedla annat än ordentliga annotationer öfver inkommet och utgift i kontant, öfver magasinets och öfver ledugårdens

Vid höga företagens pointerings, hölls uppgjordes i samråd med den lokala besiktningsmannen landtushallaren G. Ahlström, ansågs vi att mejerierikteringen inte kunde blifva förenad för bedömning, alltså stund densamma bedrefs af belaget och inte af Holmen. Ej heller kunde det blifva fråga om pointering af "torpens beskaffenhet", emedan egentligen jordtjänsterna fannas, ehuru statholborna hade sig en mindre åkerare anvisad till bebrukning. Pointeringen utföll sålunda:

a) ovetenskapliga	points
1) Ördningen i laguheten samt alla hushållning och sköttsel	25 / . 25
2) Hushållningsföretag såväl under vintern som sommaren	43 / . 50
3) Åkerens bebrukning, där inbegripet dikning och gödsling	20 / . 50
4) Viltfågeln dess omfattning och beskaffenhet	15 / . 15
5) Skogens sköttsel	7 / . 10
6) Ekonomibygnadernas beskaffenhet och andra detaljerade inredning	15 / . 15
7) Jordbrukeröskapsvärd och beskaffenhet	5 / . 5
8) Trögårdssköttsel	5 / . 5
Summa	135 / . 135

b) vetenskapliga	points
12) Befolkning	3 / . 3
Summa sammanlagt	138 / . 138

Resultatet blev således att de tillerkända 138 points af maximalsumman 153 utgjör 90.19 procent, hvilken procentanta berättigar till ersättning af ett fast pris. För vi del anse vi öfren att landtushallaren K. W.

Holmen ordligt gjort sig förtjent af den uppmärksamheten af ett fast pris medför och fä vi sålunda förstå att K. W. H. Friska Huskällnings Sällskapet behagade tilldelas Holmen ett fast pris på 400 mark

Den 28 juni sammankördes vi åter på Sofvi i Skitis. Egaren, landliden K. F. Hjelt, hade öfveransett om pris för sin i sydd lägenhet bedrifna jordbruk. Laguheten ligger addeles i vid förtiden till Dahlbuck vid den s. k. Sofvi strömmen, och består af två gårdar i Käsgränd och Södergård i samband odlade, hörande till Käsgränd by. Käsgränd inköptes år 1881 och Södergård 1884. Enligt egarens af tjänsteförskott bestyrkta uppgift fanns vid tillfället på den liggande tillsammans inte mer än c. 25 ha odlad mark och utgjorde afkastningen då 2,47 hl råg, 660 hl hafre, 2470 hl potatis och 12 häckor hö. På lägenheterna föddes då 4 kor och 2 hästar. Vid tiden för vårt besök utgjorde den odlade arealen c. 20 ha. Af dessa har större delen upptagits från yngrodde hafsökar och sund samt en del från stenkundens skogbevildt hagmark. Åkorna ligga allsammans spridda, bestående af mindre odlingar här och där, afskjilda af berg och skog. En del är dessutom belagda på en annan ö, det drogare och rebeckas måste fördes på prämar.

Åkorna äro indelade i 7 skiften à 2,5 ha hvorange, hvorange c. 2,5 ha är ängen lemnats för kor, potatis och andra potatiser. Onlappet var hufvudsakligen anlagt på framryggande af stora mängd foder om och någon strimma genomför cirkulationsplan till förfärd. Jordbruket består i att de tekniska sluttningarna af gusbländad sandjord och på ställen af styf lera. Dock fä vi sig måste den anses vara af mycket svag värdighet, men det väntade förutsetta såväl rågen och kornet som höet en ganska

Leht 323,
1893.

Aukon den 15 attoken 1893.

Sign. Säteri.

Mr. K. Suomen Talousseuralle
Turussa!

Myötä liittäen agronomi E. G. Roslettin todistuksen 15 p.lla' heinäkuun 1886 ynnä Vesilahden ja Lempäälän Maamiesseuran ja sen määräämään tarkastusmiesten puoltolauseet, pyydän nöyryimmästi, (koska tähän asti mitään palkkiosta ei ole osakseni tullut), saada K. Talousseuralta jonkunlaista palkintoa, niistä suurista vaivoista, joita minulla on ollut torppani semmoiseen kuntoon saattamisessa, että juna olen vaivoimmin perkeeni elättää! Jos ei Talousseuralta olisi tähän tarkoitukseen varoja käytettävänä, pyydän Seuran esittämään jostakin tämän onneeseen tarkoitukseen myönnettävistä varoista toivomani palkinnon.

Vesilahdella Syyskuun 8 p. 1893

Mr. Kalle Säteri
torppari Vesilahdella

Vastausote:

Mr. Kautla:
S. Lindroos.

J. J. J. J. J.

Sigu. Säteri I

Wuonna 1886. Heinäkuisen 15 päivänä saapui allekirjoittaja apulais Läänin agronomi Ojoisten kylän, Kaukon torppari Kalle Kallen poika Säterin Tottijärven kappelida, pyynnöstä, tarkastamaan hänen torpan tiluksiaan, sekä antamaan lausuntoa niistä ankavista töistä, kuin tämän torpan ylösotossa on tehty, koska Kalle Säteri aikoo jostakin maanviljelys seurasta hakea jonkinmoista palkintoa tahi muistoa torpan maihin panna ta töistä. Saapuvilla tässä asianomaisen Torppari Kalle Säteri, kuin myös toimitukseen kutsutut vierasmiehet, Talollinen Kalle Kristianin poika Kaapu, Kuralan kylästä Vesilahden pitäjästä ja Ojoisten Pylkin torppari Heskeli Rantoo Tottijärven kappelista.

Katselamus ajettiin pelloista, jotka ovat tehdut varsin hiviin mäkiin ja kivet kootut osittain isoin läjiin tahi pitkiin röykkiöihin, jotka kuutiოსylille laskettuna tekee 305 kuutiოსyttä, sitte mitattiin hiviäidat, jotka laskettuina yhteen mittaam, tekee 825 kyynärää, 2 kyynärää korkeeta ja 3 kyynärää leveetä. Pelot muuttamaata, hyvässä ruokossa ja kasvivoimassa, joita on kivikolmun tehtyjä 5 tynny-

rin alaa ja korkeen kaksi tynnyrin alaa; väik-
kylvettäin vuista 1½ tynnyriä, Ohraa 1 tynnyriä
Kauroja 2 tynnyriä, perunoita 7 tynnyriä, ruis-
ja 14 kappaa, pellavia 4 kappaa ja kunnatistoa
on 50 ruukua, sekä ruokitaan 1 hevonen, 3 Lehmiä
1 mullikka, 10 kuttua ja 8 lammasta. Hevonen
maksaa torppari taloon, rahassa 44 markkaa
tekee leikkurin aikana 3 päivät työtä ja ottaa
osaa maantienteossa.

Edellä mainittuista kiivitoista on pelloksi
tehty 12 vuoden kuluessa.

Lopullisesti saan mainita, että se on var-
harrinaista nähdä peltoa tehtävän niin ka-
siin maihin kuin tässä, jotta suuresti toiv-
sin Kalle Säterin tulla muistetuksi sopivalla
palkinnolla usottajistaan.

Näin tarkastettu, todistava. Aika ja
paikka kuin edellä

C. G. Postedt.

Jäljennöksen kopiosta oikeinkirjaitetuksi
taolistavut:

Anan. Lindroos. J. A. Lindroos.

Syyn. Säteri II

Vesilahden ja Lempiälän Maan-
miehseuran käskystä olemme me alle-
kirjoittaneet tarkastaneet torppari
Karl Säterin torpan tilukset ja havain-
nut me olevan hyvin hoidetut ei aino-
astaan pellot vaan myöskin eläimet,
ja että Karl Säteri on ilmoitusten mu-
kaan tehnyt vähintään puolet lää-
ninagronomi C. G. Postedin tarkastus-
kirjassa Heinäk. 15 päivä 1886.
mainitsemista kiivitoista, siis noin puo-
let torpan nykyisistä pelloista raivan-
nut aivan kovaan kivikkomaahan.

Heinäviljelystä on Karl Säteri myös
runsasti ja hyvällä menestyksellä käyt-
tänyt.

Vesilaki Heinäk. 1. p. n. 1893.

Orskar Anttila.

Johan Hakkiä.

Anan. Lindroos.

te
...
Sign. Säteri III

Pöytäkirja, kirjoitettu ^{Wenilä:}
Län ja Lempäälän Maanmies-
seuran kokouksessa Lemprosten
Kansakoululla Heinäk. 6
päivänä 1893, jossa seu-
raavat asiat otettiin käsitel-
täväksi:

28

Ojoisten Klauvon torpparille ^MKarl Sä-
terille päätettiin puoltaa ^MHeisarilliselta
Inomien Talousseuralta palkintoa hänen esi-
nomaisen kiriperäiseen maahan vauraa-
mistansa peltoista, puoltolauseen kirjoittaa
torppari ^MKarl Säterille seuran kirjuri.

Paiikka ja aika alussa mainittu
Kokouksen puolesta

^MJ. A. Peltonen.

Luetin ja hyväksytty todistavat:
^MJ. W. Nieminen ^MErnst Klingelin
^MO. P. Orling ^MA. Lindroos,
Seuran kirjuri.

Otteen oikein kirjoitetuksi todistavat

^MArvo Lindroos.

^MEmil Mädroos
Ylisppilas.

N:o 294.
1893.

MIKKELIN LÄÄNIN
MAANVILJELYSSEURAN
JOHTOKUNTA.

ssa,
kunn p:nä 18
0-0
N:o

Aukam den 25 sept. 1893.

DIREKTIONEN
FÖR
ST MICHELS LÄNS
LANDTBROKSSÄLLSKAP.

förvis
den 20 September 1893.
0-0
N:o 460.

Sigm. St. Michel

sällskapa

Till Bestyrrelsen för Finska Husförhöllningssällskapet

Med anledning af Bestyrrelsens Skrifvelse N:o 766 af den 29 förklarade Augusti har Direktörerna äran ombedla ad, såvida fröjan om att hvilka slöjdsverk i landet i Bestyrrelsens skrifvelse omnämnda trävaru premier helst borde tilldelas, torde endast i Direktörernas sammantrede kunna afgöras, Direktionen, då dess nästa sammankommit först kommer

har eger
alla per-
sig ge-
frak-
områden
ts syften,
af den
medfört
2 häraf
leda-
sara så
ning an-
te före-
notiveradt,
ter, som
le perso-

med berättigade till den utmärkelse som Sällskapet kan bevisa dem genom deras inbärande till hederledamöter.

Den första jag ville rekommendera är chefen för Landtbruksstyrelsen i Sverige, öfverdirektören, kammarjunkaren Albrecht Theodor Odellberg, hoars framstående verksamhet h. o. h. ligger inom de områden, som utgöra förmål för Finska Husförhöllningssällskapets syften, och hvilken genom det verk, som står under hans ledning, utöfpat och utan tvifvel kommer att äfven framdeles utöfa ett mer eller mindre direkt

att äga rum i December- eller Januari- i tillfälle
af ett föreläsning som den af Bestyrrelsen, om
nämnda tiden, men skall, efter förtäringens
Direktionens afslutadt hafva äran rekommendera
med föreläsning i frågan

Kärligt uppdrag
W. W. Ekman.

№ 290
1893.

Ing. den 18 sept. 1893.

Sign. Hederledamöter.

Till Kejsarligen Finska Huskällningsfällskapet

Jämlikt 48 af Fällskapets stadgar eger
Fällskapet till hederledamöter kalla per-
soner i utlandet, hvilka utmärkt sig ge-
nom framstående vetenskaplig eller prak-
tisk verksamhet inom något af de områden,
som utgöra föremål för Fällskapets syften,
så framt denna verksamhet varit af den
art, att den direkte eller indirekte medfört
gagn för Finland. Med anledning häraf
läm jag mig finheten föreslå till hederleda-
möter tre personer, hvilka jag anser vara så
kvalificerade som i anförda bestämming an-
gifes. Och då stadgarna därjämte före-
skrifva att slikt förslag bör vara motiveradt,
läm jag här framhålla de förtjänster, som
enligt min tanke gåra ifrågasättande perso-
ner berättiga de till den utmärkelse, som
Fällskapet kan bevisa dem genom deras
inkallande till hederledamöter.

Den första jag ville rekommendera
är chefen för Landtbruksstyrelsen i Sverige,
öfverdirektören, kammarjunkaren Albrecht
Theodor Odberg, hoars framstående verk-
samhet h. o. h. ligger inom de områden,
som utgöra föremål för Finska Huskällnings-
fällskapets syften, och hvilken genom det
verk, som står under hans ledning, utöfpat
och utan tvifvel kommer att äfven fram-
deles utöfva ett mer eller mindre direkt

inflytande på lösningen af spoismål, som liknande förhållanden ställa på dagordningen bland landtmännen på ömse sidor om bottenhafvet.

Da mossodlingsfrågan blifvit ett af tidens mest brännande spoismål i Norden och äfven Finlands jordbrukare inom kort torde komma att sluta sig samman till en mosskulturförening, är det af stor betydelse för denna blifvande förenings verksamhet och framgång, att den har sådana exempelgivande föregångare som tyska och svenska mosskulturföreningarna. Tiden synes mig därför lämplig, att ställa åtminstone några af de främste ledande männen i dessa föreningar i den närmare förbindelse med vårt land och våra kärodlingensintressen, som kunde åstadkommas af den dem välförtjänta hedersbevisningen att kallas till Finska Hushållningsfällskapet's hedersledamöter. En af den tyska föreningens mest verksamme ledare är den såsom vetenskapsman och erfaren praktiker lika framstående föreståndaren för mosskulturförsöksstationen i Bremen, professor Moritz Fleischer, hos hvilken dessutom särskilda unga agronomer från vårt land bedrifvit studier och därifrån medfört för oss utan tvifvel fruktbarande lärdomar. Och i den lifskraftiga svenska mosskulturföreningen utgör dess sekreterare, direktör Carl von Feilitzen i Jönköping den ledande kraften och den ordnande arbetande handen på samma gång. Vid föreningens senaste årsmöte hyllade han icke välförtjänt i ett festligt poem,

som den "Svenska mosskulturens Moltke." Af direktör von Feilitzens vetenskapliga insikter och den rika erfarenhet han redan samlat skola våra mossodlingsträfoanden vinna så mycket större understöd, som han för dessa visat sig varmt intresserad.

På grund af nu anförda skäl tillätor jag mig alltså att till hedersledamöter i Finska Huskållningsfällskapet förslå:

Öfverdirektören Albrecht Theodor Oelberg i Hockholm.

Professor, doktor Moritz Fleischer i Bremen och

Direktör Carl von Feilitzen i Jönköping.

Åbo den 18 september 1893.

W. P. Palmberg

132.
Post. 3/11
1893
II

Upprop till bildandet af en Finsk mosskulturförening.

I hög grad har allmänhetens ofervillighet dessa tider tagits i anspråk för bringande af tillfällig hjälp i det nödställda läge, hvaruti befolkningen i de östra och nordliga trakterna af vårt land för det närvarande befinner sig. Undertecknade, delegerade för Finlands hushållnings- och länelandbrukssällskap, framträda härmed med en vördsam vädjan till samma allmänhets fosterländska medvärkan i fråga om ett företag, som är afsedt att på ett varaktigt sätt inskränka de härjningar, hvarmed frost och missväxt alt fortfarande hota vårt land.

Vårt jordbruk förmår icke ens under gynnsamma år fylla eget lands behof af spannmål; under missväxtår antas importen däraf dimensioner, hvilka för vårt ekonomiska själfbestånd äro rent af betänkliga.

Ehuru exempelvis de två senaste årens skörd icke i alla delar af landet slagit fel, representerar det oakadt den under år

Sedan Uleåborgs läns Hushållningssällskap i skrifvelse af den 15 Januari 1893 uppmanat K. F. Hushållningssällskapet och samtliga Länelandbrukssällskap att etthvar utse och till ett gemensamt möte i Tammerfors stad sända en delegerad, för att förbereda den fjärde å programmet för 10:de allmänna Finska Landtbruksmötet i Wasa upptagna diskussionsfrågan, om hvilka åtgärder bäst vore egnade att höja mosskulturen i landet, har såväl K. F. Hushållningssällskapet som Länelandbrukssällskapen, bifallande uppmaningen, utsett delegerade, hvilka i komité sammanträdde i Tammerfors den 15 därpåföljande Mars; och får komitén härmed till allmänheten för närmare granskning framlägga följande

Betänkande.

Jämte det komitén anser, att den omständighet, att det till Wasa år 1893 beramade 10:de allmänna Finska Landtbruksmötet blifvit uppskjutet på obestämd tid, ingalunda utgör ett hinder för frågans förberedande och vidare behandling, och då den för mötet uppställda andra diskussionsfrågan äfven på det närmaste berör mossodlingens befrämjande samt därför bör skänkas nödig uppmärksamhet, har komitén kommit till den uppfattning, att lämpliga åtgärder, oberoende af landtbruksmötet i Wasa, omedelbart borde vidtagas, efter det komiténs förslag blifvit granskade och beslut fattats på ett allmänt möte, som komitén funnit sig befogad att genom särskildt upprop sammankalla till Helsingfors mot slutet af innevarande år.

J. W. Marjalin
vid Mattamäki
i Kau på upp-
ringiskt, ett säväl
i i saum aukung
den praktiska un-
ej, hoar mot under,
i särskildt uti rak-
om den bygghe-
ut, hoarjämte en

J. Ollerströms
i Bistygarna under
i stugårdar i Nagu
förslag till premi-
de inkonvenit och
i Bistygarna be-
idberg samn. sp. uter.

de bröföra uti
de landtbruks ut-
ande af fjärde i
utsmötet i Wasa
skulturens befräm-
betänkande och
utur för ening:
T
it uti uppdrag,
utsmötet, hoit-
Hördigan möjli-
ke, och slutligen

härutinnan, vördsamt inbjuda landets kärr- och mossodlare att genom insändande af ofvanberörda föremål göra utställningen så omfattande och instruktiv som möjligt. På framställning af komitén har landbruksstyrelsen beviljat komitén 1,000 mk för bekostandet af själva utställningen, hvaremot några premier icke komma att utdelas vid densamma.

Möjligen skall det lyckas komitén att från utlandet anskaffa några anmärkningsvärdare, äfven för våra förhållanden lämpliga föremål, hänförande sig till mossodlingen.

Komitén hoppas att den tillernade mossodlingsutställningen skall gifva besökaren en ungefärlig bild af moss- och kärrodlingens ståndpunkt i landet.

Det gäller sedan att oförbrutet arbeta vidare. Då frosten härjade Paavos tegar, förlorade han icke modet, utan gräde sina diken djupare och blandade mera bark i brödet med förtröstan därtill, att om ock Herren pröfvar, han ej förskjuter. Må hans exempel mana oss till efterföljd. Må den pröfning, det finska folket i denna stund i flere än ett hänseende genomgår, gifva det finska jordbrukets idkare och vänner ökad energi i arbetet på fäderneslandets odling.

Helsingfors i Juni 1893.

M. von Haartman.

- Johannes Jernström.   A. F. Danielson.
- A. Gyldeén.   A. von Wright.
- F. W. Lagerstedt.   A. Th. Europæus.

Bengt Lille.

Abo, G. W. Wilén & Cos boktryckeri, 1893.

Abo, G. W. Wilén & Cos boktryckeri, 1893.

132.
Brot. 3/11
1893
II

§ 8.

Bestyrrelsen ^{suppleantens} godsegarerna J. W. Marjalin afgaf redogörelse öfver föreläpningen af nämnda vid Mustramäki mejeriskola den 26 sistlidne oktober, hvilken han på uppdrag af Bestyrrelsen öfvervarit. Därför framgick, att såväl nämnda som den inspektion, H. W. Marjalin i sammanhang därmed anställt, gifvit vid handen att den praktiska undervisningen bedrifvits väl och med framgång, hoaremot undervisningen i teoriska ämnen i allmänhet och särskildt uträkning lämnat mindre goda resultat, äfvensom att smygglöken i skolan mejeri isko var tillfredställande, hoarejämte en önsket gifvit ordning icke var rådande.

§ 9.

Trädgårdsmästarna Y. Wallenius och J. Otterströms afgifna berättelser öfver deras på uppdrag af Bestyrrelsen under sommaren företagna inspektion af samtliga trädgårdar i Åbo och Korpo sökas icke för afgifvande af förslag till pröfning af trädgårdar uti nämnda sökas hade inkommit och skulle densamma ställas på cirkulation till Bestyrrelsens sammanträde öfver herrar G. Aufrin och Rydberg samt öfver.

§ 10.

I Skrifvelsen af den 23 sistl. oktober hade utfränd uti den af delegerade från landets husvärdnings- och landbruksråds skap sammansatta komitén för förberedande af fjärdens i programmet för 10de allm. finska landbruksmötet i Wasa upptagna diskussionsfrågan angående norrsjukhusens befrämjande i landet, biläggande till pålydande betänkande och utprop för bildande af en finsk norrsjukhusförening.

Sigr. Norrsjukhus I och II

meddelat, då komitén nemmera på fört öfverdrag, äfvensom till Bestyrrelsens bepröfvande öfverlämnat, hvilka åtgärder enligt dens förmenande äro ytterligare möjliga borde vidtagas för sakens befrämjande, och slutligen

i komiteens vägnar antalet som utannonserade af på Lä-
skapet antommanade anspråk, utgörande enligt en skrifvelse af
fogad räkning 267 mark 10 penni, uti kostnadsräkna för näm-
komiteens arbeten. Med anledning häraf beslöts att för up-
dande af kännedom om och påkännde af intresse för af ko-
stet förslagna åtgärder ifrågasvarande betänkande och af-
rop skulle vid plenum och andra lämpliga tillfällen ut-
märkta tillhandatäckas, hvarjämte förordnades belopp
blef till utbetalning utannonseradt.

§ 11.

Magistratens i Åbo meddelande om beviljadt ca-
slag till Läskapets hemiska och frökontrollstation för 18
delgaf, hvilket antecknades.

§ 12.

U skrifvelse af den 15 sept. September hade tidningen
Biet's redaktion till Läskapet till intäring med utsatt pris
erbjudit en af Aara Trädgårdsvänner jordbelont täfling
skrift "Hort anvisning om skata och beskära utplantera-
trän och buskar m. m.", hvaraf Bestyrrelsen bestämde utskicka
500 svenska och 500 finska exemplar för hvilka priset utlyst
gifs i förnämnda skrifvelse kommit till stifta till 150 mark.

§ 13.

På den Söderströms & C:s förfrågan, huruvida Lä-
skapet vor villigt inköpa en större antal exemplar af "Hand-
bok i finsk pomologi" utarbetad af Alexandra Truimoff
hvilket arbete den Söderström var betänkt på att i tryck
utgifva, där om Läskapet vor begärd öfvertaga för-
get, beslöts att gifva en afböjande svar.

§ 14.

Från friheren W. Stjernroantz i Helsingfors had
ingått skrifvelser af den 29 sept. och 29 oktober angående
förskottning af under året levererade kycklingar m.
hvarjämte skrifvelsen redogörde för huru denna belöpte förskottning
hvilken fördelning af Bestyrrelsen godkändes. Frih. Stj-
erantz's skrifvelser föranledde föröfning till ingens åtgärd.

§ 15.

Förpassen Fredr. Jokela's från Nollola den 22 Ok-
tober ingående skrifvelse med anhållan om belöning
för utplantering af rudor föranledde till ingens åtgärd.

§ 16.

På läsmijerthens Edma Salvin's den 13 oktober
skrifvelsen gjorda framställning beslöts att till jordbru-
karen J. E. Ekroberg i Nyviken i Pargas skulle
säras belöning och uppmuntran för ådagalagd intresse
för kreaturskötsel och mjölkhandtering tilldelas följande
mjölkredskap: 4 stycken gräddräddningsåsar, mjölk-
stafva, sil, skumslaf, mätglas och termometer.

§ 17.

Från träskomakaren H. Lilén hade ingått skrift-
ligt meddelande om denna tjuntersor, som uppläntes.

§ 18.

U bref, inkommit den 28 Oktober, meddelade Händes-
berding H. G. Berg i Jordavala sin samtliga att om-
händertaga ombudsmanbefattningen i 8de distriktet
och blef denna saken tillämnad antagen.

§ 19.

Enligt tillkännagifvande af läsmijerthens fru Aara
Sjöström hade mjölkerygaren J. Jorini m. ft. i Siikais
soden antalet som hemut biständ i mjölkskötsel med
anledning hvaraf skrifvelsen meddelat hemut förord-
nande att i början af November månad i sagda stift
förståga en tjuntersa till nämnda soden öfvensom an-
modat fru Sjöström att i god tid inkomma med för-
slag till tjuntersor, som härafter borde följa, hvilka ås-
gård af Bestyrrelsen godkändes.

§ 20.

På anmälan af läsmijerthens Edma Salvin be-
stämde Bestyrrelsen meddelat hemut förordnande att besö-
ka nedanstående jordbrukare, hvilka hemut denna
antallet, nämligen: bönderna Tokara och Karvasila-Stanen.

tala i Wampula, Hengjato Anttila i Koskis kapell, förs
gårdar Sirkais i Karinais kapell, Rungo gästgärdet
; Pikkis och Kaarloma; Bjärna's ämbetsman Pastor
J. H. Miesler; Wirna, hvilka hos Betsynens skriftbl.
därmed ansökte, och borde dessa tjänsteresor vidtagna
fört ske kan och förläsa i efter ständens behof appar
ordningsföljd dala så att färder fram och åter så vid
möjligt undvikas.

§ 21.

Sekretärerna framstälde, huruvida till Fröken
Samuelander som är sinnerad att i Helsingfors öppna
utställning och försäljning af slöjd och konstslöjd, kunde
hennes arbete från Sällskapets slöjdskola till försälj
ning mot 15% rabatt, såsom i Helsingfors läros värd
ligt, och skyldighet att vid slutet af hvarje år afgifva re
visering, hvastill Betsynen biföll dock med den förs
ärning att redovisning bör afgifvas två eller tre gånger om år

§ 22.

På framställning af sekretärerna bestöts att till
distrikten i de s. k. Melmanska socknarna, med und
dantag af Kangasala, skulle anmodas att på vintern
sitt utse stipendiat till Sällskapets slöjdskola för
stundande västermin, som bestämdes att vidtaga den
15 januari 1894. Hvarvid skulle applikationsvis nämna
att resp. direktörer voro berättigade att 3 terminer
ärad utsända samma stipendiat, såförelse denna
afses genomgå fullständig kurs i väfning för erhållande
af betyg, samt att 2 terminer vistelse vid skolan tor
vara tillräcklig för inlärande af utbildning i andra
ämnen. På särskild framställning om skolan tor
föreländarinnans sådant till stycket, kan ytterligare
förelängd undervisningstid stipendiat medgifvas

§ 23.

Från Martha Himmelsseura hade ingått re
visering för detsamma för sinnerande år beviljades

anslag, hvilka redovisning af Betsynens godkändes
§ 24.

På framställning af sekretärerna bestöts att låta
trycka en ny upplaga i 200 exemplar af prisbelönta täf
lingskriften "Osaksmejesta". I sammantag där
med gjordes sekretärerna af förekommande anledning
en förfrågan, huruvida privat person, som i och för gratis
utdelning rekvireras af sällskapets täflingskrift, till
beviljas samma förmån i prisredovisning som i till
nande fall meddelats Landtbruks-sällskapet, hvastill
Betsynen gaf en afböjande svar.

§ 25.

Från Petrus L. Fabritius hade ingått anslagen att
för korrekturaten af den till finskan öfversatta täflings
skriften "Om bortäder för hundjarna" i och för gratis
till utrikesort sig till sända. Då meddelad tryckningen
hänfverom skulle utaf långa fridrigas, bestöts att an
dastund öfversättaren Margita Emil Ekman på
en framställdt så till finskan öfversatta särskilda Säll
skapets arbete och detsamma i förvarande fall haft till
ledning den finska upplagan af Sjötörns Landmannas
byggnader, hvastill kan utläsas alla esfordriga bygg
nadstermer, i och vidare öfversända korrektur till Petrus
Fabritius' grundläggning utaf genast satta arbete under
person, sedan tillval till Ekman i samråd med
Fabritius' vikarie ytterligare underkastat detsamma en
skutlig grundläggning, och skulle för att bifria Fabritius
från alla ansvar med afseende till öfversättningen, så
bokens titelblad utläsas, af hvem detsamma bifria
öfversatta; hvastill att skan till Petrus Fabritius skrift ligen
till hämningas. Upplagan stodes bestämdes till 4000 exem
plar.

§ 26.

Tillvikarie under den tid sekretärerna sinner
representant för Åbo stad under intundande landt-

dag voro hindradt att sin tjänst utöfva förestog denna
rättsakt utom R. v. Wiedbraud, skrivare af Protokollens god
händer.

§ 27.

Från Lärkapets föreläsare Agronomus A. Reuter hade af
kommunens ledning ingått förfrågan, hurvida Lärkapet vilde be-
granta till underhållningsmedel till Landtbruk vid Pargas folkskola
skola genom anordnande af en serie föreläsningar 10 föreläsningar
hvar af hvilka Reuter skulle hållas vid skolan, i hvilka hänseende han
skall uttala sin åsikt hurvida derutom 20 föreläsningar 20 föreläs-
ningar skulle kunna medhållas, med anledning härpå be-
stämde att Reuter skulle under löppa af riksmunnen är vid Parg
folkskolas skola hålla en serie af 7 eller 8 föreläsningar, behand-
ande de olika sidorna af Landtmannens ekonomi, hvarom
lans förståndare borde underhållas. Beträffande antalet
för Reuters öfriga föreläsningar skulle bestämmande
af kommunens sammantred.

§ 28.

Med anledning af Pargas folkskolas snart för-
ande invigning och på förslag af sekreteraren bestämde att
nånda skolas bibliotek förära följande skrifter

- 2 st. Landtmannaläroplaner af A. Sjöstrom
- 5 - Vapnbok, utgifven af M. Tammenlander
- 1 - Hållbarheten hos kulnjäcke, grädd, Mammnjäcke och
af G. Grotensfelt
- 5 - Angreppsmåden dess skärningar i Finland och under
att den förekomma af O. M. Reuter
- 5 - Om Andelsmajiner af G. Grotensfelt och A. Granström
- 5 - Om bottäder för husdjuren af L. Fabritius
- 10 - Bets trädgårdsskript: Odling och avvärdning af kött-
väster
- 10 - Bets trädgårdsskript: Om odling, förvar och avvärd-
ning af frukt och bär
- 5 - Handledning i Hållbarheten af E. Schoug.
- 20 - Svampskarta jämte text.
- 5 - Angreppsmåden II Berättelse af O. M. Reuter

§ 29.

Genom cirkulation hade beträffande Pararimman i väf-
nad af Lärkapets sköldskola, förhen Signe Tammenlander
för utskilda angående betydeligt tjänstbedigt på om-
hugning tre veckors tid från midten af Oktober månad och
till vidare utställd förhen Signe Watz, hvilka härmed till
protokollens antecknas

§ 30.

Sekreteraren förelag till öfversättning till finskans föl-
jande af Abraham Formell uti skriftverket "Hushållningen i
Landtbrukshäring" under N:o 6 utgifven brodyr "Arbets-
hätten och mjölkken" af Paul Neurgren, med anledning hvar
af hvilka att arbetet i fråga skulle ställas på cirkulation.

§ 31.

Förhen Mattilda Tammenlanders anhållan om 300 mks
lämpförråd för beträffande af tryckkostnaderna af en ny väf-
bok bifölls på det villkor att hälften af beloppet bör återbetalas
senast den 1 juni 1894 och återstoden den 1 mars påföljande September.

§ 32.

Sekreteraren anmätte att han till folkskoleinspektör
Berg öfverlämnat 200 st. och till folkskoleinspektör Beck-
man 50 st. af Svampskarta ^{af 1894} som för gratis utdelning i folkskolor.

§ 33.

På sekreterarens framställning bestämde att till Abo Lom-
ska Lycei bibliotek samt Stadsbiblioteket i Abo förära följande
tryckskrift:

- a) Kajs. Finska Hushållningsrättskapets utgifna brodyr på svenska och
finska
- b) Kajs. Finska Hushållningsrättskapets Hushållningen 1874-1892
Kortmans Kuis. Finnen Talousseuran Utgivna 1884-1892
- c) Folkskrifter utgifna af Kajs. Finska Hushållningsrättskapet N:o 4 och 5
- d) Kajs. Finnen Talousseuran Kirjallisia Kaavuu N:o 8-15
- e) Berättelse om verksamheten vid Kajs. Finska Hushållningsrätts-
skapets Keskiska och Frökontrollstation i Abo 1883-1892
- f) Kajs. Finska Hushållningsrättskapets uttalande i reanförfrå-
gan den 8 november 1892.

- g) Ansgmachten, den kungliga i Finland och medlen till dess bekämpande af O. M. Reuter
- h) Ansgmachten II Berättelse af O. M. Reuter
Samma skiftes på finska
- i) Käytännöllinen Maanviljelysooppi
- k) Hällbarkens hos betungjätte grädder Skummjölk och smör af Dr Gösta Grönlund
- l) Special katalog öfver Kajs. Finska Medlemmings sällskapets Kollektiva utställning af finska råg vid 16de Helsingfors Svenska Landbruksmötet i Stockholm 1893

§ 34.

Kamreraren intennar 3de kvartalsförslaget, som blott utar anmärkning granskad af kassainspektören.

§ 35

Som fullnadsborgare för P. Olsons i Hörsör inteckning i 15000 mark godkändes lantar Fortwänter M. von Haastema, läkaren G. J. Rothström och Kammarjunkarna R. von Haastema

§ 36

Som löftesman för P. Jönens län i 15000 mark godkändes säjegaren G. A. Lönnqvist i Tammerfors i st. f. hos C. G. Blomberg

§ 37

Kamreraren anmätte att Kamr. G. Landzeters län i 20000 mark blipit af löftesmannens intätt.

§ 38

Följande föräringar hade till Sällskapets bibliotek kommit:

1. Bidrag till Finlands officiella Statistik XV Lots och Fyrvärksin medel Ny följd 7. Överinspektors berättelse för 1891
2. Skrifter utgifna af Svenska Läkarsällskapet i Finland XI, Åbo Akademiens Studensmatrikel
3. Kongl. Landbruks akademins Handl. ö. Tidskr. N: 4. 1895
4. Örebro läns Medlemmingskyrka kvartalsberättelse 3de kvartalet 1893.
5. Gelfborgsläns N: Handlingar utgifna 1893 I och II
6. Kalmar läns N: periodiska tidskrift 24 häftet.
7. Vester Norrlands N: Handlingar 2 häftet 1893 jämte bekän-

§ 39.

Sedan särskilda ansökningar om utmärkelse för långvarig och hogen tjänst jämt till dem hörande intyg blifvit granskade, beslöt Bestyrrelsen föreslå nedan uppräknade tjänstefjon till erhållande af följande utmärkelsetecken, nämligen:

a.) Sällskapets mindre silvermedalj

1. Inspektoren Carl Selin född 1845, för 17 års tjänst hos amiralen J. H. Turuhjelm i Hångola egendom i Urdiala socken, under hvilken tid han 16 år själfständigt skött Kehröis utgård samt sedan 1892 innehar inspektorsplatsen i hufvudgårdens Hångola.

2. Fogden Johan Gustaf Tulonen, född 1853, för 19 års tjänst hos förnämnda amiral, hvaraf 8 år basom själfständig förvaltare af utgårdens Welkala.

3. Hufvudskogvaktaren i Hångola egendom Fredrik Wilhelm Nyberg, född 1835, för 22 års tjänst i ryssnämnda ställe.

4. Gårdsfogden Carl Gustaf Siren, som född 1850, i 23 års tid på egen hand samt ledt arbetena i Stjernsunds egendom i Tyrväntö kapell fört hos godsejaren Carl Packalen och sedermera hos generalmajoren Nils Packalen.

5. Verkstadsförståndaren Carl Wilhelm Ekman, född 1854, för 15 års tjänst å civilingenjören G. E. Berggrens mekaniska verkstad i Helsingfors.

6. Skogsvaktaren Carl Johan Lindqvist, född 1828, för 40 års tjänst å Födelukulla egendom i Sibbo socken för närvarande till-

hög Sebastian von Ettes arvingar.

7. Stallskötaren Paul Lindfors, född 1847, för 30 års tjänst på förenämnda ställe.

8. Förvaltaren Matti Mustonen, som, född 1839, under 18 års tid först sasom trädgårdsmästare och sedan 1882 sasom förvaltare varit i tjänst hos enkeheimerskinnan Alexandra Michailowna Lerche på hennes egendom i Tyrnäva by af Nykyrka socken i Wiborgs län.

b) Läkenskapets bronsmedalj.

1. Änkan Oskar Timola, född 1854, för 12 års och

2. Fogden Johan Uusitalo, född 1846, för 14 års tjänst

bägge hos amiralen J. H. Turuhjelm på Hångola egendom i Uudiala socken den senare sedan 5 år tillbaka på Willamo utgård.

3. Mjölvarn Gustaf Fredrik Emil Blomqvist, född 1839, för 39 års tjänst på Stjurnsund i Tyrvälö.

4. Drängen Frans Emanuel Nieminen, född 1845, för 12 års tjänst hos referendarie-sekretären W. Spoo, först på dennes villa i Ruovesi och sedan 1889 på Brinkhall egendom i Kakskuta kapell.

5. Gårdskarlen Johan Fredrik Palander, född 1831, för 15 års tjänst hos enkefru Sofie Källström i Helsingfors.

c) Läkenskapets bronsstickan.

1. Mejerskan Amanda Lahtinen, född 1865, för 10 års tjänst hos amiralen J. H. Turuhjelm dels sasom dejsa på Hångola gård och Behrens utgård dels de två sista åren som mejerska vid ångmejeriet på Hångola.

2. Dejan Helena Mustonen, född 1841, för 18 års tjänst på enkeheimerskinnan Alexandra Michailowna Lerches landtegensdom i Tyrnäva by af Nykyrka socken.

3. Tjänarinnan Louisa Amalia Karhelin, född 1836, för 26 års tjänst hos enkefru Sofie Källström i Helsingfors.

4. Stalldrängen Gustaf Adolf Aaltonen, född 1852, för 11 års och

5. Tjänarinnan Eella Sofia Ruckman, född 1863, för 11 års tjänst bägge dessa på det af handlanden i Björneborg Carl Rosenlew arenderade bestället Saaris i Ulfby socken.

6. Tjänarinnan Elisabeth Siirinen, född 1842, för 25 års tjänst hos ingenjören Gjalmar Crusell i St. Peteroburg.

7. Tjänarinnan Ulrika Davids dotter, född 1840, för 18 års tjänst hos landtbrukaren A. Jäder i Multia.

8. Tjänarinnan Ida Gustava Telmius, född 1844, för 18 års tjänst hos nämndemannen Gustaf Wänhåkylä i Rimto.

9. Tjänarinnan Johanna Fredriksdotter, född 1860, för 15 års tjänst hos öfversten, greve Alexander Cronhjelm i Farskov Jelo.

10. Tjänarinnan Klara Sundström, född 1847, för 15 års tjänst hos nummer i Warschau bosatte generallöjtnanten Timroth.

11. Tjänarinnan Maria Nakari, född 1850, för 13 års tjänst hos kontraktsprästen A. C. Jönudd i Lappo socken af Wasa län.

12. Tjänarinnan Marja Hamäläinen,^{sees}
född 1863, för 10 års tjänst hos fru Hanna
Lignell i Kuopio.

d) Inskription i silverskedar.

1. Drängen Jakob Kauppi,^{sees} född 1846,
för 20 års tjänst dels hos apotekaren H. Fell-
man dels hos hans efterlevande enke Ma-
ria Fellman i Nyby gård i Tjo socken.

2. Drängen Juuso Purkela,^{sees} född 1851,
för 10 års tjänst hos enkefru Maria Fell-
man i nyssnämnda lägenhet.

3 Tjänarinnan Wilhelmina Aldén,^{sees}
född 1864, för 10 års tjänst hos civilingenjö-
ren F. F. Tiven i Ålbergfors.

§ 40

Vid sammanträde utfärdade anordningar,
finnas i Sällskapets Anordningsbok förtecknade.

Av fiden:

(Med bedring af framlidne Sekretärens
Ernst Rönkädes vid sammanträdes förde
anteckningar)

C. L. Wakkilund.

t. f.

Bev. 28/11 93.

År 1893 den 28. november,
tisdag, kl. 5. e. m. sammanträde
de K. S. Hushållningssällska-
pets Bestyrelse; närvarande
dessa Sällskapets ordförande
herr Björkman, underskrifva
ordförande i Bestyrelsen samt
ledamöterna herrar von Haan-
man, Backman och H.
Lundberg samt suppleanter
herr Marjalin afven som säll-
skapets kassörare herr Svoh-
la.

Herr Björkman ledde för-
handlingarna och underteck-
nad förde protokollet.

§ 1.

Underskrifven Bestyrelsens ordföran-
de framhöll huru som Sällskapet, efter
det Bestyrelsen senast varit samlat,
lidit en smärtsam förlust, då döden
den 23. dennes bortryckt den man,
som antedån år 1875 omhändertog
sekretärsbefattningen hos Sällskapet
och sköt denna syftla på ett sätt,
som förskaffat honom odeladt erkän-
nande ike blott inom Sällskapet,
utan äfven i vidsträckt krets
utom detsamma, till och med i ut-
landet. Det vore ej möjligt att nu en
antydningvis beröra arten af den
hädanfångne sekretärens verksam-
het, ty enbart af Bestyrelsens med-
lemmar hade sig detsamma nogsam-
bekant och hvarje blad af Sällska-
pets protokoll under de senaste
adertio åren bäre derom ojämfiktiga

vittnesbörd. Underskrifven vill härvid
endast fullgöra plikten att uttala det
djupaste beklagande af den omstån-
digheten att den plats nu stod tom,
hvilken med så stor heder bekläddes
af Ernst Rönnbäck.

§. 2.

Meddelades att Sällskapets ordföran-
de, efter samråd med underståndad,
vid sekreteraren Rönnbäcks under
gårdagen försiggångna jernfastning på
Sällskapets vägnar nedlagt på grafven
en minneskrans med följande inskrip-
tion:

"Nu hans stoft i jorden myllas,
Men hans lifbedrift skall äras
Som ett mönster länge än.
Lätt skall ej den platsen fyllas,
Som han besannat; lätt ej bäras
Arbetet, som han skänkte den."

hvarjehvite ordföranden tackar Sällskapets
tacksamhet för den aflidnes verksam-
het och den saknad hans bortgång
framkallat.

Gottkännande den vittagna åtgär-
den beslöt bestyrrelsen att kostnaden
för anordnade minneskrans skulle be-
stridas ur Sällskapets kasassa fond.

§. 3.

Här härvid väckt fråga om bestridan-
de af ledigblifna sekreterare tjänsten
intill dess densamma kunne blifva
ånytt besatt föredrogs en af agrono-
men Arne Reuters denne dag ingif-
ven skriftlig ansökning att warda
till tjänstförrättande sekreterare an-
tagen, hvarjehvite underskrifvens gaf

tillkännas att i enskilda afseende sig
muntligen annade agronomen Uno Bre-
mer, tf. boställsinspektören, senatssekre-
tarien Gregori Aminoff och filosofis-
doktorn Karl Leander Miklund.

Efter afsläppning i saken beslöt
Bestyrrelsen enhälligt att till utnämnan-
de sekreterare under ledigheten uttaga
filosofidoktorn Miklund, som från
den 1. instundsande december ejde at-
njuta de med tjänsten förbundne aflö-
ningsförmåner.

Protokollet bestyrkes.

E. W. F. Sjölin.

Prot. 1/12 93

År 1893 den 11 December sammankom
träddes K. Finiska Hushållnings-säll-
skapet Protokoll, hvarvid följande
kommo: Protokollens ordförande hr
Juselius samt ledamöter hr von Haart-
man, Backmausson, Hedberg och
Wärgeenius, Sällskapets kassör hr
Sjöbala och underskrifven t. f. sekre-
terare.

§ 1.

Protokollen för den 30 och 28 November upplästes i affe-
rande i godkänning.

§ 2.

Från Jordbruks Expeditionen hade antänt en
skrifvelse dagtjuvad den 30 november 1893, med
tillräkänningsordet att K. Finlands Senaten vid sam-
ma dag skedd för utlåning af det i statens uppgifva
anslag för Landbruks-sällskapens i landet under-
stöd för en tid af fem år, räknad från och med 1894,
stär till K. Finlands Hushållnings-sällskapet förfogande
en anslag af trettusen femhundra (3500) mark, utöver
föret beviljade femtusen (5000) mark, som utgå af
f. d. Leimstödets anslag för de ändamål och på de
villkor, som finnas närmare angifna i Jordbruks-
Expeditionens skrifvelsen af den 10 oktober 1883, utom
att den där nämnda redovisningen ännu föret fast-
ställd tid framdeles bör afgifvas till Landbrukssty-
relsen, ännu till Gvernören i Åbo och Björne-
borgs län anbefalls att på Sällskapets rekommendation
af därtill anvisade medel utbetala sådana belopp.
Tjänsten af denna skrifvelsen skall vid uppgörande
af Sällskapets budget för kommande år iakttagas.

§ 3.

Bestört att kungliga sekretärens tjänsten ledig och en sökas inom sitta dagar härfter, denna dag oräknaad, och borde i kungörlow, som införts 3 gånger i Finlanda allmänna Tidningar samt en gång i Nya Pressen, Helsing stadsblad, Nya Finlands, Päivälehti, Åbo Tidning, Åbo Underrättelser och Åura, äfven upplagas det tjena äfölgis af en årlig löne som fyratusentwåhundredtrentioåtta (4238) mark frörlom för huspen och ved.

§ 4.

Bestört att Kamreren skulle till Lämränterit i återbära den på december månad sig belöpande den af den personliga lönetiasken, som af dennes sekretärens E. Rönmbäcks jämlikt H. J. Sernas reskript af den november 1885 årligen uppburet och hvilket äfven för sin varande är blifvit till dess fulla belopp till Sällskapet Kamreren utlevererat, och skulle skrifvelsen härmed till Guvernören i Åbo och Björneborgs Län i vederbörlig ordning aflämnas.

§ 5.

Till bedamot: Direktören för Högskolestyrelsen i Åbo i. f. af dennes magister Rönmbäcks uträgs supplanter vill Sällskapet Kamreren Wilhelm Nyberg och supplant grafen August C. von Straupel.

§ 6.

Vid väckt fråga om inspektion af den under Sällskapet upprättade väfsholan i Piikkis samt M. S. Sernas slöjdskola i Åbo anmodades t. f. sekretärens verkställta ifrågasvarande inspektioner.

§ 7.

Från t. f. direktoren för Motala institut hade inkommit en tecknämngifvande af den 5 dennes att Sällskapet stipendiat därtill Adolf Tolkkila visat uppredad tredaka i konow förlagda arbeten samt slutligen den 24 nittidne november af dets från orten, hvarför

ter direktoren anhöu att Betygskanen vilde utse ny stipendiat som kunde inträda i vakansen. T. f. sekretärens anmäla om utredning hvar bland de som af ansökningarna de mest var till Betygskanen inkomna ansökningarna som erhållande af Thulin ska stipendiat utvalde de tre med de bästa intygen äfölgda ansökningarna nämligen 1: af Johan Fredrik Vanhatalo från Längelmäki 2: Johan Alfred Piittilä från Wainä samt 3: Hans Alfred Palo från Tavastehus landsförsamling, hvilka i den ordning de här uppräknats voro förtjente af att vid val af stipendiat ifrågakomma, samt att han redan tillskrifvit de två förstnämnda för att utreda, om någondera af dem som i tillfälle att gästa som Sällskapet stipendiat inträda som elev vid Motala institut. Härmed hade emellertid intet svar ännu kommit inkommit, hvarför t. f. sekretärens förslag att så snart jakande svar anlände, i främsta rummet Vanhatalo, men om denne voro hindrad, emottaga skulden, Piittilä och i sista rummet Palo borde till Sällskapet Thulin ska stipendiat vid Motala inkallas. Förslaget godkändes.

§ 8.

Sällskapet Nura Trädgårdsvänner hade jämte skrifvelsen af den 20 November med anhängan om utavordnande af af ärostedens af anslaget för hvilka trädgårdsskötarskolans i Tuusula underhållo, som Sällskapet för ifrågasvarande ändamål beviljat Nura Trädgårdsvänner för de två första åren af skolans verksamhet, insände den berättelse, skolan föreståndare för M. von Haartman afgifvit öfver den verksamhet intill den 1 November 1893. Berättelsen skulle ställas på cirkulation, men anlag sig Betygskanen sig ick kunna utavordna något vidare underlöd för detta är, allentid Nura Trädgårdsvänner sedan i början af året uppburet hela det anslag som detsamma enligt Sällskapet budget för invarande är tecknades

§ 9.

Från Helena Lurma hade insändt redogörelse öfver ^{under året 1892-93} förs handlingar med förvärfda tyger, hvilka ^{offici} hon år 1890 med understöd af Sällskapet stäblat. Berättelsen, som sedan genom aflidna sekretärens Rönnebäcks försorg blifvit i tidningarna publicerad, skulle intagas bland bilagorna i Sällskapets handlingar för innevarande år. Med anledning af fru Lurmas i berättelsen gjorda anmärkan om för framtiden förtagas från vidare redovisningspliktighet skulle hennes meddelas, det betydelsen vid understödet beviljande, jämlikt det till henne 22 Juli 1890 afsläta skrifvelsen, icke som vilken uppstället några anmärkan om, att hon örligen skulle insända en kortare berättelse om sina tillgångar samt framgången af sin verksamhet. Hvilken berättelse sedan komma att i Sällskapets handlingar intagas, och emottaga Bestyrrelsens gärna öpen framdeles en handa redogörelse, när detta som egende att bland allmänheten sprida kännedomen om och väcka intresset för denna väsentliga verksamhet.

§ 10.

Från inspektören för Sotala Sköldskola hade inkommit en meddelande, hvarefrån framgick att skolan under hösten besökt af 11 elever, af hvilka 7 behöfvt undervisning i väfnad, i gasmålning 3 i matematik, 2 i klädteknik, 2 i utgåruvård och 1 i broderi. Förutliden icke till någon åtgärd.

§ 11.

Sällskapet Träskomakare K. Sillen hade inkommit en antal uppgifter om sin verksamhet under Septembers Oktober och November månader, hvilka skulle observeras vid arbetandet af Sällskapets handlingar för innevarande år.

§ 12.

I skrifvelsen af den 18 November hade Finlandsk Allmänna Sköldförning anmärkt om att för tråda närmare förbindelse med Sällskapet i afse på sådana rådskommun att framtida praktbringande samarbete

Post 1/10 93

II

för den inkomna Sköldens befrämjande samt att för med Sällskapet utbyta stadgar, årsberättelser och andra publikationer, som på något sätt beröra eller hofra till uppgift att bekyra, befrämja eller understödja densamma och tillika ^{särskildt framåtåt} meddelat om afse på ^{sin uppgift att söka} Sällskapets ^{och} beunda inkomna Sköldatlas öfversättning för att inses som stann landet. Med anledning hvarf beslut Bestyrrelsen, som med varmt intresse emottog uppgiften af en förning med ~~med~~ denna speciella uppgift för sin verksamhet, att till Finlandsk Allmänna Sköldförning öfversända till bekyrande af Sällskapet verksamhet på detta område dess handlingar för de närmast föregående åren, en antal af Sällskapet stadgar öfrensamt till prof en finst och en muste exemplar af M. Tammenanders utlygn i ny upplaga utkomna väfnadsbehöfningar, samt att skriftligen jämte utskickade om Bestyrrelsens önskan och förhoppning om ett framtida praktbringande samarbete för den inkomna Sköldens befrämjande utgifva att Bestyrrelsen framdeles, så förhållandena sådana vidhandläggas, icke skall försumma att uppmärksammas Sköldförningens i förnämnda bref uttalade särskilda önskemål.

§ 13.

Från försttändaren för folkskolan i Pargas, magister K. J. Karlsson hade anländt en tackrägelns skrifvelsen för den samling skrifvelser skolan af Sällskapet fått emottaga. Skrifvelsen upplästes.

§ 14.

Skidrotts jordbrukares i Egensleja Finlandsk Landbrukssällskap hade jämte tackrägelns för tillräckande öfversända särskilda skrifvelser tillskickat Bestyrrelsen 20 st af dem på det förlag utkomna skriften: "Kattänkiöitten Maanviljelijöiden riimalla" för hvilket tackrägelns skrifvelser skulle afsläta till nämnda Landbrukssällskap.

§ 15.

Karlsson vid "Wesilaks och Lempiän" Landmanama gille

A. Lindross hade gjänt tacksägelse från Torpans H. Säteri för den uppmuntren Sällskapet tillerkänt ^{honom} för värket Salden odlings arbeten tillstått Sällskapet ^{hans} kvitto öfver utgifningen 100 mark, kvittot kvitter till Sällskapet skänks öfverlämnades

§ 16.

För Sällskaps räkning skulle för 1894 prenumereras på följande tidningar och tidningar: Finlands Allmänna Tidning, Års Naturvetenskap, Nya Pressen, Biet, Tidning för nyjörkhuskänning, Suomen Maanviljelyslehti, Suomen Maanviljelyslehti, Fiskeritidning för Finland, Svenska Landbruks Akademiens handl. och tidning, Landtmannens Tidning för Landtmanen, Nordiskt Nijeritidning, Sköjden äreningsblad från Nääs, Norsk Landmandsblad, Tidning för Landmanen, Mildt Liding, Gworbhallen för Sköjden skolas räkning medeltidningerna Finja.

§ 17

För beivrade sammantreden under innevarande år utanordnades till ordföranden, ledamöterna och suppleanterna i Bestyrrelsen följande den enligt Sällskaps stadgar och som verkställd uträkning tillkommande arvoden, nämligen: till ordföranden, borgmästaren Julius för 10 sammantreden 200 mark, ledamöterna förstämman och Maantman för 9 sammantreden 180 mark, Backmanston för 10 sammantreden 100 mark, egaren Hedenberg för 11 sammantreden (därf 4 ä 90 mark 150 mark och gods egaren Wirzenius för 7 sammantreden 140 mark samt suppleanterna, godsgården Margalen för 5 sammantreden 100 mark och Lämnutirinnänw Fabritius för 1 sammantrede 10 mark, således till sammantreden 880 mark.

§ 18.

Till Sällskaps Bibliotek hade inkommit följande följande följande:

- 1. Från Det kongl. danske Landhusholdnings selskab: Lygtesne hos Landbrugsplanten af E. Rottstrup

- Tidning för Stockholms läns Huskällnings sällskap oktober 1893
- Middelanden från kongl. Landbruksstyrelsen nr 4 1893 (nr 13)
- Tidning för Land & ekonomi af J. C. la Cour Band 10 häft 3, 4. 5 och 6.
- Från Nylands och Tavastlands läns Landbruks sällskap: Redogörelse öfver Söderkulla Landbruks skolas väsende 1863/64-1892/93.
- Från Svenska Bokhandeln i Mo: Erfarenheter om råd för skötseln af Sveriges jordbruk af H. J. Sellen.
- Baltische Wochenschrift 36-47 1893.
- Uleborgsläns Undersökningskommittés berättelse från 1892-93.
- Årsberättelse om det kongl. danske Landhusholdnings selskabs virksomhed 1892-1893.
- Från Sköjden jordbrukarnes i Sköjden Finland Landbruks sällskap: 20 av. "Måttänbara Maanviljelyksen viemaa".
- Berättelse om det kongl. selskab for Norges Vel, det tilstand og virksomhed i 1892.

- 2. Årsberättelse öfver Ullas Klauas och Sjöfart i 1892 af konsul James Heard.

- 3. Bidrag till Finlands officiella statistik XVII. Hönöskogarna 3. Forststyrelsens berättelse ang. förvaltningen i 1891.

- 4. Från Denapmeaensens gemensamma iembetrori nyrombomennu: 1893 Tođđ bō Cembetrorozküembetroroz Cembetroroz no ombromannō, norycennuonō omē kozrebođ Bbetropkō II.

§ 19.

Anmäلتen om i månaden början kvartalsanordningarna tillfrågades till en sammantreden tillkommit en förutseende hundrapentio sju (3647) mark, tillfrågades till gårdens godkändes.

§ 20.

På framställning af Sekretären bester Bestyrrelsen att hos guvernören i länet iurehoirera Statsbiocragu till hävarande kopplagshola för innevarande års fyra till månader.

§ 21.

På grund af inkommit skänktion utanordnades 480 mark från Sköjden fronden till tillståndas direktorn

för Kungörs landsbruksskolan väsende underlägs kostnad
för Sällskapet för väsende stipendiaten för tiden från den
1 maj innevarande år till samma tid 1894.

§ 22

Sällskapet föreläser i landbruk vid. Lännsagronomen
A. Torrell hade anhållit om arvode för af honom ^{under tiden} hålles 8 föreläsningar,
af hvilka en hålles utöfres af för änt fastställda antalet
20. Medlemmarna i Sällskapet står för änt uppdragets underhållning
nämnda antalet, ansåg Styrelsen sig icke kunna utannonsera
något arvode för de af Torrell hålles extra föreläsningar utan
dast för 7 föreläsningar med 280 mark.

§ 23

Plöjinstruktionerna Wallgren hade intennat reserätts
ringar för innevarande år, hvilka af Styrelseledamöterna
von Haartman granskats utom att skilja till anmärkning
förkommit och beslut Styrelsen förtyg att insända några
räkningar till guvernören i länet med anhållan att denna
sammantagda belopp, 303 mark 42 penni, måtte till Wallgren
utannonseras.

§ 24

Träskomarkens H. Silen hade insända reserätts
ringar för September - november månader, hvilka af Styrelse
ledamöterna von Haartman granskats och utan att skilja till an
märkning förkommit, och svaras framgick att Silen af
hans intes uppburet sammantagde 77 mark med en hem
tänkommande ersättning för reskostnader uppgick till 24
49 penni och skulle dessa poster af Sällskapet kammerare
observeras som inkomster resp. utgifter till Högskoleverket
för änt.

§ 25

Sällskapet tillhöriga skuldsedlar och räntedels handlingar
undersökades härvid den 21 Styrelsen antkommande granskning
ansåg härvid framgick att under inkommande år följande
skuldsedlar böra i god tid före deras förfallodag uppräjas:

- 1) affiduar magister E. Rönnebäck skuldsedel af den 28 maj 1884 i
1200 mark hos löftesmännen assessor P. A. Rönnebäck i Helsing-
fors och kommunsekreter Fr. Rönnebäck i Åbo
- 2) Löftmännen friherre Waldemar Rönnebäckers skuldsedel af den
4 augusti 1884 i 1000 mark hos läntagaren
- 3) Studeranden Hugo Westbergers skuldsedel af den 19 septem-
ber 1884 i 2000 mark hos läntagaren
- 4) Litografen Fredrik Jansson's skuldsedel af den 20 novem-
ber 1884 i 2500 mark hos läntagaren
- 5) apotekaren Anton Riedell's i Uvika skuldsedel af den 22
1894/ november i 4000 mark hos läntagaren
- 6) Stationsinspektorn i Dickmarsby station K. F. Mentell's
skuldsedel af den 24 december 1884 hos läntagaren
Kvarjämta Agronomen E. von Henow hos fröstaändgas
att anskaffa ny löftesman i stället för affiduar magister Rönne-
bäck för länt mot skuldsedel af den 14 oktober 1890.

Best.
1/2 93
III

§ 26

T. f. skrifveraren anmäta att friherre W. Hjernerantz
i Uvika, som i bref af den 29 mittidens oktober utfärdigt mig
att denna november månads utgång insända libroid för
den termen i skrifverens af den 29 augusti N: 776 till intören
erbjudna äggklämningsapparaten, icke fullföljt detta sitt
löfte och annodades T. f. skrifveraren förtyg att uppmanna
berättade Hjernerantz, som således icke torde fästa något af-
vende vid Styrelsen nämnda anbud, att så snart sig gifva
lära till Sällskapet återbärandevaren i frågarörande äggkläm-
ningsapparaten jämte "nödror" till skadadt skick.

§ 27

Den af Styrelsen från Redaktionen af N:o 1 skrifve-
rade skriften "Anvisning om skola och bekväma utplanterade
träd etc." hade antänt jämte lökning lydande i 150 ark
70 penni. Skriften skulle spridas på måhända så, som vid
med liknande trö skrifver tidigare varit fallet; räknungen
utannonserades till utbetalning.

§ 28.

Protokollens beslut bifalla till Professor F. W. Wollas
 Agricultural Experiment Station, för att till University of Wisconsin
 i Nordamerika genom doktor G. Grotenfelt gjordas
 hållan att få till engelska översätta den på Sällskapet
 förslag utkomna af G. Grotenfelt författade skriften: *Kärl-*
vätskan hos lodmjölk gräddas skummjölk och smör. Skrif-
 velen hämnas skulle till doktor Grotenfelt afslutas med tillräckligt
 gifvande till Sällskapet afslås från konjunktursättningens
 språk för öfversättandet af denna rättighet, men att Sällskapet
 ut och Facksamfundet skall för bibliotekets räkning emottaga
 några exemplar af öfversättningen såsom ^{likart} gesamt för Grot-
 enfelts bemiddling kan ättadkommas.

§ 29.

I skrifvelen, som vid sammankommandet antogs, antogs
 till H. U. Pelkonen, enligt uttryckt på uppmaning af dr G. Grot-
 felt, om tillstånd att till finska språk öfversätta följande
 arbete *Uästbarheten m.m.* Innan några vidare åtgärder
 med anledning här af förtogs beslut Protokollens införskott
 upplysning om beviljade Pelkonens begäran ut till detta språk

§ 30.

För Sällskapet räkning hade med ordförandens be-
 gifvande inköpts till skrifveler för konstlikt öfversättning till
 gjordtaker och Sällskapet astköppas. Stigården godkändes.

§ 31.

På framställning af förståndsriktiga fastställdes
 tiden för terminsöfversättningen vid Sällskapet kl. 11. f.m.
 till fredagen den 15 december kl. 11. f.m.

§ 32.

I. f. Skrivelsen meddelade att ^{han} följande
 trefte, som på en så förtärfullt sätt i *Täppling* skriften *Om and-
 mjölkens* behandlas ^{Samma} som att författa afhandlingar för 1895
 almanack *Uästbarheten* med flera andra skrifter ^{han} som
 att denna beviljas birtia till bifalla.

§ 33.

I skrifvelen af den 28 november hade till finska
 till denna Skrivelsen antogs om tjänstledighet för vinter-
 månaderna, med anledning ^{här af} I. f. Skrivelsen antogs
 kunde att inkomna med utgåfvor upptagande jäm-
 vält beständ uttryckt öfver såväl tiden för den önskade tjänst-
 ledigheten som hvilken person som till Sällskapet önskar
 förstå. Utan hade inte ännu svar ingått för be-
 stånden att ännu framdeles skulle om så påfrågades afgi-
 ras genom cirkulation.

§ 34.

I. f. Skrivelsen antogs att de vid senaste plenum
 till ledamöter invaldes i Sällskapet invaldes herr. Perucht
 Kinnell och Petrus Forsman, liksom från Åbo, till
 emottagit kallades.

§ 35.

Kamreraren antogs att värdkosterna G. A. Fred-
 rikson anskaffat sig borgens för sin intekningslån 28000
 mark mot skuldsedel af den 24 mars 1890 i st. för afbildad
 Fabrikanten Westling af (skandlonden G. W. ~~Skandlonden~~)
 vicekonst G. A. Lindblom.

§ 36.

Vid sammankommandet utförade avordningar
 finnas i Sällskapet avordningsbok för tillhande

Om fidus:

C. L. Wiklund.

I. f.

